

Mesečna mesečno
 25 Din, za inozem-
 stvo 40 Din — no-
 deljska izdaja ce-
 loletno 96 Din, za
 inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
 Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po praznikih

Čak. račun: Ljub-
 ljana št. 10.650 in
 10.349 za inserate;
 Sarajevu št. 7563,
 Zagreb št. 39.011,
 Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
 jeva 6, telefon 2992

Voditeljeva beseda

Za današnji važni volivni dan se je oglašil voditelj slovenskega naroda dr. Korošec, ki je v pismu slovenskim volivcem najprvo naglasil, da so današnje volitve temelj bodočemu javnemu delu v naši slovenski domovini. S tem dnem naj bi vse slovenske občine dobile na čelo svoje uprave moče, katere bo ljudstvo v svobodnih volitvah postavilo ter jim izročilo gospodarstvo naših občinskih enot. Kakor je nekda iz občin izšel tisti silni pogon, kateri je ves slovenski narod kulturno in gospodarsko pomaknil v kratkih letih trdega dela za čela desetletja naprej, tako naj današnje volitve za slovenske občine znova dajo novega pogona za vse javno delo med Slovenci, kateri smo zadnja leta v nekaj bolni dremavici začeli že kar pešati.

Ce bo danes slovensko ljudstvo razumelo ta voditeljev klic zgolj s tega vidika, ni dvoma, da ga med slovenskim narodom ne bo pametnega in treznega gospodarskega človeka, ki ne bi sledil voditelju slovenskega naroda ter ne bi danes sodelujoč pomagal graditi nove temelje vsemu slovenskemu javnemu delu. Vsi smo priče, kakie razvaline našega gospodarstva nam je zapustil bivši režim, od katerega se danes slovensko ljudstvo za vedno poslovlja v svojo veliko korist. Ce ne govorimo o kulturnih škodah, katere smo morali Slovenci trpeti v dobi zadnjih let, ki so bili skoro na las podobni egiptovskim letom sedmih suhih krav in prava slovenska nesreča, moramo vsaj z gospodarskega stališča obžalovati vsi neizmerno škodo, katero nam je povzročil nekdanji režim s svojim nesposobnim in tudi koruptnim vladanjem prav v vseh panogah našega gospodarstva. In menda ga danes ni človeka med nami, ki ne bi vsaj sam zase na tihem priznaval, da se pod sedanjio vlado naše gospodarstvo začinja dvigati iz bolnega mravlja vsepovsod.

Tisti dan, ko je nastopila sedanja vlada, smo na tem mestu izrekli misel, da je sedanja vlada v nekem smislu začasna. Rekli smo, da je naloga te vlade, da najprvo likvidira dotedanje stanje, to se pravi, najprvo mora vlada iz našega javnega življenja iztrebiti vse tisto, kar je doslej tako pošastno ogrozilo uničiti vso državo. Bil je to na eni strani obupen gospodarski zastoi, na drugi strani pa strašno sovraštvo, katero se je razpaslo po krivici nekdanjega režima med posameznimi narodi, ki bi kot enakopravni deli morali sestavljati našo Jugoslavijo.

Stranka, ki se je pred leti polastila vse oblasti v tej naši državi, je po svojih nepoklicanih in neizvoljenih mogočnikih sama sebe izdajala za državo ter vsakogar silila, da je v njej in njenih močeh častil državo. Kdor se ni klanjal njenim ljudem, katere je ljudstvo že od nekda poznalo samo od slabih strani, ta je bil razglašen za protidržavnega človeka, ki je bil zaprt, tepen, preganjan, zaničevan, brez pravic kakor divja zver, dasi je moral plačevati davke in je tudi sicer vestno izvrševal vse dolžnosti vesnega državljanca. Tako stanje je strahotno razkačilo vse poštene ljudi med Slovenci in Hrvatji. Pa tudi med Srbi je bilo vedno več glasov, ki so poudarjali, da tako ne more iti več naprej, ker je to poguba vse države. Ko je nastopila vlada g. dr. Stojadinoviča, Korošca in Spaha, se je vsa država kar oddahnila. Treba je bilo iti na trdo in nehalčno delo ter odstranjevali vse, kar je oviralo glavni smoter te vlade: sporazum med Slovenci, Hrvatji in Srbi. In minili je moralo skoro leto dni, preden je sedanja vlada mogla odstraniti vsaj toliko napak prejšnjih režimov, da je ljudstvo to moglo opaziti.

Rekli smo, da je glavni namen te vlade, ustvariti trajni in bratski sporazum med Slovenci, Hrvatji in Srbi. Sele, kadar vlada ta svoj namen doseže, šele takrat bo dovršila svoje veliko in zgodovinsko delo. Jasno pa je, da more tak sporazum med vsemi tremi bratskimi narodi, ki sestavljajo kot bistveni deli svoje države, biti dosežen le, če ga sklenejo pooblašteni zastopniki teh treh narodov. Na to merijo tudi besede našega slovenskega voditelja dr. Korošca, ki pravi, da vlada želi na podlagi demokratične svobode zgraditi tak bratski sporazum. To je tudi umevno, da mora ljudstvo v demokratični svobodi dati svojim voditeljem pravico, da v njegovem imenu začno polagati nove temelje naši državi, katere mora biti tako urejena, da bo zagotavljala gospodarski in kulturni napredek ljudstva ter mu omogočila neoviran socialni razmah na podlagi socialne pravičnosti. Srbski narod je svojim voditeljem v JRT pri tamkajšnjih občinskih volitvah tako pravico že dal. Tudi hrvatski narod je pri občinskih volitvah že spregovoril. Danes pa naj spregovori slovenski narod, ki naj pove, komu hoče zaupati pravico, da bo v njegovem imenu s Srbi in Hrvatji ustvarjal nove temelje naše države, ki naj bodo tudi temelji prihodnjega razvoja slovenskega naroda. Zato imajo te volitve tako važen politični značaj. Ozdravljenje naših razmer pa naj izhaja iz naših občin, ki so celice našega javnega življenja, naši župani pa njeni zunanji predstavniki.

Ze dovolj dolgo se slovenski narod bori, da bi mu bil v tej državi nemoteno omogočen gospodarski, kulturni in politični razmah. Ze čela desetletja smo se morali bojevati, da smo ohranili ali vsaj skušali ohraniti to, kar je naše, brez česar bi sploh narod ne bili. Borili smo se za svoje gospodarstvo, za svoje šole, za svoje ime, za svoje narodno bistvo. Toda v vseh teh bojih so nam naši rodni bratje po krvi in imenu metali polena pod noge ter so nas črnili, da smo v svoji ljubezni do slovenskega naroda sovrazniki države, čeprav bi brez ljubezni naših najboljših mož do svojega naroda Slovencev ne bilo več ter bi vsled tega tudi današnja Jugoslavija ne bila mogla. Danes so tisti ljudje slovenskega rodu, ki nosijo tako silno breme narodnega greha na sebi, ker so s svojimi denunciacijami doslej vedno onemogočali vsak sporazum Srbov z zakonitimi zastopniki Slovencev, kakor so na drugi strani enako počeli na Hrvatskem ljudje enakega značaja in enake vrednosti, danes so ti ljudje doigrani za vedno. Dana nam je torej prilika, da povemo svoje zahteve ter se o njih sporazumemo s Srbi in Hrvatji tako, da bo ta sporazum res trajen med vsemi tremi narodi.

Vlada je za te občinske volitve dala tako svobodo, da danes vsakdo lahko pove, kako misli. Ko bi mi bili pred tremi leti deležni take svobode, bi bil položaj tedaj čisto drugačen. Toda

Dr. Milan Stojadinović:

„Naše gospodarske zveze z Nemčijo so dobile stalno osnovo“

Izjava predsednika vlade o sklepih konference v Dresdenu

Belgrad, 24. oktobra. AA. Glede na tretje zasedanje jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora v Dresdenu, kjer razpravljajo in so rešili tudi pomembna vprašanja naše trgovinske politike, je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović dal poročevalcem listov tole pojasnilo:

Odkar je Nemčija leta 1936 zavzela mesto tako pri našem izvozu kakor uvozu, je razumljivo, da nas mora razvoj gospodarskih zvez s to državo hudo zanimati. Ne moremo biti brezbržni nasproti dejstvu, da sprito današnjih težko in omejitv, s katerimi se svetovna pa tudi naša trgovina bori. Nemčija kupi 25% celotnega našega izvoza, da igrajo pri tem izvozu naši poljski pridelki in sadje glavno vlogo, da se ta izvoz vrši v okoliciščinah, ki mu še smerom jamčijo kar najugodnejše vnovčenje; da naposled danes nikjer drugod ne moremo dobiti niti približno takega kupca za ugodnosti, ki jih je Nemčija dovolila našem izvozu.

Toda prav tako ne smemo zapreti oči pred dejstvom, da je nasproti temu zelo zadovoljivemu blagovnemu prometu še do nedavnega padal plačilni promet in da nas je to smelo zares skrbeli. Izvozili smo v Nemčijo vse več in več in pod ugodnejšimi pogoji kakor kamorkoli drugam — toda težko smo prihajali do plačila svojih terjatev, te terjatve so se kar imobilizirale. Vzrok je kakor znano, po eni strani klirinški sistem, po katerem se blago plačuje z blagom (izvoz kompenzira z uvozom), po drugi strani pa naš uvoz iz Nemčije ni korakal vstrie s povečanim izvozom. Tako je nastala aktivna v našo korist, in ta aktivna je še aprila t. l. znašala okoli 30 milijonov nemških mark ali več ko 490 milijonov din; ta aktivna se je mogla izravnati samo z ustrežajočim uvozom.

S tem problemom so se imela ukvarjati vsa posredna zasedanja jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora, prvič v Zagrebu meseca marca, drugič v Dresdenu od 10. do 20. t. m. — Reči smemo, da je problem danes v celoti urejen in s tem odstavljena z dnevnega reda zelo huda skrb naše gospodarske politike. Ureditev se je mogla dognati le s povečanjem uvoza iz Nemčije na obseg izvoza tako, da se oboje kompenzira.

Dresdonsko zasedanje je imelo v glavnem nalogo, najti odgovor na dve vprašanji, tesno zvezani drugo s drugim.

Prvo vprašanje je bilo ugotoviti sedanje stanje klirinškega ostanka, nastalo po večmesečnem sistematskem naraščanju uvoza iz Nemčije. Pri tej priložnosti smo ugotovili, da je naš klirinški saldo, ki je še meseca marca t. l. znašal 30 milijonov nemških mark, zdaj padel na komaj 10 milijonov mark. Ker smo pa za več ko sedem milijonov nemških mark več uvozili iz Nemčije, kakor smo izvozili, se je plačilni promet ta trenotek izenačil, še več, to pot postaja aktiven klirinški saldo na nemški strani in imajo zdaj Nemci potrebo, da s povečanim uvozom iz naše države izravnajo razlike, in to so Nemci tudi takoj sprejeli kot naravno posledico sedanjega stanja. Toda na obeh straneh so obenem izrazili željo, da v bodoče s vsemi silami delajo na to, da se ohrani zdravo ravnotežje v obojestranskem prometu in da nikakor ponovno ne nastane na katerikoli strani klirinški saldo.

V ta namen so v načrtu ukrepi, ki bodo nadzirali gibanje in tendenco medsebojne izmenjave blaga.

Reksisti ne napadejo Bruslja

Vlada je mobilizirala orožništvo in vojsko

Bruselj, 24. okt. b. Vlada se mrzlično pripravila, da prepreči pohod reksistov na Bruselj. Močne policijske, orožniške in vojaške patrulje se nahajajo izven mesta, da preprečijo pravočasno vhod večjim skupinam v mesto. Vsak trenutek pride do manjših nesporazumov in incidentov, ker ni moglo popolnoma točno ugotoviti, ali gre za prebivalstvo mesta, ki se vrtajo nazaj, ali pa za reksiste, ki se trudijo, da v manjših skupinah z vseh strani pridejo v mesto. Vlada je sklenila, da

tedanji mogočniki so tedaj hoteli vladati za vsako ceno, zato je bila prepovedana vsaka beseda o volitvah. Danes je vlada dala svobodo, da lahko njej nasprotni listi svobodno nagovarjajo volivce za svoje smeri, ker hoče res slišati pravo misel ljudstva. Le tako je mogoče, da bodo ljudje mogli nepristransko presoditi, kako se je treba odločiti.

Ako bi se naši ljudje odločili drugače, kakor pa jim to priporoča naš voditelj dr. Korošec, svobodno jim! Potem pa naj tudi sami nosijo odgovornost za vse, kar pride. Lahko izrečejo svoje zaupanje možem, ki se bodo izrekli za kakega dr. Kramerja, lahko volijo ljudi, ki mislijo, naj bi bil Hrvat ali Staljin voditelj slovenskega naroda. Tudi to svobodo imajo danes. Ta svoboda je potrebna, da se izkaže tehnost ljudskega izreka in veljavnost legitimacije, katero bodo slovenski ljudje danes izročili enemu ali drugemu. Zato je tudi odgovornost volivcev danes tako velika, ker od njih je odvisna nadaljnja usoda slovenskega vprašanja in tudi usoda slovenskega naroda.

Druga važna stvar: Ker je z odpravo klirinškega salda na naši strani odpadel razlog za omejevanje izvoza v Nemčijo, se je dresdonsko zasedanje bavilo tudi z vprašanjem nadaljnega povečanja tega izvoza, vendar smerom s pridržkom popolnega kompenziranja izvoza s uvozom. Nove možnosti za razširitev našega izvoza v primeri s tistimi, ki so nam zagotovljene s pogodbo iz leta 1934, smo dobili že v Zagrebu na drugem zasedanju, res da s pridržkom, da se po prej odpravi saldo. Mi takrat nismo hoteli izrabiti te nove ugodnosti. Danes je pa položaj v tem pogledu docela drugačen in ni bilo vzroka, da ne bi sprejeli novih ugodnosti, za večje število naših poljskih pridelkov in sadja, kar bo našem izvozu in preko njega naši proizvodnji odprlo nove možnosti tržne prodaje. Kajti razen rednih pogodbenih koncesij, dovoljenih naši državi s pogodbo iz leta 1934 smo to pot mogli zagotoviti si še nove koncesije za celo vrsto poljskih pridelkov, kakor pšenice, koruze, slive, grozdje itd. — živine in živinorejskih izdelkov, govedo, svinje, mast, gosli, jajca itd., čigar vrednost zraste na 30

milijonov nemških mark, ali okoli 420 milijonov din. Poleg našega dosedanjega izvoza v Nemčijo bi to zneslo okoli ene milijarde na leto. Razen tega imajo nove ugodnosti v bodoče znatnej redne pogodbe, to je, zagotovljene so nam za čas trajanja pogodbe in ne samo za nekaj časa.

Tako se naše gospodarske zveze s Nemčijo postavljajo na zdravjšo in stalnejšo osnovo, na osnovo ravnotežja med izvozom in uvozom: nivo le-tega ni omejen z ničimer razen s kupno silo uvoznika. Čvrsta osnovi in možnost razširitve medsebojnih gospodarskih zvez, smiselno in načrtno izpolnjevanje zvez in vzajemno dopolnjevanje v današnjem času trgovanja od danes do jutri — vse to daje jugoslovansko-nemškemu gospodarskemu razmerju sliko netesa trajnega in globlje utemeljenega ter bolj prilagojenega posebnim strukturam po eni strani agrarne, po drugi industrijske države, kakor je to veljalo doslej.

To je zares največ, kar se je z dobro voljo na obeh straneh moglo doseči v današnjih razmerah.

Zaostritev glede Španije

Portugalska prelomila z Madridom

Sovjeti prešli v odprt boj proti belim

London, 24. oktobra. AA. Havas: Po seji odbora za nevmešavanje je bilo izdano poročilo, v katerem se med drugim omenja, da je portugalski delegat odbil obtožbe, ki jih je proti njegovi državi navedel ruski delegat. Odbor je sklenil, da bo rusko noto dostavil na proučevanje pododboru, da bo sovjetski delegat lahko pojasnil nekatere točke svojih obtožb.

Odbor je sprejel na znanje odgovor Nemčije in se je o njem tudi razvila debata. Nemški delegat je rekel, da ima on iste obtožbe proti Rusiji, razen v dveh točkah, zaradi katerih pa še mora zahtevati pojasnila od svoje vlade.

Zastopnik sovjetske Rusije je nato opozoril na svoje pismo, ki ga je dostavil odboru dne 12. oktobra. V tem pismu predlaga kontrolo portugalskih luk. Na predlog predsednika pa je bila razprava o tem odložena, dokler ne pride odgovor iz Lizbone. Delegat Portugalske se namreč upira sleherni razpravi o tej zadevi.

Francoski veleposlanik je podpiral predlog predsednika, da naj se odbor zopet sestane danes in da naj se na tej seji razpravlja še naprej o nevmešavanju.

Današnji »Times« pravi v članku o stališču sovjetske Rusije v odboru za nevmešavanje med drugim, da sovjetska Rusija ne želi povzročiti odkrit spopad, marveč da skuša samo ohraniti svoj ugled med pristajati tretje internacionalne s tem, da se predstavlja kot zaščitnica levičarske španske vlade. List pravi dalje, da bo ogromna večina angleškega javnega mnenja ne glede na načrte sovjetske Rusije tudi v bodoče podpirala politiko brezpogojnega nevmešavanja.

Lizbona, 23. oktobra. AA. Havas: Portugalski zunanji minister je dostavil španskemu veleposlaniku Alborno pismo, v katerem mu sporoča, da portugalska vlada smatra za potrebno, da v tem

trenutku prekine diplomatske odnose z madridsko vlado. Zjutraj je bilo brzojavno naročeno portugalskemu odpravniku poslov v Alicante, da naj se vkrcna na portugalsko vojno ladjo, ki je v tem pristanišču. Vrne naj se takoj v Lizbono. Portugalska vlada si pridržuje pravico, da objavi to noto tedaj, ko se ji bo to zdelo potrebno. Razložila bo tudi tedaj, zakaj je storila ta korak.

Sovjeti so se premislili

London, 25. oktobra. b. Sovjetski poslanik Majski je sinoči na koncu seje nevtralnega odbora izjavil, da sovjetska vlada kljub notji, ki jo je pred sejo izročila predsedniku odbora lordu Plymouthu, ne bo izstopila iz nevtralnega odbora. Po razumevanju tukajšnjih diplomatskih krogov včerajšnja sovjetska nota, v kateri se izjavlja, da se moskovska vlada ne bo smatrala v večjem obsegu vezano, kakor se ne smatrajo vezani ostali člani sporazuma, bo sedaj sovjetska Rusija sicer odkrito podprla špansko ljudsko fronto v Madridu ter se na ta način vmešala v špansko zadevo, vendar pa ne bo izstopila iz nevtralnega odbora.

15 nemških podmornic skozi Gibraltar

London, 24. okt. c. Španska vlada je danes obvestila odbor za nevmešavanje, da je v španske vode skozi Gibraltar priplulo 15 nemških podmornic.

Padec Madrida vsak hip

Padec Madrida je sicer pričakovati in nacionalistične čete bodo postale gospodar položaja v pretežnem delu Španije, toda to še ne bo odločilno za konec meščanske vojne, kajti tu je še bogata Katalonija s številnimi pretežno anarhistično orientiranimi elementi, ki bo predstavljala glasno osnovo za nadaljnjo boljševisko akcijo v Španiji.

V diplomatskih krogih ne zanikajo, da je Evropa pred usodnimi trenutki, če se ob zadnji uri ne odstrani boljševiška nevarnost in če ne bo sprejel odbor na svoji bodoči seji, ki bo v sredo prihodnjega tedna sklepe, ki bodo tli v smeri likvidacije sedanjega prelivanja krvi v Španiji. Evropska diplomacija pa bo storila vse, da reši to, kar se da rešiti.

Litvinov ostane

Pariz, 24. oktobra. b. Havas poroča iz Moskve, da je agencija Tas izdala poročilo, ki demantira vesti inozemskih časopisja, da bo Litvinov odletel z mesta zunanega komisarja sovjetske Rusije.

V Parizu so zaskrbljeni

Pariz, 24. oktobra. b. V torek dopoldne bo v Elizejski palači pod predsedstvom predsednika republike Lebruna seja vlade, na kateri se bo točno proučil mednarodni položaj. Zunanji minister Delbos bo poročal o vtisih, ki ga je napravil sovjetski korak v nevtralnem odboru in pa o razvoju notranjepolitičnega položaja v Belgiji.

Diktator za oboroževanje v Londonu

London, 24. okt. b. »Daily Express« čuje, da bo britanska vlada imenovala novega ministra z diktatorskimi pooblastili, ki mu bo poverjena reorganizacija in preskrba armade z orožjem in ki bo nadziral tudi akcijo oboroževanja ter nabavo surovin za vojne potrebe. Novo ministrstvo se bo imenovalo ministrstvo za oboroževanje in bo urejeno po primeru ministrstva za municijo, ki je funkcioniralo za časa svetovne vojne v Veliki Britaniji.

Proti komu so socialisti, komunisti in kapitalisti, samostojneži, bivši liberalci, bivši živkovičevi gorečniki in odpadniki vseh vrst!!

Proti nam in samo proti nam!

Proti komu so bili nekdanji? Proti komu so bili še pred dr. Korošcem? Proti komu bodo še po dr. Korošču?

Proti nam! Vedno samo proti nam!

Kdo je zoper nas?

Socialisti, komunisti in kapitalisti, samostojneži, bivši liberalci, bivši živkovičevi gorečniki in odpadniki vseh vrst! Vsi taki so proti nam, pa samo proti nam!

Proti komu so bili nekdanji?

Vedno samo proti nam, pa naj imajo kakršnokoli ime! Nismo jim všeč, pa naj se imenujejo po SLS, po JRZ ali kakorkoli. Mi jim nismo všeč, ne samo naše ime, ker drugače gledamo na svet kakor oni.

Pokažimo jim, da tudi oni nam niso všeč in da nam ni prav

nič všeč, da bi oni, ki so v manjšini, gospodovali nad nami

kjerkoli, ne v občini, ne v banovini, ne v državi!

Danes 25. oktobra vzamemo v roke občine kar z glasovanjem!

Mi glasujemo za naše može!!

Domači odmevi

Dr. Korošec odgovarja dr. Kramerju

Belgrad, 24. oktobra. m. Ob 15 je bila seja senata pod predsedstvom novega predsednika dr. Zelimirja Mažuranića. Po otvoritvi seje je dr. Mažuranić imel komemorativni govor za pokojnim senatorjem Stankovičem, ki je dne 20. t. m. po seji senata nenadoma umrl. Govor so senatorji poslušali stoje. Na koncu pa so zaklicali: Slava mu!

Nato je zunanji minister in predsednik vlade dr. Stojadinović prečital ukaz kraljevega namestništva o otvoritvi rednega zasedanja senata.

Seja je bila nato zaključena ter prihodnja sklicana za 4 popoldne z dnevnim redom: volitve stalnih odborov senata.

Popoldne se je seja pričela točno ob odrejenem času pod predsedstvom podpredsednika Milana Simonovića. Pred prehodom na dnevni red je dal besedo dr. Albertu Kramerju, da obrazloži nujnost svojega predloga za tiskovni zakon, ki ga je predložil s svojimi prijatelji senatu.

Dr. Kramer je v svojem govoru napadel cenzuro in cenzorje ter dejal, da želi s svojim predlogom podpreti delo vlade. Za svoj predlog je dr. Kramer zahteval nujnost.

Notranji minister g. dr. Anton Korošec je odgovoril dr. Kramerju takole:

»Kraljevska vlada bi morala biti po pravici hvaležna dr. Kramerju, da pomaga kraljevski vladi pri izvajanju njenega programa, v katerem se nahaja tudi tiskovni zakon. Vendar pa vsi senatorji vedo, da smo mi minulo leto prosili senat, oziroma sedanjo večino, ki je postala danes manjšina in kateri pripada tudi dr. Kramer, za pooblastilo, da smemo sprejeti tiskovni zakon, toda sedanja večina, oziroma današnja manjšina, je sklenila drugače. Vlada je tudi za to, da se uveljavljajo novi tiskovni zakon ter si ga je zaradi tega postavila v svoj program. Zato nam naj senat dovolj, da ta zakon izvedemo s svojimi prijatelji in da senat pripravi nam iniciativo. Zato tudi nujnost odklanjamo.«

Predsedujoči podpredsednik Milan Simonović je dal nato predlog o nujnosti na glasovanje. Večina senata je glasovala nato proti nujnosti ter bila solidarna s notranjim ministrom dr. Antonom Korošcem.

Nato je senat prešel na dnevni red. Kakor smo že večer poročali, je bila senatu vložena za volitve stalnih odborov samo po ena lista za vsak odbor. Zato so bile vse liste sprejete z aplaudiranjem.

Od Slovencev so bili izvoljeni v razne odbore: v finančni odbor, ki šteje 15 članov, Franc Smodrej in dr. Albert Kramer kot člana, Pucelj Ivan in Marušić Drago kot namestnika. Vlada je dobila v finančnem odboru na temelju večrajšnjega dogovora osem članov, opozicija pa sedem. Pri konstituiranju tega odbora je bil izvoljen za predsednika tega odbora dr. Stanko Švrljuga, bivši finančni minister, ki pripada vladni večini. V odboru za prošnje in pritožbe, ki šteje 11 članov, je bil izvoljen od Slovencev Ivan Hribar, ki je bil pri po- znejšem konstituiranju izvoljen tudi za predsednika tega odbora. V administrativnem odboru, ki šteje 11 članov, je bil izvoljen za namestnika Franc Smodrej. Za predsednika tega odbora je bil izvoljen pri konstituiranju senator Dragoslav Djordjević, član kluba vladne večine. Za namestnika v imunitetnem odboru, ki ima 11 članov, je bil med drugimi izvoljen dr. Albert Kramer. Za predsednika tega odbora je bil pri konstituiranju izvoljen dr. Josip Šilović, član vladne večine. Istotako je bil izvoljen za predsednika verifikacijskega odbora, ki šteje 11 članov, član vladne večine Vuković Osman. Seja je bila ob 5 zaključena ter bo prihodnja sklicana pismeno.

Zemunska vremenska napoved: Vedro vreme.

Dunajska vremenska napoved: naraščajoča oblačnost, vreme milo.

Rdeči baroni potvarjajo

Ouštanj, 24. oktobra.

V Ouštanju sta bili za občinske volitve vloženi dve kandidaturi. Prva lista je naša, na kateri kandidirajo predstavniki vseh slojev ter je opaziti na višku zlasti zastopnike delavcev, ki so že osvelili v borbi za guštansko delavstvo. S to listo so bili zadovoljni tudi vsi delavci jeklarne v Ouštanju, niso se pa strinjali z njo gospodje, ki delajo izven Ouštanja svojo politiko. Ta rdeča gospoda bi se hotela obogatiti na račun delavstva, kakor smo to ugotovili v Prevaljah pri razprodaji leskega rudnika. Danes so gospodarske prilike tako slabe, da mora biti vsakdo zadovoljen, da se povprečno preživi. Pri prevajalcih dražbi leskega rudnika pa se je pokazalo, da to pravilo ne velja za rdečo gospodo, saj so ti gospodje prihajali na dan s stotisočniki, kakor prihaja kmet in delavec z dinarji in povprečno dobro stojič gospodar s stokati. Delavstvu so se odprle oči in se je začelo spraševati, na čigav račun vendar, in odgovor so si dali irinji sami: na naš račun, na račun naših žuljev in po naših hrbtih. V Prevaljah samih si niso upali rdeči baroni sestaviti liste in dejati pošteno delavstvo na svoj ščit, pač pa so hoteli to storiti v Ouštanju. Sestavili so listo, na katero so prišli tudi pošteti možje, ne zavedajoč se, da služijo kot lestevica zakulisnim baronom do bogastva. Ker pa niso imeli dovolj kandidatov, so si pač pomagali na ta način, da so falsificirali podpise na kandidatih izjavah. Sodišče pa je prišlo tudi stvari na sled in je moralo vsled tega listo razveljaviti.

Pošteni možje, ki so hoteli kandidirati na tej listi, pa se zgražajo nad početjem rdeče gospode, ker so jih s svojimi falsifikati osramotili in izjavljajo v znak protesta, da bodo vsi volili našo listo.

Pri obolenjih

vsled prehlada, kakor pri hripi, nadalje pri trganju ugov, bolečinah v boku, pri glavni in zobobolu jemljemo »Nibol«¹ tablete Bahovec. Toda tudi pri reumi, gihtu in išiasu ublažujejo bolečine.

Proti bolečinam vzemite torej še danes NIBOL tablete Bahovec. Zahtevajte v lekarnah izrecno prave Nibol tablete Bahovec v originalnih steklenicah, 20 tablet 20 Din ali 40 tablet 34 Din, z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana.

S. br. 17816/35.

Obrtniški dan

Belgrad, 24. okt. AA. Kakor prejšnja leta, bodo tudi letos na praznik zedinjenja dne 1. decembra obhajali obrtniški dan po vsej državi. V vseh krajih se bodo obrtniki sestali na svečanih akademijah in poslušali poslanico glavne zveze obrtniških združenj. V zvezi s to proslavo bo predsednik glavne zveze Stojanović imel 28. t. m. predavanje o svojih vtisih s proslave obrtniškega dne v Nemčiji.

Uredba o vinogradništvu

Belgrad, 24. okt. AA. V kmetijem ministru so končali s sestavo uredbe o ozdravljenju vinogradništva. Namen uredbe je: zaščititi v prihodnje vinogradništvo pred nevarnostjo, ki mu grozi iz razširjanja vinogradništva v predelih, ki so za druge kulture primerni. Uredba pomeni na ta način ukrep, ki ga kraljevska vlada pripravlja za ozdravljenje našega vinogradništva sploh in za zaščito tistih krajev, ki se preživljajo samo z vinogradništvom. Kraji, ki so bili doslej večinoma vinogradniški, čedalje bolj propadajo in zato si ne morejo poskrbeti hrano in druga živila. Zato trpe tudi taki kraji, ki ta živila pridelujejo. Uredba je sedaj izročena kraljevskim banskim upravam in prizadetim vinogradniškim združenjem.

Hitler priznal fašistično cesarstvo

München, 24. okt. b. Davi nekaj minut po 9. uri je prispel s posebnim vlakom, ki ga je dala nemška vlada na razpolago, v München italijanski zunanji minister grof Ciano, da obišče nemškega državnega kancelerja Hitlerja. V spremstvu italijanskega zunanjega ministra je bil italijanski poslanik v Berlinu Altolico z osebje berlinskega poslaštva. Poleg grofa Ciana so sedli v vlak tudi nemški zunanji minister von Neurath, nemški poslanik v Rimu von Hassl in nekateri višji uradniki nemškega zunanjega ministrstva. Takoj po prihodu vlaka so sedli grof Ciano, zunanji minister von Neurath, nemški poslanik v Rimu von Hassl in italijanski poslanik v Berlinu Altolico v avto ter se odpeljali v rezidenco državnega kancelerja Hitlerja. Srečanje Hitlerja in Ciana je bilo prisrčno. Hitler je s par iskrenimi besedami pozdravil mladega odposlanca, predsednika italijanske vlade Mussolinija in mu želel dobrodoščilo, nato pa sta se takoj umaknila na politične razgovore, pri katerih je bil navzoč tudi nemški zunanji minister von Neurath. Državni kanceler Hitler je v svojih razgovorih sporočil grofu Ciano, da je nemška vlada sklenila formalno priznanje aneksije Abesinije in italijanskega cesarstva, svedočajoč se važnosti tega dejanja. Grof Ciano se je zahvalil kancelerju Hitlerju za takšno priznanje ter v daljših besedah orisal, kako velikega pomena je to priznanje za Italijo.

Nato je Hitler govoril s Ciano še o nekaterih drugih vprašanjih ter se seznanil tudi z rezultati pogajanj v Berlinu. Hitlerja so predvsem sanimala poročila strokovnjakov, ki so jih izdelali o berlinskih pogajanjih. S tem pa je bil politični razgovor med obema državnikoma končan. Hitler je nato povabil grofa Ciana na zajtrk, ki je trajal delj časa.

Danes popoldne pa sta se grof Ciano in nemški zunanji minister von Neurath vrnili nazaj v München. Italijanskemu predstavniku grofu Ciano pripravljajo tukaj v mestu narodno-socialističnega pokreta najlepši sprejem. Mestni župan je izdal proglas na prebivalstvo, v katerem ga opozarja na pomen Cianovega obiska za bodoče dobre odnose med Nemčijo in Italijo. Prebivalstvo se navdušeno pripravlja, da sprejme mladega italijanskega diplomata v svoji sredi.

Berlin, 24. oktobra. c. Nemški krogi še zmeraj ne marajo ničesar izjaviti o tem, kaj je opravil grof Ciano v Nemčiji.

Italijansko-nemško-angleški letalski sporazum

Rim, 24. oktobra. AA. Havas: Nemški general Milch je baje potoval v Italijo zato, da predloži italijanski vladi neko predhodno pogodbo za sporazum o oboroževanju v zraku. Anglija bi naj sodelovala v tem sporazumu. Nato bi bila povabljena tudi Francija, da naj sodeluje v tem sporazumu.

Odmev v Italiji

Rim, 24. oktobra. AA. (DNB) Vest o priznanju italijanskega cesarstva v Abesiniji s strani Nemčije, se je razširila v italijanski prestolnici z bliskovito naglico. Povsod so jo sprejeli z nenavadnim zadovoljstvom. V političnih krogih so zadovoljni z močnim vtisom, ki ga je povsod napravil med svojim prebivanjem v Nemčiji italijanski zunanji minister grof Ciano. Sklep nemške vlade tolmačijo kot poseben znak prijateljstva in izjavljajo, da je dala Nemčija sijajen zgled vsemu svetu.

„Monarhističen marksist..“ Dunajski podžupan dr. Winter - odstavljen

Dunaj, 24. oktobra. b. Dunajski podžupan dr. Winter je bil danes poslan na dopust in se po zanesljivih vesteh ne bo več vrnil na svoj dopust. Tukajšnja »Reichspost«¹ piše o vpokojitvi dr. Winterja naslednje: »Proti dr. Winterju obstojajo razne obdolžitve, ki so jih pristojna mesta temeljito preštudirala. Zupan dr. Schmitz je imel v tem vprašanju tudi daljši razgovor s podžupanom dr. Winterjem. Uspeh vsega tega je bil, da je padel sklep, da je treba dr. Winterja takoj »poslati na dopust«. Dr. Winter je izjavil, da sam noče odstopiti, ker se smatra za nedolžnega. Njegov naslednik na podžupanskem mestu še ni določen. Dr. Winter je delal samostojno politiko, je hodil samoglava pota in naloge, ki jo je dobil, da nam-

reč postane posrednik med vlado in delavstvom, ni izpolnil. Podžupansko mesto bo dobil sedaj delavec, vzeti iz delavskih vrst. Vsi dr. Winterjevi spisi so bili od policije konfiscirani.

Odstanitev krščansko-socialnega dr. Winterja, ki je imel naloge, da posreduje med krščansko socialnim in marksističnim delavstvom, je ravno zaradi tega povzročila veliko senzacijo. Njemu očitajo med drugim, da je bil »monarhističen socialist«. Napisal je knjigo »Delavec in monarhija«, v kateri je razvijal čudne nazore. Napadal je narodni socializem in dejal, da ima »evropski katolicizem danes v dvoboju med narodnim socializmom in boljševizmom ves interes na tem, da se postavi za Rusijo proti Nemčiji.«

Seja narodne skupščine

Belgrad, 24. okt. m. Danes popoldne ob 9 se je vršila seja narodne skupščine pod predsedstvom Stevana Čirića. Takoj po otvoritvi seje je dobil besedo predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki je prečital ukaz kraljevega namestništva o otvoritvi rednega zasedanja narodne skupščine, ki se po ustavnih določbah ne more zaključiti pred sprejemom poročila. Nato je bila seja zaključena ter prihodnja sklicana za isti dan, to je danes ob 10 popoldne z dnevnim redom: izvolitev stalnega skupščinskega odbora.

Ko je bila druga današnja seja narodne skupščine otvorena, so bila prečitana pred prehodom na dnevni red razna poročila ministrstev, prošnje in pritožbe ter interpelacije. Pravosodni minister je sporočil skupščini zahteve raznih sodišč, naj skupščina izroči sledeče poslance: Gornika Vinka, dr. Doboviška Rudolfa, Komana Albina, Turka Rajka, Lenarčiča Stanka in Mravljeva Milana, zaradi kršitve obstoječih zakonov o tisku, o zaščiti javne varnosti in reda v državi in zaradi žalitev javnih oblasti. Skupščina je sklenila, da se predmet odstopi imunitetnemu odboru, ki naj poda o tem svoje poročilo.

Nato so bila prečitana poročila o novih poslancih, ki pridejo namesto umrlih in zaradi atentata na predsednika vlade na robijo obsojenih poslancev. Tudi ta predmet se je odstopil verifikacijskemu odboru. Med prošnjami in pritožbami je bila sporočena skupščini tudi pritožba društva posestnikov novih hiš v Ljubljani, da se sprejme uredba o zaščiti lastnikov novih hiš. O tej prošnji bo razpravljal odbor za prošnje in pritožbe.

Nato je predsednik narodne skupščine Stevan Čirić odgovoril še na vprašanje narodnega poslanca Paštrovića, zakaj se ni udeležila delegacija narodne skupščine sokolskega zleta letos poleti v Šibeniku. Predsednik skupščine Stevan Čirić je odgovoril, da skupščina na sokolski zlet v Šibeniku sploh ni bila povabljena, da pa tudi v slučaju povabila ne obstoja za skupščino prav nobena dolžnost, da bi pošiljala svoje delegacije na sokolske zlete. Poslanec Paštrović je porabil to priliko, da je izjavil, da s predsednikom narodne skupščine ni zadovoljen in je na neparlamentaren in surov način v svojem govoru napadel notranjega ministra dr. Korošca, toda velika večina skupščine je odločno protestirala proti Paštrovićevim izjavam. Predsednik Čirić ga je zavrnil v meje dostojnosti ter ga opomnil na odredbe poslovnika. Pod vplivom nekaterih slovenskih poslancev pa je igralo »srače«¹ gnezdo za občinske volitve v Dravski banovini tudi v Paštrovićevem govoru veliko vlogo.

Nato je skupščina prešla na dnevni red. Predsednik je imenoval skrutinatorje za volitve v stalnem občinskem odboru. Volitve so bile tajne ter so poslanci oddajali listke s kandidati v zato postavljene skrinjice. Volitve so trajale do pol dveh, ko je bil objavljen rezultat. JRZ je tudi pri volitvah v odbor dobila ogromno večino. Slovenski poslanci JRZ so dobili svoje predstavnike v vseh odborih. Svoje liste so postavili vsi klubi: JRZ, JNS, radikalni klub, Jugoslovanski klub in Jugoslovanski neodvisni klub. V verifikacijskem odboru, ki šteje 21 članov, je bilo oddanih skupaj 284 glasov, od tega je dobila JRZ 172 glasov, 13 članov odbora, JNS 58 glasov in 4 člani odbora, ostali klubi pa so dobili v odbor po 1 člana. Od Slovencev je v verifikacijskem odboru izvoljen poslanec Anton Kersnik.

V administrativnem odboru je bilo oddanih 284 glasov. Razmerje je bilo isto kakor v verifikacijskem odboru. — Od Slovencev sta bila iz-

voljena v administrativni odbor Miha Brenčič (JRZ), Stanko Lenarčič (JNS). JRZ je dobila vseh 14, JNS 4, ostali klubi po 1 člana. V imunitetni odbor je bilo oddanih tudi 284 glasov, od teh je dobila JRZ 182 glasov in 13 članov, JNS 4 člana, ostali pa po enega člana v odboru. Od Slovencev je v administrativnem odboru izvoljen Gajšek K.

Za odbor za prošnje in pritožbe je bilo oddanih 288 glasov, JRZ je dobila 174 glasov in 13 članov, JNS 4 člana, ostali pa po 1 člana. Od Slovencev je bil izvoljen v odbor dr. Fr. Klar.

Vsi zgoraj imenovani odbori štejejo 21 članov in istotoliko namestnikov.

V finančnem odboru, kjer je 31 članov in istotoliko namestnikov, je bilo oddanih skupaj 284 glasov. Lista JRZ je dobila 180 glasov in 19 članov, JNS 60 glasov in 6 članov, ostale liste so dobile od 1 do 6 članov.

Od Slovencev je bil izvoljen dr. Jure Koc (JRZ), Ivan Mohorić (JNS) in dr. Ivan Lovrenčič (Jugoslovanski delavni klub).

Seja je bila po razglasitvi glasovanja zaključena ter bo prihodnja seja sklicana pismeno v 10 do 14 dneh.

Popoldne so se odbori konstituirali ter so bili izvoljeni za predsednika finančnega odbora Vojslav Janjić, za predsednika odbora za prošnje in pritožbe Ješa Tomić, za predsednika verifikacijskega odbora Todor Lazarević, za predsednika administrativnega odbora Vekoslav Miletić, za predsednika imunitetnega odbora Živko Sušić, za podpredsednika imunitetnega odbora pa Karlo Gajšek.

Znižane vozne

Belgrad, 24. okt. AA. Polovična vozna cena na drž. železnicah je dovoljena obiskovalcem živinorejske razstave, ki bo 31. oktobra v Glini. Popust velja od 29. oktobra do 2. novembra.

Dovoljena je polovična vozna cena samo pri povratku na drž. železnicah obiskovalcem tehle mednarodnih sejmov in razstav:

Mednarodnega sejma v Lyonu od 22. febr. do 23. marca 1937. — Mednarodne razstave v Parizu od 5. maja do 10. junija 1937. — Pomlanskega sejma na Dunaju od 7. do 19. marca 1937.

Dalje za obiskovalce iz naše države kakor tudi iz Rumunije, Bolgarije, Grčije in Turčije, ki potujejo čez Jugoslavijo na pomlanski sejem v Lipskem od 18. februarja do 17. marca 1937, oziroma od 19. avgusta do 14. septembra 1937.

Osebnosti

Novo mesto, 24. oktobra. Višji poverjenik finančne kontrole v Novem mestu g. Alojz Črepnik je premeščen k carinarnici v Ljubljano. Istotako je premeščen podpredsednik finančne kontrole v Novem mestu g. Trbovo Gustav in Stari trg ob Kolpi.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. okt. AA. Dne 27. t. m. bo imel širši odbor glavne združne zveze sejo, na kateri bo razpravljalo o perečih vprašanjih združništva sploh. Na seji bodo predložili tudi poročila o položaju združništva v naši državi.

Belgrad, 24. okt. AA. V davčnem oddelku finančnega ministrstva bodo 2. nov. višji državni strokovni izpiti davčnih uradnikov. Prijavljenih je približno 60 kandidatov. Komisijo za te izpite tvorijo dr. Anton Sladovič kot predsednik, kot člani izpraševalci pa Josip Paleč dr. Franjo Stegensek, Milorad Djordjević, svetnik in Čedomir Djordjević, prištav. Delovodja komisije je Ilija Nikolić.

Prepir radi srajce!

**SCHICHTOVO
MILO JELEN**

varuje perilo

ZA NAMAKANJE
ŽENSKA HVALA

Volivci na noge, dr. Korošec vas kliče!

Luško cesto so začeli graditi

V četrtek so na Črnicu zapeli krampi — Po prizadevanju bana dr. Natlačena je zgraditev luške ceste zagotovljena

Kamnik, 24. oktobra.

Ta teden so pričeli graditi luško cesto. Na Črnicu so v četrtek zapeli krampi in lopate in pričeli kčiti pot novi cesti, za katero se je že nad pol stoletja prizadevalo prebivalstvo teh krajev. Luška cesta je torej gotova stvar in 22. oktober je zgodovinski datum, katerega so zadoščno pozdravili vsi tisti, ki so se dolga leta zavzemali za gradnjo te važne gospodarske in tujske prometne ceste.

Da je pričetek gradnje luške ceste res važen in pomemben dogodek ne samo za kraje, po katerih bo tekla cesta, ampak za ves naš napredujoči turizem, vidimo, če se na kratko ozremo na zgodovino in važnost te ceste.

Prvi predlogi

Prvi predlog je sprožil L. 1875 iskren ljubitelj našega naroda in vneti propagator lepote naših Kamniških Alp, profesor Frischau. Akcija se je posebej pizivila po zgradbi ceste Ljubno—Solčava, ker so vsi uvideli, kolikšnega pomena bi bila za Logarsko dolino direktna zveza z Ljubljano iz Luč čez Volovljek in Kamnik. Toda nemška gospoda v Gradcu je takoj zaslužila v tem načrtu nevarnost za prodajajoče nemštvo, saj bi se s tem narodnozavedni slovenski kraji navezali na Ljubljano in odtujili nemškemu Celju, ker bi po novi cesti bila Logarska dolina bliže Ljubljani kakor pa Celju. Ti pomisleki so vodili odločujoče kroge v Gradcu, da se nikakor niso hoteli odločiti za gradnjo ceste, potem ko je kranjski deželni zbor že

dali na delo komisije in z razumljivimi pomisleki izražali svoj dom, češ, saj bo tudi to pot ostalo vse samo pri besedah, mi pa brez ceste. Takrat je dr. Natlačen dejal: »Dam vam svojo besedo.«

In besedo, ki jo je dal oblastni komisar dr. Natlačen, je ban dr. Natlačen tudi izpolnil.

Prepričani smo, da bi letos še ne bil udarjen temelj luški cesti, ko bi se on ne zavzel za ta projekt in tako dosledno ne vztrajal na njegovi realizaciji. A naš ban se je sam prepričal, da bo ta cesta odprla svetu biser naše zemlje — Logarsko dolino, pripomogla k razmahu turizmu in zimskega športa, predvsem pa omogočila izboljšanje življenjskega položaja revnemu gorjanskemu ljudstvu, ki si tako iskreno želi pokazati svetu svojo lepo zemljo.

Začetek gradnje

Popolnoma razumljivo je potem, da je ljudstvo tako radostno pozdravilo vest, da je vse pripravljeno za gradnjo ceste, za katero se poteguje že toliko let. Pred tremi tedni so že pričeli na Črnicu pripravljati teren za gradnjo, graditi leseno delavsko kočjo in kovačnico za popravilne orodja. Sneg je napravil zmedo in bali so se, da bo projekt spet odložen do pomladi. Toda sonce se je z vso žarko toplino uprlo v prisojne bregove Kališ in prineslo novega upanja revnemu prebivalstvu, ki je samo čakalo dneva, kdaj se bodo zavihteli krampi. In zavihteli so se v četrtek, 22. oktobra 1936.

napravil načrte in z vso vsmo poudarjal gospodarsko potrebo gradnje nove prometne sile. Kajpak nemški gospodi tudi ni šlo v račun, da bi gospodarsko dvignila čisto slovenske kraje in jim pomagala k tujskoprometnemu napredku na škodo gornje Štajerske, Tirolske in Solnograške. Tudi ni bila nova cesta noben člen v verigi pri gradnji nemškega mosta na Jadranu.

Težave po prevratu

Pa tudi po vojni, ko bi človek mislil, da bo v narodni državi vse z navdušenjem pozdravilo dolgoletni projekt in našlo prispevke, luška cesta ni imela sreče. Leta 1925 so v Kamniku ustanovili odbor in pričeli z velikopotezno akcijo, naslednje leto pa je gospod Rudolf Badiura povzdignil svoj glas in dokazoval potrebo te ceste pri razvoju našega tujskega prometa in turizma. Leta 1928 je spet kamniški občinski odbor načel to vprašanje in prizadevanje vseh merodajnih krogov je že dobilo svoj poudarek na seji ljubljanskega občinskega odbora dne 6. novembra 1928, ko je bil soglasno sprejet predlog poročevalca odseka za javna dela občinskega poslanca Nandeta Novaka, da se napravi novo načrto za zgradbo luške ceste. Naslednje leto 18. maja je bil ogled trase, katerega sta se udeležila komisarja ljubljanske in mariborske oblasti dr. Natlačen in dr. Leskovar, dalje ing. Rudek, okrajni načelnik dr. Ogrin, oblastni poslanec Nandeta Novak in predstavniki cestnega odbora ter občin. Komisija je takrat očarana nad lepoto in teža koščka naše zemlje sama uvidela potrebo gradnje te ceste in oblastni komisar dr. Natlačen je dal takoj v delo načrte za trase nove ceste, ki bi jo po predlogu morali pričeti graditi že leta 1931. Žal je po ukinitvi oblastnih samouprav bilo tudi vprašanje luške ceste odloženo, dokler ni bilo lani v januarju na pobudo župana gosp. Kratnarja spet veliko zborovanje v Kamniku, ki je ponovno poudarilo zahtevo vsega prebivalstva po gradnji luške ceste. Kljub vnetemu prizadevanju in trdnim zagotovilom pa lani še ni bil vstavljen v proračun prvi znesek za pričetek gradnje.

Naš ban drži besedo

Šele letos, ko je stopil na čelo banovine gosp. dr. Natlačen, je bil na njegovo prizadevanje nakazan prvi kredit kot temeljni kamen luški cesti. Ko so pri obhodu trase pred sedmimi leti ljudje vzdolj ceste po dolini Lučnice prihajali h komisiji in spraševali komisarja ljubljanske oblasti dr. Natlačena, če se bo cesta res gradila, jim je to zagotovil. Nekateri pa so še vedno nezaupno gle-

Lep shod ministra dr. Kreka v Krškem

Dne 22. t. m. je sklical krajevna organizacija JRZ v Krškem volilni shod ob 5. popoldne v dvorani ondotnega prosvetnega društva. Udeležba je bila mnogobrojna. Govoril je g. minister doktor Krek. Temeljiito je obračunal z bivšo JNS in žel za svoja stvarna, jedrnatna izvajanja burno odobravanje. Bilo je navzočih tudi nekaj nasprotnikov, pa mi niso mogli niti v eni besedi ugovarjati. Minister je govoril nad dve uri, pa bi ga bili radi še poslušali. — Namesto obolevlega predsednika krajevne organizacije JRZ g. primarija dr. Murglija je vodil zborovanje podpredsednik g. Franc Vodopivec. Zborovanje je bilo prekinjeno od večkratnih ovacij našemu narodnemu voditelju g. dr. Korošcu. Z navdušenjem so zborovalci pozdravljali našega nosilca liste — splošno priljubljenega g. barona Lazarinja.

JRZ tudi v Krškem krepko prodira in v nedeljo bo, po tem shodu sodeč, častno zmagala.

Krško

Naši mogočni JNS arski prvači nikakor ne morejo verjeti, da je sedaj nastal čisto nov položaj. Doba, ko so nas razglasili za protidržavne elemente, je minula. Toda kljub temu se na vso moč trudijo, kako bi si obdržali svoje postojanke. V tem svojem boju so precej iznajdljivi. Na njihovi listi najdemo le malo njihovih blestevitih imen, marveč le bolj priprosta kmečka imena iz okolice; zakaj — kmetje naj bi rešili stališrno JNS arsko gospodo. Kmetje naj bi poljubljali bič, ki so ga nedavno nad njimi vihteli. Koliko demagogije je bilo in jo je še z gradbo nove ceste Krško—Gora—Golek, češ da se ta cesta gradi le po milosti JNS oziroma gosp. Joskote Pleierja. Poudarjamo, da ravno možje od JRZ bodo to cesto gradili in dovršili, pa nihče drugi. To je resnica, vse drugo je laž in kleveta.

Kako znajo JNS veljaki gospodariti, nam kažejo ogromni dolgovi in primanjkljaji vse povsod, kjer so imeli oziroma še imajo blagajne v oblasti, kar v sto in stotisoče gredo. V tem oziru so pač »strokovnjaki«. Razumljivo je, da so zato za volivne »slagerje« v zadregi. Pa so le še enega iztuhali. Mahnili so jo v samostan k očetom kapucinom in tam tako mило pojasnjevali, da je njihova lista bolj krščanska. Menda je malo manjkalo, da se niso vpisali v III. red, seveda samo do volite.

Ljudje, ki so pred 3 leti kar divjali proti našim pošennim volivcem, ljudje, ki so uprizarjali javno zasmehovanje molitev in verskih obredov, ko so naše može tako krivično preganjali, ti naj bi šarili sedaj okrog a krščansko legitimacijo? Ali ni to več kakor predrzno?

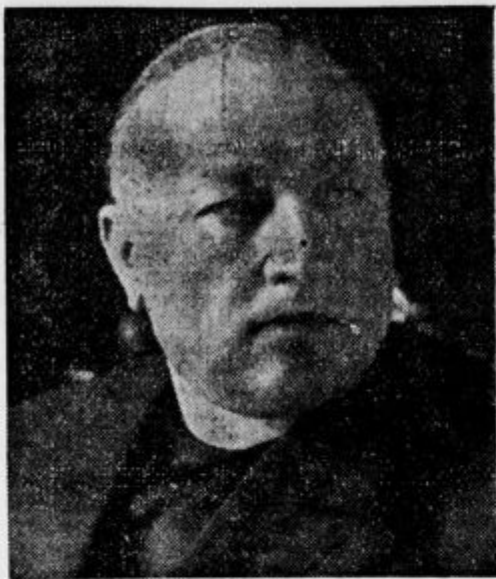
Pa tudi to ne bo nič pomagalo. Splošno navdušenje je za listo. — Možje, ki so na tej listi, so tisti, ki so se odločili za dr. Korošca in za njegov program. Na tej listi so zastopniki inteligentne, kmečkega in obrtniškega stanu. Zato v ljudno vabimo vse dobromisleče uradnike, kmete, delavce in obrtnike, da se vsi strnemo in kot en mož glasujemo za listo gosp. Fazarinija!

Jesenice

Nosilec liste naposodo. Jeseniški socialisti so se zelo marljivo pripravljali na občinske volitve. Prejšnjo nedeljo so na letakih vrgli med ljudstvo svojo kandidatsko listo. Sami so kljub svoji »veliki moči« premajhni, da bi mogli v občini kaj doseči, zato so se zatekli po pomoč v bližnje sorodstvo. Človek ne bi verjel; naši socialisti, ki imajo toliko kulturnih, političnih, strokovnih in gospodarskih voditeljev, nimajo med temi voditelji moža, katerega bi oni sami mogli zaupati eventualni županjski stolček. Zatekli so se drugim in dobili nosilca liste na posodo. Zastopnost dejstvo je to za naše rdečkarje, oznanjevalce boljševiškega evangelija. Nosilca liste so dobili na posodo zato, ker ga med svojimi voditelji niso mogli najti, ali zato, da skušajo z nosilcem kršiti svojo pravo barvo, ali pa zato, ker imajo naročeno, ustvariti sračje gnezdo. Ljudstvo je takim ljudem že davno odreklo svoje zaupanje, sedaj pa, kakor vidimo, ti evangelisti niti samim sebi več ne zaupajo. O značajnosti nosilca, ki se da posoditi, naj pa sodi narod sam. Njih lista ima na prvih petih mestih dva »delavca« odvetnika. Kdor res misli in čuti pošleno, delavsko in slovensko, bo danes oddal svoj glas z navdušenjem za Tineja Markeža in njegovo listo, ki je res lista delovnega ljudstva.

Št. Jernej na Dolenjskem

Letaki »Ljudske fronte« so bili v nedeljo kupoma razstlani po Dol. Stari vasi. Ti pamfleti, ki so vsebovali napade na vlado in na našega narodnega voditelja, dr. Korošca, so bili brez podpisa, le tiskarna, zagrebška »Stampa« je bila navedena na njih. — Značilno je, da so bili letaki razstlani samo po Stari vasi. Naj se dotični gospod, ki vedno leta okoli in tovari to umazano kramo, raje loti kakega bolj koristnega posla! Saj se naši ljudje za tako umazano literaturo, pisano poleg tega še v zmesani slovenščini, nič ne zmenijo, kakor se niso zmenili za napad na našega župana, gosp. Videta, ki je prejšnji mesec izšel v »Slovenski zemlji«. Po številnih kurirjih je bil tedaj list raznešen po vseh vaseh, odposlan baje celo na upravne oblasti, a zaželenega učinka ni dosegel nikjer, ker je vsak vedel od kod izvira in da so pisca vodili pri tem le sebični nameni in srčna želja, da bi on sam kdaj zagospodoval v Šentjernejki občini.

VOLIVCI! Občinske volitve dne 25. oktobra so za našo banovino temelj bodočemu našem javnemu delu. So pa tudi sodba ljudstva o naši nedavni prošlosti in o sedanjosti. Vlada želi na podlagi demokratične svobode zgraditi bratski sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Skrbeti hoče za gospodarski in kulturni napredek v duhu socialne pravičnosti.

Začetek je v zdravi samoupravni občini, ki je temelj močni državi. Dosedanje občinske volitve v naši banovini in drugod so najboljši dokaz, da smo na pravi poti in da nas državljani razumejo. Zato tudi sedaj z vsem zaupanjem pričakujem ljudsko sodbo ob volitvah, ker verujem v zdrav razum in modro razsodnost našega ljudstva.

K sodelovanju kličem vse, ki mislijo in hočejo dobro naši občini, banovini in državi pod žezlom naše narodne dinastije.

Dr. Korošec

Za slovensko listo v Kočevju

Kočevje, 23. oktobra.

Agitacija za naše občinske volitve je letos v mestu zelo mirna. Nemci so dosegli popolni razkol Slovencev in s tem tudi odločujočo besedo v občini. Ljudje, ki imajo vedno narodnost na jeziku, so se udinjali Nemcem in »deutschfreundlich« Slovincem. Žalibog, da so se obesili na gospodski JNS—frak tudi naši rudarji, ki očividno računajo, da bo naš gospod notar Lovšin kot voditelj lokalne JNS rešil rudnik pred redukcijo. Simptomatično je, da obsojajo Lovšinovo anacionalno občinsko politiko v Kočevju javni nametščenci, ki so vsi odklonili kandidaturu na Lovšin—Kresse—Arkovi gospodarski listi.

Na Lovšinovi kandidatski listi je, kakor smo že pisali, 9 Nemcev, in to Kresse Alojzij, Hönigmann Henrik, Vavken Adolf, dr. Hans Arko, Monscher Josip, Verderber Gustav, Jakomini Jože, Verderber Aleks in Wolf Ferdinand. Na račun Slovencev gredo med drugimi Beguš, Stefan Pestsche, Mandelc Ivan, Klun Matija, inž. Jencič Franc, od Lesne industrije (nemške) odvisni Poznič Peter itd. — Zanimivo dejstvo je, da odvarja listo teh mešanich slovensko mladino in nemško nacionalnih (hitlerjevskih) kandidatov dosedanjega sodelstva storošča notar Lovšin in jo zaključuje med odborniki tudi odlični Sokol Smole Franc, slikar v Kočevju. — Na nemški listi ni zastopnikov Pavličkovega krila nemških obrtnikov in ne družstva hišnih posestnikov. Gospodje se očividno zavedajo, da bo mesto, ako bo izvoljena lista notarja Lovšina, brez koristi še nadalje trpelo škodo, kakor je bil to slučaj dosedaj, ko se je kočevski občinski odbor reprezentiral kot nemška most na naš slovenski Jadran. — Za slovensko javnost je občinski odbor v kočevskem mestu v Lovšinovi sestavi sramota za naš narod in slovensko večino v občini. — Vsi zavedni Slovenci, vsi narodnjaki in pristaši slovenske časti bodo dne 25. oktobra t. l. volili v Kočevju listo g. Zdravka Stofla, ki je slovenska brezkompromisna lista brez dvoživk in nemških nacionalcev.

Zahvala. Podpisano se najlepše zahvaljujeva gosp. dr. Rakovcu Slavku, šefa urološkega oddelka, ker je z operacijo ozdravil najlino hčerko, ki je bila težko bolna na mehuru. Obenem se tudi najlepše zahvaljujeva gospodu dr. Martinu Kolencu in osemu osebju, kateri so tako lepo skrbeli zanjo. — Bog povrni vsem!

Janez in Marija Srna, Sp. Gorje št. 9 pri Bledu.

Drobne novice

Rešitev nagradne križanice

je poslati tako, da bo najkasneje vsak četrtek opoldne v uredništvu. Naskov: Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana, in označba »Križanica«. — V pismu naj ne bo ničesar drugega razen iz lista izrezana rešitev Križanice in znamka za en dinar. Torej nobenega poročila, obvestila, vprašanja za kakršnokoli nasvet itd., ki se ne tiče izključno samo Križanice. Za žrebanje zadostuje samo rešitev Križanice, ne pa tudi rešitev ostalih ugank, ki jih istočasno objavljamo s Križanico v ugankarskem kotičku nedeljskega »Slovenca«. S tem popravljamo notico, ki je priobčena danes na 14. strani pod naslovom »Berite!«.

Izmed onih, ki bodo pravilno rešili današnjo Križanico, bo izžrebanih deset oseb, ki bodo dobivale »Slovenca« en mesec brezplačno.

Blago za

**moške
suknje!**

Največja in najlepša
izbera in najsolid-
nejše cene!

A. Žlender

Ljubljana Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

Koledar

Nedelja, 25. oktobra (21. pobinkoščna nedelja): Kristus križi; Križani in Daria, mučenca.
Ponedeljek, 26. oktobra: Evarist, papež; Božičnikova Pot.

Novi grobovi

† V Ljubljani je nenadoma umrla ga. Vida Mehle roj. Kosiček, hišna posestnica. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.

† V Kranju je mirno v Gospodu zaspala ga. Helena Pavšar, posestnica. Pokopali jo bodo danes ob pol 5 popoldne na župnem pokopališču v Kranju.

† Pri Sv. Miklavju pri Ormožu je izdihnil v svojem vinogradu po 5 letnem trpljenju svojo blago dušo 58 letni g. Anton Slavič, bivši gostilničar v Brkoveh in posestnik v Bučevcih. Vrnega moža je na poslednji poti spremlilo mnogo pogrebcev.

Naj jim sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskrene sožalje!

Osebnosti

— Promocija. Na belgrijski univerzi je bil promoviran 20. t. m. za doktorja vsega zdravilstva g. Milan Perušek iz Ljubljane. Mlademu doktorju iskreno čestitamo!

— Odlikovan je bil pri našem društvu Rdečega križa v Mošnjah pri Radovljici s srebrno medaljo učitelja in tajnika društva gosp. Pavlin France. Čestitamo!

— Poroka. V župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani sta se večera poročila g. Rihar Gabrijel in gđe. Ančka Šubič, nečakinja pok. dr. Kreka in še živčice gđe. Cilke Krekove. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Volitve jeseni

— Z ljubljanske univerze. Čujejo se vesti, da nastaja neko novo društvo med ljubljanskimi akademiki. Ko bodo oblasti potrdile njega predložena pravila in ko bo pokazalo svojo dobro voljo za nekatera vprašanja, o katerih se že mora vsako akademsko društvo izraziti, se bo pokazala tudi opravičenost nastanka in obstanka nastajajočega društva. — Ob tej priliki, ne pa v zvezi z nastajajočim društvom, beležimo, da je zagrebška Danica pred leti z okoliščino vprašala vsa akademika društva, naj se izrazi na podlagi stavljenih vprašanj o organizaciji akcije za doseg zopetne četrtinske vožnje. Večina društev se na poziv sploh ni odzvala, čeprav je zadeva prav gotovo važna.

— Semeni v Vidnu pri Dobropolju. Dne 26. oktobra 1936 bo v Vidnu postaja Dobropolje živilski semenj, kar je bilo že svojačasno objavljeno. Dogon živine na ta semenj je vsake vstopnine prost. Mesarji, živilski trgovci in živinorejci se vabijo, da v obilnem številu pridejo na ta semenj. — Slovesno prosvetno društvo v Zagrebu bo priredilo v nedeljo, 25. t. m., po večerni, v društvenih prostorih, Nikoličeva ul. 10-11, tretji prosvetni večer z običajnim sporedom: petjem, deklaracijami in zanimivim predavanjem o Romuniji. Vabljeni!

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Knjigi o II. evh. kongresu v Ljubljani 1935. V »Slovenca« z dne 22. oktobra ocenjuje V. J. malo izdajo knjige o evharističnem kongresu v Ljubljani in jo skoraj v celoti jako pohvali in priporoči, za kar mu je podpisana založnica knjige iskreno hvaležna. Gospodu V. J. se le zdi, da knjiga nekoliko preveč skuša prikazati evharistični kongres samo kot neko zunanjo prireditev. To da se pozna nemara že pri veliki knjigi. Doda, da »nemara ne bi bilo tako odveč, če bi izdali še vse govore na stanovskih zborovanjih«. Da ne bi kdo, ki tudi še knjige ni bral, prav tako sodil kakor V. J., s tem pojasnjujemo, da obsega pretežno del velike knjige prav govore na stanovskih zborovanjih, ki so prav vsi objavljeni (VII. poglavje, od str. 228 do 482, tretji celih 254 strani). Poleg tega so tudi vsi ostali govori objavljeni. — Veliko knjigo je kupila večina dušnih pastirjev in prosvetnih društev, ki bodo to idejno vsebino knjige in kongresa širili in ohranjali med širokimi plastmi naroda in še pozniš potomcem, kakor pravi v svoji oceni knjige škof dr. Josip Srebrnič in v istem smislu univ. prof. dr. L. Ehrlich, ki pravi, da je knjiga v resnici naša evharistična enciklopedija. — Misijonska tiskarna. — Knjiga (velika) o evharističnem kongresu v Ljubljani se more naročiti do 15. novembra 1936 po ceni 130 Din (platno) in 150 Din (usnje) v Mi-

sijonski tiskarni. Po tem datumu bo stala knjiga 160 Din oziroma 190 Din.

— Za umevanje naše domače in svetovne omike priporočamo naslednja izvirna dela: Fr. Stele: Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih; Izidor Cankar: Uvod v umevanje likovne umetnosti; Stanko Vurnik: Uvod v glasbo; Jak. Kelemina: Uvod v literarno vedo. Vse knjige se dobe po izredno znižani ceni pri Novi založbi v Ljubljani, Kongresni trg.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef« grenčice.

— Osnutek novega jugoslovanskega občega državlanskega zakonika je izdalo Društvo slušateljev juridične fakultete v obliki dobro izdelanega skript. Osnutek stane Din 60 in se naroča pri Društvu slušateljev juridične fakultete na univerzi v Ljubljani. Pošljamo po povzetju.

— Pogreša se od 16. oktobra Pavel Mazovec iz Zgornjega Kašlja, star 6 let, belih las. Ni izključeno, da je utonil v Ljubljani. Kdor bi kaj vedel o njem, naj javi prvi žandarmerijski postaji.

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

© O tirolskih gorah je predaval g. prof. Janko Mlakar na zadnjem prosvetnem večeru. Le žal, da je moralo še enkrat toliko občinstva oditi, ker ni bilo dovolj velike dvorane na razpolago. V poljudnem predavanju, ki je bilo semertje zabeleženo z ribniškimi ovirki in s hudomušnimi opazkami, je priznani turist vodil svoje zveste poslušalce in poslušalke, kar brez vrvi in cepina po strminah Ortlerja in drugih vršacev v Stubajskih in Zillertalskih alpah. Tudi slike, ki so spremljale predavateljeve besede, so bile lepo kolorirane. Kljub vročini v tej gneči, je nad 400 poslušalcev radevolje vztrajalo do konca in s navdušenim aplavzom nagradilo predavatelja. Na splošno željo se bo predavanje v najbližjem času ponovilo. Prihodnji prosvetni večer pa bo posvečen goriškim Slovincem.

Danes na praznik Kristusa Kralja bo v naši stolnici ob šestih zvečer

Evharistična pobožnost za moške

z govorom o presv. Evharistiji, kratko adoracijo in slovesnimi litanijami presvetega Srca Jezusovega.

Možje in mladeniči ljubljanski, brez razlike stanu, udeležite se te samo Vam namenjene pobožnosti v prav obilnem številu!

© Nepreklicno zadnji dan je danes odprta razstava Umetniške skupine G. A. Kosa, Mihe Maleša, Franceta Goršeta in češkega gosta iz Prage, Jana Slavička. Danes, v nedeljo, ob 11 bo vodstvo po razstavi. Vodi upravnik Narodne galerije g. Ivan Zorman. Opozarjamo ljubitelje umetnosti na to pomembno prireditev.

© Prijateljtem in znancom naznanjamo, da smo našega Borisa prenesli iz grobnice rodbine Derganc-Miklavc v našo grobnico, ki se nahaja ob zidu levo od vhoda na novo pokopališče. — Rodbina Tomatič.

© III. poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovne družbe. Dr. Hadži J. univ. prof.: Kako organizmi nadomeščajo izgubljene dele II. Dožim nam je v prvem delu predavatelja pokazal regeneracijo, t. j. obnavljanje izgubljenih delov organov pri nižjih živalih in pri rastlinah, nam bo v drugem delu povedal, kako se vse to vrši pri višjih živalih, t. j. v prvi vrsti pri vretenčarjih. Pri tem bo pokazal tudi na izrodke regeneracije, ko se na podlagi podobnih dražljajev, kot nastopijo pri dejanski izgubi katerega dela, razvija popolnoma nepotrebni in odvečni organi. Lep tak zgled imamo v kači z dvema glavama, ki so jo našli pred kratkim v Kočevju. Pri predavanju se bo predavatelj oziral v prvi vrsti na dela domačih znanstvenikov na tem polju. Predavanje bodo pojasnjeval številne barvne slike. Predavanje bo v torek, 27. t. m., ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Vstopnina 2, 4, 6 Din.

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Ob 11 dop. po znižanih cenah 3-50 in 5-50 Din

Napeto! Vojni poročevalec

© O vprašanju: Ali ni Cerkev prestoga, ko se protivi omejevanju rojstev, se bomo razgovorili na III. prosvetno-debatnem večeru, ki bo dne 2. novembra točno ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union, desno poleg kino dvorane, za članice deklinskih krožkov in vabljene goste. Dekleta, pripravite se na sestankih na debato in povabite goste. — Dekliško prosvetno okrožje.

© Zaradi popravila železniške proge bo železniški prelaz na Tržaški cesti na Viču pri Dolgem mostu dne 29. t. m. zaprt že od 5 jutraj in ne šele od 7, kot je bilo pomotoma objavljeno.

© Prosvetno društvo Trnovo je imelo te dni svoj redni letni občni zbor. To skupno zborovanje in obračunavanje mladim in delavnim članom fantovskega in deklinskega odseka je obiskalo veliko število starejših in uglednih naših podpornikov ter sta nas počastila s svojo navzočnostjo tudi g. župnik F. S. Finžgar in predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. F. Lukman. Po pozdravu in otvoritvi je najprej spregovoril g. dr. Lukman. Z le njemu lastno živo in izbrano besedo je orisal namen in pomen naše prosvete, ki mora biti kato-

Plašči, površniki

v priznano elegantni izdelavi in veliki izberi po zmernih cenah

LUKIČ, Stritarjeva ulica

liška in slovenska. Iz poročil društvenih funkcijonarjev marljive društvene tajnice gđe. M. Zupančeve in neutrudnega predsednika g. I. Prosena je bilo razvidno veliko delo društva v preteklem letu: osemnajst prosvetnih večerov z zanimivimi skioptičnimi predavanji ter cela vrsta iger, med katerimi je najbolj uspela pač tista poletna na prostem »Pri belem konjčku«. S posebnim zanimanjem smo poslušali v poročilu predsednika predlog za delo v nastopajoči sezoni, ki naj bo vse posvečeno misli, kako proslaviti na dostojen način 30 letnico društva in kako za to priliko nabaviti in blagosloviti delavnemu in zaslužnemu društvu že tako dolgo zaželeni, nujno potrebni društveni prapor. Da bo ta želja vendar že enkrat uresničena, je občni zbor pri volitvah izvolil in s to naložo poveril kar dosejani, v društvenem delu že preizkušeni odbor, le knjižničar, gospodar in odbornik za narodno obrambo so novi.

KINO
Današnji sporedi

22-21 UNION
Čarobni zvoki
Marta Eggerth - Paul Hartmann - Georg Aleksander

27-30 SLOGA
Zlati kodrčki
SHIRLEY TEMPLE

21-24 MATICA
Konfeti
Friedl Crape - H. Moser - L. Slezak - R. Romanovsky

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

© Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja lastnike avtobusov, ki nameravajo zaprositi za dovoljenje, da smejo dne 1. in 2. novembra t. l. voziti na progi Ljubljana—Sv. Križ in nazaj, da morajo prošnje za začasno dovoljenje vložiti najkasneje do 28. t. m. ob 12 pri obrtnem oddelku mestnega poglavarstva. Kasnejše prošnje se ne bodo vpoštevale.

© Katoliško prosvetno društvo v Spodnji Šiški priredi v ponedeljek 26. oktobra ob osmih zvečer v samostanski dvorani zanimivo skioptično predavanje o Španiji. Predava dr. Karel Capuder. Vljudno vabimo.

© Telovadni tečaj za odrasle in otroke. Na mnoga vprašanja glede teh telovadnih tečajev, o katerih smo že poročali, nam vodstvo tečajev pošilja naslednje pojasnilo: Za odrasle se vrše tečaj vsak torek, četrtek in soboto, v večernih urah, počenši ob 6 dalje. Tečajji so namenjeni vsem, ki imajo veselje do telovadbe, ki so potrebni sistematičnega gibanja, ali pa, ki od telovadbe pričakujejo boljše telesno držo, shujšanje, okrepitev ali druge koristi. Tečajji za odrasle se vrše v telovadnici učiteljskega, Resljeva cesta. Prijave in pojasnila ob navedenih dneh istotam. Telovadni tečajji za otroke pa so vsak ponedeljek in petek popoldne, počenši ob 2 dalje v telovadnici na realki, Vegova ulica. Sprejemajo se otroci od 3. leta starosti naprej. Tečaje vodijo strokovnjaki po modernih metodah. Vsi tečajji pa so pod nadzorstvom drž. higienskega zavoda.

KINO KODELJEVO
igra danes ob 17 in 20, ter jutri ob 20
Današnji sporedi:
»Katja« (Szöke Szakall) in »Vrag na konju« (George O'Brien). Danes ob 15 »Vrag na konju« po znižani vstopnini.

© Uslužbenki davek minimalno upošteva število otrok, druge davčne vrste se sploh ne ozirajo na število otrok. Ugodnost, ki je bila, je odpravljena. Dobili jo bomo nazaj, če se bomo organizirali v društvu »Družina«. V društvu je moč!

© G. Ivan Zorman, upravnik Narodne galerije, bo imel vodstvo na razstavi umetniške skupine G. A. Kosa, Mihe Maleša, Franceta Goršeta in češkega gosta iz Prage Jana Slavička v Jakopičevem paviljonu v nedeljo, dne 25. t. m. ob 11 opoldne. Opozarjamo, da je razstava v nedeljo zadnji dan odprta. Razstavo toplo priporočamo.

Advokat

dr. Ivo Lulik

je preselil svojo pisarno iz Frančiškanske ul. v Ogljetovo ulico 11 (za sodiščem) Ljubljana

© Pozor starši. Reden pouk se je že povsod pričel. Z njim so se pričele za vas nove skrbi in dolžnosti. Denar za obleke, čevlje, knjige, šolnico itd. ste izdali, vse zato, da bodo otroci lahko hodili v šolo, ki naj jim ugodi pot v življenje. Res velike skrbi in dolžnosti imate. Ali ves vaš trud ostane zaman, ako otroci v šoli ne bodo uspevali. Nekatere šole so pričele s poukom šele sredi oktobra. Hud udarec je to za diake. Predpisana tvarina se bo morala vkljub temu predelati v predpisanim roku. Marsikdo, predvsem oni, ki nima zadostne podlage iz prejšnjih let, ne bo mogel slediti zahtevani učni snovi. Z žalostjo bodo marsikje doma gledali, ko bodo za božič otroka odpustili iz šole — zaradi neuspeha. To, kar bo doletelo nekatere za božič, bo druge doletelo koncem leta. Ne bo vam pomagalo večje letanje in prošnje okoli profesorjev zadnji mesec, predvsem tedaj ne, ako sta kriva dijakovega neuspeha nezadostno zanimanje za učenje ali celo lenoba. Vsak objektivni človek mora pritrlditi, da ni pravično, da zdelata oba, listi, ki se je vse leto učil, in oni, ki je skoraj vedno lenuharil in šele zadnje tedne, morda celo zadnji teden s pomočjo inštruktorja dosegel neko minimalno znanje. Namen šole ni samo ta, da vlija dijakom znanje, ampak da jih privadi k delu, kajti le tedaj bodo otroci v življenju uspešni in koristni. Starši. Na srce vam polagamo, da že zdaj gledate na uspeh vaših otrok. Ako ste

v dvomih glede uspeha vašega otroka, javite se v Akademskem uradu dela na dvorišču univerze, uradne ure vsak dan od 11. do 12., oziroma pišite dopisno na isti naslov. Ta urad razpolaga s prvovrstnimi močmi, ki imajo v instruiranju že dolgoletne izkušnje. So to namreč predvsem revnejši akademiki oz. akademikarke, vestni, zanesljivi, katerim so instrukcije včasih edini vir dohodkov. Ne bo vam žal denarja za instrukcije, kajti s tem boste koristili sebi, otroku ter inštruktorju. — Akademski urad dela, univerza — Ljubljana.

Matineja kina Union

Ob 11. dop. Po znižanih cenah 3-50-5-50 Din

PETER Frančiška GAAL

© Stenografijo, strojepis, knjigovodstvo, nemščino itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

© Tatvine mesa na klavnici. Vodstvo mestne klavnice in pa mesarji sami se bore proti številnim tatvinam na klavnici. Nekateri ljudje na klavnici, ki so tam zaposleni, si radi preskrbe kakšen postranski zaslužek, namreč da ukradejo sem in tja kakšen kos mesa in ga prodajo. Spretni tatinski organizaciji na klavnici je prišel sedaj na sled ravnatelj klavnice g. Pestotnik. Opazil je namreč dva večja kosa mesa, ki ju je neznanec skril v poseben predel. Ravnatelj je naročil vratarju, naj pazi, kdo bi utegnil priti po ta dva kosa. Vrtar je stražil vsi noč, proti jutru pa res zasačil nekoga mesarskega pomočnika, ki je hotel ta dva kosa odnesti. Pomočnik je takoj priznal, da je meso ukradel svojemu gospodarju ter ga skril. Izdal pa je še tri svoje tovariše, ki so prav tako kradli svojim gospodarjem meso in ga prodajali pod ceno nekemu manjšemu mesarju, da ga razpeče dalje. Prijeti mesarji se izgovarjajo, da jih je ta razpečevalec sam nagovarjal na tatvino. — Policija je prijete mesarske tatove izročila sodišču.

Vsi, ki trpite na kurjih očesih,

trdi koži in zaraslih nohtih, pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30, nedeljah in praznikih od 7.30 do 12. ure. V kopališču hotela »Stone«, Frančiškanska ulica 3.

© Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska ul. 8 in sprejemališče Knaflijeva ul. 2.

© Dopisni esperantski tečaj traja samo dva meseca. Zahtevajte ponudbo! — Esperantsko društvo »Zelena zvezda«, Ljubljana, hotel Metropol.

Volitve jeseni

© Mlajši upokojenec, ki je verziran v davčnih zadevah, dobi s 1. novembrom službo blagajnika. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Blagajnik« štev. 15.805.

Ne pretilravamo, če trdimo, da nedvomno najlažje izberete

klobuk ali čepico

in vse vrste športna pokrivala v najmodernejših oblikah pri

M. Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14

© Večerni trgovski tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15: Pouk prične v ponedeljek, 26. oktobra. Informacije in prijave vsak dan, tudi do 7. ure zvečer. — Poučujejo se tudi posamezni predmeti.

Dobropolje - Struge

Tudi v občini Videm-Dobropolje bomo imeli 25. oktobra občinske volitve. Te volitve so za nas silno pomembne, četudi so volivne priprave potekale skoro popolnoma mirno, bodo volitve vsekoli zelo znamenite, ker pomenijo za slaboznano JNS popolen in temeljit poraz in grozovit polom, kajti nasprotniki naši in pristasi JNS so že pred volitvami prešli od volivcev popolno nezaupnico, ker v občini, ki šteje nad 4000 duš, niso mogli dobiti toliko ljudi, da bi postavili kandidato listo. Tako bo v nedeljo volila in bo tudi izvoljena kandidata lista, ker nima nasprotnika.

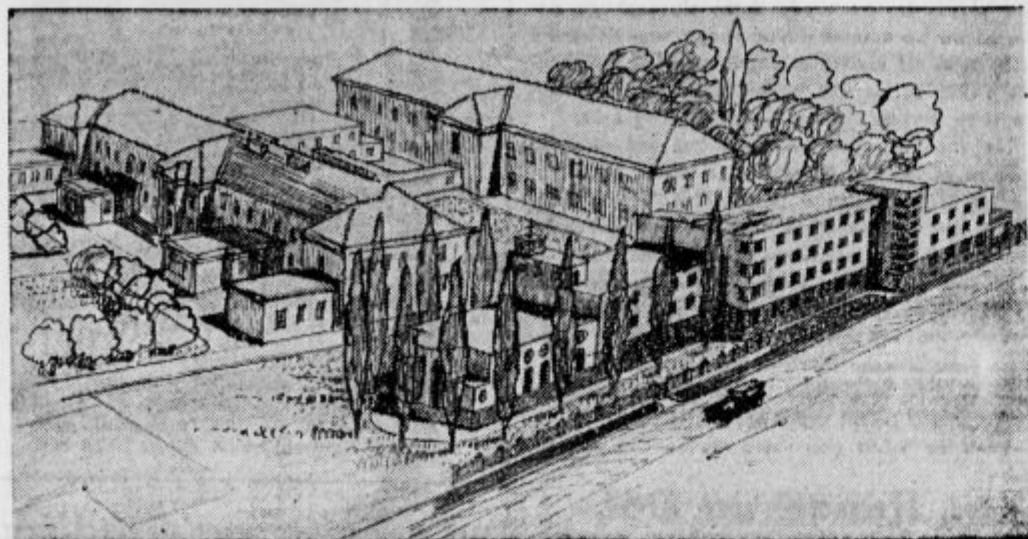
Znani Hočevar v Strugah, glavni eksponent JNS in najboljši pristasi bivšega ministra Puclja, desna roka bivšega okrajnega načelnika Placerja, se je trudil noč in dan, da bi sestavil kandidato listo neznano katerega imena, skliceval je shode in imel sestanke, na razne kraje je vabil skupaj svoje pristase, pa je prišla skupaj sama žlahta, po par ljudi, in uspeh je bila ničla. Vse demagogijo in zavajanje ter potvarjanje resnice ni pomagalo nič.

Ljudstvu je predobro še v spominu, kar se je godilo zlasti v Strugah takrat, ko je on s pomočjo okrajnega načelnika Placerja in pod plaščem takratnega ministra Puclja preganjal naše najboljše može in fante. Kako je gospodiral, ko ga je Puclj po sili in proti volji občanov postavil na župansko stolec. Najbolj se je pa postavil za časa povodnji v Strugah leta 1933, ko je strašna povenjen uničila vse poljske prideleke in napravila zlasti po nekaterih vaseh ogromno škodo, ki še danes ni poravnana in te rane še ne zaceljene. A takrat je prejel moč, ki se nam sedaj na vse pretege za občinskega odbornika ponuja, kot župan in predsednik občinskega pomožnega odbora, iz vse Jugoslavije naravnost ogromno denarja in živil, prejel je pa tudi mnogo obleke in stavbnega materiala z naročilom, da to razdeli takoj med najbolj potrebne poplavlence. In kaj se je zgodilo? Najbolj potrebni, najtežje prizadeti, najhujše prizadete vasi in ljudje so prešli in so bili deležni najmanj podpor. Razdelil je največ živeža in podpore med tiste, ki so bili malo ali nič prizadeti. Pustil je stradati ljudi, ki niso bili njegovi pristasi, pa je delil onim, ki so pri občinskih volitvah dne 15. oktobra 1933 njega volili ne glede nato ali so po vodi kaj prizadeti ali ne.

Imena Hočevar, Puclj in Placer nam ostanejo v večnem spominu. In ko bomo pomrli mi, pa naši otroci tega ne bodo nikdar pozabili. Kaj vse smo pretrpeli mi v teh strašnih časih. In zdaj je prišel obračun.

Gradba mariborske bolnišnice

20 milijonov dinarjev za izvršitev gradbenega načrta. — Maribor potrebuje 1000 bolniških postelj

Maribor, 23. oktobra.

V ponedeljek, 19. t. m. so na vrtu mariborske bolnišnice po daljšem presledku zopet zapele lopate gradbenih delavcev. Začeli so kopati temelje za nov bolniški paviljon, s katerim bo izvršen nov korak na uresničenju obsežnega gradbenega programa, ki si ga je zastavila bolnišnica pred mnogimi leti. Kljub temu, da je bivša Spodnja Stajerska, ki je pripadla po razsulu Avstrije Sloveniji, bolj oskrbljena z bolnišnicami, kakor bivša Kranjska — saj je na področju bivše mariborske oblasti razen mariborske ni manj kakor sedem precej velikih in razmeroma dobro opremljenih bolnišnic, vendar je mariborska postala nekaka centralna zdravstvena ustanova za celotno veliko področje severno od Save in je zaradi velikega navala bolnikov že zdavnaj premajhna.

Gradbeni program — delo oblastnega odbora

Po letu 1919 se je mariborska bolnišnica, ki je zaradi velikih, moderno opremljenih centralnih zdravstvenih ustanov v Gradcu do prevrata za mariborske in okoliške potrebe povsem zadoščala, zelo razširila z novimi oddelki, ki so jih pod silo razmer morali stiskati v dotedanje prostore. Že v prvih povojnih letih se je tedaj pričela akcija za povečanje bolnišnice, ki pa je dobila konkretno obliko šele, ko se je osnovala Mariborska oblast. Oblastni odbor se je takoj z vso energijo zavzel za to vprašanje ter je izdelal obsežen program, ki je z malimi izjemami še danes temelj izgraditvenega načrta za mariborsko bolnišnico. Prvotno je obstojal namen, samo dvigniti sedanje objekte, potem pa je prevladalo mnenje, naj se izgradi bolnišnica s paviljonskim sistemom ter je pri tem tudi ostalo. Gradbeni program predvideva izgraditev sledečih objektov: 1. razširjenje kuhinje in zgradbo pekarnice, 2. zgradbo novega gospodarskega poslopja, 3. zgradbo nove izolirnice, 4. zgradbo nove prosekture, 5. prizidek stranskih prostorov na internem oddelku, 6. zgradbo novega paviljona za oto-rallingologijo in okulistiko ter dermatologijo in vererologijo z opazovalnico za živčno bolne, 7. zgradbo novega administrativnega poslopja, 8. zgradbo porodnišnice in oddelka za ženske bolezni, 9. zgradbo nove pralnice, delavnic in centralne kurilnice.

Kaj se je naredilo

Program, ki ga je izdelal Oblastni odbor, je obsežen in velikopotezen. Oblastni odbor pa ni ostal samo pri načrtih, temveč jih je takoj tudi začel uresničevati. Bolnišnica je takrat nakupila, oziroma zamenjala obsežna zemljišča ter tako arondirala svojo posest, da je danes prostor med Tržaško in Pobreško cesto, med kaznilnico in korosko progjo z malimi izjemami povsem njena last. Nadalje so se takrat od celotnega programa realizirale sledeče točke: razširila in modernizirala se je kuhinja in zgradila moderna parna pekarna. Sezidalo se je na zemljišču, ki ga je bolnišnica dobila v izmeri 1 ha od kaznilnice, novo moderno gospodarsko poslopje, staro pa, ki je stalo v sredini med bolniškimi zgradbami ter je z gnojem in drugo nesnago bilo vedno pravo ognjišče raznih nevarnosti za zdravje bolnikov, se je podrla ter so na tem stavbišču napravili park. Novo gospodarsko poslopje ima povsem separiran dovoz in odvoz ter je dovoljno oddaljeno od bolniških zgradb. Zgradila se je nadalje nova izolirnica s 100 posteljami, dočim je bil poprej ta važen oddelk namješčen v stari baraki ter je imel komaj 30 postelj. Postavila se je tudi nova prosekтура z mrtvašnico, pri medicinskem oddelku pa se je napravil prizidek za stranske prostore (kopališče, stranišče itd.), ki so bili do tedaj skrajno zanemarjeni. Precejšen del od gradbenega programa je tedaj že oblastna uprava sama realizirala in če bi imeli Mariborsko oblast še do danes, bi bil program za popolno izgradnjo mariborske bolnišnice najbrže tudi že uresničen. Poleg tega je takrat oblastna samouprava kupila sanatorij v Petrovem selu, kjer se je uredil ženski oddelk s porodnišnico, ki je bila za Maribor najnujnejša potreba.

Novi paviljon

Z novim paviljonom, ki se gradi, se je po dolgotrajnem presledku zopet začel izvajati načrt za izgradnjo bolnišnice. Nova trnadstropna zgradba bo stala vzporedno s Tržaško cesto z osjo od severa proti jugu. Glavna fasada poslopja bo obrnjena proti vzhodu — proti novi cesti, ki bo izpeljana v notranjosti bolniškega zemljišča okrog vseh objektov. Vse bolniške sobe bodo obrnjene proti vzhodu in jugu, proti severu in zapadu pa samo hodniki in stranski prostori. Navpično na smer fasade bo imelo poslopje tri krila za stopnjašnice in stranske prostore. Imelo bo tudi tri vhode, za vsak oddelk posebnega. V podprtiličju bodo kopalnice, šrambe in stanovanja strežnega osebja. Opazovalnica za živčno bolne bo v pritličnih prostorih južnega trakta. Vse te sobe bodo posebej izolirane proti zvoku. Prostora bo v opazovalnem oddelku za 30 postelj. V pritličju in I. nadstropju srednjega dela bodo prostori oddelka za očne, ušesne, bolezni ter bolezni nosu in grla. Za kožne in venerične bolezni je določeno pritličje in tretje nadstropje severnega dela paviljona. Srednji trakt bo imel nadzidek za 4. nadstropje. Vsak oddelk bo imel svoj lift, svoje ordinacijske prostore, operacijske dvorane, šrambe, kopalnice, čajne kuhinje, sobe za zdravnike, sestre in ostalo osebje. Streha bo terasna ter prirejena za solčno kopališče s tuši. Zidan bo po modernih principih, s plutovinasto

izolacijo, centralno kurjavo, okni za vzmik. Paviljon gradi ljubljansko podjetje Tomažič. Delo se je pričelo s podiranjem poslopja, v katerem je bila ena najstarejših mariborskih predmestnih gostiln »Pri slonu«, ki je pred leti prešla v last bolnišnice ter so prostori služili za stanovanja in hleve. Slednje so že podrli, hišica ob Tržaški 5 pa bo začasno služila za gradbeno pisarno, pozneje se podre. Bolnišnica bo z zgradbo novega paviljona znatno pridobila. Kirurški oddelk dobi nazaj zopet ves trakt, ki ga je imel do leta 1919, ko se je v južno polovico vselil oddelk za kožne in venerične bolezni, ter se bo povečal za 60—70 postelj, ki jih v resnici krvavo potrebuje. Interni oddelk se bo pa povečal s preselitvijo očesnega oddelka za 40 postelj, ki jih je tudi potreben. Paviljon bo predvidoma pripravljen za vselitev oddelkov na pomlad leta 1938.

Kaj je še nujno potrebno

Nujna potreba mariborske bolnišnice je pravzaprav izvedba celotnega gradbenega programa. Najnujnejše pa je naslednje: zgradba novega administrativnega poslopja na prostoru sedanjega, ki je staro nad 100 let. Po načrtih bo novo administrativno poslopje — zgrajeno vzdolž Tržaške ceste — trinadstropno, v njem bodo poleg pisarniških prostorov še stanovanja za zdravnike, upravno osebje, bolniške sestre in velika kapela. Potem je nujno treba zgraditi nov paviljon za ženske bolezni in porodnišnico. Sedaj se nahaja oddelk predelč od bolnišnice in v prostorih, ki več ne odgovarjajo potrebam. Prostor za novi paviljon je določen južno od internega oddelka, zadaj za upravnim poslopjem. Zgraditi je treba tudi še pralnico, delavnice in centralno kurilnico ter povečati kuhinjo in napraviti manjše prizidke pri internem oddelku.

Regulacija zemljišča in okolice

je z izvedbo gradbenega programa nujno povezana. Poleg notranje regulacije celega zemljišča bolnišnice, ki obsega 6 in pol ha ter ga bodo preprezale razne nove ceste, ki bodo vezale posamezne objekte, dočim se bo v sredini med glavnimi paviljoni uredil nov park, bo treba izvesti tudi regulacijo dveh glavnih cest, na katere zemljišče meji, in to sta Tržaška in Pobreška cesta. Dočim ureditev Tržaške ceste z okolico vred ne bo delala večjih težkoč, je regulacija Pobreške ceste zvezana z večjimi stroški. Občina bo morala odkupiti dve hiši — Vernikovo gostilno in Grčičevo hišo — ter ju porušiti, da se ostri vogal zaokroži, dočim bosta morali bolnišnica in kaznilnica odstopiti pas svojega zemljišča, da se lahko cesta primerno razširi. Regulirati se bo pa moral tudi Magdalenski trg. Izvedbo vseh teh del ima že občina v svojem regulacijskem načrtu. Bolnišnica sama pa namerava celo svoje zemljišče obdati s primerno trajno ograjo.

Se 20 milijonov potrebnih

Oblastna samouprava je za mariborsko bolnišnico že veliko žrtvovala. Potrebni pa bo še najmanj 20 milijonov, da se celoten program izvrši. Od te vsote odpade 8 milijonov, ki so že pripravljene za paviljon, katerega bolnišnica sedaj gradi. Pripomniti je treba, da ga bolnišnica gradi z lastnimi sredstvi, ki si jih je prihranila s težkimi žrtvami ter je radi tega precej morala stiskati izdatke za najnujnejše opremne predmete. 6 milijonov bo šlo za novo porodnišnico, 2 za novo administrativno poslopje, poldrug milijon za novo pralnico in kurilnico, pol pa za ograjo okrog zemljišča.

Za 30 let bo potem mir

Če se uresniči gradbeni program mariborske bolnišnice v celoti, bo imela okrog 900—1000 postelj, kar bi po sedanjih računih zadostovalo za dobo 30 let. Normalno naraste vsako leto število bolnikov za 10 odst., v zadnjih 5 letih pa se je v mariborski bolnišnici dvignilo skoraj za 100 odst. — od 8000 na 14.000. Če bo šel porast v tem tempu naprej, bi bila bolnišnica s 1000 posetljami tudi pred 30 leti pretesna. Vendar pa večjih bolnišnic ne grade, ker niso več rentabilne. Treba bi bilo potem sezidati novo bolnišnico — ali pa, kar je še boljše — zgraditi bolnišnice v ostalih stajerskih mestih ter jih primerno povečati po načrtih, ki so tudi že pripravljeni. Vsekakor pa bo morala banska uprava posvečati mnogo več pozornosti tudi stajerskim bolnišnicam, zlasti mariborski. Dosedaj smo to močno pogrešali, kar se je že dovolj maščevalo. Stajerski del Slovenije namreč ne bo imel veliko od velikopotezne izgradnje ljubljanske bolnišnice, ker je ta predalet. Stajersko zaledje bo še vnaprej gravitiralo v Maribor tudi v zdravstvenem pogledu in naravno, da bo morala zaradi tega mariborska bolnišnica odgovarjati vsaj najnujnejšim zahtevam.

Vsi znaki kažejo, da bo letos ostra zima! Oskrbite se pravočasno z našo najboljšo in najbolj zdravo prirodno mineralno vodo.

ono z rdečimi srci na etiketi! **RADENSKO!**

Pišite še danes po brezplačne prospekte in cenike na **Upravo Radenske Slatine, Radenci pri Mariboru!**

Strah pred staranjem...

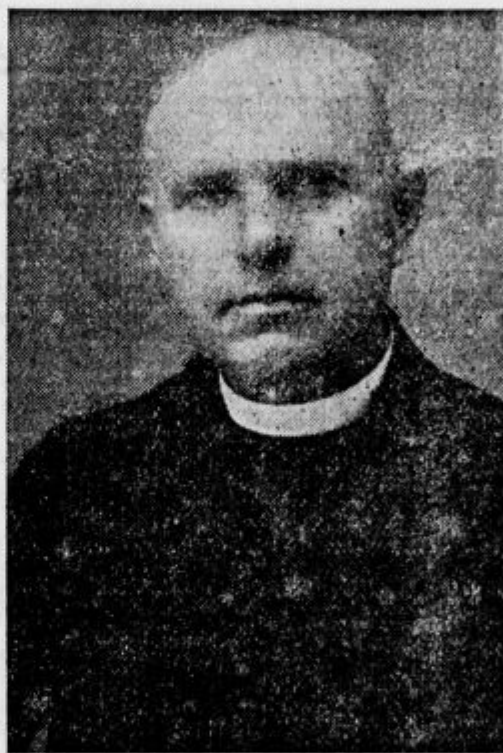

Že v časih polnih sreče se pojavlja kot senca strah pred preanim staranjem. Vprašate se: kaj se temu res ni moči izogniti?

Kdor začne pravočasno s pravilno nego, si bo ohranil vedno čisto in brezhibno polt. Elida krema IDEAL, ta suha dnevna krema, pomaga kot nobena druga. Radi vsebine hamamelisa poživlja in obnavlja kožo, odstranjuje male gubice in nečistoto polti. Koža ostane mlada — ostane lepa!

**ELIDA
KREMA
IDEAL**

† Prof. dr. Jos. Somrek

Bog — Stvarnik in Sodnik je poklical k sebi v noči od četrtka na petek svojega zvestega služabnika, bogoslovnega profesorja v Mariboru dr. Josipa Somreka. Kot junak, ki se smrti ne boji, je padel pod smrtno kozo, čije zamah je pričakoval v težki črevesni bolezni z boguvidano mirnostjo. Ko pa je nedavno odšel iz Maribora k svojemu bratu, g. nadžupniku v Smartnem pri Slovenjgradcu, je pri slovesu nemu svojih kolegov izjavil: »Končal sem svoj življenjski račun. Vem, da sem tekot meseca mrliček.«

Krepkost volje, združena z brezpopojnim zupanjem in božjo milost, je rajnega profesorja odlikovala vse življenje do zadnjega diha. V letih mladosti je imel v tem oziru izrazit primer v takratnem župniku domače čadramske župnije, monsignorju Juriju Bezenšku, graditelju veličastne nove cerkve. Ta vzorni katoliški duhovnik in odločni slovenski rodoljub je imel velik vpliv na sprejemljivo dušo mladega dijakta ter je izdatno sodeloval pri določitvi njegove življenjske smeri. Kot mlad duhovnik je rajni dr. Somrek poleg obilnih dušno-pastirskih poslov in naporov učenja — v privatnem študiju je napravil bogoslovne rigorozne na vseučilišču v Gradcu — tudi vneto deloval na zadružnem področju. Po idejah dr. Kreka se je trudil, da bi slovensko ljudstvo rešil iz spon kapitalizma — povečini nemškega kapitalizma — ter ga gospodarsko in narodno osamosvojl. Če ni tako uspel, kakor je želel, ni bil sam kriv, kakor tudi ne, če njegova poznejša podjetja v protialkoholnem boju — produkcija malinovec in sadnih sokov — niso povsem dosegla želenega uspeha. Ko je prevzel 16. julija 1905 ravnanstvo Tiskarne sv. Cirila, si je mnogo prizadeval, da bi povzdignil to velevažno podjetje in z njim prepotrebni katoliški tisk.

Glavno torišče dela pok. dr. Somreka pa je bilo mariborsko bogoslovje, kjer je bil podravnatelj 19 let in kjer je kot profesor pastoral. bogoslovja 27 let (1909—1936) bogoslovce uvažal s strokovno izobraženostjo in prirojenim mu praktičnim pogledom in lepe in težke naloge sodobnega dušnega pastirstva. Mnogo se je osobito v prejšnjih letih literarno udeleževal z razpravami, razpravami in beležkami zlasti v nekdanjem »Voditelju v bogoslovnih vedah«. V rokopisu je zapustil mnogo pripravljenega gradiva, n. pr. nauk o govorništvu. Sodeloval je tudi v vrstah tistih, ki so se trudili, da povzdignejo cerkevno petje v naši škofiji. V to svrhu je sestavil dve pesmarici:

eno za odrasle z naslovom: »Kvišku srca!«, drugo kot pesmarico in molitvenik za otroke z naslovom »Priatelj otroški«. — S smrtjo profesorja dr. Somreka je končano na tem svetu vzgledno duhovniško življenje. Najvišji Duhovnik naj bogato nagradi svojega zvestega služabnika! I. H.

Uspešen misijon v Mostah

Ljubljana, 24. oktobra.

Ta teden je v Mostah sv. misijon, katerega se udeležuje vsak dan več ljudi. Višek misijona pa je bil v petek zvečer, ko je bila v nočnih urah procesija z Najsvetejšim, ki ga je nosil škof dr. Gregor Rožman ob asistenci kanonikov dr. Zupana in dr. Zerjave ter številne druge duhovščine. Pred procesijo je imel v moščanski cerkvi spraven govor misijonar g. Martelanc. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo cerkev, je bilo do dna duše presunjeno. Najmanj se enkrat toliko ljudi, kolikor jih je moglo v cerkev, pa je ostalo zunaj.

Ob 9. zvečer se je razvila veličastna procesija s prižganimi baklami in svečami. Procesije se je udeležilo okoli 3000 ljudi, zlasti mnogo moč in fantov. Za Najsvetejšim so korakali trije zastopniki ljubljanskega občinskega sveta, namreč gg. Oražem, Černe in Mišvelj. Ob baldahinu pa je svetilo 18 moščanskih moč in fantov. Nepopisno lep je bil prizor, ko se je prvič razvila po moščanskih ulicah tako veličastna procesija s prižganimi lučmi, katere je nosilo nenavadno mnogo moč in fantov.

Sveti misijon bo zaključen v nedeljo ob 3 popoldne s sklepno pridigo, ki jo bo imel misijonar g. Contala.

Bog daj, da bi misijon rodil v Mostah mnogo sadu, da bi se milost božja razlila in razsvetlila v dušah vseh moščanskih prebivalcev, zlasti pa da bi mogla pridobiti za evharističnega Kralja tudi tiste, katerih misijonarji dosedaj še niso mogli pridobiti!

Smrt vzorne krščanske matere

Gomilsko, 24. oktobra.

Danes ob 8.15 je zatienila v visoki starosti 88 let svoje trudne oči gospa Julijana Cukala, rojena Sovinek, trgovka in posestnica na Gomilskem.

Pokojna je bila rojena leta 1849 v Braslovčah iz nekdanje zelo znane Sovinekove mizarske hiše. Z 12 letom je že odšla v Trst, kjer je bila v službi pri visokih mornariških častniških družinah. V Trstu se je mudila nekaj let, nato se je pa vrnila domov in vstopila v dobro znano Paurovo trgovsko hišo v Braslovčah ter prevzela vodstvo poslovalniške podružnice Paurove veletrgovine na Gomilskem. Tu se je tudi poročila z 18 leti s sedaj že pokojnim Francetom Cukalom, posestnikom, trgovcem in dolgoletnim županom občine Gomilsko, ki je umrl koncem leta 1913. Po moževi smrti je sama vodila obširno gospodarstvo in trgovino, dokler ni opešala pod težo bremen in se umaknila mlajšim močem.

V erčnem zakonu je bilo rojenih pet otrok. Najstarejši sin Ivan je umrl kot bogoslovec drugega letnika, drugi sin dr. Franc je stolni dekan v Mariboru, tretji Maks, veletrgovec, veleposesnik in župan občine Tabor v Savinjski dolini, hčerka Amalija je vdova po znanem veleposesniku, hotelirju in mesarju v Hrastniku Logerju Alojziju, ki je umrl lanske leto, najmlajši sin Viktor pa je umrl v 22 letu starosti.

Pokojna gospa Julijana Cukala je bila velika prijateljica duhovnikov, velika dobrotnica cerkve in revežev, priljubljena in spoštovana pri vseh, ki so jo poznali. Bila je najkrajnje mati svojim otrokom, katere je tudi vse zelo lepo vzgojila. Njena dobrotljivost je bila znana daleč naokrog. Ob njeni krsti žalujejo poleg otrok še vsa gomilska fara ter številni prijatelji in znanci Cukalove rodbine. Vsi bodo blago in nadvse dobro gospo ohranili v najlepšem spominu.

Pokojnico bomo spremili k večnemu počitku v ponedeljek dopoldne iz hiše žalosti. Ob 10 uri bo v farni cerkvi na Gomilskem sv. maša zadušnica, nato bodo pa njeni zemski ostanke položeni v rodniško grobnico na farnem pokopališču na Gomilskem. Naj Vsemogočni obilo poplača vzorni slovenski materi vsa njena dobra dela, žalujočim otrokom in ostalim sorodnikom pa izrekamo ob težki izgubi iskreno sožalje!

Poraz komunizma v Rusiji

Predavanje ruskega emigranta o sodobni Rusiji

Ljubljana, 24. oktobra.

Ruski žurnalista Solonevič, ki je devet let preživel v ruskih ječah, med temi tri leta na Solovkah, ter je pred dvema letoma ubežal v inozemstvo, je imel v Ljubljani v hotelu »Tivoli« predavanje o sedanjem stanju v sovjetski Rusiji. Predavanja se je udeležila večina ljubljanske ruske kolonije pa tudi precej ljubljanskih uglednih osebnosti ter akademikov. Solonevič je v temperamentnem ruskem govoru skušal prikazati svoje gledanje na Rusijo ter odstopiti pred našimi očmi zaveso, ki zastira sovjetsko Rusijo inozemskim očem. Nihče namreč, ki ni bil sam v sovjetski Rusiji, ne more poznati nenečnega pravega bistva, prav tako tudi ne tisti, ki so kot turisti prišli vanjo, ker so videli samo dekorativne kulise. 19 let se bori že nova Rusija s staro ideologijo ter vprašanje je, kaj je zgradila novega? Predavatelj je očrtal vsi poraze, ki jih je doživela komunistična ideologija in politika. Najprej kar se tiče domovine, kajti iz začetnega internacionalizma se je pod silo razmer morala politika približati zopet nacionalizmu, ki je ostal živ v ruskem narodu. Tudi družine niso mogli razdružiti, kajti sami komunisti se nečisto ženili s komunistkami, ki bi jim vzgojile otroke v lastne špijone. Mimogrede je povedal nekaj dogodbin, kako so sami sinovi denuncirali starše ter jih pogladi v smrt. In danes ima Rusija 9 milijonov komunističnih špijonov. Najbolj so se zadeli religijo, predvsem cerkve in svečenike, ker so najbolj vidni predstavniki idealističnih težnjev. Svečenike je predavatelj razdelil v dve vrsti, v tiste, ki se niso vdali nobenemu pritisku ter so morali brez pogovora v smrt ali v tabore, ter v tiste, ki so se kakorkoli prilagodili režimu. Povedal je slučaj metropolita Sergeja, ki je skušal delati tudi v novih razmerah ter je komunistični režim slavil največjo zmago takrat, ko je prav ta metropolit na pritisk vlade proti papeževi svetovni molitvi za cerkev v Rusiji podpisal izjavo, da v Rusiji ni preganjanja cerkve. Kar pa je sedaj mlajših duhovnikov, so vsi nastavljeni že od GPU. Mladina je vsa vzgojena ateistično ter ji je neznana vsaka religija. Na tem področju je režim slavil zmago, toda samo deloma; v narodu namreč ni mogel vzbuditi prezira k veri, ker je v srcu narod še dober ter bo pravoslavni duhovnikom v prihodnosti mogoče delati med njim. O socializmu v Rusiji ni mogoče govoriti, ker vse sloni na nasilju.

Obširno je govoril o industrializaciji Rusije, o elektrifikaciji, o Dneproprostru itd., toda vsa ta na videz ogromna tehnika ne dela, kakor si misli ostali svet. Tako n. pr. opravila deset traktorjev samo delo enajstih konj. Od sedmih turbin v Dneproprostru dela samo ena. Vsak dan je v Rusiji do 180 železniških nesreč. Veliki belomorski kanal, ki je zahteval nešteto žrtev, ima le do šest polnikov na dan. Tako tudi industrializacija ni tako uspešna, kot bi bilo pričakovati. Se manj je uspela kolhozacija vasi. Kmet ne dela na skupnih poljih, temveč z največjo ljubeznijo le na tistem oralu zemlje, ki mu jo sovjetska ustava dovoljuje kot privalno lastnino. Ko so pred nekaj leti le malo popustili od svoje strogosti, se je življenje začelo nagibati h kapitalističnemu redu. To prerajanje iz starega v novo traja že devetnajst let in ne more pomeniti zdravih razmer; predolgo traja že ta bolezen. Največ so komunisti uspeli v znanstvenem delu, posebno v prirodoslovju, kjer morejo zabeležiti res velik uspeh. Vse drugod pa izgubo, zlasti v materialnem oziru. Po vsej Rusiji namreč vlada velika revščina in glad ter ima denar samo nekateri parhi in tisti ljudje, ki so na vodilnih mestih stranke; a tudi žive v večnem strahu za življenje. Ta Rusija nima bodočnosti in tudi nihče v njej ne veruje v svetovno revolucijo. Drži se šamo z nasiljem ter bi vsake spremembe vlade pomenila tudi padec sistema. Umakniti se ni več mogoče, temveč samo še nadaljevali do kraja. Predavatelj je označil Stalina ter njegov proces pred kratkim v Moskvi in dobro predstavljala, kako se voditelji Stalinske garde sami med seboj koljejo. Označil je tudi rdečo armado, ki ni pripravljena za vojsko zaradi slabih prevoznih sredstev. Rusija bi bila nevarna samo takrat, kadar bi kot grabežljiva zver ona sama planila na soseda, za kar pa ni pripravljena in v sebi premo skladna. Ni zdrav pojav, da je še danes 5 milijonov Rusov v taboriščih. Komunizem je dejansko doživel popoln poraz in dokazal svojo nesposobnost za graditev lepše prihodnosti. Dokazal je, da pač zna rušiti, a ne graditi. V Rusiji je danes veliko gorje in ljudje naravnost hrepene iz tega železnega mehanizma, ki oklepa notranje življenje sovjetskega človeka. Položaj v Rusiji je danes težak. To ni dobi Maksima Gorkoga, kakor jo nazivajo boljševiki, temveč vse bolj »maksimalno gorja« grenka dobala S to mislijo je zaključil zanimivo predavanje.

Izdajalci slovenstva požigajo!

Dragatuš, 24. oktobra.

Kako silen teror uganjajo na slovenski zemlji zoper slovenske ljudi odpadniki slovenskega naroda, ki so se udinjali tujim voditeljem, dokazuje zločin, ki so ga mačkovič nocoj zagrešili v Dragatušu. Tukaj so namreč nocoj zažgali kozolec nosilca naše slovenske liste Franceta Štefaniča.

Naš kandidat Franc Štefanič ima nad 5000 din škoda in ni bil niti zavarovan. Nesreča je izključena ter je požar nastal le zaradi političnega sovraštva, ki ga na slovenski zemlji zoper slovenske ljudi sedaj sejejo nekateri tuji plačanci.

Slovenski volilci, danes odgovorite po vsej Sloveniji zoper tako nasilje slovenskim možem!

Volite povsod naše liste! To naj bo vaš odgovor na take izbruhe mačkovstva med Slovenci!

Še tega bi bilo treba, da bi slovenski človek na svoji zemlji ne bil varen pred tujimi vsiljivci!

Vsak slovenski glas samo slovenskim možem!

Št. Rupert na Dol.

Možje in fantje! Danes je naš dan. Pokažimo svetu, da je Št. Rupert trdnjava, ki je nepremagljiva. Uklepali so nas v verige, zapirali v ječe, ovaiali oblastem, a širli nas niso. Prosv. društvo so nam zaprli, a naših src nam niso razgledali. Čim hujše je bilo, tem trdnješe smo se držali in oklepali svojih voditeljev, ki so tudi bili preganjani in z nami vred trpeli. Danes pa je prišel dan plačila. Zmaga je že izvojevana, poskrbimo samo, da bo čim veličastnejša. Za to vsi na volišče. Nihče ne sme ostati doma. — Živeči JRZ! Živeči dr. Korošec! Fantje slovenske skupnosti.

Braslovče

Danes se bo v naši občini odločilo, kdo ima večino za seboj, ali jo ima lista našega Svajgerja Avgusta ali pa »gospodarska« lista Plaskana Franca, ki so ji duhovni očeti člani JNS, bivši nemčurji in bivši orjunci, ki bi skoro postali polovci, ako bi tega pravočasno ne preprečila vlada JRZ. Pod vlado firme JNS bi se lelos v hujši obliki ponovili izgredi kakor pred 18 meseci. Vsem volivcem so oni dogodki v svezem spominu in bodo zato danes odločno izrekli obsodbo bivšemu bati-naškemu režimu, naj jih po svojih zastopnikih v Braslovčah še tako lovi s pijačo, lažjo in inavščino. Le par ljudi je pozabilo, kako so bili tepeni in javno zmerjani od »zlahte« za Kvaternike. Nasledili so. Sprejeli so. Morda že danes, gotovo pa pozneje, da ni dobro družiti se z naselniki, da je prijetneje biti ene misli s tovariši in prijatelji. Naši listi, ki stojijo trdno za voditeljem dr. Korošcem, ni treba posebnega priporočila, ker je delo voditelja in stranke dovoljno priporočilo za posušeno delo njegovih pristavev.

Našo dosedanje občinsko upravo bi lahko radi raznih nerednosti banska uprava razpustila. Mi se za to nismo potegovali, ker hočemo zmagati v odkriti borbi. Kar pa se je trdega v okviru zakona moralo storiti, je bilo neizogibno potrebno, sicer bi nas, oziroma so nas nasprotniki že imeli za slabice.

V našo zmago verujemo in zato gremo danes vsi veselo v volilni boj z geslom: Vsi volimo danes našo listo Svajgerja Avgusta!

Soštani

Triumfalnemu pohodu JRZ po Sloveniji se je pridružil tudi naš meslo. Za občinske volitve je bila vložena samo naša lista. Tako je prav. Sili smo grdega varanja, s katerim nas je pilal Marušič — Dirkmajerjev režim. V dobri veri, da so bile njegove besede tudi tako odkrite kot prijazne, smo mu zaupali in danes stojimo skorajda pred katastrofo. Volilci mesta Soštana gredo danes prvič res z navdušenjem na volišče. Spoznali smo, kdo v resnici dela za korist ljudstva. Ne Marušič, še manj dr. Kramer, ampak naš dr. Korošec.

Pri gihu, sladkorni boleznini zaprtju

poskusite znamenito Rogaško mineralno vodo „DONAT“ vreleca. Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 336/38

Ob grobu vnetega gasilca

V Zgornji Šiški so pokopali ugledega moža in zaslužnega gasilca g. Valentina Nastrana. Pokojnika so na zadnji poti nosili gasilski tovariši, ob krsti pa je stopala častna straža. — Pogrebne obrede je opravil gosp. dekan Zabrčar ob asistenci g. Barbola iz Dravlj. Pred krsto je stopala častna četa gasilcev, kateri so se pridružili v velikem številu tudi tovariši iz Spodnje Šiške. Gasilci so pokopali svojega ljubezena do tovariša tudi ob smrti. Za krsto so stopale štiri hčerke s pokojnikovim bratom g. dr. Nastranom C. M., ostalo sorodstvo, gasilske deputacije, za njimi pa se je vila nepregledna množica spremljevalcev. Združeni pevci pa so pokojnemu zapeli doma in na grobu dve lepi žalostinki v slovo.

Pokojni Nastran je bil priljubljen, pošten krščanski mož, ki je v krščanskem duhu vzgojil tudi svojo družino, kateri je bil nadvse skrben oče. Kruta usoda mu ni prizanavala. V par letih je izgubil svojo ženo, eno starejših hčerk in sina edince. 13 dni pred smrtjo je pričakoval svojega sina, ki je bil narednik pri vojakih, na dopust. Prav tisti dan, ko je mislil, da bo sin prišel domov, je pa došla brzokavka iz Beograda, da je sin tam umrl. To je gotovo pospešilo očetovo smrt.

Valentin Nastran je bil ustanovitelj gasilske čete v Zgornji Šiški in je sodeloval kot oddelni vodja celih 31 let. Bil je nad vse marljiv, premišljen in požrličen. Še zadnja leta, ko se ni mogel več udeleževati, se je vedno zanimal za gasilstvo do svoje smrti. Gasilska četa ga bo ohranila v trajnem častnem spominu.

Naj mu svetli večna luč!

Cerkvica na Gradišču

Skoraj po vsej trebanjski fari vidna cerkva na Gradišču, ki bo odslaj naprej čuvala naše vinograde, je dovršena in čaka našega prevzvišene nadpastirja, ki jo bo prišel danes, na praznik Kristusa Kralja, posvetiti. Skoraj gotovo to staro

trebanjsko Gradišče, ki je, kot samo s svojo značilno lego dokazuje, videlo še narode pred prihodom Rimljanov, v svoji tisočletni zgodovini ni doživelo večjega in lepšega praznika. In tudi je res, da si farani niso mogli postaviti lepšega spomenika svoji požrličnosti in vnevi za čast božjo, kajti ne samo njim, temveč tudi daljnjim potomcem bo Sv. Jošt vedno klical: postavili ste me tedaj, ko je bila tudi v vaši dolini trda za denar, a vaša ljubezen do te cerkve ga je znala vseeno poiskati. Koliko prijetnejša bo od sedaj dalje pot »v gorac«, saj ne bo v Gradišču hrama, ki mu ne bi bil sosed sv. Jožef, patron in zavetnik naših poštenih in dobrih mož. Zato bodi tudi današnja nedelja, ki je posvečena Kristusu Kralju, praznik naših moji in fantov, ki so se kljub obilnemu delu vselej radi odzvali prošnji g. dokana, ki je duša vsega dela, in pohiteli opravljati prostovoljno tlako, na katero sv. Jožef gotovo ne bo nikdar pozabil, kakor ne na vse tiste, ki so mu, kakorkoli so mogli, postavili tako lepo cerkvico.

Celje

Železniška nesreča v Medlogu. Na znanem križišču na državni cesti v Medlogu, kjer se je bila v jeseni leta 1931 zgodila velika avtomobilska nesreča, je včeraj, v soboto zjutraj zopet prišlo do hude železniške nesreče, in le slučajno se imamo zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev. Okrog 5.50 je peljal Kosi Tomo, posestnik v Olimpiju, občina Podčetrtek, na dvovprežnem vozu svoje pohištvo v Ljubljano, kjer se je nameraval naseliti v Zg. Šiški št. 23. Pri križišču železnice in državne ceste v Medlogu se je hotel izogniti pravilno na desno stran ceste nekemu nasproti vozečemu vozniku. Pri tem je pa po naključju zavozil na železniški tir tako, da je prišlo zadnje kolo njegovega voza med tračnice, ki se je tako zajezilo, da Kosi ni mogel pravočasno odstraniti voza z železniškega tira. Prva v tem času pa je Kosi zaslišal, da prihaja iz Celja po železniški progi tovorni vlak. Videl je, da ne more več spraviti voza s tira, zato je imel še toliko poguma in prisotnosti duha, da je izpregled od voza oba konja ter ju postavil na bližnji travnik, sam pa šel nasproti prihajajočemu vlakcu, z namenom, da bi opozoril strojevodjo, da bi vlak ustavil. Ni znano ali strojevodja ni videl znamenja ali kaj, ker vlaka ni ustavil. Kosi je izjavil, da je vozil vlak z nezmanjšano brzino naprej in zadel v voz na progi, ki je bil naložen s pohištvo in raznimi poljskimi pridelki. Vlak je zadel v voz s tako silo, da je vrglo z voza vse pohištvo in pridelke, voz pa se kakih 200 korakov rinilo po progi naprej. Kosi je izjavil, da trpi na pohištvo, vozu in drugih pokvarjenih predmetih 3000 din škoda. Pri karambolu je odletela od lokomotive tudi svetiljka. V prvih urah po nesreči se je raznesla po Celju vest, da se je zgodila v Medlogu velika železniška nesreča, pri kateri gre tudi za človeško žrtev. Ta vest se je za kmalu izkazala za neresnično.

Smrtne nesreče 80 letnega starčka. Včeraj smo poročali, da se je v Strazi pri Teharjih, ko je vozil iz gozda drva, hudo ponesrečil 80 letni posestnik Krolfič Karl. Starčka so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je pa v petek zvečer za doljenimi poškodbami umrl.

Današnji nogomet. Danes bo ob 15 na igrišču pri Škalni kleti prvenstva prvorazredna nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in SK Atletiki. Tekmo bo sodil g. Lukežič iz Ljubljane.

Odpovedana nogometna tekma. Po službeni objavi LNP bi se morala vršiti danes dopolne prvenstvena drugorazredna tekma med SK Zalcem in SK Jugoslavijo. SK Zalec je tekmo ponovno odpovedal v korist SK Jugoslavije z rezultatom 3:0.

Kino Metropoli. Danes »Vesela vdova« in najnovejši Merkurjev tednik. Ob 10.30 in 14. mineta.

Vajenec za mizarsko obrt se sprejme. — Prešernova 11, Celje.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirane od Min. noo. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 26. V. 1935.

Maribor

□ K občinskim volitvam v Košakih. Gostilničar Koren širi po svojih agitatorjih in letakih ter plakatih neresnično vest, da je njegova lista lista JRZ. V resnici je samo in edno lista Ivana Vesenjaka, ministra v p. listi naše stranke. To v vednost vsem volivcem! Gospod Koren se je sam izključil, ker se ni podvržal disciplini stranke. To je konstatiral krajevni odbor JRZ za Košake. — Odbor.

□ Avstrijski državljani na listil. Sodišče je razveljavilo listo opozicije v Svecini. Na listi je bil namreč 1 avstrijski državljani in več neobčanov, ki nimajo pas. volitve pravice. — Razveljavljena je tudi lista JNS v Rušah.

Odeje

vatrane, flanelaste in iz velblo dove dlake dobavlja najcen ej

NOVAK

Koroška 8

Vetrinška 7

□ Generalna vaja za nočni letalski napad se je vršila v petek zvečer. Ob pol 20 je bil prvi alarm, ob 20 pa so se za četiri ure utmle vse luči, mesto pa je bilo zavito v egiptovski temo. Zatemnitev mesta je spremljalo prebivalstvo z velikim zanimanjem. Vendar je bilo nekaj grešnikov, ki se niso pokorili odredbam policije in niso pogasili luči, oziroma zastrli okna. Med temi so kavarjari, gostilničari, tovarnarji, zasebniki in celo neka državna ustanova. Policija je vse te ovadila in pravilo, da jih bodo trdo prišli.

□ Zadnji Hitlerjevci so odšli. Te dni sta odšla iz Maribora zadnja dva avstrijska hitlerjevska bogunca, ki sta se zavekla na naše ozemlje po ponesrečeni revoluciji julija predlanskega leta. Oba sta takrat ostala v Mariboru ter sta se kot premožna človeka preživljala s trgovino. Eden je trgovač s konji, drugi s sadjem. Sedaj sta se vrnila nazaj v domovino.

Pohištvo

najfinejše in naicenejše, dobite lahko tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami pri

Ernestu ZELENKU, Maribor, Ulica X. oktobra št. 5

□ Dijaki novinci zopet v Mariboru. Te dni se je pričel nov letnik šole za inženjerske rezervne častnike v Mariboru. Letošnji novinci so vsi brez izjeme diplomirani inženjerji.

□ Dve zanimivi prvenstveni tekmi bosta danes ob 15. SK Železnica ima v gosteh trdega nasprotnika CSK iz Čakovca. SK Maribor pa igra proti SK Celje. Železnica igra danes prvič sklojno tekmo za Tivarijev pokal z mladino v Vozžduhu.

□ Smrten padec starčka. V Svecini se je smrtno ponesrečil 78-letni vinčar Anton Pušnik. Pri svojem zetu Feliku Juršiču se je starček odpravil spat na seno na špi. Ko pa je šel po lestvi, mu je zdrsnilo ter je omahnil v globino. Pri padcu je udaril z glavo ob cemenčni tlak ter obelzel nezavesten, naslednji dan pa je poškodbam podlegel.

□ »Prva legija« se vzburi danes v mariborskem gledališču popoldne ob 15. Opazujemo zlasti okoličane na priloženosti, da si ogledajo to redko lepo in umetniško podano dramsko delo.

□ Strokovni tečaj za učitelje kmet. nadaljevalnih šol. V večerajšnjem tozadevnem poročilu je med seznamom absolviranih učiteljev pomotoma izostel g. Beloglavac Vilbald, šol. upravitelj v Gornji Lendavi, ki je tečaj dovršil z odličnim uspehom.

□ Stojnice, mesnice, klavnice. Po odredbi mestnega načelnika smejo bili ob sobotah mesarske stojnice na trgu do 6 ure zvečer, mesnice so odprte do 7 klavnice na do 8 zvečer.

□ Vlom v Košakih. V noči na soboto je bil izvršen v Košakih v Velejevo gostilno vlom. Dolgoprstež je zvil križe na gostilniškem oknu ter nato skozi gostilno prišel v mesnico, kjer je izpraznil predal za blagajno. Odsesal je za 400 Din samega dinarskega in dvodinarskega drobiža. Orožniki so poklicali na pomoč policijskega daktiloskopa, ker je vlomilec pustil odtise svojih prstov.

Iz maščevanja — nož v pnevmatike. Neprijetno presenečen je bil v petek zvečer lastnik barvarne g. Zindhauer, ko se je hotel okoli polnoči odpeljati s svojim avtomobilom izpred neke gostilne na Frankopanski cesti. Med tem, ko je bil v gostilni, mu je nekdo prerezal zračnice na zadnjih kolesih avtomobila ter mu povzročil 1800 Din škoda. Sumi, da mu je nekdo ponagajal iz maščevanja.

□ Kožuhovina v veliki izbiri in strokovna izdelava pri Semko, krznar, Gosposka ulica 37.

□ Budilke od Din 40.— pri Grajskem urarju Janu.

□ Kožuhovina v veliki izbiri in strokovna izdelava pri Semko, krznar, Gosposka ulica 37.

□ Po najnižji ceni dobite pristen med pri Kmetijski družbi, skladišče v Mariboru, Meljska cesta.

Proti revmatizmu, protinu, išijas, boleznim vsled prehlada, glavobolu pomagajo znane

Togal-tablete

preizkušene v tu. in inozemstvu. Dobivajo se v vseh lekarnah. Odobreno S. br. 1547 24. I. 36.

Feniksovim zavarovancem!

V »Slovenskem Narodu« v soboto, 17. oktobra t. l. beremo o zahtevi za likvidacijo Feniksa v Jugoslaviji po Vršniških zavarovalcih, kateri amatrjo, da nima smisla podaljšati Feniksov moratorij, ker bi bili s tem interesi zavarovancev še bolj ogroženi, ker je administracija zavarovalnice tako draga, da bi se za njo potrošilo več, nego bi se stekalo denarnih sredstev.

Tej zahtevi absolutno ugovarjajo člani društva Feniksovih zavarovancev v dravski banovini, ker so mneja, da je od merodajne strani vse potrebno ukrenjeno, da so se ravno v administraciji vršile skrajne izdatkov. Priporočati bi bilo, da se izdatki pravilno krčijo, da se n. pr. ne znižajo dohodki nižjih uradnikov, katerih plače akoraj ne dosegaajo življenjski minimum.

Zaradi administrativnih izdatkov se Feniks ne sme likvidirati. V interesu vseh zavarovancev je, da se vsi skupaj strnejo, ker le v skupnosti bomo dosegli, da se ovire za sanacijo odpravijo.

Zato pozivamo vse zavarovance v dravski banovini, kateri še niso člani društva Feniksovih zavarovancev v Ljubljani, da nemudoma pristopijo. Čim čvrsteje nastopamo, tem hitreje bomo dosegli svoj cilj — to je sanacijo, ki je že davno urejena v vseh drugih državah. Tudi pri nas ne smemo dopustiti, da bi se zadeva dolgo zavlačevala — zato je treba hitrih ukrepov, da se po vzrocu drugih držav sanacija v doglednem času izvrši.

Feniksovi zavarovanci.

Pošljite naročnino!

Na Aljasko sem pobegnil

Iz svojega ujetništva v Vladivostoku sem sklenil bežati čez Aljasko v Kanado in od tam v USA. Po obsežni sibirski zemlji so divjali krvavi boji in preriti se preko te fronte je bilo skoraj nemogoče.

Iz Vladivostoka so pač odhajali parniki na vse strani sveta, vendar je bilo kapitanom strogo zabranjeno prevažati ljudi iz Vladivostoka. — Strah pred boljševizmom je zavladal po vsej Evropi. V Vladivostokem pristanišču sem opazil nekdanji avstrijski parnik »Wien« z italijansko trobojnico. Takoj sem šel na krov. Poveljniku ladje sem povedal, da sem italijanski državljani, ter ga prosil naj me vzame do Trsta na krov. A vse moje prošnje so bile zaman. Kapitan, ki je bil sicer zelo vljuden, mi je pokazal ukaz tržaškega Lloydja, da ne sme v ruskih vodah, da celo v Sanghaju, sprejemati potnikov. — Ni mi ostalo drugega, kakor da se s prv'm vlakom odpeljem v Habarovsk in od tu po reki Amur v Nikolajevsk v Ohojskem morju. Tu sem počakal parnika, ki je odhajal na Kamčatko v pristanišče Petropavlovsk. A z Aljasko ni bilo nobene zveze, nazaj pa nisem mogel, ker nisem imel denarja.

Pri ribičih na Kamčatki

Pridružil sem se ribičem. Ribolov je tu precej dobičkanosni; bili so dnevi, ko smo nalovili kar tone — petinov. Te ribe prodajajo Japoncem, ki

V pristanišču se je zbrala množica Eskimov. Zeljno so pričakovali parnik da zamenjajo dragocene kože za tobak, kavo, sladkor ali čaj. Saj pride v to zakotno pristanišče parnik le enkrat v letu in gorje mu, kdor zamudi to ugodno priliko, da zamenja kože za potrebni živež. Čakati mora zopet vse leto — v bedi in pomanjkanju.

V skromne sanke vpreženi psi vlečejo kože raznih divjih zveri v pristanišče Noni — stotine kilometrov, po večnem snegu in ledu. Tu dobiš krasne kože belih medvedov, lisic, kun in bobrov. Naravnost nečloveško pa tu izkoriščajo uboge Eskime. Ti reveži nimajo človeka, da bi se zanje zavzel, izročeni so na milost in nemilost brezvestnim trgovcem s kožami. — Misijonarji, videč, kako nesramno postopajo trgovci z ubogimi Eskimi, so na svojo roko ustavili prodajo kož in jih shranili v bližnjem skladišču.

Naslednji dan je poslal vodja misijonarjev svojega zaupnika na krov. Povedal je trgovcem, da se kože prodajajo, oziroma zamenjujejo le v skladišču. A Eskima so pogladi z ladje s sporočilom, da bo parnik odplul prazen, če kož takoj ne prinesejo na obalo.

Nalik čebelar iz ulnjaka je prihrumela vsa obupana množica pred skladišče. Pomagal sem sortirati kože po dozdevni vrednosti, ko nas kakih 20 Eskimov izvleče na ulico. Gotovo bi nas linčali, da ni pristopil domači misijonar in pojasnil ubogim trpinom, naj se nikar ne razburjajo. V nekaj dneh bo prišel drugi parnik in kože bodo mnogo dražje prodali.

Kaj sedaj?

S parnika so poslali zadnji poziv, naj takoj prinesejo kože. A Eskimi so bili stanovitni in se za poziv niso zmenili. Le drugi dan, ko je parnik po vse ure tulil, so postali nemirni. In res je parnik pričel zapuščati luk in počasi je izginil v vsemirje. — Misijonarji so vedeli, da drugega parnika ne bo. Trdno so bili prepričani, da bodo trgov-

Zelzna metla. Dva znaka belgijskih reksistov. Zanimiva je zelzna metla, ki je prispodoba za borbo Degrella, da se očisti država in uprava.

ci dražje plačali kože, saj zaslužijo 300—400%. a nesramni trgovci so rajši odrinili praznih rok.

Nekaj dni se bo ljudstvo že držalo, a kaj potem? Nismo vedeli nikakega sveta. Bili smo že vsi obupani, ko se je zbrala pred župniščem — staro leseno barako, bolj hlevu kakor človeškemu bivališču podobno — cela množica. Močan Eskimo je nasilno odprl duri in pričel vpiti: »Dim, dim na morju!«

»Jaz sem zato zaprt, ker sem odkril sleparije poslanca Pretkanoviča. In ti?«
»Jaz sem pa Pretkanovič.«

Med Eskimi na Aljaski

Po vratolomni vožnji smo končno vsi premrli prispeli v pristan Noni na Aljaski. Misijonarji so začasno našli zaščito pri domačem misijonarju in so tudi mene spravili v njegovo skromno stanovanje.

Obupni poskusi pred Madridom. Lesene zapreke postavljajo rdeči in upajo, da bodo s tem preprečili prihod belih čet.

Težka naloga za začetnika! Naporno za mlade oči! Tu je jasna in brezhibna razsvetljava posebno važna.

Bovseno točno delo pri žarnici

Tungsram

D NITKA V DVOJNI VIJAČNICI

Kakor v sanjah smo stekli iz izbe in res smo na morju zagledali dim. Kmalu je bilo opaziti obire parnika, ki je čez ure vrgel sidro v pristanišče. Sam kapitan je prišel k misijonarjem in jim ves ogorčen pripovedoval, da je bil odhod le manever brezvestnih trgovcev. Trdno je bil prepričan, da se bodo trgovci spet vrnili, saj zaslužijo kar premoženje pri enem parniku kož. Trgovci so bili pa prepričani, da bodo Eskimi pobili misijonarje in bodo oni potem še ceneje prišli do kožuhovine. No za zdaj se jim je izjalovilo. Misijonarji so prodali, oziroma zamenjali kože tako drago, da Eskimi niso mogli verjeti svojim očem. Nad polovico zamenjanega blaga so hoteli dati misijonarjem; ti pa ga niso hoteli sprejeti in se blaga niso dotaknili. Tako zadovoljnega in srečnega naroda nisem še nikdar videl. Se danes je v pristanišču Noni vsa kupčija le v rokah poštenih misijonarjev. V mestu Seattlu na Aljaski sem imel bogatega sorojaka, g. Josipa Božiča iz Ilirske Bistrice. Pri misijonarjih sem zvedel, da mož bogato podpira misijonarstvo.

Sklenil sem, da s pomočjo misijonarjev poiščem g. Božiča v trdni veri, da mi bo ta dal potrebnega denarja za nadaljevanje vožnje čez Kanado v Ameriko.

V večni sneg in led

S pasjo vprego in dobro preskrbljeni z živim smo odrinili v večni sneg in led. Nikjer ni bilo videti zelenega grča, obdelane njive, ljubke dolinice — le velikansko gorovje, pokrito z ledom, v nižinah pa sneg. In vendar je ta dežela zelo, zelo bogata. Mnogo let pred vojno je Rusija prodala ta zaklad Ameriki — za nekaj borih milijonov. Rusi pač niso slutili, kako ogromno bogastvo se skriva pod to ledeno odejo. V enem samem letu je Amerika izkopal več zlata, kakor je bila kupna vsota za vse ozemlje.

Tu je zlato, druge dragocene kovine, kože divjih zveri. Dežela je zelo redko naseljena, kar pa ni čudno, ker je zaradi snega skoraj nedostopna.

Mladina prebujene Španije. Deška in dekliška španska mladina se je združila v zvezi »Flacha« in »Sección Feminina« za obnovo Španije v smislu generala Franca.

Prepotoval sem vso Sibirijo, a reči moram, da je ta napram Aljaski — obljubljena dežela. Sodeč po zunanosti, so Eskimi brez dvoma sorodni Si birjakom, Tunguzom in Jakutom.

Po 14 dnevni vožnji smo prišli do prve naselbine Eskimov. Tega mučnega potovanja ne bom pozabil svoje žive dni. Naravnost čudežno pa je, kje jemlje misijonar toliko telesne moči in energije, da je takim potovanjem kos! Muk in težav, ki sem jih pretrpel v teh dnevih, ne privoščim niti najhujšemu sovražniku. In to je bil šele začetek potovanja!

Za nekaj dni smo se naselili v bornih kočah, polnih nesage in smradu. Drva za kurjavo tu ni — v kamenite posode nalijejo maščobe (loj) živali in v primitivnih kotličkih kuhajo borni živež. Zelenjave ne poznajo, ker v teh mrzlih krajih ne raste ničesar. Medvedje ali jelenovo meso kuhajo

le v velikih kosih. Kdor nima noža, si pri jedi pomaga z zobmi; in krepek otepa kos mesa. Zena je tu še sužnja. Jesti ne sme iz skupnega lonca in razen lova, mora opravljati sploh vsa dela. Lonci in kotlički niso nikoli čisti — po jedi jih očisti žena s suhim mahom.

Za zimo posuše meso divjačine na soncu ali pa zakopljejo jelenovo meso v sneg. Preživljajo se le z ubito divjačino; kri divjačine pa takoj vročo

Volivna borba v Ameriki. Avto za volivno propagando republikanske stranke, ki vozi med Njujorkom in Pensilvanijo. Avto je oremljen s svetlobnimi reklamami, z govornimi aparati in z vsem, kar more vplivati na volivce.

popijejo, iz njih želodca pa postrgajo zelenjavo. To jih menda obvaruje skorbuta. Moški se tako najedo, da se komaj premikajo; zlezejo v kot in trdno prespijo tudi dva dni.

Zena v blagoslovljenem stanju je velika reva, vse se je izogiblje. Tudi kuhati si mora v posebnem loncu in Bog ne daj, da bi njena hrana prišla v dotik z drugo!

Neverjetno, a resnično: Eskimi pojedjo po telesu nabran mrčes. Zena, videč da mož njenih uši ne je, je užaljena in prepričana, da je mož več ne ljubi.

Kje je bil misijonar pač bolj potreben kot v teh, od vsega sveta zapuščenih krajih? Koliko cerkev, koliko šol in drugih za ves narod koristnih naprav so misijonarji postavili na Aljaski in v Kanadi, koliko truda in koliko smrtnih nevarnosti so prestali! — (Pripoveduje Slovenec Aleks. Ličan.)

Narodi v dovtipu

Angleži:
En Anglež — flegma, dva Angleža — klub, trije Angleži — velesila.

Francozi:
En Francoz — kavalir, dva Francoza — velik narod, trije Francozi — moderen zakon.

Cehi:
En Čeh — turist, dva Čeha — zborovanje, trije Čehi — vsesokolski zlet.

Rusi:
En Rus — sanjač, dva Rusi — nered, trije Rusi — revolucija.

Dunajčani: En Dunajčan — veselost, dva Dunajčana — hrup, trije Dunajčani so nemogoči, ker je eden od njih Jud ali pa Čeh.

Slovenci:
En Slovenec — turist, dva Slovenca — pevski zbor, trije Slovenci — procesija.

Judje:
En Jud — starinar, dva Juda — akcijska družba, trije Judje — industrijski koncern.

»Ali vam smem razkazati svoje umetnine, go spa?«
»Hvala. Čakam le na otroke, ki se tako nebeško zabavajo na vaših naslonjačih!«

Pismo iz Jeruzalema

Po končanem štrajku v Palestini

Arabski štrajk je končan. Po polletnem počitku — 175 dni točno je trajal štrajk — so se dne 12. oktobra Arabci podali v moršje, opravili slovesno molitev za padle žrtve, nato pa so šli zopet na delo. Odrpeli so se delavnice, trgovine in sejmišča, stotine avtomobilov, ki so pol leta rjaveli v garažah, so se pognali na ceste. Prazniška tišina in dostojanstvenost Jeruzalema, ki se je prav za prav lepo podala svetemu mestu, je zginala. Zopet vlada pisani, kričeči orientalski vrvež po ozkih ulicah. Palestina je oživila.

To se je zgodilo na znamenje arabskega Vrhovnega sveta v Palestini, točno ob določeni uri.

Najbrž ste se čudili v Evropi, ko ste to zvedeli. Baš v trenutku, ko ste pričakovali, da se prične krvavi boj med arabskimi vstaji in angleško vojsko, ki je naglo prihajala v Palestino. Ali so se Arabci ustrašili generala Dilla in brez boja kapitulirali? Poskusimo pojasniti.

Za kaj je sploh šlo?

To je prvo, kar treba vedeti. Štrajk, ki se je pravkar končal, in ki je zahteval mnogo človeških življenj ter povzročil težko gospodarsko škodo Judom in Arabcem, ni bil prvi arabski izbruh zoper Jude in najbrž tudi ne bo zadnji, če bodo razmere ostale kakor so danes.

Palestina je dežela, za katero se bijejo Judje, Arabci in tudi — Angleži. Jude jo hočejo zasesti z naseljevanjem in kapitalom, Arabci jo imajo za svojo narodno last, Angleži jo rabijo kot oporišče svoje azijske kolonialne oblasti. S tako zvano Balfourjevo deklaracijo, 2. novembra 1917, so Angleži obljubili Judom, da postane Palestina po srečno končani vojni »nacionalni judovski dom«. Točne definicije tega pojma niso podali. A že prej, to je 25. oktobra 1915, so obljubili Arabcem celega polotoka osvoboditev izpod turškega jarma in jim narislali meje bodoče arabske državne samostojnosti, meje, ki so obsegale tudi Palestino.

Ali so bile te angleške obljube, storjene v kritičnih dneh svetovne vojne, resno mišljene ali ne, o tem so zadnji čas razmišljali tako Judje kakor Arabci. Jugoslovsko obljubo je prineslo tale dovtip: »Dva slepca srečata bogatega moža. Miko ga prosita vbojame, »Tu imata funt,« pravi bogatin, »razdelita si med sabo«. Rešili gre svojo pot. Ko sta slepca zopet sama, reče prvi drugemu: »No, daj mi torej mojo polovico.«

Drugi obstoji in pravi: »Nikar se ne šali, ti daj meni mojo polovico!« Zopet prvi drugemu: »Pazi se! Takoj mi daš moj dele!«

Drugi vzroji, rekoč: »Ampak, saj si ti prejel funt, ne jaz.«

»Ni res,« kriči prvi, »ti si prejel funt, ne jaz, ti — tat.«

In segla sta si v lase, se pričela obdelavati s pestmi in v divji jezi drug drugega daviti.

Resnica pa je bila ta, da ni prejel ne eden ne drugi ničesar. Bogatin je izrabil njuno slepoto in oba — potegnil.

Kdo je ta bogatin in kdo sta oba slepca, ni težko uganiti.

Vendar ta judovski dovtip ne razloži vsega. Kajti ne gre za to, da bi dobili Judje polovico in Arabci polovico. Ne le da so tu še Angleži, dejanski hočejo tako Judje kakor Arabci celo deželo vsak zase. Judovski vodja dr. Weizmann je že leta 1919, na mirovni konferenci v Versailles, izjavil, da mora »Palestina postati tako judovska, kakor je Amerika ameriška in Anglija angleška« in da mora v ta namen znašati priseljevalni dotok Judov letno 50 do 60 tisoč ljudi. Judje so se lotili svoje naloge z njim lastno energijo. Sicer je v letih 1919—1928 znašalo število vselijah Judov letno komaj 7500 povprečno, toda v naslednjih letih je začelo to število rapidno naraščati, in je doseglo za leto 1935 celih 61.500. Skratka, leta 1919 je bilo v Palestini le 9,5% judovskega prebivalstva, leta 1935 že 30%. V teku 13 let prirastek za 237%, dočim pri Arabcih le za 40%.

Z Judi je prišel v deželo tudi ogromen judovski kapital. Za silne cene so Judje pokupili od Arabcev najrodovitnejše predele zemlje v Palestini. Trgovina in industrija postaja vedno bolj izključno judovska. Celo lastno trgovsko mornarico so si ustvarili: začeli so leta 1933 in že imajo 7 svojih trgovskih ladij.

Naravno, da postajajo Arabci sprči take judovske ekspanzije vedno bolj nemirni. Toda kaj naj stori? Vele tehnične zaostalosti in pomanjkanja kapitala ne morejo mirnim potom ustaviti judovske navalne v deželo. Zato eegajo po skrajnih sredstvih, po krvavi revolti. Tak je bil pravkar končan štrajk, združen s sabotažo in organiziranim banditstvom.

Ali so Arabci podlegli?

Toda, ali ima tak način kak pozitiven smisel? Ali se Arabci ne zavedajo, da je njihov upor zoper svetovno judovstvo in zoper angleški imperij že v

naprej obsojen na neuspeh. Arabci so zahtevali tri stvari: popolno ustavitev priseljevanja Judov, zakonsko določbo; da se zemlja ne sme več prodajati Judom; politično samoupravo. A zdaj so končali štrajk in proglasili mir, ne da bi dosegli katero izmed gornjih zahtev, vsaj kolikor je znano. Torej kapitulacija?

Zdi se, da temu ni tako. Da palestinski Arabci sami niso kos Judom in Angležem, tega so se menda sami zavedali že pred štrajkom. Toda njim je šlo tudi za to, da ozdravijo arabsko nacionalno zavest v Palestini, da opozorijo nase svet, zlasti pa Arabce in muslimane izven Palestine. To pa so važne stvari.

Ne smemo pozabiti, da obstojajo danes štiri več ali manj svobodne arabske države na arabskem polotoku, da obstoja in vedno bolj narašča vse-arabsko nacionalistično gibanje, ki ima za cilj vse-arabski imperij v tej ali oni obliki. Ta arabski nacionalizem ima svojega Mussolinija ali Hitlerja. To je znani osrednjearabski kralj Ibn Saud, ki je v teku par desetletij izvršil med Arabci stvari, ki spominjajo na Mohameda. Ustvaril je domalega vse predpogoje, da uredniči vsearabski program. Danes Arabci čakajo samo ene prilike: da se Evropa zaplete v vojno. Potem, pravijo, pride ura, ko bo ves arabski polotok res arabski, »kakor je Anglija angleška«, in se bo rešil enkrat za vselej tudi judovski problem v Palestini...

In zanimivo, Ibn Saud je posegel v palestinski štrajk. Ne z vojsko, za to je Anglija še premočna. Svetoval je palestinskim Arabcem, v dogovoru z ostalimi arabskimi suvereni, naj prenehajo s štrajkom in nemiri. Njegov poseben poslanec je prišel v Jeruzalem in izročil arabskemu Vrhovnemu odboru sledečo noto: »V velikih skrbih smo radi položaja v Palestini. Radi tega smo sklenili, v dogovoru z našimi brati Kralji in Emirjem, pozvati

Po trgatvi v ormoških-ljutomerskih goricah

Sv. Bolfenk na Kogu, 24. oktobra.

Kakor v drugih vinorodnih krajih, tako se je tudi pri nas letos vinska trgatva rano začela, a tudi kmalu končala. Motilo pa je to opravilo deloma deževno premo, najbolj pa sneg, ki je po nekaterih še neobranih vinogradih ležal dva do tri dni. Največjeje vinogradnikovo delo se je izpremenilo letos vsled skrajno neugodnih vremenskih razmer med letom, v najbolj žalostno, zakaj le pičlo število vinogradnikov je tako srečnih, da so pridelali polovico običajne letne množine, največ pa je takih, ki jim po peronosperni uničena trta ni dala niti desetino navadnega letnega pridelka. Najstarejši vinogradniki se ne spominjajo tako skrajno neugodnih vinskih letin. Bile so letine, ko nam je oklestila trto toča, ogrozila zlasti bolj nizke lege pomladna in zimska pozeba in druge vinogradne ujme, a nobena teh ni zavzela tako obsehnih dimenzij kakor letos strupena rosa, ki je tokrat čisto nepričakovano in silno nospila pri nas od 28. do 30. junija, to je ob prazniku sv. Petra in Pavla. Da velika večina vinogradnikov v ormoško-ljutomerskih goricah ne pride letos nele na svoj račun, morda ima pri obdelovanju še zdajno izgubo, to je fakt, s katerim so se lastniki vinogradov — žal — morali sprijazniti. Toda s strahom in obupom zro v bo-

K občnemu zboru »Rafaela«

Jutri popoldne — 26. oktobra — se bo vršil občni zbor »Rafaela«. Vsako leto se vrši. Če le mogoče na dan sv. Rafaela (24. oktober). Naš slovenski narod se vse premalo zaveda, kako veliko poslanstvo vrši Rafael, oziroma bi ga lahko vršil, če bi našel vsaj polovico toliko razumevanja — navzgor in navzdol — kakor najde — nerazumevanja!

Delo Družbe sv. Rafaela je dvojno:

1. Skrb za one Slovence, ki so v tujini — za izseljence.

2. Skrb, da slovensko domovino probudi iz tega dosedanjega nezanimanja za svoje izseljence, da se bo začela zanje bolj zanimati in tudi — delati.

Družba je mnogo delala, čeprav so se ji vsi stavi stavliali na pol velike ovire. A uspehi nienega dela? Uspehi so bolj malenkostni. Vsako leto se enkrat obojaha izseljenska nedelja, ki pa še daleč ni to, kar bi morala biti. Družba izdaja mesečnik »Izseljenski vestnik — Rafael«, ki je pa od vseh slovenskih listov menda najbolj zapuščen in reven in menda tudi najmanj razširjen. Par ljudi dela z občudovalno požrvovalnostjo. A vsem ostalim Slovincem pa kakor da to delo ni nič mar. Ali smo mogoče pa že res pozabili, da za tako majhen narod ni malenkost, če ima pol milijona svojih sinov in hčera raztresenih po vsem svetu? Le pogledimo, kako v tem oziru vse drugače delajo veliki narodi, n. pr. Nemčija ali Poljska. Vsak njihov izseljenec jim je dragocen in vsakega, ki bi se zgubil, se jim zdi škoda. Človek kar strmi, ko vidi, kako iznajdljivi so, ko je treba ohraniti slike njihovih izseljencev z domovinom! Ali nam je res vseeno, da tisoči in tisoči po naši krivdi tonejo v morju tujine? Kdor je zaveden Slovenec in resnično ljubi slovenski narod, tega nikakor ne sme gledati z mirnimi, brezbriznimi očmi!

Kdor je nekoliko pogleda v dosedanje najrazličnejše delovanje (misijonstvo, delo za zednjenje itd.) slovenskega naroda, vidi in mora spoznati, da se je najmanj brigal do zdaj za svoje izseljence.

Ali mogoče več, koliko je Slovencev v Nemčiji, Franciji, Belgiji in Holandiji? Ali bi mogel mogoče našteti kraje, v katerih prebivajo? Ali mogoče več, kako se jim godi, kako so oskrbljeni v verskem, narodnem in socialnem oziru? Ali mogoče več, koliko jih je v Južni in Severni Ameriki, v Egiptu in celo v Avstraliji? Ali bi mogel povedati, kdaj so se naselili in v kakih razmerah živijo zdaj? In kdo izmed nas ve, koliko tisoč Slovencev je raztresenih po različnih mestih in krajih Hrvaške in Srbije? In vendar je to naša kri, naša slovenska kri na tujem!

Da, kako malo mi vemo v splošnem o naših izseljencih! Ker tako malo vemo, zato pa še tudi mani storimo. To je tisto žalostno, trikrat žalostno za vse nas. Za pol milijona svojih bratov in sester se tako malo zmenimo!

Jutri bo občni zbor Družbe sv. Rafaela. Ali naj ta — za naš narod doma in v tujini — tako pomemben dan gre zopet mimo, kakor doslej? Ne, nikakor ne smel! Ali mar ne vemo, da je malo časnja za naš slovenski narod, da ta družba nima med nami niti tristo članov? Borih tristo Slovencev v domovini se naj samo zanima za 500.000 slovenskih izseljencev?

Poceni in dobro kupuje — kdor pazi, kaj kupuje!

O tem se boste najbolj prepričali pri nakupu našega blaga, ker je danes priznano najboljšo in najcenejšo.

Cene našega blaga za obleke so od 120— do 180— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ KOMPARAĆIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

vas, da vpostavite mir in red, da se tako izognete nadaljnjemu prelivanju krvi. To storimo, ker zaupamo v našo prijateljico Veliko Britanijo, ki je izjavila, da bo zadevo pravilno rešila. Naj vas tolaži naša želja, nadaljevati z našimi napori, da vam pomoremo.

Arabski Vrhovni odbor v Palestini je spoštljivo sprejel nasvet Ibna Sauda in njegovih tovarišev-kraljev. To je storil pač v zavesti, da je zadeva Palestine a tem dokumentirana kot zadeva vse-arabskega naroda. Preko tega ne bo mogel nikdo. In Anglija bo morala s tem računati, če si noče napraviti prijateljstva vseh Arabcev in s tem tudi celega muslimanskega sveta.

Ali je Anglija že dala palestinskim Arabcem preko Ibna Sauda kake stvarne obljube, tega seveda ne ve nikdo. Navadni zemljani smo opazili samo, da so Judje v Palestini te dni nekam pobiti, kakor da elutijo zlo. Nasprotno so Arabci židane volje. Prvo noč po končanem štrajku je pokalo po Jeruzalemu, kakor da se vrše krvave bitke. Pa je bilo le streljanje v zrak: Arabci so dajali duška svojem veselju.

Če se ni ponovila zgodba »o bogatem možu in dveh slepih...« J. A.

fond to izpričuje, dokazuje dobro urejena finančna in gmojna zaščita izseljencev hranilne vloge, pošiljanje denarja, brezposelni izseljenski povratniki itd. Izpričujejo to delavske konvencije, naša izseljenska zakonodaja, zaščitne pogodbe i. t. d.

6. Vsi Slovenci na tujem so organizirani v svetovni zvezi slovenskih izseljencev. Vse slovenske organizacije izseljencev so pristopile. Potrebna je bila ta zveza. Saj so vsi slovenski izseljenci spoznali, da morejo uspešno reševati vprašanja verskega, narodnega in gospodarskega značaja — le skupno, v skupnem naslopu. Osnovo te zveze pa tvorijo dveje: zvesti veri očetov in slovenski domovini — katolištvu in slovenstvu!

7. Med slovenskim narodom samim se je zanimanje za izseljence zelo poživilo. To izpričujejejo razna — nepobitna — dejstva. Le pogledite samo na izseljenski tisk; n. pr. samo na »Izseljenski vestnik — Rafael«. Oni »Rafael«, ki je izhajal leta 1936, je prava ničla proti temu. Papir je zdaj krasen. V tehnični opremi in v urejevanju stoji dostojno ob strani »Katoliških misijonov«. In vsebinski Razen poljudnih načelnih člankov o slovenskih izseljencih in njihovih potrebah itd. prinaša tudi lepa poročila o delovanju izseljenskih duhovnikov, redovnic, učiteljev, iz njihovega kulturnega življenja itd. Njihove fotografije so v njem, pa razne druge slike, ki se tičejo življenja izseljencev. Za naše očke izhaja poseben »Izseljenček«, nekaj podobnega, kar je »Zamorček«. V ljudskih šolah je zelo razširjen. S kakim zanimanjem berejo ta list otroci. Poznajo po imenu in sliki in delovanju izseljenske kulturne delavce, podobno kakor zdaj Kereca ali Zalaznikovo. Vsako leto že izdaja Rafaelova družba krasen »Izseljenski koledar«. V velikih nakladah gre med ljudstvo. Značilno zanj je to, da je vsako leto posvečen eni pokrajini oziroma državi, v kateri prebivajo slovenski izseljenci. Lansko leto je obravnaval Slovence v Združenih državah, letos v Južni Ameriki, prihodnje leto v Franciji itd. Koledar, kakor ves tisk o izseljencih, je pisan preprosto, poljudno, a izredno zanimivo.

8. V vsaki šoli visi poseben »Izseljenski zemljevid«, ki nazorno kaže, kje vse prebivajo Slovenci na tujem. Da bi videli otroke, kako hitro sedaj spoznavajo vso zemeljsko oblo. Začne učitelj učiti »zemljepis« po slovenskih izseljencih. Začne nekako takole: tam na onem koncu naše fare stoji N. hiša. Od tiste hiše je sin v Ameriki (ali Franciji). Ko je šel tja, se je najprej pešal po vlakcu, nato pa morju... Kaj vse je moral učitelj ob tej priliki povedati! To je bil res »koncentrijski« pouk. Posebno pa otroci vedo za vse izseljence svoje fare: kolikor jih je v Ameriki, Franciji, v Zagrebu itd. Vede nekoliko, kako se jim godi; vedo za vzroke, zakaj se nekateri v tujini tako hitro izgubijo. To je potrebno. Saj bo marsikateri izmed njih šel mogoče isto pot — v tujino in bo bolj vedel, kaj mu je treba storiti, da ostane veri in narodu zvest!

9. V vsaki župniji imajo poseben »farno izseljensko kartoteko«. Za vsakega imajo poseben list z raznimi rubrikami: ime, poročen ali ne, otroci, kje je, kdaj je šel ali kaj piše, kakšen list ima naročen iz domovine itd. Tako fara stalno ve, koliko ima otrok izven meja svojega ozemlja; koliko jih služi v raznih mestih Jugoslavije, koliko jih je izven meja naše države in v katerih inozemskih državah so. Župnik, oče fare, je stalno v zvezi z njimi. Posebno skrb, da vsem pošlje za izseljensko nedeljo »farno izseljensko pismo«, ki je toplo napisano. To farno pismo je celo postalo že v marsikateri župniji — posebno tam, kjer gre število izseljencev v stotine — neke vrste »farni list«. Posebno te fare nimajo samo svoj »farni zemljevid«, ampak tudi »farni izseljenski zemljevid«. Saj se tudi vsi tega zavedajo, če je »fara v tujini« navezana na domačo faro, je ustvarjena najbližnja zveza med »razkropljenim« Slovenijo in »strijeno« Slovenijo — med tujino in domovino!

10. Veruj mi, bravec, da je to utopija, napisana za leto 1940 in 1950! A vedi vsaj to, da se bo jutri vršil občni zbor Rafaelove družbe in če bomo vsi storili svoje, se bo ta utopija »mogoče« uresničila. K—an.

Radeče pri Zid. mostu

Danes popoldne ob štirih bo »Kmetška knjižnica« uprizorila novo igro znanega pisatelja J. Jelenca »Grobovi«. Igralci najboljši. Vstopnina majhna. Igra počena in vprav za čas Vernih duš. Prva igra v novi sezoni. Pridite!

Ze deš časa se pripravila »Dekliški krožek« za gospodinski tečaj. V začetku novembra se bo gospodinski tečaj zares pričel. Trajal bo 10 tednov in se bo vršil v cerkveni hiši. Pokroviteljstvo je prevzela sponzora gospoda notaria Jereba. Želimo obilo uspeha!

Nekdo se je predznil sfigati lepak za igro »Grobovi«. Ni to iunaško delo, ampak otročje nagajanje in hudobno izzivanje. Taka dejanja pričajo o nekulturnosti človeka. Upamo, da se je zgodilo zadnjič.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

prilporeča sledeče novosti: Chesterton, Der heilige Thomas von Aquin. 223 str., vez. 80 Din. — Graf, Ja Vater. Alltag in Gott. 294 str., vez. 54 Din. — Hessen, Briefe an suchende, irrende, leidende. 113 str., vez. 35 Din. — Laros, Neue Zeit und alter Glaube. Eine Schriftenreihe über religiöse Fragen der Zeit. 266 str., nevez. 40 Din. — Lauck, Aus Bibel und Leben. 347 str., vez. 63 Din. — Niedermeyer, Grundriss der Pastoral-Medizin. I. del: Pastoral-Psychiatrie. 163 str., nevez. 56 Din. Schilling, Apologie der katholischen Moral. 256 str., vez. 82 Din. — Serfilanges, Verkünder des Wortes. 347 str., vez. 120 Din. — Staudinger, Jesus und sein Priester. 296 str., vez. 65 Din. — Stolz, Theologie der Mystik. 251 str., vez. 68 Din. Tyciak, Christus und die Kirche. 149 str., nevez. 35 Din.

Trikrat močnejša
in bolj ekonomična
od vsake druge navadne svetilke je
originalna angleška

Aladdin
petrolejska-plinska svetilka.

S „SUPER-ALADDIN“ glavo
na svetilko
zamorete vsako navadno svetilko pretvorti
v Aladdin-svetilko
za 125 svec jakosti.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
„BARZEL“ d. d.
Subotica

Zahlevajte brezplačen prospekt!

MLADI SLOVENEČ

Znamke pripovedujejo

Rodila sem se v veliki tiskarni tam nekje sredi glavnega mesta na Češkem, v zlati Pragi. Z menoj je prišlo na svet vse polno sestrice, ki smo si bile podobne med seboj kot dvojčki. Nekaj dni smo negibno ležale na širokih polkah in že smo mislile, da so čisto pozabili na nas. Pa so nas kmalu potem naložili v velike zaprte avtomobile in nas odpeljali iz tiskarne — kam, same nismo vedele. Plašno smo se stiskale druga k drugi v temnem prostoru in ugibale, kaj se bo zgodilo z nami.

Nenadoma se je avtomobil ustavil in mene in več tisoč mojih sestrice so odnesli v visoko poslopje, na katerem je bilo napisano:

GLAVNA POŠTA

V tem poslopju je toliko sob, da bi se tuje prav gotovo v njih izgubili, če ne bi bil nad vodom v vsako sobo še posebej napis. Trde roke so nas izročile neki mladi gospodični, ki je sedela za steklenim okencem pri mizi, na kateri je ležala zlata tehtnica (vsaj lesketala se je tako, kakor da je zlata). Mehke, nežne roke gospodične, ki so ji rekli »poštna uradnica«, so nas narahlo požale in položile v veliko mapo. Ko se je mapa zaprla, nas je objela črna tema. Utrujena sem zaprla oči in zasopala.

Ne morem reči, koliko časa sem tako spala — ali samo nekaj ur, ali več dni —, samo toliko se še spominjam, da me je nenadoma nekaj zabolelo. Odprla sem oči in videla, da me je gospodična s svojimi mehki rokami dočela od sestrice in me izročila v roko majhnemu dečku. »Aha«, sem pomislila, »dečko me je kupil, zdaj me bo pa odnesel s seboj domov!« Pa sem se zmotila. Deček me je takoj nalezil na belo pisemce in me nato s pismonošo vred vrgel v nekakšen železen zaboj, ki ga ljudje imenujejo »poštni nabiralnik«.

V tem zaboji mi je postalo kmalu strašno dolgčas in začela sem kramljati s tovarišicami, ki so vseprek ležale okoli mene — nalepljene na bele pisemske ovitke kot jaj.

»Bogve, kaj se bo zgodilo z nami?« sem rekla najbližji tovarišici.

»Kaj se bo zgodilo z menoj, že vem, kaj pa se bo zgodilo z vami drugimi, je pa še vse v božjih rokah,« je odgovorila tovarišica.

»Pa kako to, da vsi zase?« sem se začudila.

»Slišala sem, ko je deklica, ki me je nalezila na ovitek, zadovoljno rekla: Tako, zdaj pa le ročaj, pisemce belo, do moje mame v Italijo!«

»V Italijo?« sem se znova začudila in jo spoštljivo pogledala.

»V Italijo, seveda, kam pa?« je ponosno pritrtila tovarišica. »Tam živi mama te deklice.«

»Ah, koliko bi dala, da bi izvedela, kam bodo poslali mene!« sem vzdihnila.

»Potrpi, me je potolažila, »to boš gotovo prav kmalu izvedela.«

V tem hipu je pod nami nekaj zaropotalo in vse skupaj smo se prekrucnile v globoko vrečo. Iz vreče so nas vsuli na široko mizo. Več rok je sešlo po nas in nas začelo metati na vse strani. Tudi mene so vrgli na velik kup. Potem so začeli z nekimi trdimi predmeti udarjati po nas, da smo videli milijon zvezd. Takoj nato so nas spet vrgli v globoke vreče, nra naložili na avtomobil in odpeljali na železniško postajo. Na postaji so nas naložili v vagon, ki je bil takoj za lokomotivo. Zapiskalo je, zabobnelo — in odpeljali so nas v širni svet.

Vožnja v vlaku je bila kar prijetna, čeprav je trajala zelo dolgo. »Nemara pa sem tudi jaz namenjena v Italijo?« sem spotoma ugibala. Ker pa sem tovarišico, s katero sem se seznanila v poštnem nabiralniku, zamenj iskala med svojimi novimi tovarišicami, sem uganila, da sem namenjena čisto drugam. In res je bilo tako.

Po dolgem, dolgem potovanju so nas vzeli iz vagona in nas izročili neznanim rokam. »Le kje smo zdaj?« sem premišljevala in od same radovednosti nisem vedela, kaj bi počela.

Naložili so nas na avtomobil in nas odpeljali v neko poslopje, kjer so nas spet začeli metati na kupe. Okoli nas se je zbralo vse polno mladih in starih mož v pisanih oblekah in čepicah.

»To so pismonoše!« mi je povedala tovarišica, ki je opazila moje radovednost.

»Pismonoše? Kakšna čudna bitja so pa to?« sem vprašala.

»To so tisti ljudje, ki raznašajo pisemca po hišah,« mi je pojasnila.

»Kako to, da ti vse tako dobro veš?« sem se zavzela.

»Hihi!« se je zasmejala tovarišica, »veš, jaz sem že marsikaj izkusila in doživela!« Ker prvič niso dovolj razločno udarili štampiljko name, me

je neki premetenec še enkrat uporabil. Pri njemu sem marsikaj slišala in izvedela.

»Potem gotovo veš tudi to, v katerem kraju smo?«

»Seveda!« je samozavestno odgovorila tovarišica. »V beli Ljubljani smo, to je v glavnem mestu Slovenije.«

»V beli Ljubljani?« sem ponovila. »To je pa lepo ime.«

»Seveda!« je ponosno pritrtila znanka. »Jaz sem se sicer rodila v Belgradu, glavnem mestu te države, ki se imenuje Jugoslavija, ampak Slovenija mi je tako prirasla k srcu, da se čutim tukaj kakor doma. Celo na Bledu sem že bila. Joj, ko bi ti vedela, kako je tam lepo! Sredi jezera stoji otoček, na otočku bela cerkva, v njej pa vsak dan pozvanja zvoncec želja: bim, bam, bim, bam...«

Meni je bilo vse to tako novo, da dolgo nisem mogla izpregovoriti besedice. Nazadnje pa sem le spet dobila dar govora in sem vprašala svojo novo tovarišico:

»Potemtakem si ti jugoslovanska znamka?«

»Seveda!« je pritrtila.

»Jaz sem pa češkoslovaška!« sem si ji predstavila.

»Me veseli, me veseli!« je prijazno rekla. »Ze dolgo sem si želela, da bi se seznanila s kakšno svojo slovansko sestro. Dozdaj sem prišla skupaj samo z tremi tujkami: nemškimi, avstrijskimi in italijanskimi znamkami. Pa so tako ošabno vihale nosove, kakor da so same imenitne dame, me pa navadno kmetice. No, jaz sem jim povedala svojo! Kar pihale so od jeze, tako so bile razkačene.«

Spoštljivo sem pogledala izkušeno tovarišico in jo vprašala:

»Ali bova zdaj za vedno ostali skupaj?«

»Kaj šel?« je odgovorila. »Na tvojem ovitku je gotovo čisto drugačen naslov kot na mojem.«

»Kakšen naslov pa je na mojem ovitku?« sem jo vprašala.

»Tako učena pa nisem, da bi to vedela. Citati se še nisem naučila.«

Ob teh besedah je naju in vse druge tovarišice, ki so nas nametali na kup, zgrabil mlad, brhek pismonoša in nas vzel pod pazduho. Odnesel nas je iz poštnega poslopja na cesto, zavil čez neki most, smuknil mimogrede v to ali ono hišo, nazadnje pa v visoko poslopje, kjer je mene, moje novo znanko in še nekaj drugih tovarišic oddal bradatemu gospodu z zlatimi naočniki na nosu.

»Kdo je pa ta gospod?« sem tiho vprašala svojo jugoslovansko znamko. Pa ji tega ni bilo

treba odgovoriti kajti je pismonoša v tem hipu gospodu z nasmehom rekel:

»Kotičkov striček, danes imate pa spet čeden kupček pisem od svojih kotičkarjev!«

»Aha, pri Kotičkovem stričku smo!« Hvala Bogu!« je šepnila jugoslovanska tovarišica.

»Kotičkov striček? Kdo pa je to?« sem jo debelo pogledala.

»To je jako dober gospod, ki dobiva iz vseh krajev otroška pisemca in prijazno odgovarja nanje v svojem kotičku. Tukaj se nama ni treba nič hudega bati. V koš naju gotovo ne bo vrgel.«

Kotičkov striček je pisemca po vrsti odpiral in se veselo smejal v živo brado. Kmalu je prišla vrsta tudi name. Vzel me je v roko in zadovoljno zamrmral: »Glej, glej, to je pa češkoslovaška znamka!« Odprl je ovitek in bral na glas:

»Ljubi Kotičkov striček!

Danes ti piše tudi slovenski deček iz Češkega. Živim tukaj s svojo mamo in redno prebiram tvoj kotiček. Slovensko še zmerom dobro znam, čeprav živim tukaj že dve leti. Zato upam, da mojega pisemca ne boš vrgel v koš. — Lepo Te pozdravlja Tvoj Francek Mlakar.«

»No, ta dečko je pa fant od fare!« je navdušeno vzkljnil Kotičkov striček in pristal: »Temu moram takoj prihodnjo nedeljo odgovoriti, ker je ostal zaveden Slovenec, čeprav živi v tujini.«

Potem je vzel v roke škarje in je mene in vse druge znamke lepo izrezal z ovitkov ter nas skrbno položil na neko polico, rekoč:

»To bo spet nekaj za Sršenovega Janezka, ki je tako vnet zbiratelj znamk!« — — —

In zdaj udobno ležim na polici, kramljam z jugoslovanskimi tovarišicami, opazujem Kotičkovega strička pri delu in se pri tem imenitno zabavam. Koliko časa pa bo to veselje trajalo, ne vem. Jutri ali pojutrišnjem pride Sršenov Janezek in nas vzame s seboj. Kako se mi bo godilo pri njem, vam bom nemara opisal kdaj pozneje. Za danes — lepo pozdravljeni!

Halo, otroci!

Napnite možgane in poskušajte še sami iztuh-tati kakšne podobne prigode, ki jih je doživela jugoslovanska, češkoslovaška, francoska, bolgarska, angleška ali katerakoli znamka na svojem potovanju po svetu. Zgodbiče pa seveda ne smejo biti tako dolge, kot je ta. Kratek naj bodo in zanimiv! To zgodbičo o češkoslovaški znamki sem vam napisal samo za vzorec.

Nekaj najbolj posrečenih in zanimivih zgodbič bomo nagradili z lepimi knjigami.

Zgodbiče pošljite na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Kako pravimo — in kako bi bilo v resnici...

„Luna ga trka...“

Če se kdo norčavo vede ali zine kakšno prav neumno, rečemo: »Ali te luna trka?« Kakšen prečuden prizor bi bil, če bi luna koga v resnici trkala, nam kaže slika, ki jo je narisal Marko Kos, dijak II. raz. real. gimn. v Ljubljani, Livarska ul. 8.

Stara šala. Ta ekala je stara 60.000 in tri leta. — Kako pa veš tako točno? — Pred tremi leti je bil tu učen gospod, ki je dejal, da je stara 60.000 let.

„Na laži ga je ujel...“

Jakec zaradi svoje lenobe ni spisal domače naloge. Gospodu učitelju je pa rekel, da je naloge pozabil doma. Gospod učitelj se je hotel prepričati, ali je to res, in ga je poslal domov po naloge. Tada je Jakec moral priznati svoj greh. Učitelj ga je strogo pogledal in zaklical: »Zdaj sem te pa ujel na laži!« — Kako bi bilo, če bi ga bil v resnici na laži ujel, vidimo na sliki, ki jo je narisala Anica Ažnoh, učenka ? razr. v Ljubljani, Soteska 4.

Učitelj: »Mihec, tvoja naloga je danes spet takšna, da se Bogu smili. Kaj pa pravi oče k temu?«

Mihec: »Oče zmerom pravi: Kaj pa pravi učitelj k temu?«

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! — Mi smo se nalezli škrlatinke in smo morali iti v bolnišnico. V bolnišnici je vse drugače kakor doma. V začetku nam je bilo malo dolgčas, a zdaj nam ni več. Da si preganjamo dolgčas, trgamo knjige in iz njih delamo letala, ki jih spuščamo skozi okno. Včasih skoči kdo izmed nas skozi okno po letalo, drugi pa posluša pri vratih, če je kakšna sestra na hodniku, da nas ne zaloti. Čez dan se prav lepo zabavamo. Tudi Tebe povabimo, da se boš z nami zabaval. Pridi na oddelek 5. Pozovni pri vratih in sestra Ti bo prišla odpirat. Prinesla Ti bo plašč, da se ne boš nalezel škrlatinke, če se je boljši. Pri vsakem zdravniškem obisku smo pohvaljeni, da smo pridni. Najbolj pridni pa smo takrat, ko nam setra pove, da bo prišel zdravnik. Hitro se skobacamo v postelje in se držimo prav reeno in modro.

Mi štirje paglavčki, ki smo podpisani na tem pismu, smo že bolj zdravi, zato venomer skačemo. Komaj čakamo, da zazvonijo poldan, ko pridejo naše mame s polnimi skrinjici slaščic. Ko jih dobimo v roke, si jih hitro razdelimo in pohrustamo. Potem pa spet skačemo do mile volje. Zabavamo se tudi s tem, da gledamo skozi okno in opazujemo, kako napade srakoper mladega vrabčka in ga natakne na bodeč trn.

Naša soba ima številko 19 in je precej majhna. Pobaliničkov nas je v njej toliko, kolikor ima teden dni. V bolnišnici imamo vsega dovolj: slaščice, tort, malinovca in drugih dobrih reči. Sestram zelo radi nagajamo in jim delamo skrb. Zvečer molimo rožni venec. Po rožnem vencu zapojemo nekaj veselih pesmi, nato pa si začnemo pripovedovati pravljice, dokler ne zaspiamo. Zjutraj, ko se zbudimo, nas že čaka zajtrk. Ker smo nerodni in zapani, nam večkrat zdrzne iz rok kakšna škodelica in se razleti v drobne kose. Takrat se hudo prestrašimo in hitro pobereмо črepanje ter jih vržemo skozi okno, da nas ne zapazi sestra. Ko nas se

stra izprašuje, kdo je ubil škodelico, se prav začuden gledamo in nedolžno odgovarjamo drug za drugim: »Jaz jo nisem!«

V nedeljo smo se dobro imeli. Jedli smo torte, ki se imenujejo »indijanci«, in še druge boljše jedi, ker smo praznovali god sv. Cirila in Metoda. Enemu izmed nas je namreč tudi ime Ciril in je praznoval svoj god kar v bolnišnici. Ker smo se preveč najedli tort, nam je bilo slabo, a drugega dne je bilo že dobro.

Tako smo Ti opisali vse od začetka do konca, kako živimo v bolnišnici in Te še enkrat prav lepo prosimo, pridi nas obiskat!

Prav lepo Te pozdravljajo štirje pobalinički, in sicer Milan Bernik, Jožek Musar, Ciril Mariniček in Janez Pišek.

Dragi moji »pobalinički!« — Takšnega pisma pa še ne! Če ne bi bilo v njem črno na belem napisano, da ste v bolnišnici, vam tega za vse na svetu ne bi mogel verjeti. Pisma, ki prihajajo iz bolnišnice, so navadno polna žalosti in obupa. Iz vašega pisma pa diha sama židana volja in smeh. Le kje ste toliko smeha in židane volje vzeli? Pa ne da bi bili — vprav zaradi tega tako veseli, ker imate škrlatinke in vam zdaj ni treba hoditi v šolo? Če je tako, vam moram s kazalcem strogo požugati in vas v duhu narahlo potipati za uhlje, kajti sem poznal dečka, ki mu je tudi šola na vso moč smrdela in si je na tihem iskreno želel, da bi zbolel. Zelja se mu je le prehitro izpolnila: prehladil se je in dobil pljučnico. V šolo mu potlej res ni bilo treba hoditi. Na mehki postelji je polegati in mama mu je tako stregla, kakor pač znajo stregi svojim sinovom samo matere. Pa je to »veselje« (na uho vam bode povedano: deček se je kaj kmalu kesal, da si je zaželel bolezen) trajalo prav malo časa. Čez teden dni je koščena roka smrti segla po nesrečnem dečku in konec je bilo vsega: sladkosti in bridkosti.

Skrbi me, močno skrbí, da se tudi vam ne bi kaj takšnega pripetilo. No, pa na tihem upam, da vaše veselje izvira čisto od drugod. Ne morem

in ne morem verjeti, da bi si kdo kar tako zaželel škrlatinke, ko se je pa vsi drugi tako »bojimo, da se nam že ob samem imenu stresejo hlače. Mladi ste pač še in polni življenja, zato si pa zaradi takihle reči, kot je škrlatinke, ne delate prehludih skrbí. Prav imate! Kdo bi kar koj obupal, če ga teta bolezen malo potiplje za vrat! Cimboli je kakšen človek nesrečen in potr. tembolj zmagoslavno in škodoželjno se mu teta bolezen smeji v pest: »Slek, slek, pa te imam v škripcih!«

Sestram, ki tako lepo skrbijo za vas, pa le nikar preveč ne nagajajte, drugače bomo zaropotali, da se bo slišalo v deveto vas! Veselje mora izvirati iz čistega srca in neomadeževane vesti, drugače ni vredno počenega groša in je podobno veselju nepridiprava, ki naveže ubogemu kužku težko ponev na rep ter ga s kamnom napodi v beg, pa pri tem še misli, da je bogve kako imenitno šalo iztuhlat. Niti na misel mu ne pride, grdu, da ubogi kuža prav tako občuti bolečine kot vsako živo bitje na tem svetu. Kar zabavajte se, nihče vam tega ne brani, ampak sestra pa le nikar preveč ne vlečite za nos, da ne bodo nekoč drugi vlekli vas.

Prav rad bi vas prišel obiskat in se igrati z vami, pa ne morem, pri najboljši volji ne morem. A nikarte misliti, da ne pridem zaradi tega, ker se škrlatinke bojim. Hoho, če se niti pobesnelega višnjegorskega polja ne bojim, kako se bom potem tete škrlatinke bal? Tako hraber sem pa še zmerom, hvala Bogu, da se je ne bojim niti toliko, kolikor je črna za nohti. Cisto drugi vzrok so, da vas ne morem priti obiskat. Prvi vzrok je, da ste vsi štirje zdaj že zdavnaj živi in zdravi doma, ker je vaše pismo staro že pol leta, drugi vzrok je... pa kaj bi vam jih našteval! Mislim, da je prvi vzrok kar dovolj tehten in opravičljiv, ali ne? Tako, majhna pridiga v kotičku za spremembo — ne škoduje. Bomo pa vdrigeli kakšno bolj veselo in okroglo rekli, saj še ni vseh dni konec.

Lepa vas vse skupaj pozdravlja — Kotičkov striček.

M. K.:

Naša Eka

Naša Eka vedno tarna: »Nimam teka!« Ne diši ji kisló zelje ne fižolček; raje melje med zobmi eladkorčke trde, se jezi na žgance grde.

A še raje naša Eka, ki za žgance nima teka, liže kavin sladoled. To je zanj rajski jed!

Teta se nad njo ujeđa: »Hu, poglej, kako si bleda in kot krmežljava muha suha, suha! Če ne boš začela jesti repe, žgancev, mlečne kaše — pa čez leto dni ne bomo videli več Eke naše...«

Skozi zobke škrbaste Eka se smeji, nič ne ve, kako v skrbih očka njen drhti.

Iz pasjega dnevnika

Začetek septembra 1935.

Danes sem stara natanko enajst mesecev, en teden in dva dni. Prav za prav bi mi morali moji domači priznati, da sem pri svojih enajstih mesecih vendarle že odrasla psica in ne več majhen kuček. Na žalost pa so me vzgajali po neznosni knjigi »Vzgoja psov iz boljših domov«. Od mene zahtevajo, da bi se morala vesti kakor hčerka iz dobre družine. Mogoče mi ne verjame, toda resnica je: kadar se spozabim in pričem od samega veselja gristi gumbé ali trgati čevlje, jih dobim poštno po grbi. S čim pa naj se zabavam, prosim vas?

Gospodarjev sin je star kakšnih trinajst do štirinajst let in je neugnann divjak. Če bi bila jaz v teh letih, bi bila že stara in se me ne bi ljubilo več uganjati takih grdobij, kakor jih on počenja z menoj. Kadar le more, meče za menoj kamenje ali pa mi stopa s svojimi podkovanimi čevlji na nežne tace. In kar je najhujše: izpred gobca mi jemlje z dobro jedajo napolnjeni krožnik — ali, kakor pravijo slabo vzgojeni psi, ki niso čiste pasme: lonec za žrtje. Nič boljše ni z domačo triletno hčerko. Kakor ima sin napade besnosti, tako se ponavljajo pri hčerki napadi prevelike nežnosti. (Če ne bi kateri izmed mojih potomcev, ki bi bral moj dnevnik, razumel beseda »napad«, naj mu povem, da sem to besedo slišala od svojega gospodarja, ki je zdravnik za duševno bolne.)

Kakor torej vidiš, moj ljubi dnevnik, nimam prav ničesar in tudi nikogar ne, s komur bi se lahko igrala. Če mi je le preveč dolgčas, to kljub prepovedi popiham z doma. Čeprav sem razvajena, mlada gospodična, me tedaj niti najhujši miraz ne zadrži doma. Na cesti že najdem prijeno družino in dan mine, kot bi mignil. Seveda potem doma šiba novo mašo poje. Toda nič zato! Da je le »lušno b' lo« kot pravi narodna pesem, ki jo vsak dan navija naš radio.

Sredi septembra 1935.

Spoznala sem se s lepo gospo, materjo dvanajstih psičkov. Njeni mladiči so črni kakor vrane in podobni drug drugemu kakor jajce jajcu. Trije so res čedni.

23. septembra 1935.

Mladi gospodič, to se pravi: gospodarjev sin, je prosil očeta, naj mu podari enega izmed psičkov od lepe gospe. Tudi jaz sem bila vesela, toda sosedov pes mi je odsvetoval. Sicer je že res — je rekel —, da se bom sprva z vsiljivcem lahko po mili volji igrala, toda pozneje bo le on postal ljubljeneč mladega gospodiča. Gospodič bo potem bral vsiljivcu vsako željo iz oči in mu ne bo treba kot meni, prosjačji pri kosilu za vsak koček pečenke. Sploh se zame nihče več zmenil ne bo!

Sosedov pes je v resnici pameten kuža. Bogve, kako bi me še tepla moja nevednost, če me ne bi poučil. Ob prvi priliki mu bom prepustila par mastnih kosti. Njegov gospodar je namreč brezposeln in lakota gleda pri vseh oknih v hišo.

Pozno je že in spaf se mudi. Toda prepričan bodi, ljubi dnevnik, da se bom z vsemi močmi uprla in ne bom pustila vsiljivca v hišo.

Konec septembra 1935.

Storila sem, kar je bilo v mojih močeh! Povsod sem spremljala mladega gospodiča in ga na vse načine odvrčala, da se ne bi zmenil za mladega psa. Priznati pa moram, da je bil ves moj trud zastoj.

Danes je gospodič pripeljal v hišo mladega črnuha. Visokostno, kot se spodobi za dobro vzgojeno gospodično, sem ga premerila od nog do glave. Vendar sem poslušala nasvet sosedovega psa in sem ga zelo prijazno pozdravila. Razkazala sem mu vso hišo in ga predstavila svojim gospodarjem.

Vsi so se zelo zanimali zanj. Gospodič se je samo zadovoljno smehljaj; gospa je vprašala, če je »Vran« (tako mu je namreč ime) tudi snavžen pes; gospod je menil, da ga bo treba tega naučiti; hčerka pa ga je stikala in objemala, da bi mu kmalu sape pošlo. Še babica je pogledala iznad svojega pletenja in globoko vzdihnila. Najbrž se je spomnila svojih mladih dni.

Vranu sem pozneje povedala, kaj mislim o posameznih družinskih članih. On pa me je samo gledal s svojimi široko odprtimi otroškimi očmi, napel ušesa in me pozorno poslušal. Ne vem, če je kaj razumel. Vsekakor je bil zelo čeden dečko in bo nekoč iz njega še krepek fant. Tako vsaj sodim v svojih pasjih možganih.

Zelo rad ga imam, tega Vrana!

Začetek oktobra 1935.

Prvo noč je Vran neznansko tulil in zavijal. Pomirila sem ga. Sedaj sem njegova varuška. Gospodar mi ga je povsem zaupal. Kar načuditi se ne morem nad tolikšno gospodarjevo uvidevnostjo.

2. oktobra 1935.

Vrana sedaj tudi vzgajajo po knjigi »Vzgoja psov iz boljših domov«. Posvarila sem ga že.

3. oktobra 1935.

Vran je bolan.

4. oktobra 1935.

Vran je hudo bolan.

5. oktobra 1935.

Vran je mrtev.

Moj ljubi dnevnik, s tem dnem končam. Drugače bi morala venomer misliti na mrtvega prijatelja Vrana in od žalosti po pasje zavijati.

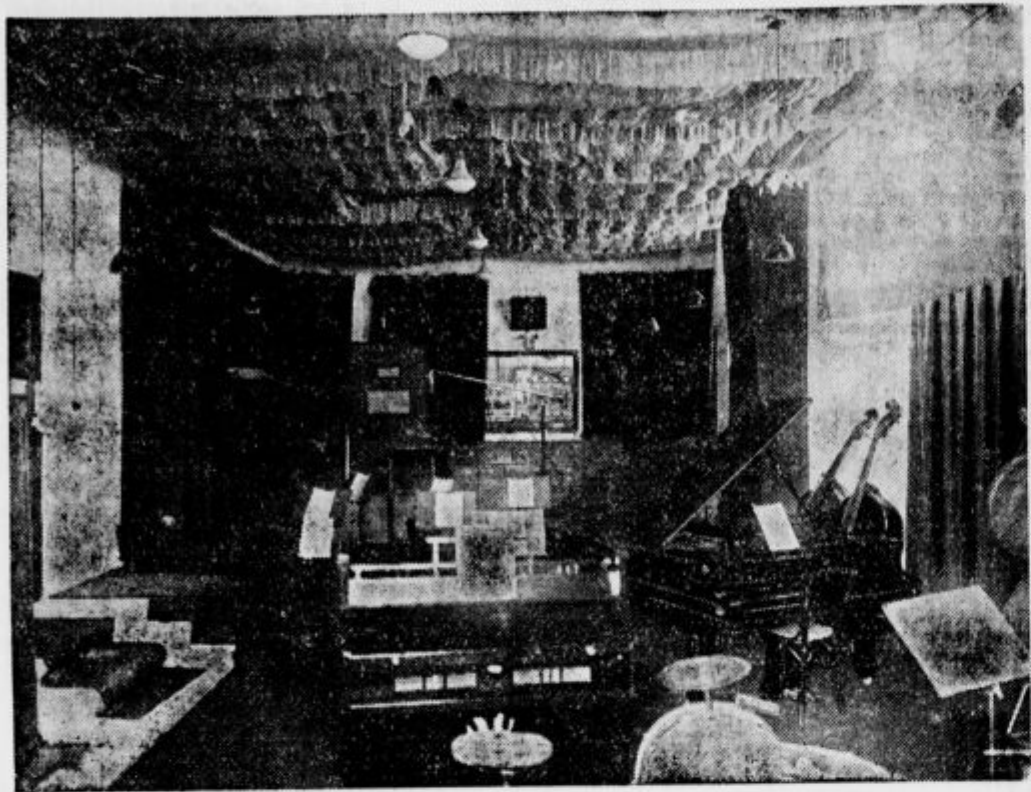
22. oktobra 1936.

Po letu dni se zopet oglašam, jaz, težko preizkušena žena. Moj gospodar je umrl. Postavili so me na cesto. — Ljudje gredo na starost lahko vsaj v hiralnico. Kam naj se obrnem jaz, uboga psica?

Stopila bom v hiralnico. Mogoče me je vzamejo. Če drugače ne, vsaj za razvedrilo zapuščanim starčkom...

KULTURA

Ljubljanska radio-postaja stopa v novo leto

Veliki studio naše radijske postaje.

Pretekli teden je slovenska radio postaja začela novo poslovno leto. Ob tej priložnosti je bilo v radiu več načelnih predavanj, ki naj bi širšemu občinstvu podala smernice letošnjega programa. Ker smatramo radio za eminentno kulturno ustanovo, vredno najširše podpore, smo se obrnili na vodstvo naše radio postaje, da objavijo tudi našim bralcem glavne misli ter jih seznanimo z glavnimi smernicami naše radio postaje, želeč razširiti smisel za to brezlično izobraževalno sredstvo v sleherni gorsko vas, ki naj jo tako zveže z bujnim življenjem in narodnim središčem.

Vodja rad. uprave in programa prof. France Koblar je podal glavne načelne misli, po katerih se bo ravno delo letošnjega leta in iz njih posmemamo sledeče:

»Prvo, česar ne smemo prezreti, če govorimo o nalogah in namenih naše postaje je, da se dotaknemo bistva radia samega. Radio je moderna iznajdba in s tem nosi v sebi dobre pa tudi slabe lastnosti sodobne človeške omike. Sodobni človek teži v duhovnem življenju po neki posebnosti, skoraj prisilni skupnosti in zenačevanju, po lahкости in naglem privajanju vsega novega, pri tem pa naravno izgublja čut za samostojnost, pozablja na to, kar je njegovega, se rad prilagodi modi in vsemu, kar vzbuja radovednost in ugodje; pri tem se kaj rad poplavi in duševno izmaliči. Tako bi radio kot izum modernega človeka služil po svojem bistvu v nekakšno industrijsko orodje, s katerim se olajša duševno delo; s tem bi prevzel nalogo stroja, ki je, kakor vemo vsi, prinesel z vsemi svojimi dobrotami zlasti mnogo družabnega gorja. Zato taka naprava v resnici sili vsakogar, ki jo upravlja, da najprej razmisli, kako in v kakšne namene jo uporablja. Ta glas, dostopen vsakemu ušesu, neomejen in neoviran po nobeni državni in narodni meji, mora v prvi vrsti biti dober in prijeten, zdrav in čist, izraz resničnega dobrega in lepega človeka, nikoli pa ne more služiti namenu, ki bi pripravljali nesoglasje in nemir v svetu. Opažamo, kako se v današnjih narodnih in družabnih trenjih posamezne dežele in države skušajo obračati v takih nevarnostih, vsaj na zunanjo tako, da svoj spored usmerjajo na eni strani v lahkoto in zabavo, po drugi strani pa postajajo nekaj zvočnik odločilnega javnega mnenja in morajo služiti tistemu, ki je močnejši; postajajo orodje senzacije in propagande. Tako ta velika novodobna iznajdba, ki se od dne do dne čudovito izpopolnjuje, prehaja v svojo vidno stisko, ker večkrat ne ve, kam bi se usmerila, ali v umetnost, ali v zabavo ali v samo senzacijo, ali v uveljavljanje svojega tehniškega napredka, s katerim danes lahko prenaša ali celo ponaredi vsakršen dogodek po svetu. In kakor vsaka iznajdba končno postane predmet za kupčijsko podjetje, tako tudi radio s svojo neovirano gibljivostjo in prilagodljivostjo postaja industrija in kupčija, podobno kakor film, ki služi v prvi vrsti izvajalcu in le malo duhovnim potrebam današnjega človeka. Čeprav stoji radijske postaje mnogo bolj pod nadzorom države in vse javnosti, s tem vendarle njihova usmerjenost še ni nič določena in upravičena. Toda opustiti vsako radijsko postajo iz rok zasebne dobičakarstvenosti, vpliva raznih delniških družb in uporabiti vse dohodek v napredek in izpopolnitev dobrega programa tako, da se materialna sredstva vrnejo v obliki duhovnih vrednosti tja, od koder so prišla, to je idealen zasutek vsake postaje. Po tem mora biti tudi usmerjen njen program.

Po vsej svoji gibljivosti in svobodnosti je ta umetnost kratek valov predvsem mednarodna. Zato mora v svojem bistvu smiselu ohraniti, kakor smo že prej rekli, vez človeške skupnosti, sporazuma in plemenitega duševnega tekmovanja. Narod ob narodu, država ob državi se gnetejo v radijski skrinjici kakor čebele v panju, vsak glas iz nje naj bo izraz lepih človeških zmognosti in njegovih dobrih nagibov. Tu v mednarodni svobodnosti naj si posameznik po mili volji izbira, kar ga zanima in priteguje, kar ustreza njegovemu razpoloženju in potrebam. Zadovoljil ga popolnoma ne bo nikoli tudi ta veliki svetovni kartel ne, mnogo bo zanj nerabnega in tuje, takega česar ne more sprejeti še tako široko odprta človeška narava in zaželi si svojega, domačega, četrta manjšega in skromnejšega. Zato naša postaja ne more imeti mednarodnega značaja v tem smislu, da bi se hotela pomešati med druge nemerno večje postaje, pač pa hoče vendarle dostojno izražati to, kar naša narodna omika more dati dobrega in svojega.

Pač pa mora ta ustanova biti po vsem svojem ustroju in namenu narodna, to je v prvi vrsti slovenska, ker jo naš narod potrebuje tako in ne

drugače. Naša postaja mora v prvi vrsti gojiti in pospeševati vso tisto umetnost, ki jo premorejo druge naše narodne ustanove in posamezniki, ker s tem budi in ohranja narodne bitne sile in zbira njegovo npravnstveno moč. Priznajmo, da čeprav se radio najbrže ne bo mogel nikoli otresti umetniške nepopolnosti in mu bo še vedno ostala le posredovalna naloga, vendar moramo vedeti, da je ravno ta posredovalna naloga toliko važna, da tembolj družji in spaja, čim bolj trdna je njegova narodna zavest. Tudi vemo, da Ljubljana, kot naše neposredno kulturno središče ne more zadovoljiti vseh naših želj, tu in tam čutimo potrebo po večjih razmahih, toda misel, da je vse to res naše, izraz naših do konca uporabljenih npravnih in duševnih sil, naše narodne zavesti in vesti, nas mora pomiriti. Tudi ni v naši narodni omiki vse tako majhno, kakor bi si domišljali kak prenapet svetovljan, ki mu zunanji blesk in gospodarska sila drugod begajo glavo zaradi domače pritlikavosti, pa morda še Prešerna ne pozna do tja, kjer se šele začneja, ali pa uganja tisti naš prosluli nacionalizem, ki hoče biti iz nič veliki, pa se še do cene našega jezika ni potrudil in ga v resnici ne zna tako, kakor se izobraženi človeku spodobi. Zato mora naš radio biti narodna ustanova v čistem pomenu besede in v toliki meri, v kolikršni sploh more biti. Naš narod ima svoj format, tega formata ne smemo maličiti in okrnjevati, ampak moramo skrbeti za njegovo skladno rast in dopolnitev. Zato ne bomo zamudili nobene prilike, da ne bi približali poslušalcem vsega, kar sproti nudijo naše umetnostne prireditve in prav iz teh razlogov n. pr. ne moremo opustiti prenosov naše opere, čeprav marsikdo to težko razume, ko se upira takim in podobnim prireditvam. Da čimbolj zberemo naše tvorne sile, smo lansko leto v večji meri pritegnili k sodelovanju tudi Maribor in upamo, da se nam letošnje še v večji meri posreči. Pri tem naglašamo, da nobena izmed treh postaj, ne Belgrad, ne Zagreb in ne mi ne odklanjamo medsebojnih zvez v programu, narobe, sprejemamo in posredujemo vse, kar moremo; vendar pa razvoj ene kakor druge postaje iz docela naravnih razlogov vodi k vedno večji samostojnosti in upoštevajo svoje lastne potrebe in posebnosti. Naša postaja pa se bolj in bolj zaveda, da mora skrbeti tudi za Slovence izven našega skupnega doma, zato je že v preteklem letu uvedla večere za naše izseljence v Franciji, Westfaliji in na Holandskem; dalje moramo pa biti opora vsem tistim Slovincem, ki nas vsaj še poslušati morejo; zato bomo letos poleg navadne in jezikovne ure uvedli še posebno slovensko uro, v kateri bomo gojili našega narodnega duha ter z gledi iz politične, umetnostne in družabne zgodovine dvigali našo zavest in ponos. In ker se korenine naše narodne kulture tako suše v današnji zunanji in površni omiki, in ker se to, kar je pristno naše, v sedanjem času tako maliči, bomo s posebnimi predavanji o naši narodni pesmi skušali buditi čut za našo staro ljudsko omiko, s večjimi javnimi koncerti pa hočemo, kakor že lani, tudi sami posegati v razvoj našega koncertnega življenja. Za dramskično zvočno igro, kjer se bodo menjali člani narodnega gledališča in radijske dramske družine, imamo pripravljene več domačih del — medtem tudi dramsko priredbo nekaterih naših najlepših povesti — pa tudi več iger iz svetovne književnosti pride na vrsto.

Druga naloga našega radia je njegov prosvetni program, ki se izvaja v prvih večernih urah. Načelo postaje je, da zbira in izbira tiste predavatelje, ki v stanovskih, vzgojnih in podučnih vprašanjih današnjih dni morejo dati pobude in zdrave sodbe; tu naj sicer vlada čim širša svoboda, vendarle pa bodi glavni namen ta, da današnji hudo preizkušani človeški družbi iščemo zdravih poti do pravic in do boljšega življenja. Naš prosvetni program se bo izpočetka morda zdel preveč idealistično sestavljen, vendar je v njem dovolj preskrbljeno tudi za docela realistične predmete. In še eno: kakor je radio naprava, ki je skrajno občutljiva že za vsako trdo in nelepo besedo, prav tako odbija sama od sebe vsako enostransko in nasilno mišljenje; zaradi tega hočemo paziti tudi na stvarnost in nepristranost sporeda. Zares vsak predavatelj izraža v prvi vrsti svoje lastno mnenje, pa to mnenje ne sme biti nikoli izraz narodske strasti in krivdnosti. To bodi naš trden namen.

In končno h kritiki. Ta je svobodna, samo utemeljena mora biti. Tudi javne kritike smo nekaj že tu in tam imeli, pa ni bila iz dobre volje, zato smo dosledno molčali ob nji. Če pa bi se ozirali na nepodpisane sodbe ali pa na tiste — dovolite — psovke s ponarejeno pisavo, ki zaldejo tu in

tam v postajo in kaj slabo izpričujejo našo izobrazbo, bi bili slabi proti lastni dobri volji. Na te se tudi ne bomo ozirali. Odpiramo na široko vrata vsaki pobudi in hvaležni bomo za vsako dobro, tudi trdo sodbo, ob nji bomo skušali popraviti svoje napake in zmote. To je naša dolžnost. Radijska postaja sicer res ne more biti gramofon, ki ga navijajo po svojli osebnih želji in okusu, tudi ne more biti glasilo posameznih skupin, pač pa se mora ozirati na splošne koristi in jih spoštovati. In proti temu načelu se nečemo pregrešiti.

Referent za prosvetni program g. Vinko Zor

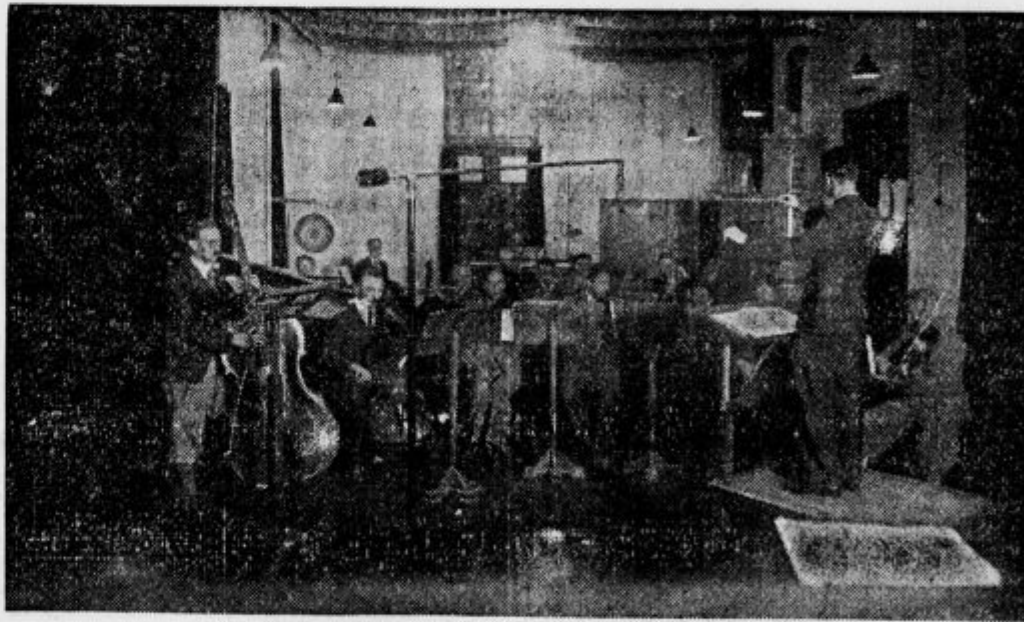
»Temeljno načelo, ki nas je vodilo pri sestavi prosvetnega programa, je bilo spoznavanje sebe, družbe, svoje ožje in širše domovine. Temu načelu bodo služili ciklusi kot n. pr. narod spoznaj sebe. V teh predavanjih nam bodo naši kulturni delavci podali nekaj prežez značaja korenitega Gorenjca, mehkega Dolenjca, Notranjca, pokazali nam bodo prebivalce s Pohorja, Savinjske doline in Prekmurja ter Korošce in Primorce. Bitnost naroda odseva prav lepo v naši narodni pesmi, v šegah in navadah, ki so se danes ohranili. Dobri poznavalci nam bodo predložili našo narodno pesem, noše, način življenja. Zgodovina je odsev naše preteklosti. Spoznali bomo našo pokrajino v prazgodovini. Videli bomo srednjeveško življenje v gradovih, iznova doživljali junaško dobo Slovencev, ki odseva v kmetijskih uporih in turških bojih. Dragocene zaklade in žive priče visoke umske izobrazbe naših slikarjev in kiparjev si bomo ogledali v predavanju iz umetnostne zgodovine. Slovenija hrani umetnostne spomenike iz romanske dobe, gotške dobe in renesance. Tudi v to področje nas bodo peljali naši umetnostni zgodovinarji. Brata Janez in Jurij Šubic, ki sta ponesla sloves slovenske domovine daleč v zunanji svet, praznujeta svoj jubilej. Njima bomo posvetili v tem letu večjo pozornost.

Svojo ožjo domovino hočemo spoznati po predavanjih, ki bodo posvečena našim rekam, mestom in slovenskim trgov. Posebno poglavje bo tvoril trgovski zemljepis, ki bo zlasti zanimal naše poslušalce iz trgovskih krogov. Zakladi premoga, bauxita in svinca pričajo o bogastvu naše zemlje, s katerim se moramo čimbolje seznaniti.

Kdo se danes ne zanima za prečca socialna vprašanja. Saj se zviža ne samo Evropa, temveč ves svet pod operacijskim nožem socialnih reform. Pogled v sodobno Rusijo, kjer vlada boljševizem, v Mehiko in Španijo, vse to bo predmet socialnega ciklusa, ki se bo spomnil tudi 20 letnice ruske revolucije, ki je sprožila nebroj vprašanj. Posebna predavanja bodo posvečena narodnemu gospodarstvu kot n. pr. avtomobilske ceste, elektrifikacija naše domovine, gorske železnice in vzpenjače, neizrabljene vodne sile, motoriziranje naših železnic, vse to nas zanima in z vsemi se bomo imeli priliko podrobneje seznaniti ob sobotni aktualni uri.

Modroslovju bodo posvečena predavanja, razmerju nacionalizma do krščanstva. V zgodovini verstev se bomo seznanjali s izlalomom. Tudi iz področja psihoanalize, vzgojeslovja in zdravništva bodo seznanjali poslušalce posebni strokovnjaki.

Prezreti ne smemo naših bratov po jeziku severnih in južnih Slovanov. Ko praznujejo svoje znamenite obletnice, se jih hočemo spomniti z besedo in glasbo. Priznani strokovnjaki bodo predavali iz pravosodja. Žene in dekleta imajo svojo uro ob petkih. Nedeljski popoldnevi pa bodo pokazali pravo fantovski družbo in vsako drugo nedeljo tudi povezanost deklishe družbe. Kmetijske

Radijski orkester v studiju.

ure ob nedeljah bodo služile kmetijski stanovski izobrazbi, delavske pa delavski. Političnim dogodkom, domačim in tujim veljaj vsakokratni sobotni pregled. Vsa ta predavanja naj bi bila podana živahno zajeta iz sodobnega življenja, ilustrirana pa s primeri s pesništvo, leposlovjem in glasbo. Poleg slovensčine se bo uvedla z novembrom tudi francoščina v obliki konverzacije. To so temeljne smernice bodočega prosvetnega dela v naši postaji.

Poročevalec za glasbo g. dr. A. Dolinar

Kot prva bo prišla v poštev slovenska orgelska glasbena literatura. Začenši s skladbami Kašparja in Kamila Maška bomo prešli vso vrsto do prav najnovejših. Nadaljevali bomo z vrsto skladateljskih večerov in sicer tam, kjer smo se lani ustavili. Posebnega reda se ne bomo držali. Zbrali bomo pač tega ali onega iz preteklosti, pa tudi nekatere iz prav žive sedanjosti. Izmed glasbenih oblik bo pred nami očivila variacija, oblika ki je najstarejša, pa vendar še vedno zaželjena. Vsaka posamezna ura bo opremljena s primerno razlago.

Ponovno so padli očitki, da se izmikamo resnejši, komorni glasbi. Stopili smo v stik z ljubljanskim godalnim kvartetom, ki bo mesečno oskrbel 40 minutni program; pričel bo z manjšinskimi mojstri in kot upamo, v najboljši izvedbi stopal v soglasju z razvojem komorne glasbe.

O zborovski glasbi trdim s polno pravico, da smisel za zbornost petje pada: skoro ni zbora, ki bi

bil smoten intonačno težjih skladb! Prepadi, ki zija med zmognostmi izvajalcev in novo zborovsko literaturo je zmeraj večji in kmalu bo nepremostljiv. Res je že, da tehnika sprejemnih aparatov v studiu še tudi ni rešila zato potrebnih vprašanj. Mišsel ustanovitve komornega radijskega zbora — postaja od dne do dne nujnejša.

Slovenska narodna pesem, ki jo toliko ljubijo domače in tuje postaje, bo tudi naša svoje mesto.

Pozabiti ne smem večjih simfoničnih koncertov, ki jih namerava postaja tudi letos prirediti; večja dela domače in svetovne literature bodo tukaj oživotvorjena. Vsa trije koncerti so predvideni.

Poročevalec za zabavne večere in za mladinski in otroški spored g. prof. Niko Kuret je govoril o svojih težavah s slovenskim humorjem, rekoč:

»Slovinci nimamo humorja. Kaj hočemo. Toda s vsako drugo stvarjo lahko bluffirajo ljudi, s ponarejenim in papirnatim humorjem jih ne moreš. Humor mora biti pristen ali ga pa ni. Referent za zabavne oddaje pri našem radiu mora torej v resnici s prižgano lučjo opoldne iskati po slovenski zemlji — humorja. In kaj rado se mu zgodi, da je njegovo dolgo, truda polno in nehalno iskanje zaman. Ljudje vsega tega ne vedo. Ljudje hočejo zabave, hočejo smeha, hočejo razvedrila.

Zabavni večeri so bili doslej dveh vrst: imeli smo prave zabavne večere in pa potovanja po slovenski zemlji, ki niso bila vselej izrazito zabavna in tako tudi niso hotela biti. Do konca tekočega leta 1936 dosti spremembe ne bo mogoče uvesti. Uvedli bomo kot novost izraziteje muzikalne pestre večere brez prave napovedi posameznih točk, ki pa jih bodo vezali ali kratki prizorčki ali šale ali pa spremljajoča beseda vodje večera. Kot običajne zabavne večere, ki jih imamo pripravljene za tekoče leto do božiča, naj navedem brucovski večer, Martinov večer, fingirano oddajo našega radia iz leta 1836, Miklavžev večer, pripravljata se tudi dva zvočna filma za radio. Od potovanj pridejo do božiča na vrsto Bela krajina (belokrajska trgatva), nato pa pojdemo čez Savo in začnemo s Savinjsko dolino, krenemo v slavni Urwald, po novem letu pa nadaljujemo pot na Pohorje, v Dravsko dolino, v Slovenske gorice, na Ptujsko polje, v Slovensko krajino.

In sedaj še nekaj o mladinski uri

V zgodnjih večernih urah je v našem sporedu stiska za čas. Zato je bilo prazno naše prizadevanje, da bi našli v tednu dva dneva za mladinsko uro. Ostalo je samo pri sredi in ob sredi se nam je odmeril čas 40 minut, od 18 do 18.40. To je še dediščina lepega poletja s dolgimi dnevi. Zdaj je pa že skoraj zima v deželi in po njej se ravna tudi dnevna ureditev radijskega sporeda. Kaj pa otroška ura? Za otroško uro je ostala nedelja in sicer 30 minut v času od 11 do 12, po možnosti redno ob 11.30 do 12. Ali ste si, prosim, čas za pomnili? Najbolje je, da si ga zapomnite, si ga zapišete v svoj urnik. Ob sredi od 18 do 18.40 — radio. Pika. Nič drugega. Mamice pa tudi prosim, naj ob nedeljah predpoldne ne pozabijo na radio.

Mladinska ura, dragi prijatelj, ne sme biti zgolj zabavna. Ne, res ne. Saj tudi radio sam ni zaradi zabave na svetu. Človek, ki nima izoblikovanega in izklesanega značaja in nima, kakor pravimo, srčne kulture, tak človek bo slabo izpolnjeval svoje mesto v družbi. Za oboje naj bi skrbela prava vzgoja. Tega se zaveda vodstvo mladinskih ur v našem radiu.

Mladinska ura pa bo skrbela za tako vzgojo, pa tudi za oddih in zabavo. En teden bo nudila predavanje, drugi teden pa igrice, zgodbe in podobno, vse pa pod vidikom tistega načelnega stališča, ki sem ga poprej omenil. Kadar bo predavanje, ki bo trajalo redno po 20 minut, bo sledilo še 20 minut zanimivega in napetega ročnega dela,

za kar so naprošeni strokovnjaki, ki vam bodo dajali navodila za lepa dela iz papirja, lesa in drugih snovi. Predavanja sama bodo kar se dá zanimiva, zemljepisno-potopisno, sociološko-državnoznanstveno, zgodovinsko in tehnično snov ter zanimivosti iz sodobne tehnike. Mislim, da boste s tem zadovoljni. Zapomnite si torej: izmenoma si bodo sledili prvi teden 20 minut predavanja in 20 minut ročnih del, drugi teden ali 40 minut igrice ali 20 minut kakega prizora in 20 minut zgodb in podobnih stvari.

Sedaj pa naši najmlajši poslušalčki. Vzljubili so nekatere stalne sodelavce naše postaje: strička Matička, teto Manico in druge, vsi ti bodo ostali. Pridružil se jim je redno enkrat na mesec tudi Gašperček s svojimi norčijami. Tudi za pravilice in lepo petje smo poskrbeli, od časa do časa pa bodo nastopali tudi vrstniki naših malčkov in bodo pokazali, kako znajo peti, gosti, deklamirati in igrati.

Vsakihi štirinajst dni bo v našem tedniku »Radio Ljubljana« izšla posebna mladinska stran z vsemi podatki za mladinske in otroške oddaje našega radia. O tem pa bo poročal urednik lista.

Iz teh poročil vidimo, kako obširen kulturni program si je stavilo vodstvo ljubljanske Radio-postaje ter smo spoznali njen pomen za oblikovanje najširših slovenskih plasti do najvišjih gorskih vasi, kamor ne prodre drugo izobraževalno sredstvo — kakor naša lepa slovenska kukavica, da jo lahko posluša vsak naš pastirček in pastirica, ki vsa vesela vzklikata ob njej: »slušala sem pičko pet, zapela je — ku-ku!

Družina

Ljubezen do hiše
je ljubezen do domovine.

Gospod, ki zmeraj z njim potujem

Vedno je isti. Ne mislite, da se potepam, ker želim, da bi ne bil zmeraj isti! Le to je, da mi je že zoprn vedno isto doživetje. Rada bi, da bi bilo kdaj kaj drugače, lepše. Rada bi imela sopotnika, ki mi mojih počitnic ne bi vedno priskutil.

Olede na zunanost je ta gospod, ki zmeraj z njim potujem, časih prav čeden na pogled. Po zunanosti se namreč vedno spreminja. Časih ima brke, časih je gladko obrit, časih je bradat. Navzlic spreminljivosti pa ga koj spoznam, če se snideva pri blagajni za vozovnice. Po tem ga spoznam, ker kar prisopih, ko da posnema lokomotivo, da me odrine, mi stopi na noge in me nahuili: »Gospodična, jaz sem bil prej ko vilo«.

Ta pride zmeraj pred menoj sem. Bolj točnega človeka brez dvoma ni na svetu. Tudi pozneje v vagonu, ko že razporedim priljago, si slečem plašč in sedem k oknu, mi zatrjuje, da je bil že prej tu in da je tisti prostor pri oknu njegov.

Ne maram prepričati, pa se skromno odmaknem s svojega prostora, da ima on dovolj prostora. Gospod, ki vé, kaj se spodobi, nekaj zagodrnja in nekaj zabruna o »teh salamenskih babah«.

Komaj da se vlak premakne, pa moj ljubi sopotnik že potegne svoj ogromni kovčeg z vrha, me butne s komolcem v rebra in odpre kovčeg, ki vzame iz njega na devan kruh in oranžjo. In začne jesti. Seveda elišno in slastno. Zlasti oranža mu neznansko tekne. Rada bi vedela, kje je še v mestu dobil take sočnate oranže, ker mi sok kar tako brizga v obraz in na mojo novo bluzo. Ne vem, kako bom očistila te maroge.

Tako — pojedel je. Zmečkali papir in lupine in jih zažene skozi okno. Padejo prav na vrtič progovnega čuvaja. Zdaj jemlje priprave za kajo iz žepov in si prižge pipo. Debeli oblaki dima napolnijo oddelek v vagonu. Ko me našene kašelj, me ošine z zaničljivim pogledom. Skušam odpreti okno. Kaj šel! Moj ljubi sopotnik ne prenese prepiha in se radi mene noče prehladiti. Bodi še ome-

njeno, da mu samo poleti škodi svež zrak. Če potujem pozimi, si pa strastno zaželi zraka in mraza v vagonu.

Prav vesela sem, ko izstopim. Toda glej: Cim stopim v jedilnico krčme v svojem počitniškem kraju, že sedi moj sopotnik tu. Zdaj je povsem drugačen, kot je bil v vlaku. a brez dvoma je isti človek, saj ga že slišim, kako kriči na natakarico. Zredek ni dosti oprazen, solata je žaltava.

Natakarica plane ven s solato in z zrezkom, tedaj se obrne gospod, ki zmeraj potujem z njim, k meni in si zaželi sočutja. Tako mine prvi večer mojih počitnic v samem poslušanju nešteti zgodbi mojega sopotnika o klavirni postrežbi po letoviščih.

Drugi dan dobim svojega prijatelja v letovišču. Voda mu je premrzla, bazen premajhen. trata ima samo bodičasto travo in otroci — »da teh vragov ne znajo krotiti!« — se upajo nekoliko razgrajati.

Med svojimi počitnicami nešteto krat naletim na svojega sopotnika. V slaščičarni, kjer — pravi pravcati škandal! — nimajo angleških bonbonov; v planinski koči, kjer človek naroči kavo, pa dobi sam »zoc« in v gozdu, kjer se človek ne more nikamor vleči. »ker je teh zverin, salamenskih mravelj« toliko ko nikjer na svetu.

Saj imam nekaj dobrih prijateljev, a tako zvest, tako zmeraj za menoj ko ta gospod, ki zmeraj z njim potujem, pač ni nikdo. Ta gospod leze za menoj ko moja senca in ne morem se ga iznebiti. Ko minejo počitniški dnevi, si kar oddahnem v vlaku, toda —, oni gospod je že za menoj, čeprav je ves drugačen in že mi puha dim v obraz in že mi govoriči o mnogih neprijetnostih, ki jih mora človek pretrpeti na dopustu...

Slednjič sem le doma. Pograbilim kovčeg in zbežim. A za seboj, ko za slovo, zaslišim: »Hej, hej! Postrežek! Kaj v tem prokletem gnezdu ni nobene hudiča nikjer? Mulci, salamenski!«

MODNE NOVOSTI

Dva plašča

Razen plaščev redingot, ki smo jih že opisali in kratkih jop iz krzna, imamo za to zimo še tridesetinski plašč tweed. Ima dve vrsti gumbov — po 4 v vrsti — in je ohlapen in dovolj širok, da ga oblečeš vrh kostuma. In vprav to je skrivnost, da je tako priljubljen. Zaeno ima tudi to dobro last-

nost, da ga je moči nositi v vseh letnih časih. Naravnost žilavo trpežen je tweed, uporaben je za jesen in tudi za pomlad. Njegova elegantna oblika ga usposablja za praznje prilike, zunanje tice blaga pa za športne in za potovanje. Podloga iz krzna, ki je vidna na ovratniku in v zapetju, pa mu nudi priliko, da ga moremo nositi tudi pozimi. —

Kuhinjske nezgode

— Če ti testo noče vzhajati, nikar ne obupa vaj, ampak ga daj v skledo, primešaj 1 do 2 jajci in pecilni prašek in spet gneti testo in naredi buhtlje in jih speci ali na masti ali v pečici.

— Če se ti kaj prismodi, takoj odprti okna, naredi preprič, deni soli, jesiha, pepela na štedilnik in s časopisnim papirjem očedi ploščo.

— Slednjič: Če imaš kako nezgodo s kuino, nikar dotične jedi ne popravljal in ne taktuj in se ne razburjaj! Rajši naglo kaj drugega pripravi in skuhaj in ne govoriči o svoji nesreči, ki ni nesreča!

Kako ravnati z nogavicami

Nove nogavice nalahno izperj, preden jih obu- ješ. — Nogavic ne smeš nikoli prati s kakim pral- nim praškom, ampak le z milnico. Tudi menca- ti ne smemo nogavic razen stopala, sicer se nežno tkivo trga. Ko izperše nogavice v čisti vodi, jih obesi za vrhnji rob ali za konec stopala.

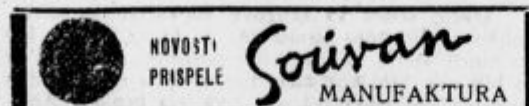
Nikoli ne peri skupaj nogavic raznih barv, ker kak par mogoče izgubi barvo, ki preide na svetlejši par. — Ne suši jih na soncu, ne likaj jih! — Nápak je mnenje, da bi pranje nogavicam škodilo; je celo priporočljivo je, da jih večkrat, morda vsak dan operemo. Prah, blato in pot škodujejo no- gavicam bolj ko pranje. — Seveda je že znano, da nogavic ne smemo kuhati, niti volnenih niti svi- lenih.

Velike napake delamo z nogavicami, ko jih obuvamo in sezuvamo. Zlasti je treba pozornosti za- svilene nogavice, paziti je, da se kam ne zatak- nejo (prstan, verižica, zapetnica). Nogavico mo- ramo do konca nabrati in jo počasi potezati na no- ge. Zaponk ne smemo zapenjati v tenki del noga- vice, ampak le v rob, ki je dvojni. Če je noga- vica predolga, jo privijamo nazaj in pripnemo. — Če se nogavica kam zatakne in šine pentlja kot blisk po nogavici, ne smemo odtrgati niti ali je privzeti, marveč je treba pentljico posneti in no- gavico s pravilno nitko skrbno zagatiti, da ji to

Take vrste plašč je primeren za vse ženske, poseb- no še zato, ker ga še najmanj ograjajo večne mu- he modnih sprememb. — Prav izrazit za l. 1936-37 pa je drug plašč, ki je tudi tridesetinski in je po- sebno narejen po francoskem vzorcu pred 200 leti. Tu je jako pomembna oblika plašča, ki je, dasi- sluči moški suknji, vendar izrazito ženski. Kako le- po se vihra sprednja loputa klobuka, s kokardo je okrašena, navzgor iznad čela in kako elegantno se odpirajo špičasti, s svilno pošiti reverji nad črnim, zametastim telovnikom, kako prijetno obrobja sto-

ječi ovratnik obraz in vrat, ki je bela, svilena ruta krog njega. Te podrobnosti se lahko tvoj vjemajo z velikopoteznim načrtom vse siluete. Tako širok je ta plašč, tako zvončasto štrli ob straneh in za- daš njegov rob, da je videti ozko krilo kakor ste- bričast podstavek, na katerem se dviga vsa posta- va. Seveda — znati se je treba tako obleči!

delo vprav težavno, naravnost »umetniško-obrtno«. Če se le malo ravnamo po teh navodilih, si bomo nogavice, ki so razmeroma prav drage, za delj ča- sa ohranili.

K u h a

Fizolovo dušeno meso.

Vzameš 1 do 2 lepa kosa goveje pečenke, stol- češ, osoliš in popopraš. V kozico daš 4 dkg pra- žene slanice, plast narezane čebule, nato kosa mesa, pa spet čebulo itd. — slednjič pa na vrhu čebulo s slanino. Vse to močno poliješ z mlekom, pokri- ješ in dušiš do mehkega. — Nato sok odlijes, po- suješ z moko in zavreš. Vanj daš tričetrt kilograma kuhanega, oecjenega fizola v stročju, dodaš vse skupaj k mesu in še dušiš 10 minut.

Nadevane kolerabe

Kolerabe olupiš, izdolbeš in prevreš v slani vodi. Če imaš kaj ostankov kake pečenke, jih upo- rabiš ali pa vzameš klobaso, ki jo zrežeš s stroj- kom, dodaš jajce, razmočeno žemljo, sol in poper. Ta nadev daš v izdolbene kolerabe in jih dušiš v masti ali juhi. Omako napraviš iz škodolice smetane in žlice moke. To naj prevre in daj še popra, peteršilja in malo presnega masla in s tem polij dušene kolerabe.

Pozor na suhe gobe!

Že na sveže gobe je treba toliko paziti, kaj- šele na posušene, ki jih kupimo v trgovini! Niko- le kupi takih, ki so preveč na tenko razrezane. Suhe gobe se ne smejo uporabljati delj ko let- dni. Pazi, v kateri trgovini jih kupiš in si zapo- mi tiste, ki so priznane poštene.

Pošljite naročnino!

NAŠ DELAVEC

Kapitalizem je protinaraven, protisocialen in protikrščanski

Kdor se proti nečemu bori, mora vedeti, proti komu in zakaj se bori. To velja tudi za boj delav- stva. Vendar pa opažamo ravno tu, da vladajo ve- like nejasnosti in da se s kapitalizmom frazari vse- vprek in da se vidi v vsaki stvari in v vsakem po- javu, ki komu ni všeč, kapitalizem ali njegov iz- rodek, ki ga je treba zato neusmiljeno pobijati. Gotovo pa je, da moramo pri tako važni stvari, kot je delavsko vprašanje, biti popolnoma na ja- snem o svojem nasprotniku in se obenem zavedati, kaj na njem ni prav in kar je prav za prav cilj preosnove.

Kapitalizem je gospodarski sistem, za katerega je značilna posebna menjalno-gospodarska organi- zacija, pri kateri sodelujeta dve različni skupini ljudi, to je imetniki proizvodnih sredstev ter de- lavci, oziroma njihovi uslužbenci. Proti tako pojmo- vanemu kapitalizmu an moremo nič, ker je ta go- spodarski sistem v današnjih okoliščinah nujen in je drugačen nemogoč. To priznava vsak pameten človek in to izjavljajo tudi krščanske strokovne organizacije po vsem svetu. Tudi v tistem red, ki ga organizirajo komunisti, ki govorijo, da hočejo razrušiti kapitalizem, ostane pri omenjenem me- njalnem gospodarskem sistemu.

Zlo ne tiči v menjalnem, oziroma v kapitali- stičnem gospodarstvu, temveč v tem, da sta se združila s tem sistemom mamonizem in liberali- zem, češčenje, malikovanje denarja ter načelo, da je človek svoboden pri svojem gospodarskem po- stopanju in da ni vezan na nobene, niti na božje zakone. Podjetniku, prežetemu z liberalizmom in mamonizmom, je njegov uslužbenec le stroj, ki je toliko vreden, kolikor nese. Tak podjetnik zaradi dobička prezira božje zakone in človeške pravice. Uslužbenec mu ni brat po Bogu, temveč nekaj manjvrednega, kar ne spada z njim v isto vrsto. Zato mu daje nižjo plačo, kot bi mu jo lahko dajal glede na svoje gospodarske razmere, zahteva od delavca, naj mu dela preko zakonitega časa, mu za

nadure ne izplačuje poviškov, ne skrbi za higijeno delavnic in zaščitne naprave pri delu. Tak pod- jetnik odklanja razgovore z delavci radi ureditve delovnih odnošajev in hoče te urejati sam in po vidikih lastnega jaza. Predstavniki takega kapita- lizma tirajo delavce v odpor proti sebi in povzro- čajo razredni boj. Če se najde med podjetniki mož, ki hoče veljati za krščanskega človeka na zunaj, postopa po načelih opisanega kapitalizma, ni nič boljši kot drugi kapitalisti in je vse obsojdo vreden.

Katoliški socialni dan, ki se je vrtil v Ljubljani dne 9. septembra 1928 je izrekel o kapitalističnem gospodarstvu, ki je zvezano z liberalizmom, ma- monizmom in neomejenim gonom za dobičkom, da je protinaravno, protisocialno in protikrščansko. Protinaravno je, ker je proti naravi, da mrtvi ka- pital gospoduje nad človekom, ki bi moral biti sre- dišče gospodarstva. Protisocialno je, ker povzroča razdor človeške družbe. Protikrščansko je, ker je krščanstvo vera ljubezni in pravice, izprični ka- pitalizem pa gaji oboje, ker pravico tepta in po- vzroča sovraštvo.

Z izjavo socialnega dne je naznačeno, zakaj se katoliški delavci moramo boriti proti napačnemu gospodarstvu in v kateri smeri. Ne bomo napadali kapitalizem kot menjalni gospodarski sistem, ker v tem smislu mora obstajati. Berli pa se bomo pro- ti njegovi neomejenosti in njegovi diktaturi nad delom. Zato bomo zahtevali omejitve drugega gona po dobičku, kar je najlažje doseči s tem, da dobe delavci pravico do soudeležbe pri vodstvu in so- odločanju v gospodarstvu. Ko bosta delavec in do- sedanji podjetnik sodelovala pri upravi in vod- stvu podjetij in ne bo podjetnik pobral vsega do- bička sam, bo postalo vsako izkoriščanje delavstva v zasebne dobičkarke namene nemogoče, od- padlo bo tisto, kar ravno danes na kapitalizmu mo- ramo najostreje obsojati. To pa je tudi smisel naše zahteve po uvedbi stanovsko-poklicnega (korpora- cijskega) gospodarskega reda.

Plače delavstva v nemški industriji

Delavstvo dandanes po vsem svetu preživlja težke čase. Če kje morejo izboljšati svojo ek- stenco, imajo na tem pač največ zaslug svobodne delavske strokovne organizacije. Strokovne or- ganizacije so tisti boreci, ki se sistematično in pre- mišljeno bore proti izkoriščanju velekapitala. Na- stopili so razni voditelji-fašisti, ki so svobodne strokovne organizacije razpustili ter so ustanovili zato državne strokovne organizacije, v katere se mora vsak delavec vpisati in plačevati prispevke. Tako je v Rusiji, Nemčiji in v drugih državah. Kakšne uspehe imajo take prisilne delavske or- ganizacije pri svojem delu za dobrobit delavstva, vsi vemo. Delavstvo sme le prositi kruha, skoraj nikoli pa mu ni dopuščeno, da bi si za svojo skorjico kruha in za obstoj svoje družine mogel postaviti napram svojemu delodajalcu v bran, da bi si mogel s stavko priboriti to, kar vsakemu človeku pripada po božjih in človeških zakonih. Za zgled naj samo navedemo, kako so delavske organizacije pod prejšnjim režimom v naši državi životarile. Nikjer si delavstvo ni moglo z organi- zirano borbo doseči zboljšanja svojih pravic. Stav- ke so bile onemogočene. Delavstvo je dobilo le takrat kakšno drobnico, če je vladajoči klikli kazalo to dopustiti radi političnih vidikov.

Omenili smo že, da so delavske strokovne organizacije v Nemčiji prisilne, zato ničesar ne morejo storiti za svoje članstvo, kar ni naročeno ali dovoljeno od zgoraj. V naslednjem naj navedemo nekaj uradnih podatkov, ki jih je letos ob- javila v svojem poročilu za l. 1935-36 Državna kre- ditna družba, o delovnih pogojih in plačah delav- stva v Nemčiji, in sicer za leto 1935. — Voditelj nemškega gospodarstva so predvsem pazili, da bi se splošni nivo zaslužka nemškega delavca ne zmanjšal. Po uradnih statistikah znaša zaslužek 78,3 pfeniga za strokovnega delavca in 62,2 pfe- niga za pomožnega delavca. Te povprečne plače se niso spremenile od začetka leta 1933, vendar

so z ozirom na ostale delovne pogoje, prispevkov in dajatev, padle napram letu 1929 za celih 22 od- stotkov. Tudi delovni čas se je zelo povečal. V naj- važnejših in glavnih industrijah, naprimer v živil- ski industriji se je delovni čas povečal v III. tro- mesečju leta 1935 tako, da je znašal 7,60 ur dnev- no, dočim je v III. tromesečju leta 1932 znašal samo 6,94 ur dnevno. Razlika je skoraj za 10 od- stotkov večja. Statistika prispevkov za nezgodno zavarovanje prav dobro kaže, kakšne spremembe so v različnih skupinah plač. Nižje kategorije, ki zaslužijo 30 mark tedensko in ki so obsegale 73,2 odstotkov vsega zaposlenega delavstva v letu 1933, zaslužijo sedaj samo 68,8 odstotkov tega kakor prej.

V letu 1935 je nemško delavstvo prejelo za plače približno 31 milijard mark. Od leta 1932 dalje so se zvišale plače za znesek 5 milijard, vendar je treba poudariti, da je to povišanje za- služkov zelo omejeno. Najprej so v zadnjih letih poskočile rene, predvsem knetijskih proizvodov, vsled česar se zmanjša kupna moč delavstva za 1 milijardo 200 milijonov mark. Od 5 milijard je treba tudi odbiti približno pol milijarde za pove- čanje prispevkov, kakor davka na plače ter zvi- šanje prispevkov za zavarovanje. Dalje se poveča- nje zaslužkov zmanjša tudi s tem, ker je odbiti od 5 milijard skoraj 1 milijardo prispevkov za brez- poselno zavarovanje, odnosno znašajo okrog mi- ljarde prihranjenih podpore za brezposelno delav- stvo. — Državna kreditna družba zabelezuje le kvečjemu dve in pol milijarde povečanje kupne moči delavstva. Institut za preizkuševanje kon- junkture trdi v svojem poročilu za leto 1935, da so bile plače delavstva zelo zadaj za produkcijo. Od leta 1933 do 1935 se je industrijska produkcija povečala za 82 odstotkov, dočim so se plače po- večale v primeri s produkcijo samo za 28 od- stotkov.

Reka iz krvi

Sovjetska Rusija se pripravlja, da bo svečano proslavila jubilej, ko bo reka Volga tekla v svoji novi strugi. Vse te priprave in vsa telesna in du- ševna žrtve delavstva so pač najboljši dokaz o brezmišelnosti, krutosti, bedi in utopičnosti stalin- skega komunizma. — Pred 5 leti so l. 15. VI. sklenili, da bodo napravili med reko Moskvo in reko Volgo ogromen kanal. Do letošnjega leta so izvršili tole delo: zgradili so preko 100 stavb, de- setine kilometrov kanala je že gotovega, 110 mili- jonov kubičnih metrov zemlje in kamna je izvože- nega, od treh milijonov kubičnih metrov betona je položenih že dva milijona.

V teku zadnjih treh let je pri gradbi tega ka- nala izgubilo toliko ljudi življenje, da so vsi sov- jetski zapor postali naenkrat prazni. Iz kratkih po- ročil, ki so izšli od časa do časa v sovjetskem tisku je bilo razvidno, da so sekcije »karamiševska in pererivinska« zahtevala toliko človeških življenj, da je GPU zahtevala pomoč v tej obliki, da naj se dobe delavci za nadaljevanje gradbe iz vseh sovjet- skih taborišč, iz vseh zaporov za prisilna dela, itd. Pri delih je primanjkovalo vsega, od »laptje« (ru- ske narodne obleke) do opank in orodja za »grobo- patele« (tako so se imenovali delavci pri kanalu) in do soli in »seledki« (slane ribe) v kantinah. Kužne bolezni so kosile na tisoče in tisoče člo- veških življenj. Pri tretjem mostu v st. Himka št. 482 in pri st. Hlebkovo je umrlo v kratki dobi 3000 ljudi. Na lški pri vasi Pesteva in pri vasi Pjalova je umrlo vsak dan na stotine ljudi. Samo v preteklem letu se je radi del na kanalu mo- ralo izseliti čez 3000 družin in je bilo uničenih 40 vasi.

To je slika »paradiža«, to je slika klavnice kjer so ljudje samo še zgolj stroji in živina in čisto- krat tudi to ne.

Delavci: Svoji k svojim!

Na Hrvaški obstoja več vrst strokovnih orga- nizacij. Najprej ima tu svoje organizacije URSS, socialistična centrala s sedežem v Belgradu. Poleg njega obstoja nekaka separatistična socialistična or- ganizacija ORS s sedežem v Zagrebu, ki jo vodi zna- ti Haramina in ki je pod bivšimi diktatorskimi re- žimi imela tesne zveze z jugoslovanskimi nacionali- stičnimi organizacijami, med katere je spadala tudi ljubljanska NSZ. Poleg teh organizacij obstoje Hrvat- ska krščanska strokovna organizacija RSS, Zagreb, ki stoji daleč stran od dnevne politike. Z nastopom

sedanjega režima so obnovili svojo organizacijo tud radičevci pred imenom Hrvatski radnički savez, ki je popolna ekspoziura Mačkove stranke. Kdor pozna znano krilatico »Bog i Hrvati«, se mu mora čudno zdeti, čemu mora obstojati poleg krščanske- narodne organizacije še ekstremna hrvatska or- ganizacija. Njen obstoj moremo razumeti le s stališča Mačkove strankarske moči.

Sicer je vse to stvar Hrvatov samih, na kak način najbolje branijo delavske interese in se v njo ne bi spuščali, če ne bi bil dan poseben povod. »Hrvatski radnički«, glasilo Mačkove organizacije, pri- naša namreč v št. 11 notico da dobiva mnogo po- zivov iz raznih krajev »dravske banovine« (zakaj ne Slovenije), naj bi se tam ustanovile podružnice te organizacije. Pa glej spaka! V isti številki in v so- sedni koloni ima H. R. debelo tiskan poziv svoje organizacije:

»Hrvati, radnički! Upisujte se v vašo organiza- cijo, koja je jedina strokovna čista radnička in Hrvat- ska organizacija sa središtem u Zagrebu.« Ild.

Kot je znano, v Sloveniji ne manjka delavskih in nameščenskih strokovnih organizacij različnih smeri. Nekaterje od njih razvijajo svoje delovanje samo na področju Slovenije. Zato res ne potre- bujemo še novih, posebno pa ne potrebuje sloven- sko delavstvo hrvatske organizacije za brambo svojih pravic. Čuditi se moramo tistim slovenskim delavcem, ki baje hodijo prosit Mačkovo organi- zacijo za pomoč, ko bi morali vedeti, da tuja orga- nizacija ni zanje. In ko bi tudi organizirali njeno podružnico, bi bil to v Sloveniji popolnoma stran- karski spatek, ki bi doživel žalostno usodo bivšega radičevskega takega nestvora. Čudimo se tudi Mač- kovim organizatorjem, ki hočejo biti Velehrvati, pa ponujajo svoje organizacije slovenskim de- lavcem.

Slovenski delavci! Vaša organizacija je Zveza združenih delavcev s sedežem v Ljubljani. Svoji k svojim! Organizirajte se in čvrsto se oklenite te organizacije, ki hoče neokrnjeno slovenstvo in neprikrašene delavske pravice. Organiza- cijo pa, ki hoče vsiljevati na slovensko miselnost in vas napraviti le za privrsek, odklanjajte.

Proti poganski propagandi v narodno-soci- alistični stranki so nastopili predstavniki evan- geljsko-luteranske zajednice in poslali Hitlerju memorandum. Memorandum govori o propadanju pravih pojmov o pravu v Nemčiji. Baie je Hit- ler ta memorandum odstopil ministru Kerlu, ki je pa bolan bolezen je rešila že mnogo politikov iz zadreg. Zato bo mogoče tudi Kerla.

Naš domači zdravnik

A. P. — C. Obilno sečenje (izločanje in pušča-
nje seča) vas močno slabi in vznemirja? Zdravni-
ška pomoč z vbrizgavanjem zdravil vam ni poma-
gala. Ker nimate žele in tudi ne uživate pijack (opoj-
nin, kave in mleka), o vodi in sadnih sokovih ne
poročate nič, pač o srčnem utripanju, krčih in bru-
hanju, mi je razpoznavna na daljo nemogoča. Poj-
dite, da se dožene vaša bolj nenavadna bolezen,
za nekaj časa v kakšno večjo bolnišnico ali na
kliniko.

I. K. — J. Pege na obrazu odpravljati zdaj je-
seni ne kaže, ker izginejo brčkone same brez zdrav-
ljenja. Če menite, da jih je treba preprečevati pri-
hodnje leto, pa mi pišite, predno se pege pojavijo,
pred pustom.

V. D. — K. Strah radi jetike vam greni življe-
nje? Po večmesečnem zdravljenju v zdravilišču se
vam je zacelila votlina v pljučih, vnetje rebre mre-
ne na drugi strani je prešlo srečno, počutite se do-
bro, zunanji videz je zavidljiv, le strah je, ki vam
ne da miru. Kako naj vas pomirim tako na daljavo?
Strah, tudi če je upravičen, je v življenju odvrača-
la in škodljiva napaka razen iskrenega božjega stra-
hu. Strah je življenju slab vodnik in v boleznih naj-
slabši zdravnik. Jaz bi na vašem mestu hvalil Boga,
da so se mi tako srečno iztekla hudo obolenja in
bi gledal v prihodnost poln vedrega upanja. Vaše
malodušje je vendar v nasprotju z dosežanimi uspe-
si!

Ista. Jetika in zakon. Ker je jetika ozdravljiva
bolezen, je poroka ozdravljivega jetičnika načelo-
ma dopustna tudi iz zdravstvenih razlogov. Kdaj
je jetičnik zanesljivo in trajno ozdravljen, se ne da
kar na splošno in na daleč določiti, najbolje pre-
sodi zdravnik, ki pozna primer iz lastnega opazova-
nja, oziroma zdravljenja. Naglica škodi. Za zakon
treba utrujenega zdravlja zlasti ženi.

Ista. Višinsko podnebje je v obče priporočljivo
za pljučne bolnike in okrevalec. Če se dobro poču-
tite in povoljno uspevate v domačem kraju, kjer
mislite tudi trajno ostati, ni pametnega razloga za
nepotrebno »letovanje«. Poleg ugodnih podnebnih
razmer prihajajo v poštev tudi druge važne okoli-
ščine, hrana, bivališče, razvedrilo in dr.

L. A. — Lj. Ozeblina na nogah se vam oglašajo
z bolečinami in srbečico? Zdravljenje s petrolejem
in »zajčo mastjo« (sporočite mi, kje se prodaja ta
posebnost!) vam ni pomagalo. Lekarniških pripo-
močkov je več in dobrih. Pred leti je bilo na tem
mestu priobčeno poročilo o učinkovitosti domačem
sredstvu zoper ozeblino, in sicer obkladki s pravim
vinskim kisom. Poskusite in poročajte!

H. M. — ? Oddelek za očesne bolezni ima vsaka
večja bolnišnica. Ti oddelki so opremljeni in zdrav-
niki v njih usposobljeni za zdravljenje vseh očesnih
bolezni. Zdravljenje na teh oddelkih se vrši kakor
sploh v javnih bolnišnicah, tudi na podlagi ubož-
nega spravevala. Posebne bolnišnice za zdravlje-
nje očesne napake »strabismus« (po naše škilavosti)
menda nimajo niti Amerikanci.

A. B. — B. Hrastavost v glavi je prinesel vaš
sinček iz bolnišnice, kjer se je zdravil radi poškod-
be? Nezaželjeni navrhek! Dve različni bolezni sta
močiji, pri eni se začnejo hraste z gnojnim
mozolji, pri drugi se napravijo mastnoluskasti
skladi. Domačih uspešnih zdravil ne poznam ne za
prvo ne za drugo, lekarniških pa načeloma ne pre-
pisujem v javni posvetovalnici. Najbolje bo, ako
spravite dečka na kožni ali otroški oddelek splošne
bolnišnice, kjer mu lahko najhitreje pomagajo (v
drugem primeru je namreč najzadnjeje sredstvo
obsevanje).

I. K. — Lj. Kostno jetiko, in sicer prav v ko-
steh, vam je napovedal neki »ljudski zdravnik«
in vas, ki vas že itak tare živčna razbolelost, spravi-
l v obupen strah. Tistega »človekoljuba«, ki je
meni osebno neznan, bi kazalo v javnosti razkri-
kati, kako si pridobiva ugled z brezvestnim pla-
šenjem nerazumni bolnikov. Sporočite mu to mo-

je mnenje o njem in pristavite, da je največji vse-
znalec na svetu, ki gotovo eliši, kako trava raste.
Noben zdravnik namreč ne more napovedati jetike
v kolentih komu, ki ni jetičen ali če je tudi jetičen
in ima še kolena zdrava. Sicer vam svetujem, da
se dobro hranite s priprosto napravljeno, a do-
bro zabeljenimi jedmi; mleka, sadja in zelenjav se
držite bolj kakor čajev in sladkarij, uživajte tudi
ribje olje. Vsaj vsak teden enkrat se dobro razgib-
ljite na prostem na daljšem sprehodu ali izletu,
pozimi se drsajte in smučajte. Sicer pa pamet in
srčnost!

Ista. Kravčenje dlesne ali zobne je pri vas
brčkone znak splošne (krvne) in samo krajneve bo-
lezni. Zdravilo za to bolezen je v paradižniku, pa-
priki (zeleni), vseh vrtninah, limoni in pomaranči.
Zvečite vsak večer nekaj suhih (namočenih) bo-
rovnic.

O. C. — Z. Glavobola je toliko vrst, da vseh
ne pozna noben zdravnik. Vaš glavobol se je po-
javil prvič pri likanju in sicer z likalnikom na
ogljje. Verjetno je, da je zastrupljenje z ogljikovim
oksidom, ki nastaja pri nepopolnem izgorovanju og-
lja, povzročilo ali sprožilo glavobol. Glavobol vaše
vrste odpraviti ne bo prav lahka naloga niti tiste-
mu zdravniku, ki vas preišče do dobra.

B. V. — Lj. Milni cvet sem že večkrat priporo-
čil za čiščenje lasišča, zlasti mastnega. Da si dobro
omilite lasišče, vam zadošča gotovo 2 decilitra mil-
nice, ki jo sestavlja ena četrtina milnega cveta in
tri četrtine tople prekuhane vode, morda bo dovolj
tudi en deciliter. S to milnico, ki se navadno lepo
peni, si obdelate lasišče in po četrto ali polurnem
čakanju splaknete s toplo prekuhano vodo. Ne pre-
trujete! Bolje je, da so vam lasje rajši nekoliko
mastni kakor prepušeni, ki se radi lomijo ali cepijo.

A. S. — Lj. Živo-rdeče, časih vijoličasto-modri
kaste noge vam vzbujajo pomisleke. V prvem pri-
meru pomeni živordeča koža, da vam priteka obilo
krvi v noge, v drugem primeru pa, da je odtok krvi
kakorkoli oviran. Kako negujte noge, da izgine ta
šarna motnja — o drugih ne pišete — bi trebalo
neposrednega oglada in mnogega poizvedovanja.

L. J. — M. Pijavke prihajajo po polstoletnem
omaloževanju v čast in veljavo. Prišel sem iz šole,
ki je zasmehovala to »zastarelo« sredstvo, in
v svojem dolgoletnem obsežnem zdravniškem po-
slovanju se nisem posluževal pijavk več ko dvajset-
krat. Dandane se priporočajo pijavke tudi od od-
ličnih zdravstvenikov pri raznih obolenjih krajev-
nih vnetij in bolečin. Pri vaši očesni bolezni ute-
gneto pijavke mnogo koristijo.

J. J. — C. Trakuljo v možganih domneva-
jo zdravniki pri vašem sorodniku, ki je začela lo-
miti božjast. Zadeva se vam zdi neverjetna; kako
naj zaide trakulja, ki je črevesna zajedavka, v mož-
gane? Zadeva ni tako redka. Trakulji je več vrst,
največkrat jih nalezemo po surovem (neprekuhanem)
ikrastem mesu prašičev ali rib; če bolj nevarna je
nezatna pasja trakuljička, ki jo dobivajo ljudje, ži-
veči v ožjih stikih s psi. Kakor pridejo oplojena
jajčeca trakulje ali prav za prav ikre, ki so že za-
metki trakulji iz črevesa v živalsko telo, tako se do-
gaja tudi pri okuženem človeku, da se zaplodijo ne-
ljudi gostje ne samo v črevesju, ampak tudi drugod,
največkrat v jetrih, a tudi v pljučih, srcu in mož-
ganih, kjer rastejo, a ne v obliki trakulje, ampak
v obliki mešičkov. Takšni trakuljni mešički so seve-
povsod, kjer so se zakotili, nadležni, a nevarni po-
stanejo na drobju, ki je za življenje važno in po
mešičkih ovirano. Ti mešički se kaj radi ognijejo,
kar še poveča njihovo nevarnost na mnogokratno.
Če so zdravniki predlagali operacijo, naj je so-
rodnik ne odlašaj!

F. S. — Lj. — J. F. — C. — C. K. Brez izkaz-
ila (odrezka zadnje nedeljske številke na tej strani) ah
opravičila (dijak, vajenec in pod.) ni in ne bo od-
govorila!

Kmetijski nasveti

Vino žarkega okusa in očetni cik. 1. Imam
400 litrov belega vina, katerega sem pravkar pre-
točila, ima pa napako, da v grlu peče, po ciku
pa ne diši. Pretočeno pa ni bilo od decembra lan-
skega leta. Kako se ta žarek okus odpravlja. K.
M. g. B. — 2. Imam vino v sodu, ki mi je cikulilo.
Kako bi mogel to kislino pri vinu odpraviti? Ako
bi vino pretočil v drug zdrav sod, kako bi potem
odpravil eod, v katerem je bilo doslej to vino?
A. L. t. S. — Ad 1: V vašem vinu se je verjetno
razvil bacil mlečne kisline (bacillus acidilactici) in
njemu sorodne bakterije. Taka vina so žarkega oku-
sa. Vaše vino je ostalo v sodu kar celih 10 mese-
cev brez potrebne okskrbe. Možno je, da je bil tudi
sod že deloma okužen s to grdo vinsko boleznijo.
Zato ni čudno, da se vam je vino pokvarilo. Možno
je, da se bo v vinu v kratkem razvila najnevar-
nejša vinska bolezen — zavrelka. Mlečno cikanje
vina je bolezen, ki se da kvečjemu le ustaviti in
skriti, nikakor pa ne odpraviti. Najzanesljivejši na-
čin pa je pasterizacija vina. Po pasterizaciji se
mora vino prečistiti in potem zrezati (zmešati)
z močnim dobrim vinom, ki zakrije mlečni cik. Ako
ne morete dobiti pasterizirane aparata, si poma-
gajte z žveplanjem vina. Vino močno zažveplajte,
na to ga filtrirajte in pomešajte z močnejšim vi-
nom. Tako pripravljeno vino morate čimprej po-
rabiti. Nekateri dodajo namesto močnega vina na
vsak hektoliter 1 liter čistega alkohola. Ko sod
izpraznite, ga morate dobro zakuhati z vrelo vodo,
v katero ste dali nekaj sode. To zakuhanje sode je
potrebno, da z njim uničite nevarne bacile, ki so
v lesu. Ako se vam izvedba tega nasveta ne po-
sreči, dajte roko na srce in recite — mea culpa. —
Ad 2: Očetni cik ustavite in zakrijete na isti način
kakor mlečni cik. Za vaše vino velja torej isto
vodiilo kakor za vino žarkega okusa (navedeno pod
ad 1). Če vino močno cikne, ki ni mogoče več upo-
rabiti za drugo kot za napravo kisa. Če ga pa ho-
čete uporabiti za žganjkuho, tedaj mu morate naj-
prej odvzeti očetno kislinu, ki bi pri kuhanju prešla
v žganje. Očetno kislinu odzimate najlažje z do-
datkom apna, katerega dodate vinu v primerni ko-
ličini pred kuhanjem.

Razsluzenje vina. S. P. S. — Grozdje je letos
deloma gnilo, zato bi radi vedeli, na kak način bi
napravili zdravo vino, ne da bi mu gniloba škodo-
vala. — Ko potrgate grozdje, ga takoj zmeljete in
izprešate. Mošt pa razsluzite. To storite na ta na-
čin, da sod, v katerega pride mošt, najprej dobro
zažveplate z azbestnim žveplanim trskom, ko vli-
vate mošt v sod, bo tekočina kmalu popila ves žve-

plov dim. Ko je sod do polovice napolnjen, tedaj
ga morate ponovno zažveplati. Ko je pa poln, ga
pustite dva dni na miru, potem pretočite v neza-
žveplan sod in mu dodajte svežega zdravega mošta,
ki ni bil zažveplan. — Žveplanje mošta ima namreč
namen uničiti vse, zlasti pa slabe gnilobne gli-
vice in preprečiti razvoj gnilobe. Te mrtve gli-
vice padejo na dno in se odstranijo z goščo. Ker
pa žveplo uniči tudi dobre koristne glivice, zato ne
morete tako močno hitro kipeči, če mu ne dodate zdra-
vih glivic v nezažveplanem moštu. Pri pretakanju
zažveplanega mošta moramo skrbeti, da pride ta
čim bolj v dotiko z zrakom, da žveplo izhlapi. Potem
šele bodo zdrave glivice krepko delovale. — Na-
mesto navadnega mošta je priporočljivo, da si iz
kmetijskih poskusne postaje v Mariboru naročite čiste
glivice kulture, ki povzročajo popolnoma čisto
kipenje.

Sprememba njiv v travnike. A. M. O. — Čitali
ste že tolikokrat, da dajo umetno napravljene tra-
vniki tri- do štirikrat toliko sena in otave, kakor
naravna travnišča; zato bi radi sami nekatere slabe
njive, ki itak malo vržejo, spremenili v travnike.
Zeleti bi vedeti postopek pri tem. — Za spre-
membo v travnike so najprikladnejše take njive,
ki so tako izčrpane, da vzlic pravilnemu obdelova-
nju in gnojenju ne dajo takih pridelkov, da bi se
delo še izplačalo. In takih njiv je pri nas mnogo.
Če hočemo tako zemljišče spremeniti v travnik, ga
moramo že sedaj jeseni pognojiti s hlevskim gno-
jem in na to čim globlje preorati, pustiti pa v
odprti brazdi čez zimo. Spomladi posejete nanj oves
in vmes travno mešanico, ki je primerna za do-
lično zemljo. V prometu dobimo navadno štiri
vrste travnih mešanic: za težka tla, za rahlo pe-
ščeno zemljo, za srednježelo zemljo in za barska
tla. Na hektar rabimo navadno 45 do 50 kg travne
mešanice, na oral 28 do 30 kg. Oves bodi redke,
da trav preveč ne duši. Še prvo leto dobimo dve
košnji, četudi še bolj šibki; v drugem letu so pa
tri košnje, od katerih dve prav bogate, da popo-
loma izplačajo izdatke za nakup travnega semena.
Več vam bo vrgel en dober travnik kot pa dve sla-
bi njivi.

Uši v vodnjaku. A. F. R. — V betoniranem
vodnjaku za deževnico so se zaredile rdeče živalice,
ki v velikih množinah plavajo po vodi. Kakšne
vrste je ta mrčes in kako ga je odpraviti? — Te
male rdeče živalice so vodne uši, ki se navadno
zaredijo v stojčji vodi, večinoma v zbiralnikih za
deževnico; v studenčnici jih je redkokdaj najti.
Najlažje se dajo odpraviti z ribicami, ki jih na-
selite v vodo. Pitni vodi te ribice ne škodijo, am-
pak nasprotno, še koristijo, ker jo čistijo mrčesa in
raznih drugih škodljivih primeri. Uši se namreč
razmnožijo le v taki vodi, v kateri najdejo dovolj
hrane v vodnem rastlinstvu ali živalstvu. Če je
voda popolnoma čista, tedaj se ta mrčes ne more
v njej naseliti. Zato je zelo koristno, če vodo iz
streh izneljete skozi čistilnik z ogljem, ki jo do-
dobra filtrira — prečedi. Nekateri tudi svetujejo
izliti v vodnjak močno raztopino kuhinjske soli
ki uniči uši. Poskusite eno ali drugo navedenih
sredstev, katero vam je bolj pri roki, pa boste, če

ne popolnoma odpravili, vsaj omejili ta nezaželeni
mrčes v vodi.

Plesen na radiču. A. N. G. — Na radiču se
je razvila plesen, podobna oni na kumarah. Je li
tak radič še primeren za pokladanje prašičem?
— Plesen na radiču je nastopila najbrž zaradi ne-
ugodnega vremena, menjajoče vlage in vročine. Če
plesen ni premočno razvita, se še vedno lahko po-
klada prašičem v surovem stanju. Še bolje pa bo,
če ga pred pokladanjem oparite, tedaj ne bo ško-
doval.

Koreninska plesnoba na trtah. S. N. P. — V
svojem vinogradu ste opazili, da vam trte izumi-
rajo. Na videz zdrave trte do junija meseca bujno
rasto, potem se pa takoj posuše. Ko ste tako trte
izkopali, ste opazili na koreninah plesni podobne
bele nitke, ki imajo zopern duh. Radi bi vedeli, če
je mogoče zdraviti to bolezen na trtah. — Vaše
trte so napadene po trtni plesnobi, ki se bo nadalje
širila v vinogradu. To bolezen raznesemo v vino-
grad navadno s ključi, ki imajo predolg dvoleten
les; dalje z grubanjem starih trt, ali če nismo pri
obnovi vinogradov odstranili vseh korenin iz zem-

Pravni nasveti

Ograja na tujem zidu. I. K. St. Ko je pred
leti pogorelo vaše gospodarsko poslopje ob meji
sosedovega vrta se je zidovje porušilo do temeljev.
Kmalu po tem je tik do pogorišča sosed zgradil
svoj vrt in postavil ograjo deloma tik do temeljev
porušenega zidu, deloma pa kar na temelji vašega
zidu. Takrat se vaši niso zato brigali. Sedaj na-
meravate obnoviti gospodarsko poslopje prav na
starih temeljih, sosed pa noče umakniti ograje, češ,
da mu jo je vaš oče dovolil tam postaviti. — Če
odstranite sosedovo ograjo proti njegovi volji, vas
lahko toži radi motenja posesti, ker je sosed v
zadnjih letih popolnoma mirno vzival mejo do
ograje. Mogli bi tožiti sosedu na priznanje last-
nine za tistih par pedit zemlje, ki leži med bivšo
mejno črto in novo ograjo na temeljih vašega zidu.
Izid take pravde je negotov, ker ne vemo, kako bo
ocenilo sodišče dokaze. Po našem mnenju se taka
pravda ne splača, ker malenkostne gospodarske
koristi morebitne uspešne pravde niso v nobenem
razmerju s škodo, ki jo boste utrpeli na pravnih
stroških in razburjenju, če pravdo izgubite.

Stričevo volilo nečakom. N. S. S. Mož in žena
sta napravila leta 1914 medsebojno dedno pogodbo
pisano v madžarščini. Določeno je bilo med dru-
gimi, da deduje po možu vse premoženje žena, ki
pa je dolžna eno leto po svoji smrti zapustiti mo-
ževim nečakom 700 kron. Žena je preživela svo-
jega moža in dedovala vse premoženje po njem.
Lani je vdova umrla. Vprašate, kakšen delež smejo
zahtevati nečaki po svojem umrlem stricu. — Po-
kojni stric je v dedni pogodbi postavil za dedinjo
svojo ženo; naložil pa je ženi, da mora nečakom
izplačati volilo v znesku 700 k, ki pa zapade v
plačilo šele leto dni po ženi smrti. Sedaj so
nečaki upravičeni, da zahtevajo od zapuščine žene
znesek 700 kron to je 175 din. Ta znesek se ne
more zvišati, čeprav sedanja vrednost v dinarjih
nikakor ne dosega vrednosti predvojnih 400 kron,
ker pri nas ni bil izdan zakon o valorizaciji pred-
vojnih obveznosti.

Rejenka. Po smrti matere ste prevzeli na po-
sestvi tudi dekle, ki je bila pri vaši materi na
reji in je do 15 leta nezakonski oče plačeval pre-
živnino. To dekle je pri nas kot domača in je
sedaj v osmenajstem letu. Vprašate, če vas, oziroma
vaše dediče, lahko rejenka, oziroma njen varuh
tirjajo kedaj pozneje za zaslužek. — Ker se dekle,
ki pomaga pri hišnem delu, uči pri vaši ženi šiv-
anja, se lahko smatra, da je dekletovo delo pla-
čano s popolno okskrbo, ki jo uživa pri vas in z
brezplačnim poukom v šivanju. Da sebe, odnosno
svoje dediče obvarujete morebitne obogatitvene
tožbe od strani dekletovega varuha, vam svetuje-
mo, da greste k varstvenemu sodišču rejenke in
tam poveste pod kakšnimi pogoji živi rejenka pri
vas ter prosite sodišče, da povabi varuha dekleta,
ki se naj izjavi, če s tem soglašajo. Na ta način
bo prišlo med vami in varuhom do jasnosti glede
okskrbe dekleta in bo to zapisano tudi v varstvenih
spisih in ste s tem zavarovani za morebitne ke-
snejše tožbe, ki bi jih dekletovo sorodstvo naperilo
proti vam.

Nujni delež hčerke. S. A. Z. Poročili ste se s
hčerko edinko posestnika vдовca, čigar posestvo
je bilo vredno 300.000 din. Vaš tast se je kmalu
nato v drugič poročil. Sedaj je umrl in je hčerki
zapustil le 35.000 din, vse drugo pa drugi ženi.
Vprašate, če je taka oporoka veljavna in če lahko
tožite, da dobite kaj več. — Če oporoka nima
kakšne oblikovne napake, bo veljavna. Dedinja je
pač žena, hčerka pa ima pravico zahtevati od za-
puščine nujni delež, oziroma dopolnitev nujnega
deleža, če vrednost že sprejete dote in sedanjega
oporočnega volila ne dosega nujnega deleža. V
vašem primeru znaša nujni delež hčerke tri os-
minke čiste zapuščine toraj 112.500 din, če je bila
vrednost čiste zapuščine 300.000 din. Ta zahtevek
mora hčerka uveljaviti tekem 3 let po očetovi smrti.

Dedič jamči za dolgove zapuščine le toliko,
kolikor zadostuje zapuščina. J. G. Z. Pred leti
so umrli starši in zapustili posestvo otrokom, ki
so bili vključeni kot lastniki vsak za eno šestinko
posestva. Od teh otrok sta živa dva brata v Ame-
riki, štiri sestre so pa umrle. Ena od teh ima
otroke. Ta je živila v skromnih razmerah in sta
jo brata podpirala. Zato je napravila leta 1928 pi-
smeno izjavo, v kateri pravi, da je preljela od bra-
tov 8000 din in jima zato prepustil svojo del po-
sestva. Po tej izjavi sta brata hotela prepisati še-
stinko posestva na sebe, vendar je sodišče zavrnilo
ta predlog z utemeljitvijo, da podpis sestre na ome-
njeni izjavi ni overovljen. Vprašate, če lahko brata
uveljavita zahtevek 8000 din, da ga jima vrnejo
otroci kot dediči pokojne sestre. — Sodišče je
moralo predlog na prepis zavrniti, ker ni bil pod-
pis dosežanega zemljišne lastnice, ki dovoli pre-
pis, edno ali notarsko overovljen. Če se po zapu-
ščini pokojne sestre še ni vršila zapuščinska raz-
prava, lahko brata, ki imata do zapuščine od po-
kojnice same priznane terjatve v znesku 8000 din,
predlagata, da se zapuščinska razprava vrši. Pri
tej razpravi se lahko dediči sporazumejo z upnik-
brati pokojne, da priznajo dolg 8000 din in do-
volijo prepis nepremičnine kot plačilo dolga. Če
pa dediči dolga ne bodo priznali, bo nepremičnina
prisojena zakonitim dedičem, brata pokojne pa bo-
sta morala dediče tožiti na plačilo zneska 8000 din.
Če bo pravda dobljena, bodo morali dediči plačati
ta znesek, vendar le do ene višine, kolikor so do-
bili vrednosti iz zapuščine. Če je n. pr. zapuščina
pokojne obstojala le iz solastniške nepremičnine
do ene šestinke, in je ta del nepremičnine bil ob
smrti zapustnice vreden n. pr. le 3000 din, potem
bodo dediči morali plačati le 3000 din, čeprav bi
imela brata pokojne zapustnice iztožen znesek
8000 din.

Neplačani zvonovi. J. G. Z. Leta 1927 so bili
pri farni cerkvi napravljeni novi zvonovi. Stroški
so se razdelili med posamezne župljane po nji-
hovem premoženju. Po večini so plačali njim pri-
padajoči del. Nekaj jih je pa, ki njim pripadajočega
deleža niso plačali. Kaj storiti, da se jih prišili, da
plačajo, kar jim je bilo določeno. — Če so župljani

Vsi znaki kažejo, da bo letos
ostra zima! Oskrbite se pravo-
časno z našo najboljšo in najbolj
zdravo prirodno mineralno vodo,

ono z rdečimi srci na etiketi!
RADENSKO!

Pišite še danes po brezplačne prospekte in cenike na
Upravo
Radenske Slatine, Radenci pri Mariboru!

Ije. Plesen na trtnih koreninah zatiramo na ta na-
čin, da previdno izkopljemo vse tako bolne trte
s koreninami vred in jih sežgemo. Tudi kolje takih
trt moramo razkužiti s tem, da ga namočimo v
15% raztopini zelene galice. Prpomniti je, da so
ameriške podlage proti tej bolezni precej odporne,
zato jo opazimo največkrat le na starih podlagah.

zvonove nabavili prostovoljno, brez sodelovanja
cerkveno konkurenčnega odbora, lahko s tožbo
prisilite h plačilu one župljane, ki so se prvotno
obvezali prispevati, pa sedaj tega ne store. Za
tiste župljane, ki se niso obvezali kaj prispevati
za nove zvonove imate pač to sankcijo, da jim
ne bodo zvonili ti zvonovi ob njihovem pogrebu ali
ob pogrebu njihovih svojcev. Če pa je nabava zvo-
nov bila izvršena po cerkvenokonkurenčni razpravi,
potem se na posamezne župljane odpadajoči pri-
spevki lahko takoj prisilno iztirjajo.

Popravek volilnega imenika. J. F. Tudi, če je
vpisana v volilnem imeniku hišna številka napačno,
ali poklic ali ime volilca, zahtevajte popravek. Če
bo vse pravilno vpisano, se boste gotovo izognili
morebitnemu osporavanju identitete volilca.

Kokoši v nevarnosti? M. O. J. Sosed grozi, da
bo ubil kokoši, ako jih dobi na svojem travniku ali
njivi. Vprašate, če je k temu upravičen in po kakš-
nem zakonu in če lahko ubito kokoš obdrži kot
odškodnino, ker je bila na njegovi posesti. — Tuje
živali na svojem svetu ne sme nihče ubijati. Kdor
zaloti na svojem zemljišču tujo živalino, jo sme pre-
pediti s primerno silo. Če pa je imel škodo, sme
zarubiti toliko glav živine, da zadostuje za njegovo
odškodnino. Vendar se mora v osmih dneh pogo-
diti z lastnikom ali pa podati svojo tožbo pred so-
dnikom, če ne, pa vrtni zarubljeno živalino. Zarublje-
na živalina se mora tudi vrtni, ako da lastnik drugo
primerno varnost.

Tožba na ločitev zakona. I. M. M. Imate ne-
zvestega moža, ki za vas prav nič ne skrbi, pač
pa živi v vašem stanovanju, ki ga imate do smrti
izgovornega v hiši svoje sestre. Vaš mož noče
prenehati z razmerjem s priležnico, noče pa tudi
vašega stanovanja zapustiti. Vprašate, koliko stane
tožba za ločitev zakona in kje jo morate vložiti.
— Če je vse res, kar ste napisali o možu, bo so-
dišče izreklo ločitev zakona iz izključno moževe
krivde. Če nimate sredstev, preeskrbite si ubožno
spravevalo ter lahko sami daste tožbo na zapisnik
pri okrožnem sodišču. V taki pravdi tudi pred
okrožnim sodiščem ni predpisano zastopanje po
odvetniku in boste pravdo sami vodili in vas ne
bo nič stala, če dobite pravico revniti.

Ovadbadi ukradenih smrek. A. D. Zg. Z.
Orožnikom ste ovdali tatvino smrek v gozdu. Po-
vedali ste jim, kdo je smreke posekal in komu jih
je tat zvozil. Ker pa zadeva ne pride z mesta, in
niste dobili niti odškodnine niti ste bili klicani na
sodišče, vprašate, kam da se obrnete radi odškod-
nine. — Svetujemo vam, da vprašate pri orožnikih,
kaj je s to zadevo. Lahko pa greste takoj na okrajno
sodišče in tam na zapisnik ponovno prijaviti ta-
tvino ter izrecno izjavite, da zahtevate pregon in
da se kazenskim postopku pridružite kot zasebni
udeleženec. Če bi državni tožilec odstopil iz ka-
kršnegakoli razloga od preganjanja storilca, potem
vas mora sodišče kot zasebnega udeleženca o tem
obvestiti in boste sami potem vzeli pregon v svoje
roke. Če se bo izkazalo, da je tata poslal v vaš
gozd sekati smreke dotični, ki je potem od tata
kupil ukradene smreke, potem bosta oba kaznovana
radi tatvine in oba bosta morala nerazdelno po-
vrniti vam vso škodo.

Napeljava studenca. M. O. G. Prošnjo za pri-
spevek za gradnjo vodovoda izročite občini s proš-
njo, da jo da s priporočilom na banovino. Morda
boste le dobili podporo, če je kaj denarja za take
svrhe na razpolago.

Poizvedbe v Italiji. J. N. D. Če hočete zvedeti
za sedanje bivališče neke osebe v Italiji, ki je po-
ročena z oficijem, potem vam svetujemo, da potem
kakaga znanca v Italiji pisмено poizvedujete pri
občini zadnjega znanega bivališča, kam da sta se
odeslali. Morda boste še preje zvedeli za sedanje
bivališče, če vaš znanec v Italiji naravnost pisмено
vpraša pri vojnem ministristvu, kje se dotični čast-
nik sedaj nahaja v službi.

Plačilo sorazmernega znižane dote. F. K. K. Ko
ste leta 1930 prevzeli očetovo posestvo, ste se za-
vezali plačati svoji sestri, kadar se poroči, znesek
20.000 din. Lani se je sestra poročila in je zahte-
vala plačilo dote. Ker imate zamrznjeno vlogo v
hranilnici, niste mogli sestri še plačati, posojila pa
ne dobite. Vprašate, če spada ta sestrina terjatev pod
zaščito, ker ste kmet. — Obveznosti, ki jo imate po
izročni pogodbi napram sestri, niso zaščitene ter-
jatve. Pač pa imate pravico, da zahtevate sorazmerno
znižanje vašega dolga napram sestri, če mislite, da
se je vrednost vašega posestva zmanjšala za več
kot 25%. Dolg se vam lahko zniža največ do polovi-
ce, če bi zvedenci ugovorili, da je vaše posestvo
sedaj za polovico manj vredno, kot je bilo leta 1930
ob prevzemu. Da ne bo tožbe, svetujemo vam in
vaši sestri, da se domenita na cenilce, ki naj določijo
razliko v vrednosti posestva in sorazmerno to ugo-
tovljeno vrednostjo plačate doto.

Kmetica ali branjevka? A. G. V letu 1930 ste
posodili nekdanji sosed, ki je živila kot kramarica
v mestu, znesek 2200 din in ste se za ta znesek
vključili na njeno posestvo. Leta 1931 je opustila
kramarijo in živi na svojem posestvu od moževe
pokojnine. Na vaše opomine glede povračila po-
sojila se izgovarja, da je kot kmetica pod zaščito.
Vprašate, če je res zaščiten. — Zaščiteni bi
bila, če dokazate, da je bila ob zadolžitvi v letu 1930
in je sedaj kmetica v smislu sedanjega uredb: če
izvirajo davki, ki jih je plačala v letu 1930 in ki
so ji letos predpisani, pretežno od dohodkov kme-
tija

Repek

Pred petimi leti sem se seznanila z dečkom s prilikom Repka, tako imenujejo tudi hudiča, ki ga, kakor veste, predstavljajo z repkom, zavitim nekoliko pod hrbtno. Repek je bil v resnici škraltelske barve čeprav so bili na njegovem obrazu vidni znaki vseh človeških plemen: imel je topi nos Etiopca, poševne oči Japonca, fina, zbadljiva usta severnega Amerikanca ter razumni izraz sardskega dečka in celo pristnega Njujorčana. Stanoval je nedaleč od naše hiše in pogosto smo mu zapuili kak majhen opravček. Tedaj je tekkel, po opravljeni dolžnosti pa je sedel na tla in ostal ure in ure negiben, nebrizen; če pa ga je kdo kaj vprašal, je začel klepetati in ni nehal. Neko jutro sem ga našla sedečega na našem vrtu; sedel je z nogami navzkriž, nepremičen kakor Arabček v palmovi senci; ogromna bosa etopala so mu prebadali neštetni trni in kosčki stekla; kodraste lase je imel pokrite s prahom in slamicami.

»Hodiš v šolo?« sem ga vprašala.
»Da,« je odgovoril in dvignil prebrisane oči k meni. »Prvi sem v razredu, pridem v tretjeja in dobim tudi nagrado.«

»Lepo! To se pravi, da se rad učiš.«
»Ne, rajši sem pastir, ker pastirji spijo ponoči, ko je vroče, in bdijo ponoči, ko je hladno.«

»Ha, pa pozimi?«
»Pozimi zanetijo veliki ogenj, spečejo celo ovce in jo pojedo!«

»In ti, kaj ješ?«
»Ječmenov kruh.«

»Vedno?«
»Vedno kruh.«

»Tvoja mati ne kuha?«
»Moja mati je služkinja in se vrača domov šele ponoči.«

»In tvoj oče?«
»Moj oče jo je pobrisal; šel je v Ameriko in naju je pustil na cedilu.«

Krepki in razumni fant tam na tleh je bil v tem trenutku podoben ravnokar izruvani rastlini.

»Ali vendar piše včasih in ti mu odgovoriš.«
»Jaz?« je rekel ponosno. »Nikoli! Jaz njega ne bom potreboval. Pastir bom in našel bom zaklad med skalami, da, enega tistih zakladov, ki so jih skrili veliki in jih čuva hudič. Da, jaz poznám mesta, ker hodim pogosto na Goro nabirat drva, ki jih nato nosim k Mlinu. Celo za dve liri drv nesem, vse hkrati. Močan sem: da le stre drevo, že ga poderem. Sokole ujamev in letu. Znam posnemati vrano, lisico, vse živali. Ali naj pokažem? Nekega dne sem udaril s sekirjo po skali in slišal sem žvenket novcev: Drin, drin, drin, drin. To je znamenje, da je notri zaklad. Tudi moj stric Mavro, ki je pastir, ve, kje je ta zaklad, ali jaz ne povem nikomur točno kraja, ki mi ga je označil. Ne, ne bom povedal, nisem vohun, jaz...«

»Vohuni,« je nadaljeval, »so vedno kaznovani. Če kdo ve za skrivnost, mora molčati. Drugi dečki, moji tovariši, niso kos varovati tajnosti in če koga vidijo, ko stori kaj zlega, ga takoj zatožijo. Jaz ne; nisem vohun ne tat. Ali ste me morda kdaj zalotili pri kraji marelic ali smokey na vašem vrtu?«

»Kdo ve, kdo ve?«
»Ne, prisegam, nikoli!« je zakričal. »In prekrizal roke na preih v znak prisige. »Drugi kraje. Kaj mi daš, če ti povem imena?«

»Kako, ko pa ne toliš?«
»Pogledal me je v obraz, ne da bi se vznemiril, ali ni odgovoril. Isti dan sem imela priliko videti njegovo mater, ubogo ženo, suho in rumeno, in sem jo vprašala, kako je z njenim sinom.«

»Ne govorite mi o njem, gospa Grasiya; hudooben ni, ali tako nagajiv, da mu je obupani učitelj hotel dati eno liro, da bi se več ne povrnil v šolo. Jaz ga pošljem nabirat drva, on pa vrže vrv na vejo in se guga. Pisala sem očetu, da bi ga vzel s seboj in ga naučil delati.«

Ko je zvedel, da ga hoče mati poslati v Ameriko, je postal Repek še bolj plah in neupljiv. Nič ni hotel vedeti o omiki: ni hotel potovati, zadostovala so mu raziskovanja na Gori. Kjer je vedno upal, da najde zaklad. Kar mu je mati pokazala nekega jutra v začetku avgusta pismo in mu rekla:

»Fant, pazi, tvoj oče piše iz Amerike, da te hoče vzeti k sebi. Kakor hitro bo zbral denar za pot, mi ga bo poslal...«

Repek se je začel jokati, vrgel se je na tla in je kričal:

»Da, recite mu, naj le pošlje denar: kupil bom ovce in jih bom pasel. Delal bom, da delal bom. Dajte mi vrvice; odslej bom prinesel vsak dan zveženj drv k Mlinu...«

Mater je ganilo, dala mu je vrvice in še kos črnega kruha, ali on je hotel pogache in ker je doma ni bilo, si jo je uboga žena morala iti k sosedu izposoditi.

In deček je šel, odločen za vse, da mu le ne bi bilo treba iti v Ameriko; spotoma pa je dohitel dva beračka, ki sta se vsako jutro vzpela na Goro, da sta prosila ubogajme letoviščarje, utaborjene okrog cerkvice Matere božje na Gori; slišal je, ko je eden rekel:

»Danes bova gotovo jedla makarone, zabeljene s piščančjo omako.«

In drugi si je lizal umazane ustnice ter cmokal z jezikom.

»Danes bova gotovo jedla hruške, tiste rumene, mokaste kakor krompir.«

Sprva se jima je Repek rogal; potem je zamisljen vprašal:

»Kdo vama daje te dobre reči?«

»Dekle, tam gori. Midva jim nosiva drva in v zameno dobiva toliko dobrih reči.«

Cesta je bila strma, prašna; ali zgoraj so zagledali dečki morje, vse zlato, z modrim hribočkom spredaj, in začutili so hlad, kakor da je obala tam blizu. Okrog cerkvice so se dvigali šotori in kočice; rumeno in modro oblečene deklice so se lovile po gozdu kakor pisani metulji, majhne pod stoletnimi gradovi in ogromnimi skalami.

Zgodilo se je, da so tudi Repka imeli za berača in neka rjava dekla z olivnim obrazom in z očmi kakor med, lepa ko Samarijanka, mu je naročila, naj gre nabirat drv v gozd, da bo kuhala makarone; potem mu jih je dala. Pozabil je, da bi moral nesti drva k Mlinu in se je pomudil ter gledal igre letoviščarskih otrok, ki so iskali kačje gnezdo. Slišati je bilo tožbo gosti in zdelo se je, da drevesa mrmrajo, da bi spremljala tisti zvok, ki je bil podoben človeškemu glasu; še deklet, sključene med nizkimi kočami, so pripravljale kavo, pojoč žalostno uspankavo.

Repka ni več mislil na Ameriko, niti na zaklad, ko je nenadoma zagledal visokega moža s temnim obrazom, obrobjenim z gosto, rdečkasto brado, stopajočega po rebri s črnim jagnjetom in z belo piščo za seboj.

»Stric Mavro! Ali ste vi?« je kričal in mu teklen naproti.

Da, bil je prav njegov stric, ki je imel ovčji stan nedaleč od cerkvice in je prinašal mleko letoviščarjem. Stric Mavro je bil preprost človek: zato je bil pri petdesetih letih še vedno hlapec; zato je tudi, ne da bi nečaka pokaral, začel z njim klepetati kot z resnim možem in mu je dal prav, v kolikor je tikalo potovanja v Ameriko. Tudi on ni bil nikoli izven nuorskega okraja. — Repek ga je spremlil do ovčjega stana, nekakšne kočice iz vej, in zagledal je med drevjem nekaj kakor bel in črn zid; kar se zid odpre, razširi, spremeni lego: bile so ovce, ki so spale na kupu, a so se zbujele v večernem hladu in lotevale paše druga za drugo.

Repek je sedel očaran pred kočico, medtem ko je črno jagnje sesalo mleko iz pišice in je stric Mavro pripovedoval zgodbo o izgnancu, ki je vedno nosil okrog vratu novce iz časov Izraelcev, novce, ki ga je bil Jezus potrošil; zato moža nikoli ni zadela sovražna krogla in se ga ni lotila ne mrzlca ne tvorci.

Tolik je bil čar, ki ga je občutil Repek, da je zaspa: pa še v spanju je videl padati na obzorje luno, rdečo kakor korajni rog, in slišal je gosli daleč, daleč kot vilinji glas ter razločeval mulje- nje ovac in prasketanje stebel zlatega korenčka, lomečih se pod njihovimi zobmi; predvsem pa je slišal sladki, enoglasni zvok njihovih zvončkov, podoben zvonku kristalnih kozarcev, ob katere kdo z nožem potrkava.

Beračka, ki sta se bila vrnila prejšnji večer v Nuoro, sta mu drugi dan rekla:

»Tvoja mati je beana ko veper; ko se vrneš, te hitro pošlje v Ameriko.«

»Jaz pa ostanem tu gor!« je odgovoril. Dekla Samarijanka ga je pošiljala po mleko, vodo, drva. ona pa se je medtem pogovarjala z nekim dijakom: za plačilo je dobival Repek velikanske krožnike makaronov, riža, ostanke jerebic, repe in glave postvri, hruške, ki jih je natečala gnoloba, kumare in paradižnike, zabeljene z oljem, s kisom, poprom in soljo.

Nekega večera je občutil močne bolečine v trebuhu in sanjal je, da mu pes žre drobčeve. Ni vedel, zakaj je žalosten: mala beračka sta imela

»Ali znaš plavati?« me je vprašal moj davni prijatelj Bill Glandisch, ki je bil član ameriške letalske družbe, ko sem ga prosil kake službe pri družbi.

»Plavati?! Zakaj pa. Saj iščem nameščenja kot pilot in ne kot kopalniški uslužbenec!«

»Skoda!« je odvrnil Bill. »Če bi me bil prosil kopalniške službe, bi te mogel mogoče nastaviti. Torej: Ali znaš plavati?«

»Seveda,« sem odločno odgovoril. »Pa še prav izvrstno znam plavati, nekoč mi je na neki tekmi tisočglava množica burno vzklimala, ko sem skoraj dve sto metrov daleč nenehoma plaval...«

»Zares?« Bill se je vzdostil.

»Zares, dragi moj. Šele kasneje so dognali, da sem bil prav za prav zadnji na cilju...«

»Nikar se tako bedasto ne šali!« me je zavrnil Bill. »Če ne znaš tako izvrstno plavati, se boš tega pač še naučil... Poslušaj! Na Floridi, v Key Westu, je sijajno kopalništvo. Neizmerno razkošje, vse blazno drago, vse le za višje desetstote...«

Moj prijatelj ima to kopalništvo v najemu in je že obogatel. A zdaj je vse narobe. Pred nekaj tedni namreč, se je raznesla govorica, da so se blizu obale pojavili morski somi.

Moj prijatelj, Bryan, ta, ki ima kopalništvo v najemu, pa misli, da je to brzokone delo njegovih

nah, in so prinašali cvetja in vencev Bogu v dar. Važno je bilo za te ljudi, da ima Bog, ki je povsod in nad vsem, tudi svojo hišo med njimi, kar tako jim je bilo umljivo, da bodi ta hiša najlepša. Medtem, ko si zidajo božjo hišo, ki je postavljena zgolj v čast božjo in stoji sredi pokrajine, tedaj stopajo po pokrajini z zavestjo, ko da so v službi božji, ki jo z molitvami praznujejo. Saj kar občutimo, kako so nekdanji rodovi s svojimi cerkvami, ki so jih tako lepo postavili v svoje pokrajine, povedali najvažnejše in je to najvažnejše dan in noč z njimi. Voda njih dežele je in je v svetem krstu prečiščena za novo življenje; njih žito je postalo kruh za sveto Evarhristijo, in mrtveci počivajo v tej zemlji in pričakujejo vstajenja.

Vse to mora zemljo spremeniti v pokrajino v pokrajino, ki je pri nas slovenska in zaeno krščanska. Po modernih velemestih in industrijskih krajih, kjer je človek tako odtrgan od zemlje, ne more nastati ne pokrajina ne krščanska pokrajina. Saj je mogoče v velemestu krščanstvo veliko in močno, a mesto ni več tako spojeno s šegami in skrivnostmi zemlje; pobožnost mesta je bolj pri- ajena in se ne izkazuje tako po znanje ko na de- želi. Težje je najti tu ono celoto zemlje, dela in vere. Zato smo hvaležni za sleherno pokrajino, kjerkoli vidimo še to enoto, kjer na tej celoti kar čitamo, kako se je razvijala skozi stoletja. Tako pokrajina uživa odrešenje človeka. Zemlja je bila prečiščena zaradi človeka, ki v raju ni hotel pri- poznati Stvarnika nad seboj, marveč je hotel biti enak Bogu. Stvarstvo je, kakor pravi nekeje sveti Pavel radi človeka zaslo v trpljenje in čaka na odrešenje, ki se bo razodelo na človeku.

Če je pokrajina krščanska in je v svojih cer- kvah osvobodjena preklestva zemlje; če je soudele

posebno veselje s tem, da sta mu sporočala strašne stvari o materi; da bi pomiril ubogo ženo, je resno mislil na to, da bi iskal zaklad.

Nekega jutra torej je vzel sekuro strica Mavra in zabodil v gozd, ustavlja se zdaj pa zdaj, da bi pobrskal med visokimi, samotnimi skalami, ali pa je udaril z železom po granitu, ki je včasih zazvenel ko kristal. Tako je došel v samotni in strahoten kraj, kjer so imele skale čudne oblike. bile so ko konji s človeško glavo, žabe, ribe, kače; in tišina vsenaokrog je njihovo tajnstvenost še poglobila. Da bi se opogumil, je zaman posnemal vrnanji krik in tudi udarce peroti: kaka resnična vrana mu je odgovarjala, ali ne da bi ga to po- živilo, je skrajnostni strah v njem še naraščal. Vendar je nadaljeval pot, kajti spoznal je kraj, kjer je po pripovedovanju strica Mavra neki star pastir bil našel zaklad, in sicer kup zlatih novcev, ki jih je srečni mož hotel spravljati v svoj robec, kričeč blazen od veselja!

»Hudič, tokrat sem bogat!« Toda takoj so se novci v robcu spremenili v oglje!

Repka pa je bil odločen, da ne bo zinil in predvsem, da ne bo imenoval hudiča; zato se je pomikal naprej ostro pazé in tihi, tudi zato, ker se je bal kač, ki imajo srebrni rep in bičajo in režejo obraz tistim, ki jih nadlegujejo. —

Skale in vedno skale: a za skrotovičenimi drevesi, podobnimi storokim pošastim, je bilo morje in so bili hribi, ki so se videli kakor iz modrika- stega snega; hipoma pa se je obzorje zaprlo in deček se je znašel na nekakšnem dvorišču, obda- nem z ogromnim zidovjem, nebo tam gori je po- globilo svojo modrinjo, je skoraj notemnelo kakor zvečer. Tu in tam med skalami so bile široke in globoke luknje; iz ene izmed njih je nenadoma zasiknilo kakor vlak, ko pridrvi iz predora. Le- den pot, smrtna bledina sta pokrila Repkov obraz: vrgel se je na kolena in stisnil ustnice, da ne bi kričal; ali v hipu se mu je zadelo, da se skalnati zid čudno giblje okrog njega in da je nebo še potemnelo; v glavi se mu je zvrtilo, dvignil je oči in videl tri gole velikane, ki so skakali s skale na skalo in so se mu bližali. Tedaj je zakričal in se onesvestil.

Stric Mavro ga je našel tam gori, ležečega na tleh ko mrtvega. Nesel ga je k svojemu ovčjemu stanu, nato v vas, kjer so poklicali duhovnika, ki je bral evangelij, da bi pregnal prikazni, ki so mučile nesrečnega dečka. Ali bledelo se mu je še dalje o velikanih in hudobcih; tedaj so poklicali neko ženo, ki je vtila v kozarec sedem kapljic olja in pridela sedem kosčkov jerevice in je na ta način pripravila »vodo proti urokom«, ki jo je dala piti bolniku; ta je na to kričal, a bledelo se mu je še in še. Končno so poklicali zdravnika.

»Ima močno želodčno mrzlico,« je rekel in predpisal Repku trikratno čistilo.

Leta so minilo. Repek je našel zaklad, ne da bi ga dalje iskalo, kajti njegov oče mu je poslal 300 lir iz Amerike; kupil je štirideset ovac in psa: zdaj mu je 15 let in bolj ko kdaj želi, da ne bi nikoli zapustil rojstne gore, ker je prepričan, da je videl to, česar ne vidiš, če obletiš ves svet: velikane.

Videla sem ga spet te dni: sedel je na kame- nitem pragu ograde, jedel svoj ječmenov kruh in gledal pasóče se ovce.

Mir svetega, blaženega večera se je zrcalil v njegovih očeh; zobje so se mu svetili in nje- gova postavica, siva in črna, se je stapljala z oza- djem pokrajine, z granitnimi skalami in s temnimi drevesnimi debli. Tako je bil tudi sam del samot- nega in veličastnega kraja; ko mi je pripovedoval svojo prigodo, bi mu bila skoraj verjela. Kdo ve? Morda res bivajo veliki in v skrivnostnem svetu gora; skale kopičijo in gojijo večno čvrsto in sveže hkratu. Toda mi, prebivalci mest, jih ne vidimo, ker se skrijejo, ko se prikažemo. Boje se nas, ka- kor se mi njih bojimo.

Grazia Deledda. (Prevedla P. Š.)

V boju s somi

»Ali znaš plavati?« me je vprašal moj davni prijatelj Bill Glandisch, ki je bil član ameriške letalske družbe, ko sem ga prosil kake službe pri družbi.

»Plavati?! Zakaj pa. Saj iščem nameščenja kot pilot in ne kot kopalniški uslužbenec!«

»Skoda!« je odvrnil Bill. »Če bi me bil prosil kopalniške službe, bi te mogel mogoče nastaviti. Torej: Ali znaš plavati?«

»Seveda,« sem odločno odgovoril. »Pa še prav izvrstno znam plavati, nekoč mi je na neki tekmi tisočglava množica burno vzklimala, ko sem skoraj dve sto metrov daleč nenehoma plaval...«

»Zares?« Bill se je vzdostil.

»Zares, dragi moj. Šele kasneje so dognali, da sem bil prav za prav zadnji na cilju...«

»Nikar se tako bedasto ne šali!« me je zavrnil Bill. »Če ne znaš tako izvrstno plavati, se boš tega pač še naučil... Poslušaj! Na Floridi, v Key Westu, je sijajno kopalništvo. Neizmerno razkošje, vse blazno drago, vse le za višje desetstote...«

Moj prijatelj ima to kopalništvo v najemu in je že obogatel. A zdaj je vse narobe. Pred nekaj tedni namreč, se je raznesla govorica, da so se blizu obale pojavili morski somi.

Moj prijatelj, Bryan, ta, ki ima kopalništvo v najemu, pa misli, da je to brzokone delo njegovih

nah, in so prinašali cvetja in vencev Bogu v dar. Važno je bilo za te ljudi, da ima Bog, ki je povsod in nad vsem, tudi svojo hišo med njimi, kar tako jim je bilo umljivo, da bodi ta hiša najlepša. Medtem, ko si zidajo božjo hišo, ki je postavljena zgolj v čast božjo in stoji sredi pokrajine, tedaj stopajo po pokrajini z zavestjo, ko da so v službi božji, ki jo z molitvami praznujejo. Saj kar občutimo, kako so nekdanji rodovi s svojimi cerkvami, ki so jih tako lepo postavili v svoje pokrajine, povedali najvažnejše in je to najvažnejše dan in noč z njimi. Voda njih dežele je in je v svetem krstu prečiščena za novo življenje; njih žito je postalo kruh za sveto Evarhristijo, in mrtveci počivajo v tej zemlji in pričakujejo vstajenja.

Vse to mora zemljo spremeniti v pokrajino v pokrajino, ki je pri nas slovenska in zaeno krščanska. Po modernih velemestih in industrijskih krajih, kjer je človek tako odtrgan od zemlje, ne more nastati ne pokrajina ne krščanska pokrajina. Saj je mogoče v velemestu krščanstvo veliko in močno, a mesto ni več tako spojeno s šegami in skrivnostmi zemlje; pobožnost mesta je bolj pri- ajena in se ne izkazuje tako po znanje ko na de- želi. Težje je najti tu ono celoto zemlje, dela in vere. Zato smo hvaležni za sleherno pokrajino, kjerkoli vidimo še to enoto, kjer na tej celoti kar čitamo, kako se je razvijala skozi stoletja. Tako pokrajina uživa odrešenje človeka. Zemlja je bila prečiščena zaradi človeka, ki v raju ni hotel pri- poznati Stvarnika nad seboj, marveč je hotel biti enak Bogu. Stvarstvo je, kakor pravi nekeje sveti Pavel radi človeka zaslo v trpljenje in čaka na odrešenje, ki se bo razodelo na človeku.

Če je pokrajina krščanska in je v svojih cer- kvah osvobodjena preklestva zemlje; če je soudele

ni hotel pokazati noben som, ki bi ga bil mogel preganjati, je začela pojenjavati tudi groza gostov pred njimi in Bryan se je že skoraj domislil, da je nemara moja služba odveč.

Ker sem imel pa šele za jesen na razpolago drugo službo, sem sklenil, da si utrdim svoj po- ložaj.

Nasvetoval sem Bryanu, naj priredi svojim gos- tom letalski shod, meeting. Jaz bi proizvajal naj- prej umetelne polje in bi potem s strojno puško napadel nekaj somov (ki bi bili seveda iz gumija ponarejeni). Bryan je bil za ta načrt tako navdušen, da bi mi bil skoraj — nakazal dvojno plačo.

— o —

Tega dne je bilo obrežje nabito polno ljudi. Resnični somi bi se bil brez dvoma prestrašili take množice in bi bil sam od sebe ušel.

Joe, moj monter, mi je zavrtel propeler. Nato je siknilo letalo, nalahno dotikajoč se valov, a hi- poma je švignilo kvišku ko blisk. Vesel sem bil, da sem mogel razkazati ljudem svoje izredne le- talske zmoglosti in jim povzročiti malo strahu in groznice.

Ko sem se nekajkrat prekopicnil, zavrtel, svi- gal sem in tja ko ptica, sem le za nekaj metrov nad glavami množice šinil nizdol. Odpočil sem si in medtem so pripravljali poslednjo in poglavitno toč- ko: Klanje in bitka s somi (iz gumija).

Pet takih somov je bilo porazdeljenih po morsk- ki površini. Večina občinstva se je oborožila z daljnogledi. Dva soma naj bi s skripem na motor potegnili k bregu, čim bi se prizor začel. Druga dva naj bi vlekla dva čolna za seboj, a petega bi imel Joe na vrvi. Seveda vse tako, da občinstvo ne bi opazilo potvare. Stavil sem, kajpa, da ne bo nobena zverina živa priplavala na breg.

Ko sem bil nekako pet sto metrov visoko, sem dal dogovorjeni znak. Spodaj so se oglasile sirene, kar sicer pomeni svarilen klic, da so somi v bli- žini. Tedaj so začeli delovati motorni skripci in tudi oba motorna čolna in Joe so se zagnali v tek.

Najprej sem z viška planil na dva najhitrejša soma, ki ju je vlekel skripce. V višini dve sto me- trov, je začela regljati moja strojna puška. Prvi som se je ko pogreznil v valove, z drugim sem imel pa več opravka. Ze sem ga preletel, medtem ko se je zverina nemoteno bližala obrežju. Moja čast je bila prizadeta! Nameril sem letalo v plosko krivu- ljo. Moj gumijasti nasprotnik ni bil niti za deset metrov oddaljen od obrežja, ko začne strojna puška v drugo regljati. Tudi tega sem pobil!

Ze se bližata oba motorna čolna; vsak vleče soma za seboj. Spet se pogreznem nizdol. Zdaj se mi posreči, da se jima približam s strani. Ta dva sta bila na mah uničena. Ostanke torej le še Joe, ki plava s svojo zverino za seboj, še precej daleč od brega. No, s te strani mi za mojo slavo pač ne grozi nobena nevarnost!

A nekaj vendar ni v redu.

Množica gledalcev se zgane na mah, ko da bi jo oplazila strela. Nato pa se raztegne krik groze, ki prevpije celo hrumeje mojega motorja. Na se- dezu se obrnem in se zastrim v vodno gladino.

Ondi se zmeraj plava Joe proti obrežju. A njegovo kretanje ni več tako mirno in umerjeno. Ko da ga preganja strah in groza, bliskovito hiti s poslednjimi močmi k obali.

In nato zagledam tudi jaz ostro, trioglato hrbt- no plavut, ki reže valove niti za sto metrov za Joejem.

Z roko potegnem ročico za plin. Motor za- tuli, požene letalo naprej. Letalo besno odhrumi in se na levi skoraj dotika vode. Nato se vendarle nekako dvigne in tedaj na ves plin odbrzim proti Joeju. Roka mi počiva na ročici strojne puške, a streljati še ne morem. Joe je točno v črti za strel pred menoj. Le sekunde bodo odločile, ko bom na- tančno nad njim in bom mogel streljati na zverino. Če ga dotle ne bo že dohitela...

Trioglata plavut ni niti za pet metrov zadaj za Joejem, ko potegnem za ročico strojne puške. Snop krogel pljusne v vodo. Skoraj v istem hipu mora moje ubogo letalo poriniti v stran, da nosilne plos- kve radi neznesnega pritiska kar zajetijo.

Zdi se, da je zverina ranjena, a ne dokončno zadeta. Obrnila se je v oster loku, a zdaj —, spet je za Joejem in ga zasleduje. Spet se ponovi prejš- nja igra, le da zdaj skoraj brezupna: zakaj, zdaj se bližam od zadaj in Joe je prav na isti črti, ka- mor moram streljati...

Ze sem ondi. Zdi se, da je som svoje žrtve po- polnoma svest. Pripravi se za nasok, prevale se na hrbet, da je videti njegovo velikansko žrelo in šine prav na Joeja. Med obema je največ le za dva metra razdalje. Jaz pa ne morem streljati!

Plina! Letalo potegnem navpično navzdol. Des- na stran z vo silo telefona na orjaško, sivo gmo- to pred menoj. Les se razcefra. Potegnem za višinsko krmilo in še enkrat na ves plin odprem motor. V moje veliko začudenje me letalo sluša, da poletim v višino.

Vsa vodna gladina pod menoj je rdeča. Vi- deti je, da je desna stran letala orjaško zverino naravnost raztrgala. Za nekaj metrov vstran ko- baka Joe. Ves je prepaden, a popolnoma neposko- dovan. Jaz pa se mučim, kako bi pristal z raz- bitim, razcefranim letalom.

(Peter Hall, USA.)

»Matilda, prvega lahko greste,« je rekel raz- treseni profesor svoji ženi, »nisem prav nič za- dovoljen z vami!«

»Norec, kaj trapaš! Saj sva se šele pred stiri- najstimi dnevi poročila!«

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Krščanska pokrajina

Ali se ti ne zazdi časih, ko da je kaka pokra- jina nenadoma krščanska pokrajina? Pa ne obču- tiš tako le tistih pokrajin, kjer so romarske božje poti, ko na primer na Brezjah ali na Šmarni gori po gričih s cerkvicami in kapelicami in zna- menji, marveč čutiš dihi krščanstva tudi drugod, dasi slučajno ni nikjer kake cerkve ali vidnega znaka krščanstva. Ali je to čustvo, ki izhaja le iz vere gledalca ali pa je zares kaj krščanskega v tisti pokrajini? In kaj je prav za prav pokrajina? Ali je to tista tako zvana svobodna priroda, ki se začinja ondi, kjer se mesto neha; ali je to skup- nost dreves in trav in cvetic, rek, travnikov in hribov, radi česar se raduje naše oko? Ali pa so to tla, ki nam dajejo cvetja, sadežev in žit, in ki jih občutimo prav drugje, tako ko nekaj, kar je skrito vsakdanjemu življenju in kar občutimo šele, če prosto stopamo po njih, če vdihavamo vse te vonjave in ga sprejemamo ko sonce, veter in dež? Ali je pokrajina to ali ono, ali pa je oboje skupaj ali pa še veliko več? Ali moremo imenovati kos zemlje, ki se ga ni še nikoli dotaknil pogled kakega človeka, že pokrajino? Z vsako pokrajino je pač tesno združen človek, ki ji oblikuje in spreminja njeno lice že s tem, kako gleda nanjo. Najvažnejše je, kako človek in pokrajina vplivata drug na dru- gega, to se pravi, ali se človek sam, osebnost ude- ljuje s pokrajino, da ji prepusti usodo svoje bi- lnosti ali pa živi na njej in dela zgodovino kot del večjih skupkov. — V zgodovinstvu človeškega bi-

vanja je pokrajina dejansko udeležena, ne kot nema gruda, izvor za čustva, marveč kot tovariš zgo- dovinke človeka, kot zemlja, ki vsebuje zgodovino. Pokrajina nastane z zgodovinskim izoblikovanjem tistih tal, kjer se ljudje udeležujejo. Saj ni treba, da bi se dogajala povsod zgodovina na debelo, kakor so na primer ceste in gradovi starih držav ali kak

Razvezano snopje

Kaj je seksagezimalni sistem?

Davnim rodovom, Asircem in Babiloncem, je za njih zvezdoslovne (astronomske) znanosti predvsem služila matematika. Računali so po seksagezimalnem sistemu, to se pravi: kar je pri nas (ki imamo dekadijski sistem — po številu 10) število 100, to je bilo pri Asircih in Babiloncih število 60. Po tem sistemu so delili krog na 360 stopinj, te na 60 minut in te spet na 60 sekund, v čemer jih posnemamo tudi mi.

Odkod ime Italija?

Italija je dobila ime od majhne dežele Brutijcev, ki se je zvala Italia, to je dežela goveda. Če so se posamezne naselbine imenovala po raznih živalih, ni nič posebnega. Da bi potolažili bogove in se izognili nesrečam, so namreč stari Italci posvetili včasih ves zarod enega leta bogovom. Ko je ta zarod dorastel, se je moral izseliti in si ustanoviti lastno naselbino, imenovano po kaki bogovom posvečeni živali (posvetilna poma, ver sacrum). Pozneje je ime Italije razširilo tudi na Apeninski polotok in na Padovsko nižino. Italci so se ločili na dve plemenski skupini: Latince in Umbro-Sabeceve.

Kaj je bila aleksandrijska doba?

Aleksandrija je bila središče učenega sveta starega veka. Kraljevska rodbina Ptolomejevičev (leta 300 pred Kr.) je sezidala v Aleksandriji muzej, v katerem je bila velikanska knjižnica, ki je v rimski dobi zgorela. Učenjaki v muzeju so dobivali letno plačo in so se tako lahko brez skrbi

posvetili študijam. Najvažnejši stroki aleksandrijskih učenjakov sta bili filozofija, ki je imela namen sestavljati kritične izdaje vseh klasičnih del. Tem so pridevali kritike, odstranjevali napake in razlagali težko umevne besede s komentarji; in geografija, ki je razširila svoj obzor največ po vojnah Aleksandra Velikega.

Cimbri in Tevtoni

Današnji Nemci se večkrat sklicujejo na Tevtonce. Cimbri in Tevtoni so bili sovražniki starega Rima, hujši od vseh, kar jih je dotlej imel. Cimbri so prišli iz današnje severne Nemčije. Iskaje nove domovine so dospeli na severno mejo rimske države, v današnjo Koroško. Bili so plavalci, orjaške postave, zaviti v živalske kože ter oboroženi z dolgimi meči, težkimi kiji in ščiti. Kadar so se spustili v boj, so grozno kričali (huronski kriki), da so s tem sovražnika oplašili. Ujetnike so darovali bogovom in iz njih krvi so prorokovali bodočnost. Ko so krog leta 113 pred Kristusom udarili proti zapadu, so se združili s Tevtoni, ki so živeli ob nemški reki Meni (Main).

Kdo je proglasil Kristusovo vero za državno?

V bitki pri Adrianopolju (leta 378 po Kr.) je bil rimski cesar Valens ubit. Sledil mu je Teodozij (379 do 395), ki je bil izvrsten vojskovodja. Najprej se je obrnil zoper Gote; po triletnem boju jih je naselil na obeh straneh Balkana. Teodozijevega vladarja je proglasila, da je odsele Kristusova vera državna vera, kar je bilo leta 380. Cerkev ga zato imenuje Velikega.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Tku sem že na use
plati premislila, kuku
b nardila. A b se u-
brnila na tista ge-
spuda dohtarja, ke u
»Sluvence« čist zastojn
puve, kuku nared. Če
t kašna reč na gre
skp, de boš pršou do
sojeh prav. Kene,
gnarja se človek sko-
da zdi, de b ga za ta-
ke reči v metu, ke
nisa nič gvišne. Gnar-
ja nima doudons nu-
beden preveč. Kdud ga
glih ma, se pa še bl
buij zajn, koker tist,
ke ga nima.

Vite, z moja zade-
va je pa glih tku. Rada b pršla do sojeh prav,
pa navem, kuku b naredila, de b blu cnej. Gnarja
seveda nimam, de b dala ta moja zadeva kašnu
dohtarju čez in mu plačala, de b se hodu nameri
mene pu udišpise, kuku t al pa u preklucije,
de ni res, kar je guvuru čez tega al pa unga. In
še lepu zahvalt se mu more, de ga ni dau na pa-
ragra. Lde s pa pr tem le ta soje mislija: Neki
resnice bo le na tem. Kar iz trte izvit se tud na
more takeh reči. Dukazu hoti nima pr rukah, zatu
pa raj prekliče, koker de b se pustu zamehuti.

Moja zadeva je pa še bl zahumatana. Če s
še tku glava belem, na morem pugruntat, na kerga
b se ubrnla, de b dubila kašna udkudnina za
bulečine, ke jih morem zdej prenašat. Cakte no.
Ta narbulš bo, če vam puvem cela vestorja, de
boste vedel kuku in kaj.

Kene, zadnč enkati, sej še ni doug ud tega,
je mogu jit moj mož na usezgudi na en kumisjon
nekam na dežela. Al je mogu res jit na kumisjon,
koker je men reku, ali me je pa nalarbu, koker je
negava navada. Tist dan ga holt ni blu duma, in
jest sem bla frej. Kene kuhat se za enga človeka
na splač. Tisteh par cujn, ke jih mama, pusprav-
nem, pol grem pa kamer se m lušta. Veste, de
se en bog žensk kej taga prieže bl ket na vem
kaj. Nuč in dan mt enga sitnga dedca na glau,
tud nisa mačkene souze.

Kumi je mož zaperu ura ta saba, sem jest
že slekla soj šlafrak in ga vrgla u kot, in se začela
ublačt, koker se punavad ublečem, če grem na
plac. Ene par let sem se že prpraulala, de b šla
enkati u Zupanuva jama, al kok se prau zdej te
jam, ki nimama več Zupanov. Dol pr Grosuplem
je nek ta jama, sej vam je mende znan. Rada b
holt vidla, če je res tku imenična, koker prauja.
Sej b šla že zdauini, ampak mojga muža ni ne-
kamer za spraut. Ze sem ga kerkat nagovarjala,
de b ja šla gledat, m je kar anjnfioh reku, de rej

ga pestim z jama prgmah: »Jama nama tku na
uhide«, je reku, pa sem mogla moučat, de se ni
preveč razburu.

Tist dan, ke je mogu jit moj mož na kumesjon,
je biu pa koker nalaš, tku lep, de b ga tud ta nar
bl mudern malar na znou lepši namalat. Kua sem
tla nardit. Udučila sem se, de grem kar sama u
Zupanuva jama in s ferbec napasem. Ke je bla
pa ura že škori sedem, ud ferkel na osem pa vlak
de odpela na Dulejnsk, m ni druga kazal, koker
de sem hiter skučila na tramvaj in se udepelala
preke dulejnskem kuludvore. Ke sa ga glih zdej
na nou prestrihal in mal pulikal. Vite in glih
zavle te vožne s morem jest zdej glava belet, kuku
bom pršla do sojeh prav. Ta vožna me je tku
zdelala, de nisem za nubena raba več. Uši iblansk
dohtari se že več ket en mesec martraja, de b
me saj za sila spet mal pulikal. Zaube me tud že
kustaja en ceu premužejne. Zdej nej m pa eden
puve, kdu m bo use te stroške puvemu?

Kene, sej jest sem se že večkat vuzila pu muri.
U ta narhujsem vihari sem se že vuzila. Tu pa
lohka rečem, de se nekol nimer dubila morsk
bulezen. Koker je pa ta tramvaj delu z nam, pa
ni za puvetati. Kdud se je že kerkat pelu z nim
dol pu Karloušk in naprej pu Dulejnsk cest, ta
b vam pa že vedu puvetati, če je še pr želejn.
Jest na vem, če žogobrcari kerkat žoga tku pre-
metavaja ke pa sem, koker nas je tramvaj. Ene
tri ali šestkat se m je želedec ukulikul ubrnu.
Glava sem mela usa u bulah. Ksiht ves razpra-
skan. Ja taka sem pa bla, pa ugud tud, de na ver-
jamem, če b nas u špetau uzul.

Jest sem vnder mislela, de maja dol pr du-
lejnsk šrang ke se tramvaj ustau, vnder zmeri
kašn rešiln vuz prpraulen, de pubere ranjenje,
in jih udeple spet nazaj u dumaca oskrba, al pa na
britof. Pa žive duše neker. Kar naenkat sma se
znajdl tam pr eneh plankah. Tramvaj ja je pa
spet hiter nazaj pupihu. H sreč je glih tekat dol ud
Laverce prdeujou en tuvorn auto, in se ustavu na
šrang, de sa iblajitari pregledal, če pèle kej už-
galnku iz saba, ke sa pr nas strogo prepovedan.
Ke sa enkati use vorng pregledal in se prepričal,
de ni nič za država navaranga gor, sa pa nas ran-
jenje pubral tam ukul in nas na auto naložil,
de nas je zvozu nazaj dam. Seveda Zupanuva jama
nam je tud tramvaj čist iz glave zbou za zmeri.

Tist veste, de jest usega tega na morem kar
moučt dol pužrt. Jest čem met use puvren, kar
sa me engliš flajstri, pol žaube in pa dohtari ku-
štal. Pa za bulečine b tud rada kej dubila. Zdej
pa na vem na kerga b se ubrnla. Ke žiu človek
na ve, čegau je prou za prou tramvaj. En prauja,
de je mesten, ta drug pa trdja, de je ud male
železnške družbe, al prou za prou ud eneh judu.
Nej ma eden tulk usmilejna z mana in m puve,
na kerga se morem ubrnt, de bo use tu pušten
puglihu. Jest mu bom du smrt hvaležna, pa še
eneh deset procentu mu bom dala ud udkudnine,
keder ja bom dubila. K. N.

Zlogovnica

Iz zlogov: a, a, a, a, an, bec, bez, dal, dir, in,
ka, la, me, me, na, nas, ne, ne no, pol, ra, r, ri,
se, te, ter, to, lon, va, ve, ve, že, sestav: dvanašt
besed naslednje a pomena:

1 del rastline, 2 gozdno drevo, 3 evropsko
glavno mesto, 4 vrtno grozdje, 5 moško krstno
ime, 6 leposlovna oblika, 7 južni sad, 8 gibanje zraka,
9 del zemlje, 10 nemir, 11 prebivalec Arabije,
12 svetovnoznano evropsko mesto.

Če dobiš pravilne besede, ti prve in zadnje
črke, brane od zgoraj navzdol, povedo znan regovor.

Posetnica

Dr. IVAN SUNEK
lovec

GLINA

Kdo je ta gospod, ki je preživel letošnje po-
štnice pod tem izmišljenim imenom?

Noviški vozički naj-
novjših modelov
Po soku n. k. cenil. Cenil franko!
»TRIBUNA« F. BAYLER, LJUBLJANA, Karlovska c.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Šah

Winter—Aljehin.

1. d2—d4, e7—e6 (s to potezo si pridrži črni
možnost, da preide pri nadaljevanju v indijsko,
holandsko ali ortodoksno obrambo.) 2. e2—e4 (beli
se je odločil, da vzame črnu možnost izbire in
mu vsili francosko obrambo, ki je pa za črnega
povsem zadovoljiva obramba) d7—d5. 3. e4×d5
(črni skuša igro poenostaviti, da bi lažje dosegel
remi) e6×d5. 4. Lf1—d3, Sb8—c6. 5. Sg1—e2 (na
ravneje je Sg1—f3) Lf8—d6. 6. c2—c3, Dd8—h4
(s to potezo postavi črni belega pred težko nalogo,
kako priti do rokade in razviti svoje figure. Beli
tega ne zmore in črni pride v prednost.) 7. Sb1—
d2, Lc8—g4 (beli je nameraval igrati Sd2—f3 in
rokado, scimer bi problem otvoritve ugodno rešil.)
8. Dd1—c2, 0—0—0. 9. Sd2—f1 (na Ld3—f5+ bi
igral črni Kc8—b8!) g7—g6. 10. Lc1—e3, Sg8—e7.
11. 0—0—0, Lg4—f5! (izmenjava lovcev je pozicij-
ska, ker črnemu omogoča premoč na belih poljih).
12. Sf1—g3, Lf5×d3. 13. Dc2×d3, h7—h6. 14. f2
—f4, Dh4—g4. 15. h2—h3, Dg4—d2. 16. Th1—f1,
h6—h5. 17. Se2—g1 (na f4—f5 bi bilo h5—h4 ne-
prijetno) h5—h4. 18. Sg3—e2 (črni si je priporil

na kraljevem krilu premoč, posebno važna je bila
osvojitve polja f5 za skakača) Se7—f5. 19. Sg1—f3,
f7—f6 (črni spretno jemlje belemu vsako možnost
protigre). 20. Sf3—h2, Td8—e8. 21. Le3—d2, Te8
—e6. 22. Sh2—g4, Th8—e8. 23. Td1—e1, Te8—e7.
24. Kc1—d1, Dd7—e8 (črni igra ves čas izborni,
Pritisk, ki ga sedaj izvaja, je že neznosen). 25. Dd3
—f3, Sc6—a5 (še ena bomba, ki odpornost bele po-
zicije že skoraj uniči. Črni grozi z napadom preko
damskega krila.) 26. b2—b3, Sa5—c4! (črni ne po-
zna nobenih ovir. Na b×c4 bi prišlo Dc8—a4+,
Ld6—a3+ in Da4×c4 s hitrim koncem.) 27. Ld2
—c1, Sc4—e3+. 28. Lc1×e3, Sf5×e3+. 29. Sg4
×e3, Te6×e3. 30. Df3—f2, Dc8—b5. 31. Se2—c1,
Te3×c3. 32. Te1×e7, Ld6×e7. 33. Df2—e1, Kc8—
d7! (Črni igra z vsemi figurami. Sedaj grozi Le7
—a3!, kar takoj ni šlo radi Dd6—f4.) 34. f4—f5, Tc3
—e3! (če beli vzame, pride črni v lahko dobljeno
končnico, ker dobi še enega pčna.) 35. De1—f2, g6
—g5. 36. Tf1—e1, Te3—e4. 37. Te1×e4, d5×e4.
38. Kd1—d2, Le7—d6. 39. Kd2—c2, Ld6—f4 in
beli se je vdal, ker proti Dc6+ in D×f5 nima do-
bre obrambe. Aljehin je odigral to partijo v stilu
iz njegovih najboljših dni.

Kako se ljudje žrtvujejo

Neka Japonka nese na rami nekega moškega,
ki ima oči zaprte. Ves obraz, vse telo, roke in
noge: ena sama rana! Lepa, gobavost! Mala žena
je popolnoma zdrava. Spravila je svojega moža
z Manile v veliki zavod za gobavce na otoku
Palavan. Kako je to zmogla — nihče ne ve!

Zdravniki preiščejo Japonka. Povedo ženi, da
bo njen mož živel komaj še leto dni. Dali ga bodo
v poseben oddelk. Japonka hoče ostati pri njem.
Ko ji povedo, da je s tem njeno življenje ogroženo
in na noben način ne sme ostati pri svojem možu,
vzame vrv in se mahoma priveže na svojega moža.

To je skoraj vsakdanja zgodba. Misijonar A.
F. Craebte, ki z Manile vodi misijonstvo na Fili-
pinih, si je zapisal na stotine takih prizorov. Pa
niso le ženske tako požrtvovalne. Skoraj prav toli-
krat se zgodi, da sledijo možje domačini ali tujih
plemen svojim ženam v gobavišče, dasi so že po-
polnoma razjedene od bolezn; ne morejo se ločiti
od svojih žen.

Veliko takih primerov človeške požrtvovalnosti
prinašajo ameriški listi o priliki smrti Američan-
ke Mary Tock Chist; njeno življenje je bilo
ena sama žrtva.

Krog leta 1900 je Mary spoznala v Njujorku
tridesetletnega zdravnika Maca Tock Chist, ki je
deloval med zamorci v Harleumu in se je posvetil
le zdravljenju revnih slojev, ki jih je zdravil brez-
plačno in jim tudi priskrbel zdravila — Mary je
bila tedaj v neki pisarniški službi. Tudi ona ni
veliko zaslužila, vendar je polovico svojega za-
sluška dala svojemu zaročencu za njegove ubožne
bolnike.

Maryni starši, njen oče je bil delavec v tvor-
nici, niso bili zadovoljni z ravnanjem njune hčerke,
češ, da je njen ženin le slepar, ki krade svoji zaro-
čenki denar iz žepa. Zato so ga nekoč naznanili.
Uradniki so verjeli staršem, Mary so smatrali za
žrtv in zdravnik je bil zaprt za tri tedne.

To je bila prva postaja trpljenja, ki ga je
Mary prestala za svojega ženina. Ko je bil Mac
Tock Chist spet prost, je s svojo nevesto uresničil
že zdavnaj zaželeni načrt. Nekoč, ko na Filipinih
še ni bilo gobavišča, se je odpeljal na otok Palavan
in je proučeval gobavost. Mary je ostala v Nju-
jorku. S svojim delom je podpirala študij svojega
zaročenca, pošiljala mu je instrumente, knjige,
zdravila, pač vsega, kar je njen ženin potreboval.

Vsak teden je prejela pismo od njega; vedno
ji je pisal, kako se veseli svojega dela in kako mu
je dobro pri tem. Ko mu je čez nekaj let Mary spo-
ročila, da ga pride obiskat, ji je odgovoril, naj

tega nikar ne stori. To jo je osupnilo, ni vedela,
kaj bi to pomenilo. Ali je nemara dobil kako žen-
sko? Ali pa se je nalezil gobavosti in ji to pri-
kriva? Čeprav ji je vedno pisal, da je zdrav?

Ze spotoma, ko je potovala z Manile na otok
Palavan, ji je neki kapitan povedal, da je Mac
gobav. Torej je bila že pripravljena na to; vendar,
ko ga je zagledala je omedlela. Njegov obraz je
bil tako spačen, da ga ni mogla več spoznati.
Mary se ni več vrnila v Njujork. Ostala je pri
Macu, se poročila z njim in mu stregla. Mac Chist
je živel le še dve leti. Medtem je še vedno lajšal
življenje svojim gobavim tovarišem.

Mary je nadaljevala človekoljubno delo svoje-
ga moža in je mnogim gobavcem stregla do smrti.
Ni se nalezla gobavosti. V začetku tega leta je
umrla radi pljučnice. Zgodba njenega trpljenja se
je končala; toda njena ljubezen, njeno življenje in
življenje njenega moža živi še zmeraj v srcih naj-
večjih trpinov tega sveta.

Steklena trgovina. V Njujorku bo na znameniti
cesti Fifth Avenue najmodernejša in najbolj po-
sebna trgovina sveta. Poslopje bo popolnoma iz
stekla in zidovje bo iz posebnih, steklenih opek.
Zato bo hiša jako svetla in višja nadstropja bodo
kar brez oken, ker bo prihajal zrak skozi posebne
line. Le izlozbe ob cesti bodo imele okna s šipami
iz stekla za zrcala. Steklo za zidove je močno, to
se pravi, da nihče ne more videti v hišo.

Berite!

Rešitev križanice in drugih ugank bomo ob-
javili konec tedna! Naročnike lista, pa tudi ne-
naročnike prosimo, da pošljejo rešitve Uredni-
štvu »Slovenca« vsaj do četrta vsakega
tedna. Rešitvi mora biti priložena krj-
žanica in ugank, izrezane iz listja,
in znamka za 1 dinar. Izmed onih, ki bodo
vse pravilno rešili, bomo izžrebali deset oseb,
katerim bomo pošiljali »Slovenca« en mesec brez-
plačno.

Nagradna križanica

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16			17			18			
19			20				21				22		
23		24			25	26	27		28	29	30		
31	32			33	34			35	36		37	38	
39			40					41		42	43		
44			45		46	47	48	49			50	51	
52			53					54			55		
56	57		58	59			60			61		62	
63		64		65	66	67	68		69		70		
71			72								73		
74				75			76			77			

Besede se začno pri številki in končajo pri debeli črti ter pomenijo:

Vodoravno: 1 misel današnje nedelje, 15 zavi-
jalna potrebščina, 16 del voza, 17 pihalni instrument,
18 znana italijanska opera, 19 industrijska rastlina,
20 slonov zob, 21 svetopisemska oseba, 22 tuja beseda
za čarovnika, 23 matematični izraz, 26 krava z bel-
kastim hrbtom, 29 osrednje zrno, 31 druga beseda za
oskrbovanje 33užitna rudnina, 35 jugoslovanska reka,
37 druga beseda za naror, 39 moško krstno ime, 40 del
sobe, 41 pisalna potrebščina, 43 navadni števil,
44 vrsta jastrebov, 45 del glave, 48 del vojskovanja,
50 del tlesa, 52 druga beseda za trčenje, 53 svetop-
ismska oseba kot 21 vodoravno, 54 vzrok bolečine,
55 moško krstno ime, 56 turški naslov 59 pogoina
členica, 60 trgovski izraz, 61 vrsta tekočine, 63 bliž-
nji sorodnik, 66 druga beseda za objubo, 69 hrib
pri Beogradu, 71 žensko krstno ime, 72 nerojen
človek, 73 mestno nočno zabavišče, 74 tuja beseda
za plemo, 75 jugoslovanski otok, 76 ud izumrlega
naroda, 77 svetopisemski prerok.

Navpično: 1 del noge, 2 zdravilna rastlina,
3 kemični izraz, 4 vrstni števnik za ženski spol,
5 električna struna, 6 bližnji sorodnik, 7 druga be-
seda za poslanec, 8 draga tekočina, 9 žensko krstno
ime, 10 turški naslov, 11 del roke, 12 angleško
ime, 13 druga beseda za udarec, 14 gozdni sad,
24 ostanki pri gorenju, 25 druga beseda za zata-
jevanja, 27 vrsta zemlje, 28 druga beseda za konica,
29 pomladna setev, 30 majhen del, 32 sestavina
zraka, 34 osebni za mek, 36 nikalna členica, 38 na-
redi šivanka, 40 del glave, 42 turška utež, 44 gora
v Triglavskem pogorju, 46 pomanjkanje hrane,
47 del glave, 48 del časa, 49 moško krstno ime,
51 glasbeni instrument, 57 druga beseda za spre-
membo, 58 del roke, 61 zavijalna potrebščina,
62 tuja beseda za zagon, 64 mer mo z urami, 6 del
cerkve, 67 poljska rastlina, 68 svetopisemska oseba,
69 ženski glas, 70 finsko slovo.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPÉ
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

JOURNAL

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Gospodarstvo

Izvoz v septembru - pol milijarde

Po poročilu agencije Jugoslovanski kurir v Beogradu je znašal naš izvoz v septembru letos 504.2 milij. Din, dočim je znašal v avgustu letos samo 372.26 milij. Din, lani septembra je znašal izvoz 384.2 milij. Din.

Naš izvoz je torej dosegel rekordno stanje zadnjih let. Glavni predmet našega izvoza so bili naslednji (vse v milij. Din, v oklepajih podatki za september 1935):

Pšenica 120.5 (-), žitna in proizvodi 117.1 (85.1), les 50.2 (69.6), sveže sadje 47.5 (45.2), baker 38.0 (17.9), hmelj 26.7 (24.8), konoplja 8.6 (6.7), koruza 4.9 (40.8), suhe češnje 3.8 (3.8).

Skupno je znašal naš izvoz v prvih 9 mesecih letos 2.837.9 milij. Din, dočim je znašal v prvih 9 mesecih lani 2.776.4 milij. Din.

Naš izvoz pšenice

Kot smo že poročali, se naš izvoz pšenice razvija ugodno. Letos je znašal naš izvoz pšenice:

Izvozpremogaiz Slovenije

Danes prinašamo del članka g. ing. dr. Orto-mirja Nagodeta, ki zaključuje svojo obravnavo od-vosnih smerah lesa in premoga iz naše banovine.

Za lesom prihaja po množini odvoza iz naše banovine na vrsto premog. Njega pridobivanje je navezano na posebno produktivne formacije, pri nez lahko rečemo, skoro izključno na terciar. Kapa-citeta rudarske industrije je pri zadostnih rez-zervah odvisna le od tehnične opreme in delav-nih metod. Produktivnost se ravna po razmerah na trgu. Iz že objavljenih podatkov (A. Arh) sledi, da je znašala proizvodnja premoga na ozemlju današnje dravske banovine l. 1913 1.590.000 ton, l. 1929 je dosegla kulminacijo z 2.290.000 ton ter je padla l. 1934 na 1.240.000 ton. Odstotna ude-ležba na skupni državni proizvodnji je podla v letih 1924—34 od 44 na 30%.

V nastopu z lesom se pridobiva premog krajevno koncentrirano. Premogovniki ob progi Celje—Ljubljana odnošajo v nje neposredni bližini dajoje zadnja leta cirkla 80% celokupne proizvo-dnje in to kvaliteto najboljšega materiala, ki ga sloh imamo.

Potrošnja premoga je sicer poskovno razsež-na, vendar imamo nadpovprečno jaké konsument-e, ki lahko vpijejo na razmere na trgu. Pri nas so to predvsem državne železnice. Te so za leto 1935-36 nabavile skupni mesečni kontingent cirka 130.000 ton, torej letno 1.560.000 ton, od tega premogovniki last TPD cirka 30.000 ton mesečno ali na leto 350 do 360 tisoč ton. Za ostale tuzem-ske konsumente izven dravske banovine je iz po-stoj na progi št. II—Rakek bilo v l. 1935 odpre-mitih 14.822 vagonov. Po tem računu bi bilo ne-koliko pol milijona ton premoga iz teh rudnikov konsumiranega v banovini sami.

Kliring z Italijo

Od 1. oktobra dalje ima naš kliring z Italijo dva računa. Prvi je »stari«, drugi »novi«. Kot smo poročali včeraj, je znašal saldo starega računa 37.613.000 lir. Novi kliringski račun beleži do 22. oktobra saldo 25 milij. lir našega dolgovanja. Izvaznikom po 1. oktobru ni treba čakati na iz-plačilo njih terjatev, ampak dobijo protivrednost takoj, ko prispe obvestilo o vplačilu v lirah v Rimu. To pomeni, da se je že začel naš uvoz iz Italije, dočim se Italijo niso dosi izvozili. Pred-vsem se izvažajo naša pšenica, ki pa ne pride v kliring, potem pa žitna, katero Italija zelo potrebuje. O izvozu našega lesa še ni nič slišati.

Osební in stvarni izdatki v zadnjih letih

Včeraj smo priobčili glavne podatke o uspehu računskega leta 1935—1936, ki je bilo zaključeno s 31. avgustom. V naslednjem prinašamo še eno tabelo o razdelitvi osebnih in stvarnih izdatkov. Ta tabela se nanaša samo na splošno državno upravo, ne pa tudi na podjetja, ker za zadnji dve leti nimamo za podjetja posebej podatkov (vse velja v milijonih dinarjev):

	Osební izdatki		mater. izdatki	
	prorač.	fakt.	prorač.	fakt.
1930—1931	4205.4	3854.1	4648.3	4186.8
1931—1932	4301.9	4014.6	4479.6	3368.7
1932—1933	3632.7	3670.3	4027.0	3901.2
1933—1934	3563.9	3724.1	3449.2	2794.2
1934—1935	3771.8	3814.6	3142.5	2504.4
1935—1936	3839.1	3815.2	3212.4	2734.0

Julija	1.882 ton	za 2.3 milij. Din
avgusta	51.680 ton	za 65.8 milij. Din
septembra	91.120 ton	za 130.5 milij. Din

V posamezne države je šlo:

	september	1. do 17. okt.
Anglija	2.420 vagonov	950 vagonov
	32.2 milij.	14.0 milij.
Orčija	1.910 vagonov	530 vagonov
	25.3 milij.	7.5 milij.
Italija	920 vagonov	1.420 vagonov
	12.2 milij.	20.5 milij.

Nadešče smo septembra izvozili v Češkoslo-vaško 950 vag. za 12.8 milij., v Svico 370 vag. za 5.1 milij., na Dansko 170 vag. za 2.3 milij. in skozi Brailo v zapadnoevropske države 1.830 vag. za 24.7 milij. Din.

Skupno je znašal naš izvoz pšenice od 1. avgusta do 17. oktobra 17.580 vag. za 234.1 milij. Din, od tega sta največ kupili Anglija in Italija.

Iz tega pregleda je razvidno, da so se osebni izdatki izvrševali posebno zadnja leta v skoro istem obsegu kot so bili proračunani, v letu 1934—1935 so celo presežali proračunane vsote. Materijalni izdatki so bili izvrševani v kolikor toliko ugodnem letu skoro v proračunski višini, v letih krize pa so bili najbolj skrajšani ter so v dveh letih skoro za 1 milijardo dinarjev zaostajali za proračunanimi. V proračunih so stvarni izdatki do leta 1933—1934 bili višji kot osebni, odlej na-prej pa manjši. Isto velja tudi za faktične izdatke. Po podatkih za zadnje računsko leto so znašali faktični osebni izdatki 99.38%, materijalni pa 85.11% proračunske vsote.

6% obligacijsko posojilo. Tudi danes se je živahno nadalje vpisovalo 6% obligacijsko po-sojilo mestne občine ter je bilo vpisanih okoli 0.8 milij. dinarjev.

Naša produkcija premoga je znašala v mesecu septembru 372.464 ton, v avgustu je znašala samo 317.882 ton, septembra lani pa 383.377 ton.

Kako gre vojvodinskemu kmetu. Znaná bel-grajska revija »Narodno blagostanje« prinaša v svoji številki z dne 24. oktobra uvodni članek svojega urednika dr. Vel. Bačkica o Uredbi o li-kvidaciji kmetičkih dolgov ter v uvodu pod naslo-vom »Ekonomska stanje kmeta v jeseni l. 1936« pravi, da je izvršil zadnje dni malo anketo o po-ložaju kmeta v Vojvodini. V sedanji krizi je voj-vodinski kmet izpremenil svoj značaj. Postal je skop, varčen. Za dva dinarja razlike pri ceni pšenice gre vsak leden v mesto in se vroča z ne-prodanim blagom. Na mnogih poljih njegovega življenja se kaže izboljšanje v kmetijstvu. Zdrav-niki pravijo, da je za časa krize prišel kmet po zdravniško pomoč, ko bolniki ni bilo mogoče več pomagati. Danes prihajajo same žene k zdravni-kom za vsako bolezen in kupujejo zdravila brez ozira na ceno. Odvratni poročajo, da si večjeja blagostanja ne žele, kot ga imajo danes. Iz Pan-čeva poročajo nekí veletrgovci, da v tem kraju, kjer je plodna zemlja, ki pa je trpela več let za-rodí vremenških neprítek, kmetje na veliko zo-čenjajo plačevati svoje stare dolgovne trgovcem, čim dobi zagotovilo, da bo mogel dobiti nov kredit, ko ga bo potreboval. Cene zemljišč so narasle. Posebno je veliko kmetičko blagostanje v krajih, kjer so začeli gojiti konopljo.

Vpis v trgovinski register: Antolič & Co., izvoz dež. pridelkov itd., Celje, Cesta na Grad št. 1 (družbeniki Antolič Vekoslav iz Celja, Kuhnert Ernest in Kuhnert Rudolf z Dunaja).

Potrjeni poravnavi: Zupane Karol, trgovec z meš. blagom v Trbovljah, Loke št. 270 (40% v 12 mesečnih obrokih) in Jakoba Fliega dedič, kle-parstvo in vodovodna instalacija v Ljubljani, Igrič-ka ulica 10.

Javna dela v Italiji. V 14. letu fašističnega režima, ki se neha 28. oktobra 1936 je bilo v ju-lijskih Benečiji in Zadru izvršenih javnih del za 88 milij. lir.

Likvidaciji: Antón Arzenšek in drugovi, dr. s o. z. v Celju in Mecliošek Engelbert ml., izde-lovalnica brezalkoholnih pijač Chabeso na Bregu pri Celju.

Borza

Dne 24. oktobra 1936.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljub-janski borzi 6.863 milij. Din v primeri s 4.498, 7.211, 2.757 in 6.713 milij. Din v prejšnjih tednih.

Ta teden je znašal promet v tisočih dinarjev (oklepajih podatki za prejšnji teden): London zas. klir. 2.818 (444), Dunaj avstr. zas. kliring 1.456 (387), Newyork 1.476 (234), Berlin 808

Sport

Današnji nogomet

na igrišču Primorja ob 14.45
državna prvenstvena tekma
LJUBLJANA : HASK
15.15 predtekma: Ljubljana II : Bratstvo (Jasenice)
igrišče Hermesa ob 10: Hermes : Olimp

Avstrijci za Planico!

Pred kratkim so prinesli tudi avstrijski listi vest, da se je skupščina avstrijske zveze izrazila proti velikim skakalnicam, s čemur bi se Avstriji postavili na stališče Fiše. Avstrijska smučka zveza je poslala, zaprosena za pojasnilo, dopis, ki se glasi:

»Lahko vas pomirimo, da je v tej stvari nespo-razum, ki se je pripetil novinarjem. Ti so namreč pogrešno tolmačili naš sklep za spremembo tekmo-valnega pravilnika, ki ga je potrdila skupščina v Vrbi. Dotična točka tekmovalnih pravil se glasi v novi stilizaciji: vse skakalnice so kategorizirane v tri skupine: skakalnice za vežbanje do 35 m, ska-kalnice za prvenstvene tekme od 40—50 m in ve-liké skakalnice preko 60 m. Namen te razdelitve je, da se bo uporabljalo za prvenstvene tekme le skakalnice do 50 m, ki jih smorejo tekmovalci kom-biniranih tekmovalij. Ti tekmovalci ne smorejo dajati od 60—70 m. S tem ni izraženo, da hočemo v Avstriji omejiti skoke na velike daljave. Novi-narji so se pač smatrali poklicanim opozoriti na nevarnost velikih skakalnic. — Ako želite še po-drobnejši pojasnil glede tega sklepa, smo vam radi na razpolago, še danes pa vas zagotavljamo, da bomo vašo stvar radi Planice vsestransko pod-pirali v Fisi, kadar bo tam v razpravi«

Gozdni tek SK Reke

Cross-Country SK Reke, razpisan za nedeljo, 25. t. m. na Strelišču pod Rožnikom; se vrši ob 9.30, in ne kakor je bilo objavljeno ob 10.30. — Prijave do 9. istotam: Tek se vrši ob vsakem vre-menju.

Razpis

modlitniška kolektarke dirke, katero priredi Hie s. no-vembra 1936 na progi Maribor—Poborski dom—Maribor (dolžina 35 km) SK Zeleničar, Maribor.

Start bo v Mariboru na Tržaški cesti pri igrišču SK Zeleničarja ob 10 dopoldne. Obratna točka na kri-žišču cesti Mariborska koča—Poborski dom. Očlj zopet na Tržaški cesti pri igrišču SK Zeleničarja. Dirka velja obema tedi za klubsko prvenstvo prireditelja. Nagrade prejmejo: I. darilo; II. darilo; III. in IV. in V. kolajne. Klubski prvak prejme še posebno kolajno. Startirala s. 10. novembra 1936.

Prijave je poslati na naslov: SK Zeleničar — Maribor, Dolajnske dr. železnice, najpozneje do dne 7. novembra 1936 opoldne.

Alpinski in filmsko predavanje fotomaterja Cveča Sviglja v Ljubljani. Doma in v tujini prizna-ni naš odlični fotomater Cveča Sviglj priredi v sredo, dne 4. novembra v veliki dvorani Del. zbornice alpsko predavanje, v katerega prvem delu naš seznanji s svojimi najnovejšimi slikami v ciklu: »Po hribih in dolinah naših Alp«. Serija 60 diazoprintov je edinstveno lepá in dovršena. V drugem delu se bo predvajal film o mednarod-nih skakalnih tekmah v Planici letos pomladi, ka-tere so dvignile toliko prahu. Ta Svigljev film je menda edini kompletni film teh tekem, a skoki so posneti tako, da se kaméra premika po letu skakalca, ki je na sliki od odskoka pa do do-skoka, vse faze skokov so torej na sliki. Film ima dve dejanki. Drugi film je »Planinski orle«, ki ga

(2.215), grški boni 162 (—), Pariz 138 (67), Curih 94 (47).

Curih, 24. oktobra. Belgrad 10.—, Pariz 20.25, London 21.2725, Newyork 435.125, Bruselj 73.28, Milan 22.95, Amsterdam 234.60, Berlin 174.50, Du-naj 75.—, Stockholm 109.70, Oslo 108.90, Kopen-hagen 96.—, Praga 15.40, Varšava 84.90, Budim-pešta 85.75, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.885, Buenos-Aires 1.2125.

Vrednostni papirji

Dunaj, 24. oktobra. Dunajska borza je zaklju-čila teden v mirnem poslovanju. Tendenca je bila neenotna. V kulisi so težaji izkazovali oslabitev, v borznem prometu pa je bilo pretežno čvrsto. Med vrednostni kulise se je znatno uvrstili Sem-perit. Trg naloženih papirjev je bil prijazen. Be-ležili so (v oklepajih tekaj v ponedeljek 19. okto-bra): obligacije Donavkosavsko-jadranske želez-nice 68.30 (68.80), delnice: Narodna banka 174.25 (175.25), Donavkosavsko-jadranska 17.10 (17.80), Graz-Köflacher 25.75 (27.40), Steg 33 (32.20), Siemens Schuckert 126.25 (127.50), Stewej 28.10 (28.60), Magnesit 84 (83.90), Trbovelj-ska 21.55 (21.38), Alpine 34.60 (35), Berg-in-Hütten 580 (595) č. kron. Rima 76.75 (74.40), Steyer—Deimler—Puch 207.25 (209.50), Semperit 57.90 (58.50).

Les

Na ljubljanski borzi so bila za les ta teden naslednja povpraševanja:
I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50 do 100 mm, 2—5 m.
I/IIa hrastove frize: v debelini 25 mm, v širi-nah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Ia heparjene in parjene bukové slebriče (še-vrone) v raznih dimenzijah, ki se interesiratom naknadno sporoče

Zaključiti se lahko blago, ki bi se izdelovalo v prihodnjih mesecih.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 23. t. m. je bilo pripeljenih 322 svini. Cene so bile naslednje: mladi prosiči 5—6 tednov stari 70—105 Din komad, 7—9 tednov stari 130—160 Din, 3—4 mesece stari 175—235 Din, 5—7 mesecev stari 250—340 Din, 8—10 mesecev stari 365 do 540 Din, 1 leto stari 575—910. 1 kg žive teže 6.50—8 Din, 1 kg mlve teže 9—10.50 Din. — Prodanih je bilo 120 svini.

Igrišče Reke ob 10.30: Reka : Amater
igrišče Mladike ob 9: Korotan : Grafika
igrišče Mladike ob 10.30: Mladika : Slavija
V Mariboru: Maribor : Celje in Belesnitar : OSK
V Celju: Atletiki : Rapid
V Kranju: Korotan : Slovan.

je posnel g. Švigelj na stiri skali pod Skrlatico, komaj kakih 30 m od gnezda. Treli film ima 2 dejanki pod naslovom: »Komma, taj smučarjeve«. Vsi ljubitelji zimske prirode bodo tu prišli na svoj račun, prav tako smučarji. Veličasten solnčni vzhod obzorja film, a pomlad ga zaključuje, ko se spuščamo v dolino, zadnjikrat se še ozremo po planinah in prva pomladenska noč prekrije bohin-sko dolino. — Vstopnice bodo v predprodaji kon-cem prih. tedna v trgovini »Sport-Kmet« na Alek-sandrovi cesti.

Prijateljstvo SK Ljubljana in slovenskega slo-venškega nogometa. SK Ljubljana rabi podpore, da more še dalje sodelovati v državnem prvenstvu. Ape-liramo zato na pristop v klub kot starejši, ki pla-đajo mesečne prostovoljne prispevke in imajo proti tozadnji legitimaciji pri vstopnih na tekmah, aktiv-no in pasivno glasovalno pravico na občini starih. — Prosimo, da pri današnji tekmi zahtevate pri blaga-nah prijateljev in naše izpadne poželjajo za našov kluba: Beethovnova 1, prikljake.

STE Moste. Igralci I. moštva morajo biti na-d-kameje pol ure pred pričetkom tekme na igrišču Reka. Zamudniki bodo zamenjeni. Tudi reditelj naj bodo točni.

SK Slovan. V nedeljo morajo biti najpozneje ob 11.30 na glavnem kolodvoru Galparić, Martinčič, Grm, Poljšak, Uhan, Pavliš, Thuma, Jančič, Garjol, Doberlet, Jančičar, I. Horar, Kljube, Jerančič. — Ob 10 dopoldne igrajo juniorji prvenstveno tekmo z Mla-diko na našem igrišču. Vsi na točno!

Tecaj za smučko telovadno priredi tudi letos Slo-venško planinsko društvo od 1. novembra dalje vsak petek od 9 dalje v telovadnici II. dr. realne gimna-zije na Poljanski cesti. Prva telovadna vaja se vrše v petek, dne 4. novembra t. l. Prijave sprejema pi-sarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesti 4/I.

Ježica

Kmetijsko-gospodarski tečaj Prosv. društva se prične jutri 26. okt. ob pol 8. zvečer. Prvo predavanje bo posvečeno združni misli. Govoril bo kmetijski referent g. Ludovik Puš. Gospodari in gospodinjci udeležijo se v velikem številu teh važnih gospodarskih predavanj. Iz njih boste čr-pali pouk, ki bo koristil dvigu vašega gospodar-sstva in s tem vašemu domu. Pripravite vso vprašanja, ki vas mudi na kakere želite odgovor. O vsem se bomo pogovorili na našem tečaju. Zato pridite vsi in vsak večer. Vstopnine za tečaj ni. Torej v ponedeljek ob pol 8. zvečer na svi-denje v šoli na Ježici!

Naznanila

Ljubljana

1 Sv. maša zadušnica za pok. g. Jos. Pajniča, dolgoletnega člana križarske moške kongregacije, bo dne 27. t. m. ob 6 v križanski cerkvi. Prosimo obilne udeležbe od strani soborov in prijateljev.

1 Občni zbor Stalne prosvete bo v petek, dne 30. oktobra ob 8 v 2. nadstropju stolnega župnišča. Člani in članice vljudno vabljani!

1 Katoliški prosvetni društvo za frančiškansko župnijo ima v torek, dne 27. t. m. ob 8 zvečer svoj redni sestanek. Na sestanku bo predaval č. g. prof. Janjo Miskar: Severne alpejske Alpe. Prijatelji društva in prirode vabljani.

1 Šenški odtok Šentpeterske prosvete priredi dne 26. t. m. ob 8 zvečer filmsko predavanje. Predaval bo kot Higijenskega zavoda gosp. dr. Ivo Pirc.

1 Salezijanska prosveta na Kodeljevem vabi glavni odbor na sejo, ki se vrši jutri ob 8 v pisarni duh. vodje. Predmet razgovora: »Kulturna predavanja«.

1 Šenški odtok Salezijanske prosvete na Kodel-jevem ima v torek redni sestanek ob 8 zvečer. Pridite, polnoštevilno — bo vaja za ljudsko pesel!

1 Deklinski odtok Salezijanske prosvete na Kodel-jevem bo imel v sredo redni sestanek ob 8 zvečer, na katerem bo predaval gosp. St. Fencin o socialnem delovanju deklet.

1 Moški odtok Salezijanske prosvete na Kodelj-evem bo imel v petek ob 8 zvečer redni sestanek; na katerem bo predaval gosp. Hočevar o mestnem go-spodarstvu in darilninah. Zelo važno! Vabimo tudi nečlane!

1 Fantovski kropek na Kodeljevem bo imel jutri ob 20 svoj redni tedenski sestanek.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 17 in 20 ter jutri ob 20 dvojni spored: »Katja« (Růžke Škall) in »Vrag na konju« (George O'Brien). Danes ob 15 slika »Vrag na konju« po znanim vstopnim.

1 Štikarji! Sudžarji! In vrtnarska polnolčna pri-redi v torek, dne 27. t. m. ob pol 8 zvečer predavanje gosp. Humeka: o pripravi vrtno zemlje. Pridite v šoli!

1 Kino Vile predvaja danes ob 4, 6, in 8, uri večer napet detektivski film »Smrtna ognjica« s dvema zanimivima turnusoma.

1 Nočno službo imajo lekárne: Danes: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy dčl., Mešni trg 4. Včeraj: Selenburkova n. 7; Jutri: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 31 in mr. Gar-tus, Moste.

Celje

Za večerni kolo Društvo absolventov trgovskih in vada letos izredno zanimanje. Do sedaj so bili otvorjeni štirje tečaji nemškega in francoskega jezika, ki kateri se je prijavilo skupaj preko 80 interesentov. Z novembrm mesecem bodo pričeli še tečaji nemške konverzabilne, italijanskega ter angleškega jezika ter modernega kristolitnega književolstva. Oni, ki na-mravajo katerega teh tečajev obiskovati, na se se niso prijavili! Naj to store do 31. oktobra pri g. Še-mrovu (v pisarni dr. Ogrizka). Zlasti se vabijo hre-poselni in neopredeljeni absolventi trgovske šole, ki so nujno opredeljeni.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Florentinski slavniki. Izven. Cene od 20 Din navzgor. — Ob 20: »Konje-niška patrola«. Izven. Cene od 20 Din navzgor. — Ponedeljek, 26. oktobra: Zaprto.

Torek, 27. oktobra: »Kranjska patrola. Red B. Sreda, 28. oktobra: »Kralj Lear. Red Sreda.

OPERA — Začetek ob 20.

Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Vesela vdova. Izven. — Ob 20: »Ples v maskah. Izven. — Ponedeljek, 26. oktobra: Zaprto.

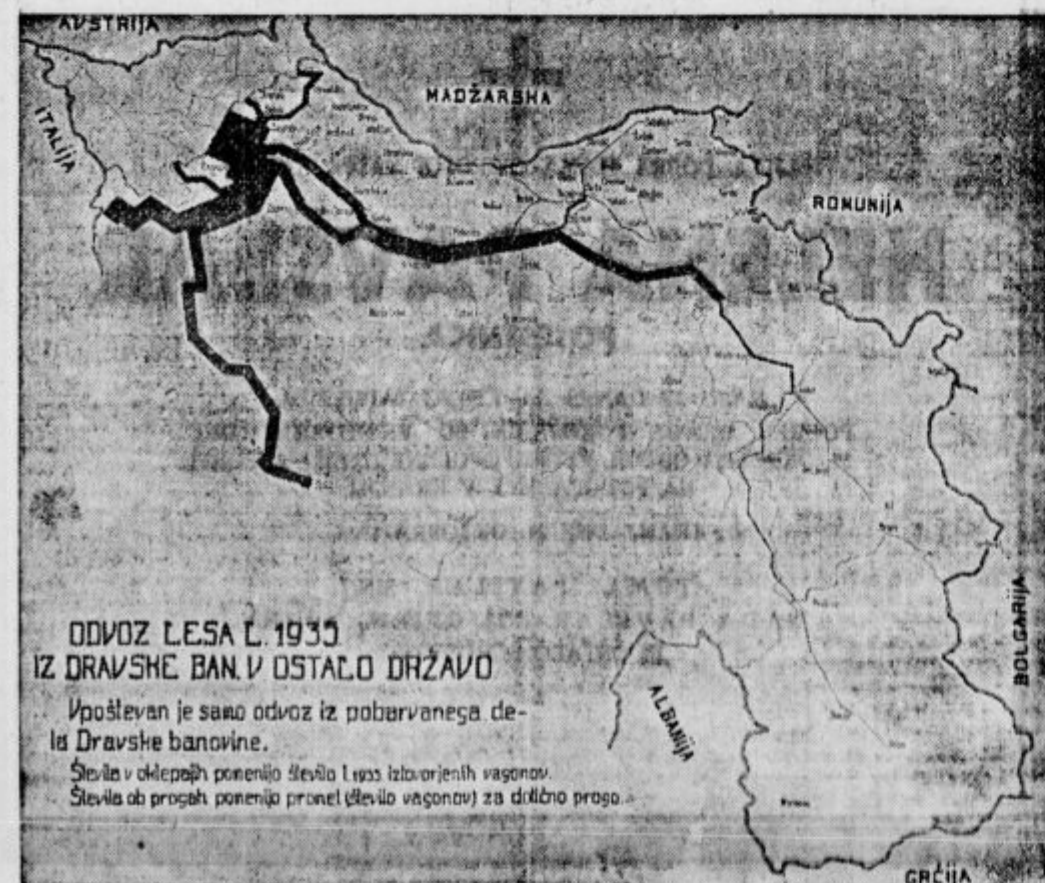
Torek, 27. oktobra: Zaprto.

Sreda, 28. oktobra: »Hoffmannove pripovedke. Promi-jarski abonma.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 25. oktobra ob 15: »Prva legija. — Ob 20: »Puhljanje v dolini Isotlinskega. — Ponedeljek, 26. oktobra: Zaprto.

Torek, 27. oktobra ob 20: »Ciganski primaž. Red A.

ODVOZ LESA L. 1935
IZ DRAVSKE BAN V OSTALO DRŽAVO

Vpoštevani so samo odvoz iz pobarvanega de-la Dravske banovine.

Število v oklepajih pomenijo število l. 1935 izvoženih vagonov.

Število ob proseh pomenijo promet (število vagonov) za dolžno prago.

Damski plašči

zopet v največji izbiri

Oglejte si
neobvezno
našo zalogo!

J. PREAC,

KONFEKCIJA
MARIBOR
GLAVNI TRG 13

Velik pomen zdravstvenih zadrug

V državi je sedaj okrog 120 zadrug, ki so članice Zveze zdravstvenih zadrug v Belgadu. Začele so se snovati tudi v Dravski banovini. Obstoji tudi že močna in skoraj samostojna podzveza v Novem Sadu in podzveza za Dalmacijo. Zdravstvene zadruge so največje pomena za narod, ker zdravje je največji kapital, ki ga ima človek. Brez zdravja ni napredka, ni sreče.

Zdravstveno zadruge vodi odbor po predpisih o zadrugištvu. Poleg tega pa njih delo predpisuje poseben zakon o zdravstvenih zadrugah. Kdor hoče stopiti v zadruge, plača en ali več deležev pri vstopu in vpisnino. Zdravniške in druge usluge, ki jih zadruge nudijo, uživajo vsi člani družin, katerih glava je član v zadruzi.

Sredstva, ki so potrebna za obratovanje zadrug, se v glavnem nanašajo na zdravniško plačo in pa na najemnine za prostore ozir. odplačilo dolga za dom odnosno lekarno. Ta sredstva dobiva zadruge od rednih mesečnih oziroma letnih prispevkov zadrugarjev, ki imajo potem zdravniško pomoč popolnoma zastopni, ker se je to pokazalo kot najboljši in je zato v gotovem številu zadrug ta način plačevanja tudi že uveden. Ta mesečni oziroma letni prispevek je tolikšen, da je zagotovljena zdravnikova plača in redni poslovni stroški. Giblje se med 5 in 12 Din mesečno, kar zopet zavisi od števila članov in drugih dohodkov.

Kaj nudi zadruge?

1. Za slučaj bolezni:
1. Brezplačno zdravniško pomoč v zadrugi ambulanci za vse družinske člane.
2. Zdravila so 30% cenejša kot po lekarniški ceni.
3. Za zdravniško pomoč na domu se plača le kaj malega.
4. Kratkoročna posojila za slučaj bolezni.

Poleg tega se v zadrugah izvajajo sledeče soc. medicinske akcije:

1. Pregledi dojenčkov in malih otrok in navodila za njih nego;
2. pregledi boljših otrok;
3. zdravstveno nadzorstvo nad materami;
4. profilaktično cepljenje proti nalezljivim boleznim;
5. obiski zdravnikov in sestre po zadrugarjskih domovih, zvezani s pregledi stanovalcev in pa z navodili za sanacijo stanovanj;
6. zdravstvena prosveta (predavanja, razstave, natečaji, tekme itd.);
7. usluge pri tehnični ureditvi hiše in gospodarstva.

Zdravstveno zadrugištvu dalje popolnoma pravilno stoji na stališču, da za zdravstveni napredek ni dovolj samo delo na ozkem zdravstvenem polju, ampak tudi na gospodarstvenem polju, dalje na povzdigi gospodinjstva in splošni prosveti, ki je poljedelcu potrebna. Zato poleg dela na zdravniškem soc. medicinskem polju deluje še na drugih poljih, ki vodijo k socialni terapiji in profilaksi podeželja. V ta namen sta se v zadrugi delu izkristalizirali dve vrsti dela: 1. delo s kmetoško moško mladino; 2. delo z ženami in dekleti.

Moška mladina

Moška mladina, ki so sinovi zadrugišnikov, se organizira v odseke in deluje popolnoma samostojno v okviru zadrug. Fantje v odsekih zdravstvenih zadrug si izbere panogo dela, ki jih najbolj veseli in zanima: eden gojitev zelenjave, drugi čebelarstvo, rejo svinj itd. Zveza zdravstvenih zadrug ima sedem agronomov, ki — izvzemši enega, ki je stalno zaposlen — delujejo brezplačno in si med seboj razdelijo po nekoliko odsekov, za katere prevzamejo nadzorstvo. Ti agronomi redno obiskujejo domove fantov, ki so člani teh odsekov, in na licu mesta dajejo navodila, grajaajo in hvallijo dotedanje delo in ocenjujejo uspehe. Te obiske vršijo skupno z vsemi fanti odseka, tako da se pri tem vsi učijo. Na koncu vsake sezone se vrše tekmovanje o doseženih uspehih med fanti najprej enega odseka, potem okrožja in nato vseh, ki so v Zvezi. Nagrade obstoje v poljedelskem orodju. V oceno se poleg poljedelstva in živinoreje jemlje tudi drugo delo na zdravstvenem napredku vasi, n. pr. ureditev zdravega bleva, svinjaka, gnojnih jam, snaga dvorišča itd.

Ženski odseki

Podobno temu delujejo ženski odseki, le da se njihov delokrog nanaša na gospodinjstvo. To delo vrše zdravstvene zaščitne sestre, soproge zdravnikov in učiteljice gospodinjstva. Ker je glavno, kar kmetu škoduje, nezdrava ureditev hiše in slaba prehrana, zato se tukaj glavna važnost polaga na to delo poleg posebne priprave na materinstvo ozir. na vzgojo in negovanje dojenčkov in otrok. Letne tekme, ki imajo namen poživiti zanimanje, donajajo tudi materialno korist dekletom in ženam v obliki različnih kuhinjskih priprav in bišnih oprem. Pri nagradah se jemljejo v oceno: ureditev stanovanja, kuhinje in dvorišča, negovanje otrok i. dr.

Poleg tega se dela sedaj na tem, da se ustanove v okvirju zdravstvenih zadrug tudi veterinarski odseki, ki bi delovali na profilaksi in zdravljenju živine, pa tudi na povzdigi živinoreje. Pravila so narejena o tem in že obstoji nekaj odsekov, kjer vrši službo poseben živinozdravnik, nameščen pri Zvezi.

Iz vsega tega se vidi, da zdravstveno zadrugištvu zajema celega kmeta z njegovim posestvom vred, ker stoji na stališču, da je za uspešno delo na povzdigi zdravstvenega stanja na deželi potreben istočasno splošen gospodarski in prosvetni napredek.

Zdravstvena zadruge je torej ustanova, ki sama poišče kmeta, ga pritegne na najrazličnejše načine k sodelovanju. Treba je, da dognane stvari ljudstvo tudi sprejme za svoje in po njih živi, da torej povečamo zdravstveno zavest. V tem leži zdravstveno-politično največja važnost zdravstvenega zadrugištvu. In to je bistvena razlika med zdravstveno občino in zdravstveno zadruzo, saj sicer se delo zdravstvene občine — vsaj po pra-

vilniku — ne bi razlikovalo mnogo od dela zdravstvene zadrug.

Zdravstvene občine

Če pogledamo, kakšne so zdravstvene občine šele v praksi, vidimo tole: Zdravstvene občine ozir. zdravstvena okrožja, kakor jih pri nas imenujemo, kot je znano, imajo skoraj, lahko rečemo, idealno delovno polje, ali od tega dela se izvaja le neznaten odstotek in v največjem delu občin se omeji delo okrožnega zdravnika samo na zdravljenje ubožnih, kjer pa je pojem ubožnih še celo omejen in poleg tega vezan na predložitve ubožnega spričevala, tako da je v splošnem za kmetoško prebivalstvo prav majhne koristi. In vendar vemo, da je v današnjih časih — posebno v Sloveniji, kjer prevladuje mali gospodar — malo kmetov, ki imajo denar za zdravnika in zdravila. V takih razmerah so zdravstvene občine za kmeta prav majhne koristi. Zato ni čudno, če jih kmet ne smatra za svoje. Okrožni zdravnik, ki bi moral biti prav za prav vodnik vseh prebivalcev svoje zdravstvene občine v pogledu zdravstvenega napredka, je ločen od tistih, za katere je v kraju in čisto svojih vasi cele mesece ne vidi. Seveda vemo v tem oziru za hvalevredne izjeme, ki pa niso drugo kot osebna požrtvovalnost takih zdravnikov. Kajti za tako stanje ni toliko krivde na zdravnikih, ker morajo pač — iz materijelnih ozirov — svoje delo opravljati v skladu s svojo privatno prakso, ki jim javno funkcijo okrožnega zdravnika brez dvoma ovira.

Zdravstvene občine bi se brez dvoma mogle na en ali drug način popraviti tako, da bi odgovarjale duhu napisanih pravil, kar bi bil ogromen napredek sedanjemu stanju. Vendar bi imele še vedno to pomanjkljivost, da bi te bile več ali manj prisliljene organizacije, ki jih ljudstvo ne bi smatralo za svoje, ker jih ono ni zahtevalo in ker v njih ne sodeluje. Zdravstvene občine so potrebne, o tem ni nobenega dvoma in bodo še dolgo potrebne. Ali se ne morejo smatrati kot oblika za zdravstveno zaščito kmeta, ki bi nas popolnoma zadovoljila. Zdravstvene občine bodo morale obstojati kot take v krajih, kjer ljudstvo ni dovolj zrelo, kjer še ni uvidelo vse važnosti zdravstvenega napredka in potrebe zdravstvene zaščite, kjer torej ni zdravstvene zavesti.

Prednosti zdravstvenih zadrug

Zdravstvena zadruge je mnogo popolnejša oblika, h kateri moramo preiti, kjerkoli je mogoče, če hočemo dati ljudstvu odgovarjajočo zdravstveno zaščito. Zato je tudi v zakonu predvideno, da se zdravstveni zadrugi lahko poveri služba zdravstvene občine. In to je po našem mnenju najpopolnejše, kar more biti. V cel državi organizirane zdravstvene občine, in v krajih, kjer je ljudstvo najkulturnejše, zdravstveno najbolj zavedno, vrši službo take občine zdravstvena zadruge. Tako dobi prav tako tisti, ki je tako ubožni, da ne more plačati zadrugišnega deleža in rednega prispevka, brezplačno zdravniško pomoč in vso ostalo zdravniško zaščito kot tudi drugo prebivalstvo, ki je toliko premožno, da nima ubožnega spričevala, a zopet toliko siromašno, da je prisliljeno samo v težkih slučajih in navadno nepozno, iskati zdravniško pomoč, brez ozira na to, da se za ostale akcije, ki so za zdravstveno sanacijo našega podeželja toliko potrebne, nihče ne briga v potrebni meri poleg pasivnega zadržanja prebivalstva, kar bi se vse ob priliki prevzema zdravstvene službe po zdravstveni zadrugi temeljito spremenilo.

Zdravnik o zdravstveni zadrugi

Oglejmo si še položaj zdravnika v zdravstveni zadrugi. Zdravnik je tu vse. On mora biti, poleg tega da dobro razume svojo stroko, tudi organizator, zadrugar in predvsem kmetov prijatelj in svetovalec tudi v vseh drugih stvareh, ki smo jih navedli kot posamezne vrste delovanja zdravstvenih zadrug. Čeprav zadruge vodi odbor, je vendar zdravnik tisti, ki vse vodi; njegov položaj mora biti tak, kot je dobrega duhovnika na deželi v drugih organizacijah. On je povsod, njega vse vpraša za svet, povsod je prisoten, vsi ga poznajo. Dela veliko, čeprav materijelne koristi niso v skladu s tako obilnim delom, to je treba odkrito povedati. Zdravstveno zadrugištvu pa pripravlja zdravniškemu stanu nova mesta, nove načine udeleževanja, postavlja zdravnika v središče zdravstvenega in z njim zvezanega prosvetnega in gospodarskega dela na deželi.

Kakšno je gnotno stanje zadrugišnega zdravnika? Tudi to zavisi od števila članov. Dohodki se gibljejo povprečno med 2000—4000 Din poleg prostega stanovanja in kurjave. Zadrugišni zdravniki imajo svoj penzijski fond. Postavlja jih zveza ali podzveza.

Ce sedaj na kratko ponovimo, kakšne so koristi, ki jih nudi zdravstveno zadrugištvu, vidimo, da ono koristi kmetu, zdravniškemu stanu in je v skladu s pravilno in racionalno zdravstveno politiko.

I. Za kmeta: 1. približa mu zdravnika; 2. daje mu poceni zdravniško moč; 3. daje mu cenejša zdravila; 4. vso drugo socialno medicinsko zaščito; 5. pomaga mu pri gospodarstvu in gospodinjstvu.

II. Za zdravnika: 1. odpira nova zdravniška mesta in s tem manjša brezposelnost med zdravniki; 2. zdravnika približuje ljudstvu; 3. njegov ugled, ki se nahaja v nevarnem padcu, veča.

III. Za ljudske zdravstvene politike: 1. intenzificira zdravniško in socialno medicinsko službo; 2. pocenjuje stroške te službe ter jo varuje pred birokratizacijo; 3. priteguje ljudstvo k aktivnemu sodelovanju za zdravstveni napredek; 4. izvaja stvarno, moderno in uspešno zavarovanje kmetškega prebivalstva za primer bolezni.

Na koncu želim naglasiti še tole: Zdravstveno zadrugištvu bo v Sloveniji gotovo prodrlo. Od nas zavisi, ali bomo mi to izkoristili za zaposlitev naših zdravnikov, za ureditev naše organizacije ali pa bo šla ona svoja pota, na katere ne bomo mi imeli nobenega vpliva. Naši zdravniki, ki so v velikem delu na deželi doma, ki poleg tega tudi drugače gledajo na svoj poklic, so pri tem za to delo najbolj poklicani.

Zdravniki bi storili hudo napako, če z zdravstveno zadrugištvu mislijo in udeleževanjem ne bodo pomagali našemu kmetu, za katerega vsi vemo, da je zdravstveno zelo ogrožen. Dr. X.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 25. oktobra. 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30 Telovadba (15 minut za moške, 15 minut za ženske, vodi gosp. prof. Marjan Dobovšek). — 9 Čas, poročila, spored. — 9.15 Godbe na pihala (plošče). — 9.45 Verski govor (p. dr. Guško Rant). — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.30 Otroška ura: Miki jev god (Striček Matiček n. gosp. prof. Pavel Sivie). — 12 Koncert Radijskega orkestra. — 13 Čas, spored, obvestila. — 13.15 Kar želite, to dobite (plošče po željah naročnikov). — 17 Kmetijska ura: Kmet in kola (gosp. Ludovik Puš). — 17.20 Pesmi za zabavo, pesmi za ples. (Pevski kvintet Miki-Jazz). — 18 Striel — zvočna igra. Po povesti F. S. Pinčgarja priredil I. F. Igrajo člani radijske igr. družine. Vojstvo: Ivan Pen. gov. — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Vprašanje socialnega pokojninskega zavarovanja privatnih in trgovskih nameštencev v kraljevini Jugoslaviji. — 19.50 Slovenska ura: a) Odlomki iz R. Savinove opere »Matija Gubec«, b) Izraz narodne volje v slovenskih kmetijskih uporih (gosp. dr. K. Capuder). — 20.30 Operetni dneti. (Sodelujeta: gosp. Jean France in ga. Dragica Sokova s spremljevanjem radijskega orkestra). — 22 Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15 Ura plesne glasbe (Radio-Jazz).

Ponedeljek, 26. oktobra. 12.00: Operetni venčki (plošče — 12.15: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Slavnostni tenoristi (plošče) — 14.00: Vreme, poročila — 14.30: Zdravniška ura: O zraku (g. dr. Anton Breclj) — 15.30: Baletna godba iz op. »Faust« (na ploščah) — 16.40: Kulturna kronika: O prešakah (g. Ludvik Mrzel) — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Kulturni pokret Slovencev v letu 1848 (Rudolf Dostal), Ljubljana — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Narodne pesmi: Igra Kmetički trio, poje g. Svetozar Banovec — 21.00: Iz jugoslovanskih oper (Radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Za zabavo in za ples (Radijski jazz). — Podrobnejši spored prinaša tednik »Radio Ljubljana«.

Drugi programi

Nedelja, 25. oktobra. **Belgrad I.** 19.50 Prenos koncerta iz Novoga Sada. — 22.30 Radijski orkester. — **Zagreb:** 20 Zenski kvartet. — 20.30 Plošče. — 21 Zabavni večer. — 22.30 Plesna glasba. — **Trst-Milan:** 17 Orkestralni koncert. — 20.40 Igra. 21.30 Pihala. — 22.30 Plesna glasba. — **Rim-Bari:** 20.45 Opereta. — 22 Orkestralni koncert. — 23.15 Plesna glasba. — **Praga:** 19.05 Operetni revija. — 20.05 Igra. — 20.50 Orkestralni koncert. — 22.35 Kavarunška godba. — **Variava:** 20 Orgla. — 21.10 Vesel večer. — 22 Pester koncert. — 23 Plesne plošče. — **Berlin-Hamburg-Köln-Stuttgart:** 20 Plesni večer. — **Vratislava:** 20.10 Opera. — **Lipako:** 19.30 Verdijeva opera »Traviata«. — **Frankfurt:** 20 Operni večer. — **Bukarešta:** 20.15 Suprjeva opereta »Boccacio«.

Ponedeljek, 26. oktobra. **Belgrad I.** 19.50 Francoski koncert. — 21.10 Lalka, glasba. — 21.30 Narodne pesmi. — 22.20 Dueti. — **Belgrad II:** Jugoslovanska naravna bogastva. — **Zagreb:** 20 Orkestralni koncert. — 21.30 Lalka, glasba. — 22.30 Plesna glasba. — **Dunaj:** 20 Francoske narodne pesmi. — 20.30 Plošče. — 21 Prenos iz Solnograda. — 22.30 Zabavni koncert. — 23.45 Plesne plošče. — **Trst-Milan:** 17.15 Plesna glasba. — 20.40 Opereta, nato plesna glasba. — **Rim-Bari:** 17.15 Komorni koncert. — 20.40 Opera, nato plesna glasba. — **Praga:** 20.15 Lalka, glasba. — 20.40 Gledališki večer. — 22.15 Sonatni koncert. — **Variava:** 19.30 Salonska glasba. — 21 Veselica. — 22 Sinfonični orkester. — 23 Plesne plošče. — **Berlin:** 20.10 Kabaret. — **Hamburg:** 20.10 Beethoven-Brahma. — **Vratislava:** 20.10 Vojška godba. — **Frankfurt:** 20.10 Narodna glasba. — **Strasbourg:** 21.15 Pihala. — 22.10 Orgla. — 23.10 Gledališki večer.

Kupujemo stalno proti takojšnjemu plačilu rezan in okrogel

trdi les

sposoben za izvoz, kakor jelšo, jesen, javor, oreh itd. Sprejmejo se tudi sposobi in zanesljivi nakupovalci. — Ponudbe na trdko

Antolič & Comp.

Cellje, Cesta na grad št. 1. — Telefon 82.

Ako znate varčevati
Ako znate računati
Ako znate primerjati
Ako poznate blago

potem boste kupovali le v manufakturni trgovini

Kmečki Magacin, Ljubljana

Krekov trg št. 10. - (nasproti Mestnega doma.)

Mi Vas postrežemo z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Obiščite nas in prepričajte se?

Gostilna Kmetič

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

nudi strokovno na ražnju pečene piške, na žaru pripravljena jetra, ledvičke, svinjski kotlet, brizlice, čevapčice in ražnjice.

Domače krvavice in pečenice

Vaako eredo, soboto in nedeljo na ražnju pečena perutnina. — Točim izborna portugalka, Bermet, izbrana štajerska in dalmatinska vina ter izborna tursko kavo.

Se priporoča Mici Kmetič

Iščemo

2 gospoda za Ljubljano in okolico, ki imata dostop v patilazmožne družabne kroge v svrhu prodaje novozidlega nemškega književnega dela. Najboljša priložnost za trajen in dober zaslužek.

Dopise pod »Inozemska založna knjižarna« na ALOMA COMPANY d. o. o., Ljubljana.

Knezoškofijsko bogoslovje v Mariboru sporoča prežalostno vest, da je mnogočastiti gospod

dr. Jožef Somrek

bogoslovni profesor pastoralne teologije, knezoškofijski duhovni in konzistorijski svetovalec

po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti, dne 22. oktobra ob 11.45, v 66. letu starosti, v Smartnem pri Slovenjgradcu, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek, dne 26. oktobra ob pol 11 v Smartnem pri Slovenjgradcu.

Knezoškofijsko bogoslovje bo opravilo sv. mašo za dušo pokojnika v cerkvi sv. Alojzija v četrtek, dne 29. oktobra ob 8 zjutraj.

Molimo za pokoj njegove duše!

NAJINA DOBRA MAMA OZIROMA TAŠČA, GOSPA

HELENA PAVŠLAR

POSESTNICA

NAJU JE DANES ZA VEDNO ZAPUSTILA
POGREB DRAGE POKOJNICE BO V NEDELJO, DNE
25. OKTOBRA OB POL PETIH POPOLDNE IZ HIŠE ŽALOSTI
NA POKOPALIŠČE V KRANJU

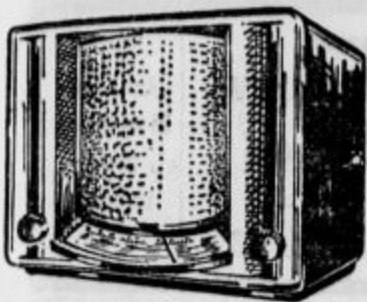
KRANJ, DNE 24. OKTOBRA 1936

TOMAŽ PAVŠLAR, SIN,
NADA PAVŠLAR ROJ. CVIRN, SINHAHA,
IN OSTALO SORODSTVO

Poizvedovanja

Glavnik (Ampuf) Puch sem izgubil med Žirovnico in Podbrzjem. — Proti nagradi vrniti mehaniku Kavčiču, Vite.

Najla se je usnjena olgarotna doza v petek zvečer v Uniohu na hotniku pred malo dvorano. Dobi se v trgovini H. Ničman, Kopitarjeva ulica 2.

Mesečno
odplačilo
samo
Din
193-

V4

SEDAJ MORE IMETI VSAKDO PRVOVRSTNI RADIO

Da omogočimo vsem nabavo radio aparata, dajemo v prodajo

NARODNI PREJEMNIK

Cist prejem vseh — tudi prekomorskih postaj

PHILIPS RADIO - Simfonijska serija - H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobel

Zastopnik
za prodajo posnemalnikov, brsparilnikov itd., lašsko. »Personas«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Služkinja
za vsa hišna dela — se sprejme k odraslim osebam v Celju, Aškerčeva ulica 4. (b)

Agilna mlajša prodajalka
ki je zmožna tudi voditi samostojno trgovino, se takoj sprejme. Potrebna kavelja 1000 Din. Frane Šmerkolj, Sv. Peter, Savinjska dolina. (b)

Služkinja
ki zna kuhati in opravljati hišna dela, se sprejme. Predstaviti se: Kocenova 11, Celje. (b)

Kovaški pomočnik
ki zna delati sekire in lopate, se sprejme. Juhant, Jarše 14, p. Lom. (b)

Mizar
agilen, energičen, vajen predvsem stavbnih del, dober kalkulac., v prvi vrsti pošten, samski, dobi trajno zaposlitev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kamniški delovodja« št. 15893. (b)

Dva čevljarska pomočnika
sprejemem takoj za stalno delo. Zupanič, Rudnik 96

Uradnika ali uradnico
v notarskih in odvetniških poslih dobro izveščanega, lašče takoj notarska pisarna v bližini Ljubljane. Pogoj: Primerna izobrazba, strojeplis na diktat, stenografija. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Friden in vesten« št. 15827. (b)

Dva čevljarska pomočnika
takoj sprejemem. Trček, Kozarje 118 pri Ljubljani.

Potnik
za povečane slike, podjeten in zmožen, se lašče na Slovenijo. — Ponudbe pod »Sijajna eksistenca« poslati upravi »Slovenca« Maribor. (b)

14letno dekle
z dežele se sprejme k otrokom. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1700. (b)

Kuharica
samostojna, z večletnimi spricvali, se sprejme v meščanski trgovski hiši. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 326/k. (b)

Pletilja
se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15733. (b)

Urarskega pomočnika
sprejemem. — Ponudbe pod »Pošten« št. 15704 upravi »Slovenca«. (b)

Vzgojiteljica
perfektna v nemščini in francosčini se lašče k trem otrokom v starosti 4 do 9 let. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljani« št. 15745. (b)

Dobra starejša kuharica
za 2 osebi se sprejme od 9. do 12. ure. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15823. (b)

Pletilja odda delo
na dom proti dobremu plačilu. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15753. (b)

Krojaškega pomočnika
za velika dela rabi takoj A. Gabrsek, Vevče št. 23, Polje pri Ljubljani. (b)

Čevljarskega pomočnika
sprejme Flah, Trbovlje 1, Retje 59. (b)

Mlado, zdravo dekle
se sprejme v Ljubljani za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Postena« št. 15823. (b)

II. kuhar — perfekten
se sprejme v restavraciji grand hotela »Union« v Ljubljani. Ponudbe s sliko in spricvali št. 31. oktobra. (b)

Dekle
starejša in zanesljiva se sprejme za kmetijska dela. Florjanska ul. 16, Ljubljana. (b)

2-3 čevljarske pomočnike
za zbita, mešana dela takoj sprejemem. — Kolničar Frane, Duplje 12. (b)

Čevljarskega pomočnika
za silvana dela sprejemem takoj. Mesto stalno. Zarnik Alfons, Gajeva 9. b

Hlapea in dekle
za kmečka dela sprejemem takoj. Zora, Vič št. 13.

Mlado dekle z dežele
pošteno in krčankano — sprejemem v stalno službo za prodajo sadja v veži. Miklošičeva cesta 14. (b)

Sprejme se kuharica
30 do 40 let stara, ki zna silvati in opravljati hišna dela. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kuharica« P 15905. (b)

Sprejemem služkinjo
pošteno, zanesljivo, h krščanskim mestni družini za vsa hišna dela in pomoč pri kuhi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15905. (b)

Službeiščejo
Dekle
22 let staro, z dve in polletno pisarniško prakso, vajeno nekoliko šivanja, strojnega, ročnega dela, trgovine in kuhanja — prosi iskreno primerne zaposlitve. Gre v trgovino, k šivilji ali v trafiko. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 14819.

Trgovski pomočnik
mešana stroka, dober prodajalec, lašče nameščanje. Gre en mesec brezplačno. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« Maribor pod »Pošten« št. 15735. (a)

Knjigovodja-poslovodja
(Mahrovec), zmožen slovensčine in nemščine z obrtno pravico, lašče primerne službo. Naslov pri Aloma Company, d. s. o. z., Ljubljana. (a)

Mesto inkasanta
ali silvno laščen. Sem lastnik hiše in zmožen kavcije. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« — okolica P 15759. (a)

Samostojni kolar
želi službo najraje pri kakšni firmi. Gre tudi kot družabnik ali kot pomočnik. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15704.

Dober organist
in pevovodja ter večletni občinski tajnik, samski, želi primerno službo. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15891. (a)

Starejša vdova
poštena, skrbna, dobra kuharica, želi priti k starejšemu gospodu za gospodinjstvo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1701. (a)

Kot blaginščarka,
pisarniška moč, vzgojiteljica ali samostojna gospodinja, z večletno prakso, z gospodinjstvom in trg. silo, laščen primerne službe za takoj. — Ponudbe pod »Zmožna« na oglasni oddelci »Slov.« 15815. a

Korespondentinja
perfektna nemška steno-grafinja, tudi samostojna slovenska dopisovalka — lašče službo. Naslov v upr. »Slovenca« št. 15831. (a)

Hlapee
vaje konj in silvine, želi službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gorenjsko« št. 15734. (a)

Denar
Denarne posle
vsake vrste izvršujem točno in kulantno. Interjevanje dolgov. — Inkaso menic. Posojila vseh vrst

Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12.
Telefon 38-10. — Priložite znamke. (d)

Dve vložni knjižici
Zadružne gospodar. banke v Ljubljani per 100.000 Din in 40.000 Din prodam proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Reka« št. 15648. (d)

Poravnave plačanje dolgov
posredovanje kreditov in gotovine
naložbe, kapitalske, zaščitne kreditne, davčne napovedi in vse druge trgovske gospodarske posle izvede in izvršuje zmožna oddaja koncesionirana

Trgovsko-gospodarske poslovalnice v Ljubljani
Cesta 29. oktobra (Bimaka cesta) št. 7.

Radio
Radio aparat
ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15894. (i)

Javna dražba
V Prevaljah, Mežiška dol., na sedežu vseh oblasti, na najpomembnejši točki, napredaj dne 24. novembra 1936 enonadstropna hiša s gostilno in trgovino. Lepi, veliki prostori, sobe za tuje in letoviščarje, velika, nova veranda za razne prireditve, lep vrt in gospodarsko poslopje. — Najlepša priložnost za podjetnega gostilničarja ali trgovca. Cenila vrednost 471.000 Din. Najmanjši ponudki 243.000 Din. Plačilni pogoji na sdrati telja jako ugodni. — Vsa pojasnila daje: Hranilnica in posojilnica v Prevaljah. (p)

Trinadstropna večja hiša
popolnoma nova, s vsem moder. komfortom opremljena, s šestimi trgovskimi lokali, v središču Ljubljane, takoj napredaj (ev. tudi polovica). Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 15750. (p)

Hiša
s sob. s večjim ali manjšim vrtom (stavbščem) — napredaj pri Stadionu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15698. (p)

Dvostanovanjska vila
lepa, nova modernizirana, se prazna, 5 minut od postaje Rače pri Mariboru, ugodno napredaj za ceno 38.000 Din. — Pojasnila daje: Magdalena Ivan, Rače 70. (p)

Priložnostni nakup!
Nova lesena vila s veliko kletjo in vrtom je v letoviščarskem kraju ugodno napredaj. Dopolne je poslati upravi »Slovenca« pod »Potrebno 15.000 — ostalo v obrokih« 15754.

Parcela in travnik
ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15833. (p)

Posestnikil
za svoje resne interese potrebujem različne hiše, vile, stavbne parcele in posestva. Prodajo izvršim v največji tajnosti. — Pristavec Franjo, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a. (p)

Posestvo
se takoj prodaja na zelo prometni točki, periferija mesta Ljubljane, zelo pripravnost za lesno trgovino, pekarijo, mizarstvo. Prevzame se dolgi pri mestni hranilnici Ljubljanski 140.000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« v Ljubljani pod »Ugodna prilika« št. 15831. (p)

Naprodaj
nova enonadstropna hiša s vrtom, v bližini lesene cerkve v Mostah. Moderno stanovanje. — Visokopriključna hiša na šmarčinski cesti s prevzemom večje hipoteke. — Josip Orazem, Predovičeva 5, Moste-Ljubljana.

Vila s štirimi stanovanji
stranskimi sobami, pritlikami in lepim vrtom napredaj na zelo lepem kraju v Ljubljani. Kupec prevzame lahko tudi del vknjižbe. — Naslov: Košir Frane, Lavričeva 13. (p)

Enodružinsko hišico
prodam na Ježici pri Ljubljani: 2 sobi, kuhinja, klet, vrt, pralnica, električna luč, vodovod, sončno. Cena 52.000 Din. Prevzem hipoteke 20.000 Din. — Informacije: Privšek Hinko, Buffel »Nana« Tyrševa c. 13. (p)

Hiše, vile, parcele,
posestva, kupuje in prodaja Realiteta pisarna, Ljubljana, Wolfova 1. p

All se hočete svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po različnih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledice revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam domače zdravljenje s pijačo
zdravilno, mokrsko kisline razkrajajoče, kmetno snovi in naravno sestavlja iz nekakega blagodejnega zdravilnega vreloca, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem. Pijate mi takoj in dobili boste iz svojih vseh držiav obstoječih skladišč poskusno sajeno s posušeno raspravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Ernst Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. H 303

Vajenci

15letni fant
bi se rad izučil tapetniške ali mehanične obrti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15892. (v)

15letno dekle
z dežele, zdravo, krepko, se želi izučiti pri modni krojačici. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Učenka« št. 15735. (v)

Učenca
za splošno vozno hčanje in tapetiranje sprejemem. Josip Gorupič, Novo mesto. (v)

Pekovskega vajenca
sprejme pekarna Vertnik, Ljubljana, Tyrševa c. 97.

Učenca za trgovino
s mešanim blagom lašče Pirkovič Marija, Velike Lašče. (v)

Vajenca
za mizarstvo obrt. krepkega (15 let star) ter pridnega in poštenega — sprejemem s vso oskrbo. Teodor Stupica, mizarstvo — St. Vid — Lukovica. (v)

Čevljarskega vajenca
sprejemem po dogovoru. — L. Mulej, Franciškanova ulica 8. (v)

14letni fant
močne postave lašče mesto vajenca mizar. obrt s oskrbo v hiši. Naslov v upr. »Slov.« št. 15831. v

Učenca
za specerijsko trgovino sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobrih staršev« št. 15895.

Učenca
iz poštene družine sprejemem boljša specerijska trgovina v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Specerija« 15889. (v)

Gospodična
stara 30 let, lepega obnašanja, z mešč. - šolsko izobrazbo želi primer. službo. Zna perfektno nemški, deloma slovenski in šilviti. Gre tudi k otrokom. Ponudbe pod »Solidna« 15703 upravi »Slovenca«. (a)

Posobice
pri boljši družini lašče izobrazbeno dekle s znanjem nemščine. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Natančna« št. 15692. (a)

Mlad mož
z lastnim kolecom, pošten, zanesljiv, sprejme vsako delo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15644. (a)

Absolventinja
Državne dvorazredne trgovske šole, želi primerno zaposlitve v pisarni ali kjerkoli. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« P 15778. (a)

Praktikanta
za lesno stroko, za nakup, prevzemanje in oddajanje lesa, po možnosti s trgovsko šolo in znanjem nemščine, sprejemem. Prednost imajo oni, ki so v tej stroki znani in imajo kaveljo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Knačko« Vesten« št. 15743. (a)

Radi pomanjkanja znanja
laščen mesto v boljši gostilni, najraje na deželi v okolici Ljubljane. Sprejemem tudi mesto servirke v boljši ali javni kuhinji. Poštena, stara 23 let, vajena gostilniških del. — Naslov poslati pošto ležeče Podlogar, Lesce. (a)

Tvrška A. & E. Skaberne

LJUBLJANA, javlja, da jemlje do preklica v račun sopet

hranilne knjižice
Mestne hranilnice, Ljubljane posojilnice.

Kmečko zaščito
vse posle, informacije, obračune in revizije za upnike in dolžnike,

znižbo dolgov
Vam strokovno zadovoljivo uredi Komercialna pisarna

Lojze Zajc,
Ljubljana, Gledališka ulica 7. (Za odgovor priložite znamke 5 Din.) (d)

Bančne, kreditne in denarne posle
kupoprodaje vrednostnih papirjev izposlujem najkulantneje takoj v gotovini.

AL. PLANINSEK,
Ljubljana — Beethovnova ul. 14/L — Telefon 35-10.

Vložne knjižice
Prve hrvatske štedionice prevzamem po dogovoru v račun pri nakupu manufakturnega blaga

Dolček & Marini
Maribor, Gosposka ul. 27

Hranilne vloge
članice Zadružne zveze prodaste najbolje za takojšnjo gotovino. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 13. Telef. 38-10. (d)

Vlogo do 25.000 Din
podeželske hranilnice, članice Zadružne zveze, kupijo proti mesečnemu plačilu 1000 Din. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Plačilo« št. 15872. (d)

Auto-motor

Osební auto
v dobrem stanju, znamke Chrysler — Plymouth, 4-5 sedežni, limuzina s 4 vrati, s veliko kaseto na kovčegu, primeren za taksi, prodaja poceni trvdka Viljem Brauns, tovarna barv, Celje — Kocenova ulica št. 4. (f)

Posestva
Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaja; če že ne v gotovini denarjem od kupca ti s knjižico (a)

Nova vila
v centru Savinjske doline, industrijski kraj, pripravna za vsako obrt ali zobotehnika, ugodno napredaj. Informacije: Jager, gostilna Na-Na, Celje. (p)

Lep vinograd
pri Sv. Urbanu pri Pristavi, ca. 3 orale s slatno trto nasajen, krasna lega, s zidano hišo, tri sobe, obokana vinska klet in drugo pritlikino, bo dne 11. XI. 1936 na sodni javni dražbi prodan. Natančnejše informacije pri sreskom sodišču v Šmarju pri Jelšah. (p)

Parcelo
v bližini nove III. gimnazije, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15890. (p)

Po 80 dinarjev meter
prodam parcelo v Trnovem, Staretova ulica 16.

Izrabite priliko!
Vlagatelj Kmetijske posojilnice Ljubljanske lahko kupijo za knjižice lepe stavbne parcele, ki imajo veliko bodočnost. Obrnite se na: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12

Prodaj

ali dam v najem posestvo pri Brezicah. — Ponudbe pod »Vinogradno« 15701 upravi »Slovenca«. (p)

Enonadstropno hišo
pripravno za trgovino ali trafiko, v Ljubljani, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15700. (p)

Dve posestvi
eno manjšo, drugo večjo, v Vel. Pireščah, blizu Zalca, napredaj. Cena po dogovoru. Josip Verdel, Vel. Pirešica p. Zalec. (p)

Vinogradniško posestvo
blizu železniške postaje kupim. Dopolni podružnici »Slovenca« Celje pod »Vinograde«. (p)

Posestvo prodam
za 25.000 Din pri kolo-dvoru v Mohorški vasi 43, Poljčane. (p)

Kupim hišo
v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe na upravo pod »Denar takoj« 15824. (p)

Vogalno parcelo
ob novi Linhartovi cesti prodam. — Naslov v upr. »Slov.« št. 15655. (p)

Hišo z vrtom
prodam v Cerkljah, Gorenjsko. Cena 20.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15645. (p)

Petstanovanjsko hišo
novo, v Ljubljani, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15654. (p)

Mr. RANOVEC
PLANINKA
Din 20' — 12' — 3'50

Novo trgovino

na Sv. Petra cesti št. 30 je otvorila znano solidna trrdka

F. I. Goričar

kjer bo imele specialne zaloge platnenega in bombažastega blaga, n. pr. platno, šifone, kontentino, flanela, prta, serviete, robce, namizne garniture, gradi za firmice, perje in puh, bombaž za odeje, nankin, volnene in prešite odeje, ter izgotovljeno moško, damsko, otroško in posteljno perilo, pletenine in trikotajo. Bogata izbira blaga za poročne opreme. Praktična darila za razne prilike. — V delo prevzamemo vse vrste perila in posteljnine, kompletne opreme za seveste, kar izgotovimo takoj po najnižjih cenah. Ob priliki nakupa vas vřudno vabimo v našo trgovino, kjer boste postreženi s prvovrstnim blagom po najnižjih cenah. Pri večjih odjemih primereu popust.

Stanovanja

ISCEJO:

Iščem stanovanje

dvoh manjših ali enovečje sobe s kuhinjo in pritiklinami v centru Mirja ali v začetku Rožne doline na 15. november ali 1. december. — Ponudbe s ceno pod: »Bres strok« št. 15885. upravi. (e)

Iščem eno- ali dvosobno stanovanje v sredini mesta. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Dve oeebi« št. 15915. (e)

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje

prtično, lepo, v centru, se odda s 1. novembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15898. (e)

Dvosobno stanovanje

takoj oddam: Strojice 123 (ob Tyrševi cesti). (e)

Stanovanje

trīsobno in dvosobno, s vesni pritiklinami, in majhen trgov. lokal ter gospodarsko poslopje, pripravo na obrtnika se odda takoj. — Informacije v knjigovodstvu Mešne hranilnice ljubljanske. e

Dvosobno stanovanje

se odda. Cerkevna ulica št. 21. (e)

Soba s kuhinjo

oddam. Gundolje 24, p. št. Vid n. Ljublj. (e)

Dvosobno stanovanje

krasno, 1. nadstropje, oddam v Posavskega ulici 13, pri Stadionu. (e)

Dvosobno stanovanje

podprtično, oddam s novembrom. Vprašati: Be- lijska ul. 38. Siska, visokoprtiličje. (e)

Upokojeni - stanovanja!

po dve sobi, s pritiklinami, na Bledu, v villi po 300 in 250 Din oddam. — Resman, Ljubljana, Florijanska ul. 32. (e)

Dvoje stanovanj

eno- in dvosobno, prostorni, odda takoj Tribuš na Glincah, Tržaška c. 6, telefon 26-05. (e)

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo in pritiklinami oddam za 1. november. — Pügnjerjeva ul. 8/L. (e)

Štirisobno stanovanje

komfortno, s kopalnico - se odda za 1. februar v Dalmatinovi ulici. Naslov pri Aloma Company, d. z. o. s., Ljubljana, Aleksandrova c. 2/L. (e)

Trisobno stanovanje

komfortno, se odda v Trdinovi ulici za 1. november ali posneje. Naslov pri Aloma Company, d. z. o. s., Ljubljana, Aleksandrova 2/L. (e)

Enosobno stanovanje

oddam takoj. Vodovodna cesta 77. (e)

Stanovanje

dveh sob, kabineta, verande in pritiklin oddam pod Rožnikom. — Istotam oddam

sobo z majhno kuhinjo.

— Polzve se: Rozman. Dvorni trg 3 (poleg univerze). (e)

Komfortno stanovanje

treh sob takoj oddam. — Mirko Slapar, Ljubljana VII, bufet, vis-a-vis pivovarne »Unions«. (e)

Enosobno stanovanje

oddam. Rudnik 93 — pri Ljubljani. (e)

V centru

oddam stanovanje starih zelo velikih sob s balkonom na 1000 dinarjev, in dvosobno stanovanje s pritiklinami za 500 dinarjev. Poizvedbe pri hišniku Kriševniška 11, od 11. do 12. ure. (e)

Enosobno stanovanje

s kabineto se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15882. (e)

Vnajem

ISCEJO:

Pekarno

iščem v najem kje na Stajerskem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15705. (m)

Vpeljano mlekarno

vzajem v najem. Ponudbe na oglas. odd. »Slov.« pod »Mlekarne« 15787. m

Pisarno in suho skladišče

sredi mesta iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Rabim takoj« 15888. (m)

ODDAJO:

Prekajevalnica

v prometnem kraju, se odda s moder. strojem v najem. Ponudbe pod »Prekajevalnica« podružnici »Slovenca« Celje. (n)

Trgovski lokal

v okolici Maribora se odda v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1701. (n)

Trgovino

s sadjem in živili takoj oddam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« P 15781. (n)

V lepem kraju

na Gorenjskem se odda za daljšo dobo milin v najem. Najemnina po dogovoru. Interesentom v tej stroki se nudi stalen zaslužek. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Milin« št. 15795. (n)

Novo dvorišeno lopo

prapravno za delavnico, shrambo in silnico, nadelje v podprtiličju enosobno stanovanje, poceni oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15834. n

Delavnice

veliko, suho in svetlo, za čisto in mirno obrt proti niski najemnini takoj oddam, po želji poleg tudi stanovanja. Naslov pove »Slov.« št. 15839. (n)

Obrt mešane trgovine

in steklarstvo dam v najem. Pod »Obrt« št. 15867 upravi »Slov.« (n)

Gostilno v najem

ali na račun se odda v ljubljanski okolici. Poizvedbe se: Bracar, Kolodvorska ulica 35. (n)

SOBE

ISCEJO:

Večje društveno sobo

za čitalnico, v centru mesta, takoj potrebujemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »230« 15601. (s)

ODDAJO:

Prazno sobo

s posebnim vvhodom oddam. Bolgarska ulica 24/L. (e)

Gospodu oddam sobo

s vso oskrbo, souporabo kopalnice in centralno kurjavo. Severni del. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15721. (e)

Za pisarno oddam

(dve manjši sobi) v prtiličju Dalmatinove 11. (s)

Oddam lepo opremlj. sobo

solidnemu gospodu. Rea- ljeva cesta 16/p. (s)

Sončno sobo

s oskrbo ali brez oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15818. (s)

Prazno sobo

takoj oddam boljši osebi. Slapničarjeva ulica št. 7. Udmat. (s)

Lepo sobo

opremljeno, oddam s hrano ali brez. Perc, Strelška ulica 10-I. (s)

Soba

oddam solidni osebi, poseben vvhod, s hrano. Sv. Petra c. 27-I. (s)

Lepa soba

s posebnim vvhodom, v sredini mesta, se odda boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15864. (s)

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom s ali brez oskrbe oddam za november v bližini obeh beigradskih šol. Elinsple- lerjeva ul. 17/L. (s)

Prazna soba

v centru se odda s 1. decembrom. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna oseba« št. 15911. (s)

Lepo samsko stanovanje

s kopalnico in ostalim komfortom, v centru mesta, oddam samo mirni osebi. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sončna lega« št. 15908. (s)

Obrt

Poceni izdeluje pohištvo

od navadne do najfin- nejše moderne izdelave. Oprema trgovin in gostilniških sob po last- nih načrtih. Special- na delavnica za popra- vila antičnega po- hištva vseh slogov. Zadoštuje dopolnica in Vas obiščemo. Mizarstvo

Venturini Ludvik

Urščev stradan št. 50, ob Ižanski cesti, Ljubljana.

Pozor!

Za slikarstvo in plekar- stvo se priporoča Mokovšek, Sv. Petra ce- sta 43. Nizke cene, delo zaključeno. (t)

Objave

Javna

zahvala!

Podpisana se tem potom kar najtopleje zahvalju- jem specialistu dr. Topla- ku za neprecenljivo po- štrvovnost in veliko skrb za ohranitev življenja me- ni in mojemu sinčku ob priliki težkega operacijskega poroda. Velika zahvala tudi diplom. babici g. Lah za prvo pomoč in vestno negovanje. — Oba vsakomur in ob vsakem primeru najtopleje pripo- ročam.

Marica Molan, Maribor

Izjava!

Podpisani izjavljam, da g. Luznar Frana, dimn. pomočnik, ml od 1. 9. 1936 nič več v službi pri meni in zato tudi nima pravice kasirati. Pogodba je bila razveljavljena s 1. 9. 1936. — Vohine Ivan, dimnikar- stvo, Celovška c. št. 73, Ljubljana VII. (e)

Prekile

Podpisani Zupan Frana, Javornik, obžalujem in prekleujem nedostojno vedenje in šalitve nasproti Ani Bertoneelj na Jesenicah, storjene dne 20. sept. 1936 v gostilni Mulej na Potokih. — Jesenica, 20. oktobra 1936. — Zupan Frana. (e)

Opozorilo.

Opozarjava, da nista po- oblastila nikogar za po- biranje klobukov v po- pravilo. Pobiraleci, kateri se izdajajo za najšne po- nika, so navadni siepar- ji, ki jih naznanite ob- lastem. — Flerin Franc, klobučar, Domfale, in Skok Anton, klobučar, Rodica. (e)

Zenitbe

40 letna

40.000 Din, pridna, vzor- na, poroči značajnega go- spoda uradnika ali bolj- šega vpeljanega obrtnika. Dopise upravi »Slovenca« pod »Dobroerčene« 15755.

Glasba

MEINEL-HEROLD 221
NORRICE GIBSIL MARBOR n 102

MUZIKA LJUBLJANA

Prodaja klavirje, muzikalične instrumente, strune, glasbi- ne potrebščine. Popravila in uglašnje vsa glasbila stro- kovnjaško in najceneje.

Razno

Cenjenim gostom sporo- čamo, da smo danes za- čeli točiti prvovrstna dal- matinska vina

liter po 9 Din v na novo preurejenem salonu

Točili bom tudi prvovrst- na dolenska in stajer- ska vina. Vsako soboto in nedeljo imam tudi do- mače koljne. Za cenjeni obisk se priporoča gostil- ničar Franc Rozman »Pri Jernejcu«, Sv. Petra c. 85.

Informacije

za ureditev vojaških na- dev: Informacijski savod, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/L. (r)

Pletiljstvo

zdrušeno s galanterije in trafiko, zelo dobro vpe- ljano, v mestu, se zaradi družinskih razmer prod. Ponudbe upravi »Sloven- ca« pod šifro »Priložnost« št. 15910. (n)

prepis biro

prepisanje - razmnoževanje - prevajanje

LJUBLJANA Šelenburgova 7/L.

Davčne pritožbe

zoper pridobitno, sgra- darino itd.: Davčna po- slovalnica, Ljubljana, Še- lenburgova ulica 7/L. (r)

Priznana fine krvavice,

pečenice, dobra vina, mošt, črno vino liter po 8 Din, nudi gostilna Mül- ler, Siska. (r)

Pouk

Iščem inštruktorja

— k nižješolcu. — Plačam nekaj v gotovini, brezplačno stanovanje in delna hrana v hiši. Po- nudbe upravi »Slovenca« pod »Fin in miren zna- čaj« št. 15738. (u)

Inštruktor-pedagog

za pouk predmetov me- ščanske šole se sprejme. Soba na razpolago. Na- slov v upravi »Slovenca« pod št. 15727. (u)

Visokošolska inštruira

vse predmete nižje gim- nazije. Uspeh zajamčen. Ponudbe pod: »Honorar nizek« št. 15830. (u)

English lessons

and courses Miss Farler, Dvorčakova ul. 3/III. u

Akademik

poceni inštruira vse gim- nazijske predmete (tudi za stanovanje). Ponudbe upravi »Slov.« pod: »In- struktor« št. 15848. (u)

Petošolec

188e inštrukcije za 1—3 razred srednjih šol. Po- nudbe upravi »Slov.« pod »Dijak« št. 15886. (u)

Zivali

Mladiče prepeličarjev

kratkodlakih nemških čis- tokrvne pasme, 4 mese- ce stare, ima oddati po primerni ceni Hönigmann Ivan, nadučitelj v p. Lo- če pri Poljčanah. (j)

Kupimo

Slov. predvojne knjige

predvsem drame, pesmi, povesti in romane, kupim. Ponudbe upravi »Sloven- ca« pod P/15497. (k)

Velika izbira!

Prvovrstna kvaliteta!

Nizke cene!

Novo otvorjeni salon damskih klobukov „OREL“ Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Izvolite si ogledati moje izložbe!

Coetličarna „Split“ Frančiškanska ulica 5

nudi cenj. občinstvu za Vse svete lepe krizanteme, različne vence in aranžmaje za okras grobov i. t. d., po najnižjih cenah. Priporoča se najtopleje

J. Benedik

TRGOVCI

IN VEČJI ODJEMALCI

zahtevajte ponudbo in vzorce za zimskosportno blago domačega ročnega dela, kakor smuči, okove, stremena, palice i. t. d. pri

F. Šušteršič, Vrhnika

GLAVNA ZALOGA

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc

kupujem po najvišjih dnevnih cenah.

A. KAJFEZ

urar

Ljubljana, Miklošičeva 14

Slovenski pravnik

letnik 3, 12, 19 in 21 — kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Prav- niki« št. 15222. (k)

Narodno Enciklopedijo

Stanojevičev (izdajo v latinici), kupimo. Ponud- be pod »Enciklopedija« št. 15779 upravi »Slovenca«.

Kupim Berkel tehtnico

dobro ohranjeno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15917. (k)

Suhe gobe

fišol cipre, Koka, zelen- ček - nudite takoj trrdki A. Nachbar, Radeče. (k)

Pred nakupom pri krošnjarijih si ogledajte zalogo in ceno blaga pri TRPINU

Maribor, Vetrinjska št. 15

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta

Posebno priporočljivo!

Hofmanova „Raz'aga sv. rožnega venca“ s priporočilom škoia Barage

Mehko vezana Din 10'— v platno vezana Din 15'—

Sv. Terezija, Deteta Jezusa, čudodelka naših dni

Mehko vezana Din 15'— v platno vezana Din 20'—

H. NIČMAN, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Po volji Vsemogočnega nas je danes ob pol 9 zjutraj v 88. letu starosti, previdena s svetim zakramentom za umirajoče, zapustila naša predobra mama in stara mama, gospa

Julijana Cukala roj. Sovinek

trgovka in posestnica

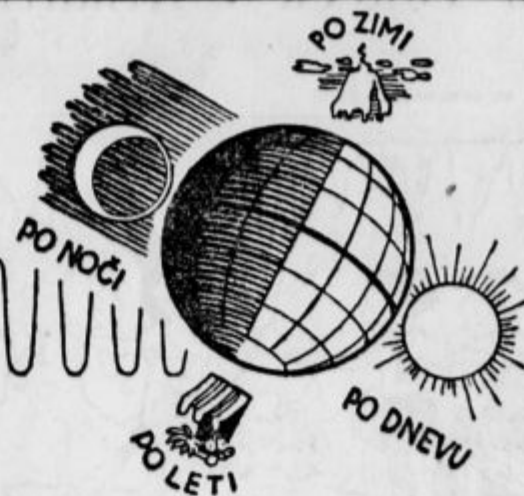
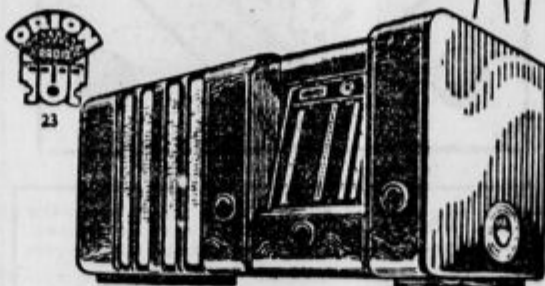
Sveta maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 26. oktobra ob 10 dopoldne v župni cerkvi na Gomilskem, nakar bomo drago mamu položili na farnem pokopališču v družinski grob k zad- njemu počitku.

Gomilsko, dne 24. oktobra 1936.

Dr. Fran Ks. Cukala, stolni dekan v Mariboru, Maks Cukala, trgovec in posestnik pri Sv. Juriju ob Taboru, sinova; Amalija Loger roj. Cukala, veleposestnica in hotelirka v Hrastniku, hčerka. Vsi vnuki in vnukinje.

ORION 55

- Neprekosljiv v sprejemu, zvoku in izdeljavi
- Push-pull super z 4 valovnimi območji
- »Magično oko«
- Velik »High fidelity« zvočnik z eksponencijsko membrano.
- 7 vatov izhodne energije, dovolj glasen tudi za velike dvorane
- Sprejem kratkih valov popolnoma brez mikrofonijske, tudi pri največji jakosti
- Nova TUNGSRAM trioda-heksoda in patentirani oscilator-kondenzator varuje apsolutno konstantnost sprejema
- Dovršen sprejem kratkih valov: Vse postaje sveta od 15,5—56 m v zvočniku prav tako glase kakor lokalna postaja
- Dvojno delovanje izenačenje fadanga, enakomerna občutljivost
- Prodaja tudi na dolgoročno odplačila

ORION RADIO

RADIO, r. z. z. o. z., Ljubljana;

RADIOVAL, Ljubljana - Celje;

Josip WIPPLINGER, Maribor

M. Krašovec, Jesenice - I. Guček, Hrastnik - J. Klenovšek, Trbovlje - St. Engelsberger, Tržič - J. Ogrizek, Novo mesto - Janez Nemec, Murska Sobota

Damske plašče za jesen in zimo

modne in športne, s kožuho ali brez, v cenah od Din 240—do 580—v veliki izbiri nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 29

Plašče izdelujemo tudi po meri!

Prodamo

Nagrobne sveče
lepe in poceni dobite pri
OROBLAVU DOLENCU v
Wolfarji ulici 10. (1)

Cviček

pravi, dolenski, dobite v
Centralni vinarni
v Ljubljani.

VATA

v tablah in za odeje vedno
v zalogi. Zahtevajte vzorce
in cenik. — **ARBEITER,**
Maribor, Dravska štev. 15

Kislo zelje, repo

in sarm, prvovrstno, po
brezkonkurenčni ceni do-
bavljam vsako množino
Homan, Ljubljana, Sv.
Petra c. 81, tel. 35-39. (1)

Iskate suknjiče

od Din 420—do 580—

dobite pri
Fr. Zalokar
Mengeš 41

Mizarji!

Okovje za stavbe in po-
hištvo, klet itd., izberete
najceneje tudi na hranil-
ne knjižice pri

»Jeklo«
Ljubljana, Stari trg.

Smokve

dalmatinske nove

(tudi za žganjekuho)
zopet na zalogi. Najcene-
je — kakor vedno — pri
M. STELE & I. PIELICK
LJUBLJANA
Pogačarjev trg (v knego-
škofijski palači).

Trtni cepiči

petih čudes grozja

• (Muscat I. Oliver, Muscat
kraljica vinogradov, Muscat
supr. Mathias Jovana, Kral-
jica Jelisaveta in Bernat Jo-
van) kakor tudi drugih 100
raznih namiselnih in vinakih
vrst. — **Najplemenitejša**
sadje. Vse sajane vrste.
• Navodila za sajenje, opis
in glavni poudari katalog
posiljemo brezplačno.
Akad. dipl. višji vrtnar

Hiršl Vladislav

i drugovi
Velika trnje - in sadjarja
SUBOTICA
Pottanski preč. 26. Telefon 66

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala, kupite
najbolj ugodno pri Josipu
Janko, urarju v Kamni-
ku, Sutra, nasproti farne
cerkve. (1)

Ovčji sir

s Cincar planine, prvo-
vrstni, hlebi po 1—3 kg
prodaja po 18 Din za 1 kg
franko banovinska stočna
stanica Livno, Primorska
banovina. (1)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13.
Ugoden nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za pre-
vieke pohištva.

Prvovrstni

Stanovski premog
(jak 5000 kalorij, brez
šindre in smradu) do-
stavljam na dom vsako
količino.

100 kg od 32 Din
Maribor
Kopališka ulica 10

Telefon 27-14, nasproti
mestnega kopališča.

Jabolka in hruške

la blago, sirske sorte,
skrbno odbrane, na za-
logi po zmernih cenah. Og-
ledite si »Sadno raz-
stavo« pri Kmetijski dru-
bi v Ljubljani, Novi trg.

Hubertuse

nepremojstva 250 Din, in
vsa obdobja po neverjet-
no nizkih cenah si naba-
vite pri Preskerju, Sv. Pe-
tra cesta 14. (1)

Jajca

štajerska, prodaja po naj-
nižji ceni Baloh, Kolo-
dvorska 18, dvorišče. (1)

Trtel

Velika izbira enoletnih
cepljenk raznih sort po
dnevnih cenah. Drevesni-
ca Kmetijske družbe v
Ljubljani, Novi trg 3. (1)

Sadno drevje

za jesensko saditev v ve-
liki izbiri. Zahtevajte
cenik! Drevesnica
Kmetijske družbe v Ljub-
ljani, Novi trg 3. (1)

Perutnina, med, jajca

vedno na zalogi po zmernih
cenah. Trgovina Kme-
tijske družbe v Ljubljani,
Igriška ulica 3 (za dra-
mo), telefon 27-55. (1)

Lepo presejano črno prst

za grobove prodam poceni
vzako množino. Zaje Jer-
nej, Tacen 39 pod Šmarno
goro. (1)

Šivalni stroj

pogrešljiv, nemški fabri-
kat, z okroglim oliniškom
kateri tudi šitka, se po-
ceni prodaja. — Nova trgo-
vina, Tyrševa c. 26. (1)

Peči

za centralno kurjavo na
toplo vodo, rabljene, po-
ceni prodaja. — Nova trgo-
vina, Tyrševa c. 26. (1)

MODNO

VOLENO
BLAGO

za damske obleke
in plašče
SVILA IN VSE
DRUGO BLAGO

Velika izbira,
nizke cene!

R. MIKLAUC

»pri škofu«
LJUBLJANA

Lingarjeva ulica
Medarska ulica
Pred škofijo

Novo kopalno banjo

prodam. Vošnjakova uli-
ca št. 6. (1)

Stalna vodna moč

z velikim zemljiščem bli-
zu kolodvora Domžale -
napredaj. Pojasnila se do-
be v pisarni dr. Josipa
Voršiča, Ljubljana. (1)

Mesarjem in trgovcem

nudim po najnižji ceni
žive in zaklane, očistene
gojene piščance, kokoši,
purane, mastne in debele
goske in race. — Isšem
marijivega zastopnika.
Penzes, Martinci. (1)

Perutnino

zaklano, očisteno, pro-
dam. Cena za kg 13 Din
franco vsaka postaja po
povzetju najmanj 25 kg.
L. Nousak, Bos. Dubica.

PREMOG

KARBOPAKETH
DRVA, KOKS sodi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 3.

Orehova jedra

od 5 kg naprej franco
16 Din, letošnje orehe
50 kg 240 Din franco
vozna razpošilja: De-
zider Goldgruber, Grača-
nica, Vrbska banovina.

Buteljsko vino

1908, 1917, 1921, 1922 —
loco engros 10 Din. De-
kanjski urad Sv. Andraž
v Halozah. (1)

Sveže najfinejše norveško

ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Razne knjige

izredno lepe izdaje, zgo-
dovinske, slovenski, nem-
ški klasiki, kritična iz-
daja sv. pisma, rarite,
unika, beletristika itd., se
prav poceni prodajo. In-
formacije: Realiteta pi-
sarna, Ljubljana, Wolfo-
va ulica 1. (1)

Prek in dira

ugodno napredaj. — Kon-
gresni trg 14, dvorišče.

Predobno steno

z ogledalom, okroglo mi-
zico, 3 stole in klop, pro-
dam. Ogledati: Trnovo,
Opekarska c. 22. (1)

Underwood pisalni stroj

in National registrir-bla-
gajno, dobro ohranjeno,
poceni prodam. — Simandl,
Kolodvorska ul. 11, Ljub-
ljana. (1)

Gospodinje

5 do 6 Din Vas stane
1 kg domačega pralnega
mila, če ga kuhate z mil-
nim ekstraktom »RUHA«
po najnovejšem navodilu,
ki ga dobite brezplačno.

— v drogeriji R. HAF-
NER, LJUBLJANA VII.,
Celovška cesta 61.
Tel. 35-65 Tel. 35-65

Češnjevo spalnico

poceni prodaja Leopold Pre-
vodnik, Stara Loka, pošta
Škofja Loka. (8)

Češnjeva spalnica

ceno napredaj. — Mrhar,
Stanežič, St. Vid. (8)

Gospoko sobo

(Herrenzimmer) moderno
- ugodno prodaja A. B. C.,
Ljubljana, Medvedova 8,
telefon 24-44 (poleg go-
kolodvora). (8)

Pohištvo

moderno - velika izbira -
po najnižjih cenah. An-
driev, Komenskega ulica
št. 24. (8)

Varilni aparat

avtogenični, tip, da se ob-
enem rabi tudi za raz-
svetljavo, napredaj. Ma-
tija Terlep, Ljubljana 7,
Šiška. (1)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znizanih cenah pri trvdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Zidovska ul. in Stari trg

Gospodinje — Obrtniki

Popolna odprodaja posode,
orodja, stidilnikov i. t. d. iz
skladišča po zelo nizkih ce-
nah pri

Stanko Florjančič, teleznika,
Reuljeva 3 — nasproti Medi-
kanki (Vhod skozi dvorišče)

Register blagajna

ugodno napredaj. Naslov
póve uprava »Slovenca«
pod št. 15695. (1)

Stroji, šivalni

»Singer«, »Pfaff«, ženski,
krojarski in čevljarski, po
izvanredno nizkih cenah
napredaj pri »Promete«
(nasproti križanske cer-
kve).

POZOR!

Prepričajte se in boste
videli, da kupite vse vrste
zimskega manufakturnega
in modnega blaga naj-
boljše vrste samo.

»Pri Zvonu«

manufakturna in modna
trgovina

I. Strojanshek

Ljubljana
Pred škofijo št. 21,
poleg magistrata
(rotovža)

Kredenco za jedilnico

zelo lepo in masivno, z
veliko marmorno ploščo
prodam. Miklošičeva ce-
sta 14, trafika. (1)

Šiški mesni izdelki

se dobijo pri Josipini Ja-
nežič, Poljanska cesta 3.
Vhod skozi mlekarino. (1)

[Pohištvo]

Češnjevo spalnico

poceni prodaja Leopold Pre-
vodnik, Stara Loka, pošta
Škofja Loka. (8)

Češnjeva spalnica

ceno napredaj. — Mrhar,
Stanežič, St. Vid. (8)

Gospoko sobo

(Herrenzimmer) moderno
- ugodno prodaja A. B. C.,
Ljubljana, Medvedova 8,
telefon 24-44 (poleg go-
kolodvora). (8)

Pohištvo

moderno - velika izbira -
po najnižjih cenah. An-
driev, Komenskega ulica
št. 24. (8)

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

TVORIL SEM

CARINSKO POSREDNIŠTVO

na Smartinski cesti
v znani Mencingerjevi hiši.

Vse v to svrhu spadajoče posle bom opravljal hitro,
točno in solidno. Informacije glede carinjenja dajem
radevolje brezplačno. Cenjene interese prosim,
naj se obračajo neposredno name.

BRAJAN IVAN, bivši carinski kontrolor.

Tinček in Tonček v Atlantidi

191.

Dečki se seznani.

»Nikar se ne bojta!« je zaklical Tinček. »Saj nismo tako hudobni, kot smo videti.«
Tonček pa je rekel:
»Pozdravljena, angelčka! Dajta nama kaj lepega povedati, nemara naju spreobrnete. Tudi midva bi rada postala angelčka.«
»Motiš se, dečko,« odgovori prvi fantek s perotnicami.
»Nisva angela. Vprašaj najino mamo, pa boš izvedel nekaj čisto drugega.«

Med tem pogovorom se je vrnil še drugi deček s perotnicami. Sprevidel je, da tuji nimajo slabih namenov.
»Tako, zdaj smo pa vsi skupaj!« je rekel in prijazno stisnil Tinčku in Tončku roko.

Potrta v dno duše javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je danes nenadno za vedno zapustila naša ljubljena žena, mamica in sestra, gospa

Vida Mehle

roj. Košiček

hišna posestnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 25. oktobra 1936 ob štirih popoldne iz hiše žalosti Florijanska ulica 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. oktobra 1936.

Neutolažljivi:

Soproj Janko s hčerko Vido, in brata Ivan in Jože.

Za usnje in vse čevljarake potrebščine dalje jesen veliko izbira kruponov, boksa, laka, ševroa, košic za rokavice Vam nudi po najnižji ceni

Franc Erjavec, založba usnja
Ljubljana, Stari trg št. 18

Damske torbice, aktovke, nahrbtniki, kovčke in ženske torbice stalno v zalogi.

RADI OPUSTITVE

konfekcijskega oddelka
odprodamo izgotovljene

damske plašče

zelo pod ceno

Dolček & Marini, Maribor, Gosposka ul. 27

Iščemo dobavitelja

za smučke in sanke

Ponudbe pod »Lastni izdelek«
upravi »Slovenca« — Maribor

ZA BOŽIČ 1936!

WEKA MARIBOR 15

TO PLE
puknate odeje
volnene odeje
vata odeje
Tkanine
za odeje!

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd.
kupišejo po najvišjih dnevnih cenah
Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana

POLŽE

odprte in zaprte
(zimске)

kupiše in prevzema, v manjši in večji množini, v vsakem času

Bernard Schapira
Zagreb, Petrinjska ulica 2/II

LAKO STARTANJE

SIGURNA VOŽNJA

novi

Mobiloil

ARCTIC

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC

Dam v najem ali vzamem družabnika

za ustanovitev rentabilnega podjetja. Imam vodno turbino 40 konj, stalna vodna moč. Poslopje 25 x 10 m. Skladišče 30 x 10 m. 14.000 m² sveta. V bližini kolodvora.

Ponudbe na upravo Slovenca pod »Bodočnost« 15 757.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

dobite vsa pojasnila glede inseratov!

Tam lahko plačate tudi naročnino za »Slovenca«

Zahvala

Vsem, ki so spremili na zadnji poti v tako obilnem številu mojo iskreno ljubljeno soprogo, skrbno mamico, sestro, hčerko in svakinjo, gospe

Ano Modic roj. Markoli

in ki so darovali cvetje ter nam bili v tolažbo, se najiskrenejše zahvaljujem.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 26. oktobra t. l. ob pol šestih zjutraj v župni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1936.

Zalujoči soprog in otroka.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD PAULINA

kjer kupite vse: blago, krzno, podlogo in najboljše krojaško delo iz prve roke, zato najceneje.
Konfekcija PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg števil. 5

Alja Rahmanova:

89

Tovarna novega človeka

Roman.

Tedaj je zazvonil telefon. Ravnatelj je grozil in rotal in šele v poslednji minuti se je Nina Aleksandrovna odločila za nastop. Prišla je seveda prepozno, se v naglici slabo našminkala in obleka se ji ni dobro prilegala; počutila se je zbita in je pela brez znanosti. Občinstvo je čutilo, da nekaj ni v redu, in jo je odklonilo. njo, ki jo je po navadi tako slavilo. »Čudno,« si je mislila, ko je stala še na odru, »dokler nisem vedela, kaj je ljubezen, sem pela o njej tako, da so bili vsi navdušeni; sedaj pa, ko moje srce krvavi v lastni ljubezni, ne morem s svojo igro ogreti nobenega človeka!« In čutila je, da ji je njena ljubezen ugrabila nadarjenost in da tava proti robu prepada ...

»Golobica moja,« ji je rekel ravnatelj po predstavi, »kaj je pa z vami? Saj vendar izpodkopavate svoj sloves, če tako igrate! Gotovo ste preutrujeni od dela! — Vzemite si kratko in malo dva tedna bolezenskega dopusta in stvar bo zopet v redu!«

Nina Aleksandrovna je ubogala ravnateljev nasvet, toda bilo je le še slabše, in kar je bilo zanjo najstrašnejše — čisto točno je čutila, da je postala svojemu možu sedaj, ko jo je imel ves dan pred očmi, docela zoprna. Ves ta čas je ni niti enkrat poljubila. Zato je bila vesela, da je šel njen dopust zopet h kraju, poleg tega pa je morala delati, ker njen mož ni več hotel pogrešati izbranih jedi, s katerimi ga je razvadila. Saj je bila pripravljena storiti vse, samo da bi ostal pri njej! Ona, ki je

bila navajena, da so njeni častilci sprejeli vsako njeno besedo kot razodetje, je šla v svojem ponižanju tako daleč, da je že davno prej natančno premislila vsak razgovor, ki ga je hotela imeti s svojim možem, in je silno vneto zbirala snov, ki bi ga mogla zanimati. Z žalostjo in obupom je brala pesmi, ki jih je našla v njegovi beležnici; iz njih je govorila strastna ljubezen in toplota. On je torej vresnici ljubil, bilo je toliko žensk, ki so ga mogle vžgati! Zakaj je bil le do nje tako strašno mrzel, tako obupno nebržen? Zakaj je ostal le do nje tako zaprt, tako nepristopen, medtem ko je ona izgovarala v hrepenenju po tem, da bi mu po končanih predstavah, obiskih in vajah izlila svoje srce, da bi mu govorila o vsem? Zakaj je bil notranje še vedno tako daleč od nje kot tistega prvega dne, ko ga je videla sedeti na klopi in vrteti v rokah uveli list? Kaj pa ga sploh veže nanjo? Zakaj je že davno ni zapustil? Ali ga res le obleka in dobra jed veže nanjo? Kako grozno je, če človek za takšno ljubezen ne najde nič drugega kot mrzlo preračunatost! Najbolj pa se je čudila Nina Aleksandrovna temu, da je ostal popolnoma nebržen celo do njenega petja, ki je vendar vse druge tako navduševalo.

Ko ga je nekoč vprašala: »Boris, ali ti moje petje res nič ne ugaja?« je zevaje odgovoril, ne da bi pogledal od časopisa:

»S tvojim petjem je tako kakor z jedjo — če človek vidi, kako jo pripravljajo, ga mine apetit! In jaz vendar vsak dan dovolj poslušam, kako se vadiš!«

Ko je Nina Aleksandrovna nekoč zopet sedela pred ogledalom in opazovala svoj obraz — zdelo se ji je, da opaža sledove bližajoče se starosti — je stopila k njej služkinja in tiho rekla:

»Nina Aleksandrovna, stopite vendar rajši k vedeževalki Nastji, preden se tako uničite z žalovanjem!«

»H komu? K vedeževalki Nastji, praviš?« je vprašala Nina Aleksandrovna začudena.

»Da, k njej, ona bo že tako naredila, da se vam izpolni želja!« jo je skušala Glaša prepričati.

In Nina Aleksandrovna je sklenila, da se obrne na vedeževalko Nastjo za pomoč.

35.

Ko se je Ana Ivanovna zavedala, kakšna nevarnost ji grozi zaradi Ninel, je sklenila, da se bo borila z vsemi močmi, ki so ji bile na razpolago. Obdajala je Vitalija Vladimiroviča s skrbjo in pazljivostjo, kolikor je le mogla, in se trudila, da bi mu vsako najmanjšo željo brala že iz oči. Strahovala je otroke, da niso motili profesorja, če je delal doma v svojem kabinetu. Kuhala mu je njegove najljubše jedi in skrbela za posebne poslastice, katerih se sama ni dotaknila in jih je tudi pred otroci skrbno skrivala. Njegovi čevlji so bili vedno brezhibno polščeni, njegova obleka vedno v najlepšem redu in na njegovi pisalnici mizi ni bilo najti najmanjšega prahu. Tudi na svojo zunanost je pričela bolj paziti, toda delala je to zelo nespretno. Njeni klobuki so bili presvetli in neverjetnih oblik, njene obleke pa mnogo preozke ali pa mnogo preširoke. Končno se je odločila za zadnji poskus. Ko se je Vitalij Vladimirovič nekoč vrnil domov, je imela skodrane lase, našminkan obraz in rdeče pobarvane ustnice.

»Oh, Anja, gotovo se ti je zmešalo?« je vprašal profesor, kajti v resnici še nikoli ni bila tako grda kakor sedaj.

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132,- ali mesečno Din 11,-
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156,- ali mesečno Din 13,-
Kosmos
Jugoslovanska knjižarna